

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యకలాపాలు

**ANDHRA PRADESH  
LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES**

అధికార నివేదిక

**OFFICIAL REPORT**

శుక్రవారము, ఆగస్టు 18, 2006

12 వ శా. స. VII స. వాల్యూఽ -- VI నంబరు -- 2

శక సంవత్సరము - 1928, శ్రావణం - 27

**FRIDAY, THE 18th AUGUST, 2006**

**12 L.A. VII S. VOL-- VI No. - 2**

**27 - Sravan, 1928 - S.E.**

#

శాసనసభ సచివాలయము

పబ్లిక్ గార్డెన్స్

హైదరాబాదు - 500 004.

**LEGISLATURE SECRETARIAT  
PUBLIC GARDENS  
HYDERABAD  
500 004.**

## ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

### ప్రథాన అధికారులు

సభాపతి	:	శ్రీ కె. ఆర్. సురేష్ రెడ్డి
అధ్యక్షుల పేర్ల పట్టిక	:	శ్రీ యు. పురుషోత్తమ రెడ్డి శ్రీ బి. వేదవ్యాస డా. (శ్రీమతి) జి. కుతూహలమ్మ శ్రీ నాదెండ్ర మనోహర శ్రీ ఎ. గోవింద నాయక్
కార్యదర్శి	:	శ్రీ కె. తుళ్జనంద సింగ్
సంయుక్త కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎస్. రాజ సదారామ్ శ్రీ యు. జగదీశ్వర్
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎస్. అంజయ శ్రీ డి.శివరావు శ్రీ ఎం. పాండురంగాచార్య
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎం.వి.వి.సత్యాసందం శ్రీ వి. సీతారాములు శ్రీ కె.ఎ.సర్పింహరాజ్ శ్రీ డి. సర్పింహులు శ్రీ వి. సత్యనారాయణ శ్రీ కె. సుభాష్ చంద్రబాసు శ్రీ కె. తులసీరాం శ్రీ డి. సత్యనారాయణ శ్రీ ఎ. రామిశెడ్డి శ్రీమతి వి. గిరిజా సుందరి శ్రీ ఎస్. జయరాం
చివ్వ రిపోర్టర్	:	శ్రీ మహాద్ జీవుర్ద్ధీన్

-----

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

( పన్నెండవ శాసనసభ )

( ఏడవ సమావేశము : రెండవ రోజు )

శుక్రవారము, ఆగస్టు 18, 2006

సభ నుంచి గం. 8.30 లకు ప్రారంభమైనది

( గౌ. సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు )

-----

## విషయ సూచిక

1. సభా కార్యక్రమము  
                వాయిదా తీర్మానముల గురించి
2. సక్షతుపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రాప సమాధానములు (అనుబంధము -1)
3. సభాసమక్షంలో ఉంచిన పత్రములు
4. సభా సమక్షంలో పెట్టిన పత్రములు
5. ప్రభుత్వ బిల్లు  
                2006, అంధ్రప్రదేశ్ అబ్జారీ (సవరణ) బిల్లు      (ప్రతిపాదించబడినది)
6. సభా కార్యక్రమము
7. లఘుచర్చ  
                రాష్ట్రంలో ఇటీవల సంభవించిన పరదలు-సహాయ పుసరావాస చర్యల గురించి
8. ప్రకటన
9. లఘుచర్చ  
                రాష్ట్రంలో ఇటీవల సంభవించిన పరదలు-సహాయ పుసరావాస చర్యల గురించి(కొనసాగింపు)
10. అనధికార తీర్మానములు
  1. “ నిర్మాణ రంగంలో పని చేస్తున్న కార్బికుల సంక్లేఖనాన్ని పెంపాందించుటకు, 1996 భారత ప్రభుత్వ భవన, ఇతర నిర్మాణ కార్బికుల ( రెగ్యులేషన్ ఆఫ్ ఎంప్లాయిమెంటు అండ్ కండిషన్స్ ఆఫ్ సర్వీస్) చట్టం క్రింద బోర్డును ఏర్పాటు చేయుటకు ఒక సమగ్ర శాసనాన్ని చేయాలని ఈ సభ ప్రభుత్వానికి సిఫారసు చేస్తున్నది.”
  2. “ రాష్ట్ర అవతరణ స్వర్భీత్వవాలను దృష్టిలో వుంచుకుని రెమిప్స్ కాలంతో కలుపుకుని 01-11-2006 తేదీ నాటికి ఐదు సంవత్సరాల కారాగార వాస శిక్షను పూర్తి చేసుకున్న జీవిత శైదీలకు గత ప్రభుత్వాలు అనుసరించిన విధానాలకు అనుగుణంగా క్షమాభిజ్ఞను ప్రసాదించాలని ఈ సభ తీర్మానిస్తున్నది.”
  3. “ పిల్ల లందరికీ నిర్భంధ విద్యాను సమర్థవంతంగా అమలు చేసేందుకు ప్రస్తుతమున్న బాల కార్బిక వ్యవస్థ నిర్మాలనా చట్టాన్ని అమలు పరచేందుకు తక్షణం చర్యలు తీసుకోవాలని, పిల్లలను పనిలో పెట్టుకోవడంపై ఉన్న నీపేధాన్ని అమలు చేయుటకు ముందస్తు చర్యలు తీసుకోవాలని ఈ సభ ప్రభుత్వానికి సిఫారసు చేస్తున్నది.”
  4. “ రాష్ట్రంలో కాంట్రాక్టు పద్ధతిపై పని చేస్తున్న ఉపాధ్యాయుల, ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలన్నింటిలోను పని చేస్తున్న కార్బికులు, సిబ్బంది సర్వీసులను క్రమబద్ధికరించాలని ఈ సభ ప్రభుత్వానికి సిఫారసు చేస్తున్నది.”
  5. “ పిల్ల లందరికీ నిర్భంధ విద్యాను సమర్థవంతంగా అమలు చేసేందుకు ప్రస్తుతం ఉన్న బాల కార్బిక వ్యవస్థ నిర్మాలనా చట్టాన్ని అమలు పరచేందుకు తక్షణం చర్యలు తీసుకోవాలని, పిల్లలను పనిలో పెట్టుకోవడంపై ఉన్న నీపేధాన్ని అమలు చేయుటకు ముందస్తు చర్యలు తీసుకోవాలని ఈ సభ ప్రభుత్వానికి సిఫారసు చేస్తున్నది.”
2. లఘుచర్చ  
                రాష్ట్రంలో ఇటీవల సంభవించిన పరదలు-సహాయ పుసరావాస చర్యల గురించి (కొనసాగింపు)

**సభా కార్యక్రమము**  
**వాయిదా తీర్మానముల గురించి**

MR. SPEAKER: Adjournment Motions have been received today. One Adjournment Motion given notice of by Dr. G. Vijayarama Rao and others regarding implementation of GO.610 is disallowed.

Another Adjournment Motion given notice of by Sri G.Kishan Reddy garu regarding failure of the Government in taking preventive and curative measures for the viral and chikun gunya fevers is disallowed.

The other Adjournment Motion given notice of by Sri Komireddi Ramulu garu regarding establishment of Supreme Court Bench at Hyderabad and Sub Court at Metpalli is disallowed.

And the final Adjournment Motion given notice of by Sri L. Raja Rao garu regarding the loss of life, property and crops due to the recent cyclone in the State and the failure of the Government in providing relief and rehabilitation is disallowed.

All these Adjournment Motions are disallowed because నిన్న బీపిసిలో తీసుకున్న నిర్ణయం ప్రకారం ఈ ఇష్టాస్ అన్నింటిని మనం ఈ సెప్టెంబర్ లోపలే టీక్వె చేయడం జరుగుతుంది. Already we have decided yesterday. BAC has been very clear to discuss all the issues - Floods, Drought, Acquisition of lands, Minority Welfare, Implementation of GO.610, Chikun Gunya Fever. All these are the important issues.

డా.ఎన్. జనార్థన రెడ్డి (నాగర్కర్నాల్): ఇవన్నీ వస్తాయా సార్? ఒక్కటైనా వస్తుందా?

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఈ ఇష్టాలన్నింటిని చర్చించడానికి నిన్న మనం బీపిసిలో నిర్ణయం తీసుకున్నాము...

(ప్రతిపక్ష సభ్యుల సుండి అంతరాయం )

డా.ఎన్. జనార్థన రెడ్డి : మీరు హోమి ఇష్టాండి.

శ్రీ ఎం.ఎ. గపూర్ (కర్నాల్) : మీరు ఒక్కొక్క ఇష్టా తీసుకుని ఏ రోజుకారోజు క్లోబ్ చేసేయండి....

MR. SPEAKER: I am coming to that. When the Speaker is trying to bring certain issues before the House, if you have anything more to add, you will be permitted. ఇప్పుడు చెప్పిన ఇష్టాలన్నింటిని కూడా ఈ సెప్టెంబర్ లోనే డిస్కన్ చేయాలని నిన్న మనం నిర్ణయం తీసుకున్నాము. దాని ప్రకారం ఈ రోజు ఫ్లెడ్ ఇష్టా తీసుకోవాలనుకున్నాము. Question Hour will be closed by 09.30. Immediately we will take up Floods. ఫ్లెడ్ చాలా ఇంపోర్టెంట్ ఇష్టా. దానిపైన చాలా మంది సభ్యులు మాటల్లాడుతారు. కాబట్టి, we have decided to extend time also beyond 09.30. Let us immediately take up Question Hour. Thereafter Floods will be taken up and next subject will be taken up as decided in the BAC.

డా.ఎన్. జనార్థన రెడ్డి : ఒక్కొక్క రోజు ఒక్కొక్క ఇష్టా తీసుకోండి.

**మిస్టర్ స్పీకర్ :** నేనూ అదే చెప్పాను. Did I say anything different? I had clarified. Time will be extended. Let us try to close the issue today.

**శ్రీ ఎం.ఎ.గుహర్ :** ఒకే అంశాన్ని వారం రోజులు కంటిమ్యా చేస్తున్నారు. అలా కాకుండా ఘడ్సు ఇష్టూని ఈరోజే కంట్లీట్ చేయండి.

**మిస్టర్ స్పీకర్ :** ప్రతి అంశానికి - every discussion will have specific time. దాని లోపల ప్రతి పొలిటికల్ పార్టీకి టైమ్ అలాట్ చేస్తుంటాము. ఆ ప్రకారంగా కేటాయించిన సమయం లోపల మీరు డిస్కసన్ చేసి, కోఝ్ చేయాలి. Now the issues are very clear.

**డా. జి. విజయరామార్పు (స్పీఫ్ ఫునపూర్)**: సార్, 610 జి.ఓ. ఇష్ట్ ఉంది. దానిని మీరు చదవలేదు.

**మిస్టర్ స్పీకర్ :** 610 జి.ఓ. అవసరం లేదని ఎవరూ అనడం లేదు. అందుకే దానిని కూడా టీక్స్ చేధ్దాము.

**డా.జి.విజయరామార్పు :** ఈ సభలో రెండుస్నర సంవత్సరాలు పాటు చర్చించినా, 610 జి.ఓ. అమలుకు నోచుకోలేదు. ప్రతి సమావేశంలో చర్చిస్తూనే ఉన్నాము. అనేకమార్లు హోమీల వర్రం కురిపించారు.

**మిస్టర్ స్పీకర్ :** విజయరామార్పగారూ మీరు వినాలి. బిప్సిలో తీసుకున్న నిర్ణయాలను తెలుపుతూ ఈ రోజు అజెండా సర్క్యూలేట్ చేయడమయింది. ఆ కాఫీలను చూడండి. All the issues are there. Kindly understand now.

(ఈ దశలో 610 జి.ఓ.ను తక్కణం అమలుచేయాలంటూ టి.ఆర్.ఎస్. పార్టీకి చెందిన గా.సభ్యులు స్థకార్డులు ప్రదర్శించసాగారు)

ఏయే అంశాలు టీక్స్ చేయడమపుతుందో చదిని వినిపించాను. దాంట్లో 610 జి.ఓ.ఇష్ట్ కూడా ఉంది. అదే విధంగా మిగతా ఇష్టూన్నను ఎప్పుడెప్పుడో ఏ విధంగా టీక్స్ చేయాలో, ఏ విధంగా పూర్తి చేయాలో మీకు సలహా ఇచ్చాను. Now you have to co-operate with the Chair.

(అంతరాయం )

I have made it very clear. I will extend the time.

**డా.జి. విజయరామార్పు :** గతంలో అనేకమార్లు చర్చించాను.

**MR. SPEAKER:** I am assuring you to be taken up.

డా.జి. విజయరామార్పు : ఎన్నిమార్లు సభలో చర్చించినా ఏ మాత్రం కదలిక కనిపించడం లేదు. జి.బి.లపైనా జి.బి.లు ఇస్తున్నారు. ఇష్ట్యా చేసిన జి.బి.లను రద్దు చేస్తూ కొత్త జి.బి.లు తీసుకుని వస్తున్నారు. జి.బి.ను అమోదించే చిత్తశుద్ధి ప్రభుత్వానికి కనిపించడం లేదు.

(ఈ దశలో శ్రీ ఎ.గోవిందనాయక్ పెర్ దగ్గరకు వచ్చారు )

శ్రీ ఎ. గోవింద నాయక్ (భానాపూర్) : ఇన్ని సంవత్సరాల నుండి ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తోంది సార్? అందుకే వెంటనే ఇంపీమెంట్ చేయమని అడుగుతున్నాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ : బిపిసిలో తీసుకున్న నిర్ణయాలు ఏమిటో మీకు సర్క్యూలేట్ చేశాము. దాంట్లో 610 జి.బి. ఇష్ట్యా కూడా ఉంది.

(610 జి.బి.ను తక్కుణమే అనులు చేయాలంటూ టి.ఆర్.ఎస్. పార్టీకి చెందిన గౌ.సభ్యులు నినాదాలిప్పాగారు)

మీరు దయచేసి అజెండా కాపీ చూడండి. అజెండా చూడకుండా మాట్లాడితే ఎట్లా? మీరు లేవనెత్తిన అంశాన్ని చర్చించేందుకు గాను ఆలర్ట్ లిస్టులో ఉంది.

(నినాదాలు కొనసాగింపు )

డా.జి. విజయరామార్పు : రెండుస్తూర సంవత్సరాల నుండి చర్చిస్తూనే ఉన్నాము. కానీ ఏమి లాభం?

MR. SPEAKER: I am very clear. ఇప్పుడు చాలా స్పృష్టింగ్ మీకు చెప్పడం జరిగింది. మీరు లేవనెత్తిన అంశం చర్చించడానికి గాను లిస్టులో చేర్చడమయింది. ఇంకా దానిపై మీకు అనుమతాలు ఎందుకు? That is already in the List.

(పెర్ దగ్గర నిలబడి శ్రీ ఎ. గోవింద నాయక్ ఇంకా అంతరాయం కొనసాగిస్తూనే ఉన్నారు )

ఈ సెపణలో ఏమేమి చర్చించాలో నిన్న బిపిసిలో నిర్ణయం తీసుకోవడమయింది. వాటిని హాజర్లో చదిని వినిపించాను. మీరందరూ సహకరిస్తే, ఒక సబ్జెక్టు తరువాత ఒక సబ్జెక్టు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. తేమ్మిదస్తురకు - By 09.30 sharp the Question Hour will be closed. Immediately after Zero Hour, Floods will be taken up.

(610 జి.బి. అనులు చేయాలంటూ టి.ఆర్.ఎస్. పార్టీ సభ్యుల నుండి నినాదాలు )

శ్రీ ఎ.గోవింద నాయక్ : మీరు జిఫ్ట్ చేయాలి సార్.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఈ రోజు అజెండా కాపీ చూడండి. You please go back. You can't get into the Well.

(శ్రీ ఎ. గోవింద నాయక్ తిరిగి తమ స్థానం పద్దకు వెళ్లిపోయారు )

**శ్రీ నాయని నరసింహరెడ్డి (ముఖీరాబాద్) :** మీరే దయచేసి ఒక డేట్ చెప్పండి.

**మిస్టర్ స్పీకర్ :** నరసింహరెడ్డిగారూ, మీ అష్టర్స్‌మెంట్ మొపవ్ డిస్కలో చేశాను. అయితే మీరు లేవనెత్తిన అంశం ఆలోడీ లిస్టు అయి ఉంది. అది చదివి వినిపించాను. బిప్సిలో తీసుకున్న నిర్దయాలేమిటో, అందులో ఏయే సబ్జెక్టుకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలో అదంతా లిస్టులో ఉంది. ఒక సబ్జెక్టు తర్వాత ఇంకోక సబ్జెక్టు తీసుకుని క్లోజ్ చేయాలంటే, you have to cooperate, otherwise, we cannot go on.

**శ్రీ నాయని నరసింహరెడ్డి :** బిప్సిలోనే మేము అడిగాము.

**మిస్టర్ స్పీకర్ :** అందుకే లిస్టు చూడండి. నోటీసు మీ టేబుల్ మీద ఉంది. చదపండి.

**డా.జి. విజయరామారావు :** రెండుస్వర సంవత్సరాలుగా చర్చిస్తూనే ఉన్నాము. మరో రెండుస్వర సంవత్సరాలు కూడా 610 జి.ఓ. మీద చర్చను కొనసాగించదలచుకున్నారా?

**మిస్టర్ స్పీకర్ :** ఆ సబ్జెక్టు వచ్చినపుడు మీ అభిప్రాయాలు చెప్పండి. When the matter comes up for discussion, you express your views. తొమ్మిదస్వరకల్లా క్వాశ్న్ అవర్ క్లోజ్ అవుతుంది.

(టి.ఆర్.ఎస్. పార్టీ సభ్యుల నుండి అంతరాయం )

**ప్రశ్నేత్తరాలు చాలా ఇంపార్టైంట్.** గోసభ్యులకు సంబంధించిన అనేక సబ్జెక్టును ఉన్నాయి. You will be losing Question Hour.

**డా.జి. విజయరామారావు :** ఈ ఇష్టాని రెండుస్వర సంవత్సరాల నుండి చర్చిస్తూనే ఉన్నాము. చర్చలు తప్ప, ఫలితం కనపడటం లేదు. ఫలితం లేసప్పుడు చర్చలు ఎందుకు? అనేక సంవత్సరాలు ఇదే హాజర్లో ఈ అంశాన్ని లేవనెత్తాము.

**MR. SPEAKER:** In the best possible way, I am trying to help you. ఈ సబ్జెక్టును మీరు చర్చించడానికి స్వీచ్చ ఉంది. అందుకే నిన్న బిప్సిలో తీసుకున్న నిర్దయం మేరకు అజెండాలో పెట్టడమయింది. అజెండా ప్రకారం మీ సబ్జెక్టు చర్చకు వచ్చినపుడు, మీ మీ అభిప్రాయాలు చెప్పండి.

ఉ 8.40

ఈ విధంగా జరిగితే what can I do? I make it abundantly clear every day. ఈ రోజు ఒక అంశం టేక్స్ చేస్తామని అన్నాం. అది లిస్టు కాకపోతే అడగండి. It is already listed. ఇంకా మీకు ఇంపార్టైంట్ అయితే we will try to take it up early.

**డా. జి. విజయ రామారావు :** రెండుస్వర సంవత్సరాల నుంచి చర్చ చేశాం. ఇంకా రెండుస్వర సంవత్సరాలుంది.

**మిస్టర్ స్పీకర్ :** 610 బీఎ్ మీద మీకు చర్చ కావాలా వద్దా? కావాలంటే నన్ను కలవండి. I will allot time for you.

( గౌ. సభ్యులు శ్రీ నాయని నరసింహో రెడ్డి నుంచి అంతరాయం)

ఏ విధంగా చర్చించాలో కావాలంటే నేను నలహో చెబుతాను. I will advise you how to take it up for discussion.

**డా. జి. విజయ రామారావు :** ఇన్ని సంవత్సరాలలో ఎన్ని సార్లు చర్చించారు?

**శ్రీ కె. రోజయ్ :** అధ్యక్షుడై, నిన్నటి రోజున బి.ఎ.సి.లో తమ అధ్యక్షతన ఒక అంగీకారానికి రావడం జరిగింది. క్వశ్చన్ అవర్ నడుపుకుని, తర్వాత ప్రాధాన్యతలను బట్టి ఏన్ అంశాలు ఏ క్రమంలో చేపట్టాలనేది నిన్నటి సమావేశంలో ఒక అంగీకారానికి పచ్చినట్టు విన్నాం. ఆ అంగీకారాన్ని గౌరవించుకుంటే, దయచేసి, సమయాన్ని సరైన రీతిలో వినియోగించుకోగలుగుతాము. నిన్న ఒక రోజు కోల్పోయాము. మరొక రోజు మరల ఈ అంశం అని, ఆ అంశం అని, లోపల మాటల్చుకుని ఒక అంగీకారానికి పచ్చేక కూడ, నా అపీల్ ఏమిటంటే, ఆ నీర్ణయానికి దయచేసి కట్టుబడి చర్చలు జరుపుకుండాము.

వారు ఒకటి అంటున్నారు, ఎంతకాలం చర్చలు జరుపుకుంటామని. శాసన సభలు సమావేశం కావాలని మనమూ, ప్రజలు కూడా కోరుకుంటున్నాము. ప్రజలను తక్షణమే ఇఖ్యంది పెడుతున్న సమస్యలు, ప్రాధాన్యతలు అనేకం ఉన్నాయి. 610 బీఎ్ మీద గాని, మరొక అంశం మీద గాని ఇది అప్రథానమని చెప్పి, చర్చించకూడదన్నది ప్రభుత్వ ఉచ్చేశ్యం కాదు. మేము చర్చలకు సిద్ధం. అయితే చర్చలు జరుగుతునే ఉన్నాయి. 2000 వ సంవత్సరం నుంచి 6 ఏళ్లలో ఇది తేలలేదని అంటున్నారు. కాదనడం లేదు. అది కూడా చర్చల సందర్భంలో ప్రస్తావించండి. అదెట్లా జరిగిందో ప్రస్తావించండి. గపర్చుమెంటు వైపు నుంచి మా వద్ద ఉన్న సమాచారం, తీసుకున్న చర్చలు, ఇటీవల ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకుని చేపట్టిన కార్యక్రమాలు విపరించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. ఆ సందర్భంలో ఇది జరగలేదు, ఇలా జాప్యం జరుగుతోంది అనేది చెబితే, ‘ఓకే’, మాటల్చండి. కాదనడం లేదు. మనకున్న అమూల్యమైన సమయాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోవాలని నా అపీల్. అందరూ ఒక అంగీకారానికి పచ్చిస అంశాలను చర్చించుకుంటే ప్రజలు హ్యాస్టారు. లేకపోతే, మమ్మల్ని, మిమ్మల్ని, వారినీ వీరినీ అని కాదు, మొత్తం సభలో వాళ్ల ఈ రకంగా సమయాన్ని వృధా చేసుస్తున్నట్లు భావిస్తారు.

ప్రజలను వేధిస్తున్న సమస్యల గురించి, అనేక మంది యువ శాసన సభ్యులు వారి వారి నియోజక వర్గాలలో వారి అనుభవాలను చెప్పాలని అనుకుంటున్నారు. మొన్న సంభవించిన పరదల బీభత్సం గురించి, అధిక వర్షాల గురించి ప్రస్తావన చేసి, ప్రభుత్వం ఇచ్చిన సహాయమే కాక ఇంక్షిప్తమానా మన ఎమ్ముల్చేలు, ప్రతినిధులు మాటల్చుకొని, ప్రభుత్వం ఏమి జవాబు చెబుతుందోనని కూడా వారు ఎదురు చూస్తున్నారు. కనుక నా వినయస్కార్ఫుకొన్న అపీల్ ఏమిటంటే, 610 బీఎ్ గురించి చర్చించడానికి నిన్న మీరు ఏర్పాట్లు చేశారు, దురదృష్టప్రశాట్తూ అప్పుడు నేను లేసు.

( గౌ. సభ్యులు శ్రీ నాయని నరసింహో రెడ్డి నుంచి అంతరాయం)

శ్రీ నాయని నరసింహో రెడ్డిః చర్చ ఎందుకండి ఇంక.....?

(అంతరాయం)

శ్రీ కె.రోశయ్యా : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు నరసింహోరెడ్డి గారు చర్చ అక్కర్లేదని అంటున్నారు. ఒకే. చర్చ అక్కర లేదంటే అభ్యంతరం ఏముంది? 610 జీవో గురించి చర్చ అక్కరలేదని అంటే తమరు దానిని పక్కన బెట్టి, మిగతాని తీసుకోండి.

MR. SPEAKER: He has made it very clear. విజయరామారావు గారూ, మినిష్టరు గారి ఇన్సెప్షన్ మీరు విషండి. ఆ అంశం చర్చకు వచ్చినపుడు ఆ సమయంలో మీ అభిప్రాయం తెలపండి అని చెప్పారు.

(ఈ దశలో గౌరవసభ్యులు శ్రీ నాయని నరసింహో రెడ్డి, వారి వెంట టి.ఆర్.ఎస్.కు చెందిన సభ్యులు స్నీకరు పోడియం వద్దకు వెళ్లారు.)

(అంతరాయం)

శ్రీ నాయని నరసింహో రెడ్డి : ఇన్సెప్షన్ చేస్తున్నావా నువ్వు?

శ్రీ కె. రోశయ్యా : అధ్యక్షా, దయచేసి, వారు వాడే పదాలు కొంచెం సభామర్యాదలను దృష్టిలో పెట్టుకుని మాట్లాడాలి. నాకు సభను గాని, ఏ ఒక్కరనీ గాని కించపరచే ఉద్దేశ్యం లేదు. నిన్న ఒక ఒప్పందానికి వచ్చేక, దానికి భిన్నంగా ప్రవరిస్తూ, సభా గౌరవాన్ని ఎవరు చెడగొడుతున్నారో అలోచించాలి.

(At this juncture, all the MLAs belonging to TRS rushed to the Podium demanding to take up discussion on 610 GO immediately)

MR. SPEAKER: You have to go back to your seats. మీరు ఈ విధంగా డీవియేట్ కావడం బాగుండదు. చర్చ జరుగుతోంది. చర్చలో మీరు మాట్లాడేది చెప్పండి.

శ్రీ కె. రోశయ్యా : నేను మాట్లాడిన పదాలలో ఏకైనా తప్పులంటే, విజయ రామారావు గారూ, చెప్పండి. వారన్నారు, చర్చ అక్కరలేదని. అక్కర లేకపోతే దానిని పక్కన బెట్టి, మిగతాని తీసుకోమని చెప్పాను. అది కూడా తప్పేనా అధ్యక్షా? వారు మాట్లాడిన దానిని పునశ్చరణ చేసి, అక్కరలేదని అంటే, మరొక రకంగా పరిష్కారం కోరుతున్నారని ...

శ్రీ నాయని నరసింహోరెడ్డి : వ్యంగ్యం.

శ్రీ కె. రోశయ్ : వ్యంగ్యమా? అయ్య, మీకు నమస్కారం. నాకు తెలియదు మరి. బహుశా మీ అంత గొంతు నాకు లేకపోవచ్చును గానీ, సభా మర్యాదలు మీ కంటే నాకు ఎక్కువ తెలుసు. ఏది పడితే అది మాట్లాడటం, పోడియంలోకి పోవడం నేనింకా నేరుకోలేదు.

MR. SPEAKER: Vijayarama Rao garu, asked your Members to get back to their seats. I request all of you to resume your seats. దయచేసి అర్థం చేసుకోండి. The matter is very clear. 610 జీవో గురించి చర్చించాము. చర్చల సమయంలో మీ అభ్యర్థితరాలు మాట్లాడండి. చర్చించడానికి సమయం కేటాయించాను. సహకరించండి.

( 610 జీవో పై చర్చించాలని పోడియం వద్దకు చేరిన గాసభ్యాలు నినాదాలు ఇష్టసాగారు )  
సమయం కేటాయించాను. మీరు సహకరించండి. లేకపోతే వరదలపై చర్చించాలని మనం నిర్ణయించాము. నిన్న మీరు కూడా చెప్పారు. వరదల తర్వాత ఏపీ సబైక్ష్ము ఉన్నాయనేది నేను చెప్పడం జరిగింది. ఆ సబైక్ష్మలు కాదు, మా సబైక్ష్మ ముందుకు రావాలీ అంటే, మీరు నా ఛాంబరులో కలవండి. ఏ వద్దతిలో ఇమీడియెట్స్గా మాట్లాడటానికి అవకాశం ఉందో నేను చెబుతానని చెప్పాను. మీరు వినాలి. This is not proper. ఈ సబైక్ష్మ చర్చకు వస్తుంది. ఈ రోజు అజెండా ఉంది. ఏ రోజు వస్తుందో ఆ డేట్ చెప్పమంటే ఎట్లా? మనం తీసుకున్న నిర్ణయం మనమే పాటించకపోతే ఎట్లా? We have taken a decision in the BAC. మీ ఫ్లోర్ లీడరు వచ్చారు. ఏ ఏ సబైక్ష్మలు తీసుకోవాలనేది నిర్ణయం చేసుకున్నాం. నిన్న తీసుకున్న నిర్ణయం ఈ రోజు పాటించకపోతే, ఏ సబైక్ష్మ ఎప్పుడు వస్తుందనేది నేను ఎట్లా చెబుతాను? Unless you cooperate, it will not be possible. మీరు పోయి మీ సీట్లలో కూర్చోండి. When the matter comes up you have to express your view, not this way. ఈ రోజు ఎజెండా చూడండి ఏం ఉందో. రెండవ రోజు ఈ పరిస్థితి ఉంటే ఎట్లా? It cannot be done like this. Unless all of you cooperate, it will not be possible. మీ ఫ్లోర్ లీడరును అడగండి, నిన్న మీటింగులో కూర్చుని డిస్ట్రిబ్యూషన్ చేశాము. ఈ రోజు అజెండాలో ఉందా లేదా? ఈ విధంగా అల్లారి చేస్తే నమయం పోతేంది.

.4.8.50

మళ్ళీ సబైక్ష్మ రావడం లేదంటే what can I do?

(అంతరాయం)

That may be ignored. Vijayarama Rao garu, I have made it very clear. 610 జి.బి గురించి ఈరోజు అజెండాలో ఉంది. వరదల గురించి ఈరోజు చర్చించామని అనుకున్నాము.

(" రోశయ్ గారు క్షమాపణ చెప్పాలి " అంటూ టి.ఆర్.ఎస్ పార్టీకి చెందిన శాసనసభ్యులు పోడియం వద్ద నుండి నినాదాలు చెయ్యసాగారు)

MR. SPEAKER: Please go back to your seats.

(Continued interruptions)  
The House is adjourned for 10 minutes.  
(The House then adjourned at 8.51 AM)

( సభ తిరిగి ఉదయం 9.35 గంటలకు సమావేశమైనది )

( మిస్టర్ స్పీకర్ అధ్యక్ష స్థానం వహించారు )

( సభ సమావేశమవగానే టి.ఆర్.ఎస్., తెలుగు దేశం సభ్యుల నుంచి తీవ్ర అంతరాయం )

డా. జి.విజయ రామారావు : 610 జి.ఐ. మీద డిస్కప్పు ఎప్పుడు అలో చేస్తున్నారు సర్ ?

**విశ్లేషణ గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రామ సమాధానములు**

(అనుబంధము -1)

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఏ ఫార్మ్ లో టేక్స్ చేయాలనేది మీతో మాటలాడి వచ్చే కొద్ది రోజులలో టేక్స్ చేద్దాము.

All the questions are deemed to have been answered. All the Papers are deemed to have been laid on the Table. All the Papers are deemed to have been placed on the Table.

**సభా సమక్షంలో ఉంచిన పత్రములు**

1. A copy of the Revised Common Building Rules, 2006 issued in G.O.Ms.No.86, Municipal Administration and Urban Development (M) Department, dated 3rd March, 2006, as required under Section 585 (3) of the Hyderabad Municipal Corporation Act, 1958 and Section 58 (3) of the Andhra Pradesh Urban Areas (Development) Act, 1975,
2. A copy of the Audit Report on the Accounts of the Visakhapatnam Urban Development Authority for the year 2001-2002, as required under Section 24 (4) of the Andhra Pradesh Urban Areas (Development) Act, 1975 along with reasons for delay and
3. A copy of the 29th Annual Report of the Andhra Pradesh State Film Television and Theatre Development Corporation Limited for the year 2003-2004, in compliance with Section 619-A of the Companies Act, 1956.

**సభా సమక్షంలో పెట్టిన పత్రములు**

A copy of the report on the decisions of the Business Advisory Committee taken at its meeting held on 17th August, 2006.

Now, we will straightaway take up short discussion on floods.

( తెలుగుదేశం సభ్యుల నుంచి తీవ్ర అంతరాయం )

One minute. Please take your seats. One Bill has to be introduced.

**ప్రభుత్వ చిల్డు**  
**2006, ఆంధ్రప్రదేశ్ అబ్స్టీర్ (సవరణ)చిల్డు**  
**(ప్రతిపాదించబడినది)**

SRI KONATHALA RAMAKRISHNA, MINISTER FOR COMMERCIAL TAXES, PROHIBITION AND EXCISE, LAW AND COURTS: Speaker Sir, I beg to move:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Excise (Amendment) Bill, 2006.

MR. SPEAKER: Motion moved. The question is:

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Excise (Amendment) Bill, 2006.

(PAUSE)

The Motion was carried and the Bill was introduced.

**సభా కార్యక్రమము**

డా. ఎన్.జనార్థన రెడ్డి : సర్, కడవ స్పీషల్ మెస్సన్కు అవకాశం ఇష్టండి.

MR. SPEAKER: We have decided that from 8.30 a.m. to 9.30 a.m., it is question hour. But unfortunately, things did not go the way we planned. We will straightforwardly take up discussion on floods. ఇప్పుడు వరదలపై చర్చ, నథింగ్ ఎల్లో.

( తిరిగి అంతరాయం )

I have already informed your party Members. We will take it up. Kindly cooperate. You will be allowed. On the next working day, we will take it up. ఈ రోజు వరదలపై చర్చ. కైండ్లీ కోవరేట్.

డా. ఎన్.జనార్థన రెడ్డి : సర్, చాలా నిలువైన కలవను స్క్రూల్ చేస్తున్నారు. అందుచేత దాని గురించి మాట్లాడాలి.

MR. SPEAKER: We will take it up on the next working day. But today, straightforwardly, we are taking up discussion on floods.

డా. ఎన్.జనార్థన రెడ్డి : సర్, కడవ సబ్జక్టపై స్పీషల్ మెస్సన్కు ఒక్క అవకాశం ఇష్టండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ : నెక్కు పర్స్యూంగ్ డే నాడు వచ్చేలా చూద్దాము. నేను వారికి కూడా చెబుతాను.

డా. ఎన్.జనార్థన రెడ్డి : సర్, సోమవారం నాడు వచ్చేలా చూడండి.

### లఘుచర్చ

#### రాష్ట్రంలో ఇటీపల సంభవించిన వరదలు-సహాయ పునరావాస చర్యల గురించి

మిస్టర్ స్పీకర్ : నోడిస్క్యూపర్ అన్ ఫ్లెండ్ర్. ఇప్పుడు ఇంచుమించు 9.40 అయింది. We will start the discussion. మనం ఒక టైమ్ లిమిట్ పెట్టుకుని, ఆ టైమ్లో అన్ని పార్టీల వారు వారి వారి అభిప్రాయాలు చెప్పిన తరువాత, మినిస్టర్ రిప్లయ్ చెబుతారు. మినిస్టర్ రిప్లయ్ అయిన తరువాత మీరు క్లారిఫికేషన్ అడగుచుచు. Then, we will close this issue. I request all the Members to kindly cooperate.

మీరు మాటల్డాడేటపుడు మీకు అలాట్ అయిన సమయంలో పూర్తి చేస్తే, ఈ అంశం పూర్తి చేయడానికి అవకాశం పుంటుంది. ఎవరెవరికి ఎంతెంత సమయం ఇవ్వబడిందో, ఆ బ్రేక్ మీకు వినిపిస్తాను. I will give the break up. We can continue till 1.30 p.m. and after that we can have the reply by the Minister. After the reply by the Minister, మళ్ళీ మీరు క్లారిఫికేషన్ తీసుకోవచ్చు. We have to close it by 3.00 p.m. outer limit. I request all the Members to kindly cooperate.

SRI KOMIREDDY RAMULU (Metpally): What is the break up?

MR. SPEAKER: While the break up will be worked out in the next few minutes..... I will read out the break up also.

The Discussion will go on for four hours. In the four hours, the Congress Party will get 120 minutes, the TDP will get 45 minutes, TRS-20 minutes, CPM-10 minutes, CPI (M) - 10 minutes, AIMIM- 10 minutes, BJP- 5 minutes, JD-5 minutes, BSP- 5 minutes, SP - 5 minutes, Independents-5 minutes. All put together, it comes to 4 hours.  
ఉ.9.40

ఈ చర్య వరద మీద ఉంది కాబట్టి అందరు సభ్యులు మాటల్డాడాలి కాబట్టి, Members from the flood affected areas should be given time. Any way, the option is given to the Floor Leaders.

శ్రీ పి. కేశవ (ఉరవకొండ) : 120 నిమిషాలలో 40 నిమిషాలు మాకు కేటాయించడం బాగా లేదు. గత 5 సంవత్సరాల సాంప్రదాయం చూడండి.

MR. SPEAKER : I have included even the Minister's reply.

డా నాగం జనార్థనరెడ్డి : గతంలో లిమిట్ ఉన్నాయా?

మిస్టర్ స్పీకర్ : సమయం గురించి చెప్పాను. దయచేసి అడజ్స్ అవడానికి ప్రయత్నం చేయండి. వారికి కేటాయించిన 120 నిమిషాలు మినిస్టర్గారి సమాధానంలో కలిపి.

SRI P. KESHAV : We own a major responsibility. మాకు ఎక్కువ సమయం కావాలి.

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి (హిమాయత్‌నగర్) : పోస్ట్‌పోస్ట్ చేసిన ప్రశ్న ఉంది కదా?

MR. SPEAKER : Whoever have sought postponement of questions, they are postponed. The rest are deemed answers.

శ్రీ పి. కేశవ్ : టైమ్ ఫ్రీమ్ చేసిన దృష్టిలో పెట్టుకొని అడుగుతున్నాను. అసోజిషన్ పార్టీగా మాకు బాధ్యతలు ఎక్కువగా ఉంటాయి కదా?

MR. SPEAKER : Ministers' reply will be 30 minutes and the remaining time will go to Congress Party.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు (కుప్పం) : అధ్యక్ష, రాష్ట్రంలో ఇటీవల పరదలు చాలా తీవ్రంగా వచ్చాయి. ఇటీవల కాలంలో ఎప్పుడూ ఇంత పెద్ద ఎత్తున ఇలా రా లేదు. 1986లో గోదావరిలో ఇదే విధంగా పరదలు రావడం జరిగింది. దాని తరువాత ఇంత పెద్ద ఎత్తున రావడం ఇది రెండవ సారి. 1996లో పైక్కోన్ వచ్చి హరికేన్‌గా పెద్ద బీభత్సాన్ని సృష్టించింది. ఈ సంవత్సరం 9 జిల్లాల్లో పరదల వల్ల చాలా పరకు నష్టపోవడం జరిగింది. ఒక్కసారి పరిశీలించినట్లయితే జూలై 6వ తేదీ సుండి 25వ తేదీ పరకు పర్మాలు పడకుండా పోవడం, అప్పుడే పర్మాలు 266 మి.మీ., పడవలసి ప్రైస్ 168 మి.మీ. పడడం, భరీఫలో కంటింజెస్టీ ప్లాన్ ఆలోచన ఉన్నప్పుడు ఈ పరదలు రావడం జరిగింది. ఆ విధంగా వచ్చి పెద్ద ఎత్తున నష్టం వాటిల్లింది. తరువాత 5 వత్తేదీ చూస్తే రెండు జిల్లాల్లో మాత్రం ప్రారంభించిన ఎక్కువ రావడం, 5 జిల్లల్లో సాధారణంకొన్న కొంచెం ఎక్కువ రావడం, 12 జిల్లాల్లో సాధారణంకొన్న తక్కువ రావడం, చిత్తురు, కడపలలో ఇంకా కొన్ని చీట్ల మైనస్ ఇస్ట్రిబీక్ ఉంది. వాతావరణం ఏ విధంగా ఉండే చూస్తే, కొన్ని ప్రాంతాలలో పరదలు, కొన్ని ప్రాంతాలలో కరువు ఉండి, ఈ విధంగా ఇబ్బందులు వస్తున్నాయి. ఈ పరదలు వచ్చినప్పుడు ఎప్పటికప్పుడు ప్రభుత్వానికి సమాచారం ఇస్ట్రిబీక్ ఉండం జరిగింది. హెచ్చరికలు చేస్తున్నాము. అగష్ట 2న విశాఖ తుఫాను హెచ్చరిక కేంద్రం బంగాళాఖాతంలో అలపీడనం వస్తుందని చెప్పడం, ఆ విధంగా 24 గంటలూ కోస్ట్ టీరం అంతా 45, 50 కి.మీ రావడం, శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్టణంలో ఎక్కువగా పర్మాలు కురుస్తాయని చెప్పడం, ఆ విధంగా పెద్ద ఎత్తున పర్మాలుపడి అనేక విధాలుగా నష్టపడే పరిస్థితి వచ్చింది. జూలై 3న శ్రీకాకుళంలో పరదలు వచ్చాయి. అంటే రెండవ సారి ఈ నెలలో ఈ పరదలు రావడం జరిగింది. ఇప్పుడ్నీ చూస్తే ముఖ్యంగా శ్రీకాకుళంలో చూసినట్లయితే జూలై 3న తేదీ పరదల వల్ల వంశధార, నాగావళి పద్మ శ్రీచన్ పడ్డాయి. ఆ రోజే వాటిని క్లోబ్ చేసి ఉంటే మళ్ళీ శ్రీచన్ పడే పరిస్థితి వచ్చేది కాదు. కొంతపరకూ పరదలను నివారించేవారము. ఆ విధంగా వంశధారకి శ్రీముఖలింగంపద్మ బ్రీష్ పడడం, ఇంకా చాలా చీట్ల శ్రీచన్ పడడం జరిగింది. జూలై నెల పర్మాలం. ఈ పర్మాలంలో ఒక బ్రీష్ పడినప్పుడు అది క్లోబ్ చేయకపోతే మళ్ళీ పరద వచ్చినప్పుడు, ఏ విధంగా ఇబ్బంది వస్తుందనడానికి శ్రీకాకుళం జిల్లా ఒక ఉండాపూరణ. నాగావళి, వంశధార రెండిటికి శ్రీచన్ రావడం వల్ల జూలైలో వేసుకున్న నారుమళ్ళ పోయాయి. మళ్ళీ పరదల వల్ల మళ్ళీ నష్టపోవడం జరిగింది. రెండవసారి కూడా నారుమళ్ళన్నీ కొట్టుకుపోయాయి. ఆ విధంగా రైతాంగం రెండుసార్లు నారుమళ్ళ వేసుకోవడం, రెండు సార్లు కూడా నష్టపోవడం జరిగింది. ఈ పరదల వల్ల శ్రీకాకుళం, విజయనగరాలలో పెద్ద ఎత్తున చెఱువులన్నీ గండ్లుపడ్డాయి. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో 3,476 విజయనగర జిల్లలో దాదాపు 2,000 పరకు చెఱువులకు గండ్లు పడ్డాయి. ఆ విధంగా విపరీతమైన నష్టం వాటిల్లింది. రెండు జిల్లల్లోనూ పంటలు

తీవ్రంగా సఫ్ట్‌పోయాయి. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో నష్టాన్ని పూర్తిగా బేరీజూ వేసినట్లయితే రు.400 కోట్ల వరకు ఉంటుంది. ఆ జిల్లాలో ప్రార్థం 47 సెం. మీ. వరకూ నమోదు అయింది. విజయనగరం జిల్లాలో అదే విధంగా జరగడం వల్ల కూడా బాగా నష్టం వాటిల్లింది. గుమ్మలక్షీపురంలో వనకబడి గ్రామంపై కొండ చెరియలు విరిగి పడడంతే 11 మంది మృతి చెందారు. 4 మంది గాయపడ్డారు. గ్రామం గ్రామం బయటకు వెళ్లడం జరిగింది. ఇప్పటికే కూడా ఒకటి, రెండు మృతదేహాలను తీయలేదు. ఆ విధమైన పరిస్థితి ఉంది. అరకులోయ, కోడిపుంజుల వలసలో మొత్తం 21 మంది మృతి చెందారు. 12 మంది గల్లంతు అయ్యారు. 20 మంది తీవ్రంగా దెబ్బతిన్నారు. ఇప్పటికే కొన్ని మృతదేహాలను తీయలేదు. ఇటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడింది. మరొక ప్రక్క చూస్తే ఉభయ గోదావరి, ఖమ్మం, ఉత్తర తెలంగాణాలో అన్ని చోట్ల వరదలు రావడం వల్ల చాలావరకు ఇఖ్యంది ఏర్పడింది. దీనిని ప్రభుత్వం ఆలోచన చేయవలసి అవసరం ఉంది. ఎప్పుడు వరదలు వచ్చినా ప్రభుత్వం అప్రమత్తంగా ఉండవలసిన అవసరం ఉంది. గోదావరి, కృష్ణాలలో ముఖ్యంగా గోదావరికి ప్రతి సంవత్సరం వరదలు కొంతవరకూ రావడం, ఒక్కసారి ఉధృతంగా వచ్చే పరిస్థితి ఉంది. అలాంటప్పుడు చాలావరకు జాగ్రత్తగా ఉండవలసిన అవసరం ఉంది. గోదావరిలో నెల్వఎషాబ్లిష్ట్ నార్పు, మాన్యల్ ఉంది. ఎక్కుడెక్కుడ వర్షాలు పడుతున్నాయి. ఏ విధంగా వాటం ఫ్లో ఉంది, ఏది ఎక్కుడ రీచ్ అవుతుంది, ఎక్కుడ వరదలు పస్తాయనేది వెల్ ఎస్టాబ్లిష్ట్ నార్పు ఉన్నాయి. అవస్త్రీ ప్రభుత్వం ముందుగా ఫాలో అయితే చాలావరకూ నష్టాన్ని అరికట్టేవారము. అది కూడా సరిగ్గా చేయలేదు. ఇఖ్యందులు వచ్చాయి. వరదలు దారుణంగా వచ్చాయి. అప్పుడు 8 రోజులూ నేను తిరిగాను. అన్ని జిల్లాల్లో శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి, ఖమ్మం, వరంగల్, ఆదిలాబాద్, నిజమాబాదలలో తిరిగాను. ఎక్కుడయితే మరీ ఎక్కువగా ఉందో, అక్కుడ రెండవసారి కూడా వెళ్లడం జరిగింది. తూర్పుగోదావరి, ఖమ్మం జిల్లాలో రెండవసారి కూడా వెళ్లాను. అక్కుడంతా వరి నారుమళ్లంతా పూర్తిగా పోయాయి. పొలాల్లో పూర్తిగా నీరు పెట్టిసి మొత్తం కుళ్లపోయాయి. పత్రి, వరి, వాణిజ్యపంటలు, సోయాబీన్స్ మొదలైన పంటలన్నీ చాలా వరకూ కుళ్లపోయాయి. పెద్ద ఎత్తున వర్షాలు పడడంవల్ల 10, 20 అడుగుల వరకూ నీరు ఉండడంవల్ల దాదాపు నాలుగైదు రోజులు నీరు అలాగే ఉండడంవల్ల నారుమళ్లన్నీ పూర్తిగా పోయాయి. పంటలన్నీ పూర్తిగా దెబ్బతిన్నాయి.

ఉ.9.50

చెరకు తేటలు కూడా పూర్తిగా దెబ్బతిన్నాయి. ఈ వరదల వల్ల రైతాంగం పూర్తిగా దెబ్బతింది. పేదవారి బ్రతుకు దర్శకరంగా తయారైంది. ఇళ్లపై వరకు నీరు రావడం వల్ల గ్రామాలకు గ్రామాలు కొట్టుకు పోయాయి. ఇళ్లలో ఉన్న పస్తువులు పూర్తిగా కొట్టుకుపోయాయి. చాలా మంది కట్టు బట్టలతో రోడ్స్‌పైకి, అడవుల్లోకి వెళ్లి పోయారు. ఈ వరదల వల్ల భద్రాచలం, బూర్గంపహోడ్, పోలవరం, దేవీపట్నం, అదిలాబాద్ జిల్లాలోని గిరిజన ప్రాంతాలు ఎక్కువగా దెబ్బతిన్నాయి. అపారసప్పం వాటిల్లింది. ప్రజలు ఇళ్లపైకిపులపై నాలుగైదు రోజులపాటు ఉన్న పరిస్థితులను చూస్తే హృదయం తరుక్కపోతోంది. వీరికి అతిసార వ్యాధి, జ్వరాలు వస్తున్నాయి.

గుమ్మలక్షీపురం, వనకాపీడి గ్రామంలో 11 మంది చనిపోయారు. అందులో ఐదుగురి శవాలను బయటకు తీశారు, మిగిలిన ఆరుగురి శవాలను బయటకు తీయలేకపోయారు. ఇటువంటి సంఘటన అక్కుడ జరిగిన తరువాత, అక్కుడి ప్రజలు ఆ గ్రామంలో ఉండలేక వేరే గ్రామాలకు పారిపోయారు. ఈ విషయాలన్నీంటిని ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. చనిపోయిన వారి కుటుంబాలకు మీరు ఎక్కుగేపియా క్రింద

రూ.50వేలను ప్రకటించారు. ముఖ్యమంత్రి గారిచే ఇప్పించి ఇక మా పని అయిపోయిందని చేతులు దులుపు కొన్నారు. ప్రభుత్వం అన్ని కోణాల్లో ఆలోచించి ఏ విధంగా ఇంత అపార నష్టం జరిగింది పంటి విషయాలను పరిశీలించాలి. కానీ, ఇటువంటి సంఘటనలు పునరావృత్తం కాకుండా ఉండాలంటే తీసుకోవాల్సిన చర్యలేమిటనే అంశాలపై ఆలోచించిన దాఖలాలు కనిపించడం లేదు.

అరకు వ్యాలీ దగ్గర ఉన్న కోడిపుంజుల వలస దగ్గర, 43 గిరిజన ఇళ్లపై కొండచరియలు విరిగి పడ్డాయి. 19 మంది కనిపించకుండా పోయారు. 15 మంది శవాలు బయట పడ్డాయి. నలుగురి శవాలను తీయలేకపోయారు. 19 మందిలో నలుగురు పిల్లలు ఉన్నారని తెలియజేస్తున్నాను. పిల్లలకు ‘ఆపద్ధందు’ పథక 0 వర్తించడని చెప్పి, రూ.50వేలు ఎక్స్‌గ్రేమీయా క్రింద ఇస్తామని చెప్పి, అక్కడ కూడా పునరావాసం కల్పించలేకపోయారు. అక్కడ పడిఉన్న శవాలను తీయడానికి కుడా అధికారులు రెండు రోజులైనా రాకపోతే గ్రామస్తులే తీసివేశారు. ఇటువంటి హృదయ విదారక సంఘటనలు అక్కడ జరిగాయి.

అయినపల్లి మండలంలోని సానిపల్లి లంకలో నలుగురి ప్రాణాలను కాపాడడానికి వెళ్లిన సత్యారాయణ అనే వ్యక్తి ప్రాణాలు కోల్పోయాడు. నేను ఆ గ్రామానికి వెళ్లి చూసి వచ్చాను. ఆ గ్రామంలో గండిపడే ప్రమాదం ఉందని, రీవెర్స్ చేయించమని ఆ గ్రామ ప్రజలు 9 గంటలకు ముందు అధికారులకు సమాచారం ఇచ్చినప్పటికి అధికారులు పట్టించుకోలేదు. అనంతరం అక్కడ గండి పడి, ఉధృతంగా నీరు రావడం వల్ల నలుగురు కొట్టుకు పోతుంటే మరువాడ సత్యారాయణ అనే వ్యక్తి వారిని కాపాడడానికివెళ్లి ఆ పరదలో ఆయన కొట్టుకుపోయి చనిపోయాడు.

ఇక నిజమాబాద్ జిల్లాలో ని సంఘటన లు ఎంత హృదయ విదారకంగా ఉన్నాయో చెప్పతాను. గాలిరాజు, అతని భార్య ముగ్గురు పిల్లలు పరదలో చిక్కుకొని పోతే, పరద నుండి బయట పడలేని చివరి పరిస్థితిలో ఆయన ఎటూ నేను కొట్టుకుపోతున్నాను, ఈ పిల్లల్ని కాపాడమని చెప్పి, భార్యను బయటకు పంచించి వేసి ఆయన ఆ పరదలో కొట్టుకు పోయాడంటే ఎంతటి హృదయ విదారక సంఘటనో ఒక పర్యాయం మీరు ఆలోచించాల్సిన పని ఉందని తెలియజేస్తున్నాను. ఈ సంఘటనలో తండ్రి, ఇద్దరు పిల్లలు కొట్టుకు పోయారు. తల్లి మాత్రం మిగిలింది.

వెస్ట్‌గోదావరి జిల్లాలోని పోలవరం దగ్గర సింగసపల్లి గ్రామం ఉంది. నేను ఈ ప్రాంతంలో కూడా పర్యాయించాను. అక్కడ పరదలు వచ్చాయి. అక్కడ ఉన్న రెసిడెన్షన్‌యల్ స్కూల్‌లో నుమారు 200 మంది పిల్లలు స్కూల్ బిల్డింగ్‌పైకి ఎక్కి రెండు, మూడు రోజులు ఉంటే, ఆ ప్రాంతానికి అధికారులు ఎవరూ రాకపోతే, అక్కడ పనిచేసే ఒక వ్యక్తి ఎమ్.అర్.బి.కి వైర్‌లెన్ లో కాపాడమని చెప్పినా అసలు అధికారుల నుండి రెస్విసే లేదు. రెస్విస్ లేకపోతే అక్కడ ఉన్న మిడియం రాజు, ముచ్చిన రామేశ్వరమ రాపులు నాటు పడవ తీసుకొని పోలవరం వెళ్లారు. వారు ఆ పరదలో కొట్టుకు పోయారు. కానీ ఎమ్.అర్.బి. మాత్రం రాలేదు. పైనల్గా అక్కడ స్కూల్లో చదువుకొంటున్న పిల్లలు ఒక పడవ తీసుకొని వెళ్లి ఆ స్కూల్ పైన ఉన్న పిల్లల్ని రక్షించి అడవిలో పదిలిపెట్టిన పరిస్థితులు ఉన్నాయని తెలియజేస్తున్నాను.

అలమూరు మండలంలో బడుగువారి లంకలో, దానె సోమయ్య అతని కుటుంబం పరదలో చిక్కుకుపోయారు. ఆ పరద వల్ల అతను చనిపోయాడు. ఆయనను కాల్పడానికి కూడా వీల్నేని విధంగా

డ్యూరంతా నీటితో నిండి ఉంది. వారికి ఏమి చేయాలో తోచక ఆయన మృత దేహాన్ని గోదారిలో పదలి వేసిన పరిష్ఠితి అక్కడ ఏర్పడింది.

కోస్సిమలో 16 మండలాల్లోని, 180 గ్రామాలు మొత్తం నీటితో నిండిపోయాయి. నేను ఆ ప్రాంతాలను సందర్శించి చాలా ఇళ్ళను చూశాను. ప్రజలతో మాటలాడితే, వారు హృదయ విదారకంగా రోదిస్తూ, వారి వారి ఇళ్ళ పడిపోయాయని, గోడలు కూలి పోతున్నాయని, ఇళ్ళన్ని జలమయమై పశ్చపులన్ని కొట్టుకు పోయాయని చెప్పారు. చేసేత కార్బికుల ఇళ్లల్లో మగ్గాలు పెట్టుకొన్న దగ్గర నీళ్లు వచ్చాయి. అన్ని పొడ్డుపోయాయి. వారు ఎక్కడ ఉండాలో కూడా తెలియని దిక్కులేని పరిష్ఠితి ఆయా ప్రాంతాల్లో ఉంది. గోడలు ఎప్పుడు పడిపోతాయో కూడా తెలియని పరిష్ఠితిలో వారు దిక్కు తోచక బ్రతుకు వెళ్లదీస్తున్నారని తెలియజేస్తున్నాను.

వశిష్టును గోదావరి జిల్లాలోని తూటిగుంట గ్రామంలోని కొందరు గిరిజనులు పరదలకు గురి కావడం జరిగింది. ఆ గ్రామాన్ని సందర్శించడానికి ప్రెస్ వారు వెళ్లారు. అక్కడ రత్నం అనే 5వ తరగతి చదువుతున్న అమ్మాయి తీప్ప జ్వరంతో బాధ పడుతుంటే, వైద్యం నిమిత్తం బోటలో తీసుకువెళ్లాల్సిందిగా గ్రామస్తులు ప్రెస్ వారిని అభ్యర్థించారు. మార్గ మధ్యంలోనే ఆ అమ్మాయి చనిపోయింది. చనిపోయినప్పుడు ఆ గ్రామస్తులు చెప్పింది ఆమె తల్లి రమణమ్మకూడా జ్వరంతో బాధ పడుతోందని ఆమెను కూడా అసుపత్రిలో చేర్చించమని కోరారు. ఆమెను అసుపత్రిలో చేర్చారు. నేను భద్రాచలంలో పర్యాటించిన సందర్భంలో, ఆ గ్రామానికి వెళ్తే అక్కడి గ్రామస్తులంతా భోరున ఏడ్చారు. నేను అక్కడకు చేరుకొనే గంట ముందు ఆమెకు దహన సంస్కరాలు చేశారు. ఆ అమ్మాయి తల్లికి సరైన ట్రీటమెంట్ అసుపత్రిలో ఇవ్వలేదు. ‘రత్నం’ దహన సంస్కరాలకు కూడా ఆ అమ్మాయి తల్లిని పంపించడానికి కనీసం బోటనీ కూడా ఇవ్వకుండా ఆలస్యం చేశారు. ఇంతటి దారణం జరిగిందని డ్యూరంతా కంట తడిపెట్టుకొని భోరు భోరున విలపిస్తూ నాకు చెప్పడం జరిగిందని తెలియజేస్తున్నాను. నాలుగు రోజుల పాటు కురిసిన వర్డాల వల్ల ఏజన్సీ ప్రాంతంలోని వారంతా అడవుల్లోకి వెళ్లిపోయారు. వారికి ఆహారం లేదు. ఆహార పాట్లాలు అందలేదు. నీరు లేదు. పసి పిల్లలకు పాటు లేకపోతే కొందరు తల్లులు చెట్టు వేర్లనుండి వచ్చే పాలను పట్టిస్తటువంటి పరిష్ఠితులు ఉన్నాయంటే అక్కడి పరిష్ఠితులు ఎంత దారుణంగా ఉన్నాయో తెలుసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

ఖమ్మం జిల్లాలోని దుమ్ముగూడెంలోని బండారు గూడింకి చెందిన తాటి రామయ్య అయితే ప్రత్తి, వరి, కంది పంటలను వేసుకొన్నాడు. అని గోదావరిలో మునిగిపోతే భరించలేక హర్షి అటాక్ వచ్చి చనిపోయాడు. ఇటువంటి సంఘటనలు చాలా జరిగాయి. నేను 8 రోజుల పాటు అనేక గ్రామాల్లో పర్యాటించాను. ప్రజల దగ్గరకు వెళ్లి వారి పరిష్ఠితులను తెలుసుకొన్నాను. ఏజన్సీ ఏరియలోని కొన్ని ప్రాంతాలు కూడా చూసి వచ్చాను. అక్కడి పరిష్ఠితులు హృదయ విదారకంగా ఉన్నాయి. మనసున్న ప్రతి వారికి బాధపెట్టే పరిష్ఠితులు ఉన్నాయి. ఈ ప్రాంతాల పరిష్ఠితులపై ప్రభుత్వం ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను.

ఏడుకొండలు అనే వ్యక్తి భార్య ఇద్దరు పిల్లలతో భద్రాచలం గోదావరి పడ్డన, రామాలయం దగ్గర చిన్న పూరి గుడిసెలో ఉన్నాడు. నేను ఆయన ఇంటికి వెళ్లి వచ్చాను. గోదావరికి వరదవస్తే, అధికారులు వెంటనే ఆయనను పిలిచి ‘సరస్వతి శిశు మందిరంలో రెండు వందల మంది చిక్కుకొని ఉన్నారని, వారిని కాపాడడానికి వెంటనే బయలుదేరాలని’ అడిగారు. ఆయనకు పడవ కూడా ఇచ్చారు. ఆయన పడవలో వెళ్లి, రెండు వందల

మందిని కాపాడి భద్రాచలం జూనియర్ కాలేజీలో పెట్టాడు. చివరకు ఇంకెవరైనా మిగిలి ఉన్నారేమో అని చూసి రావడానికి పురో మారు వెళ్లాడు. దారిలో నియ్యత్ తీగ తగిలి అక్కడికక్కడే ఆయన మరణించాడు. సుఖాష్ సగర్లో 4వ తేదీని అతని మృతదేహం లభ్యమయింది. రెండు వందల మంది ప్రాణాలు కాపాడిన అతనికి ప్రభుత్వం ఇచ్చిన బహుమానం ఏమంటే కేవలదం పది వేల రూపాయలు.

₹10.00

నేను ఏమంటున్నానంటే, ఇది పేపర్లో వచ్చింది. పేపర్లో వచ్చినప్పుడు ప్రభుత్వం స్పుందించవలసిన అవసరం ఉంది. అయినప్పటికీ ప్రభుత్వం స్పుందించలేదు. నేను అక్కడికి పోతే అక్కడ ప్రజలు భోరుభోరున ఏదుస్తూ నాకు చెప్పడం జరిగింది. అప్పుడు మా పార్టీపరంగా రూ. 25 నేలు ఆర్థిక సహాయం చేసి, గపర్చుమొంటుతో మాట్లాడతానని చెప్పడం జరిగింది. నేను ఎందుకు ఈ సంఘటన చెప్పానంటే, మొత్తం బాధ్యత మనం పహించాలి. వరదలు వచ్చాయి, అంటే ఆ వరద ప్రాంతాలు చాలా భయంకరంగా చాలా బాధాకరంగా తయారయ్యాయి. అక్కడ ప్రజలు ఎంతో ఇబ్బంది పడ్డారు. ఒకటి రెండు రోజులు అక్కడికి ఎవరూ వెళ్లలేదు. నేను అములాపురం మూడవ రోజునో, నాల్గవ రోజునో వెళ్లాను. ముమ్మిడిపరానికి ఎవరూ పోలేదు. ఎమ్మోర్స్ కూడా రీచ్ కాలేదు. ఆ విధంగా చాలా గ్రామాలలో అధికారులు, అసధికారులు ఎవరూ పోలేదు.

నేను ప్రభుత్వాన్ని అడిగేది ఏమంటే, ఇలాంటి సంఘటనలు వస్తాయని మనకు ముందుగానే తెలుసు. ఎందుకంటే, వర్షాలు పడినప్పుడు ఇస్తున్న సాంకేతిక పరిజ్ఞానం మూలంగా ఎప్పుడు వర్షాలు వస్తాయో మనకు తెలుసు. ముందుగా హాచ్చరికలు వస్తున్నాయి. వర్షం ఎంత పడుతుందో మనకు తెలుసు. ఈ విధంగా ఎంత వర్షం ఎక్కడ ఏ క్యామెంట్ ఏరియాలో పడే అవకాశం ఉందో మనకు తెలుసు. ఈ రోజు ఒకసారి ఈ విషయం అలోచిస్తే, గోదావరికి వెల్ ఎస్టోబ్లైష్ నారమ్మ ఉన్నాయి. ప్రతి సంవత్సరం మనం మీటింగ్సు పెట్టుకుంటున్నాము. వర్షాలు వస్తే ఏం జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలని రిహోర్సుల్ని చేస్తున్నాము. ఈ సంవత్సరం కూడా మనం ఆ గట్టు తిరిగి ఎక్కడెక్కడ బలహీనంగా ఉన్నాయో వాటిని డ్రైంగ్సెన్ చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. ఆ విధంగా చేయాలంటే, ఏం చర్యలు తీసుకోవాలో, టంపరరీగా ఏం చేయాలో ఆలోచించాలి. ఒకవేళ వరద ఎక్కువ అయితే, కనీసం శ్యాండ్ బ్యాగ్స్ పెట్టుకుని, గట్టను ప్రాటెక్టు చేసుకోవాలి.

ఈ సంవత్సరం దురద్జప్పం ఏమిటంటే, వర్షాల గురించి హాచ్చరికలు వచ్చాయి. మూడవ, నాల్గవ తేదీలలో ప్రెస్ కాస్టరెన్సు పెట్టి, ఆర్ట్, నేవీలను పిలవాలని, చాలా సీరియస్గా ఉందని చెప్పాము. తుఫాను హాచ్చరికలు చేయాలని చాలా జాగ్రత్తగా ఉండాలని మీరు అక్కడి వారిని కాపాడాలని చెప్పడం జరిగింది. చాలా సీరియస్గా ఉండి, జాగ్రత్తగా ఉండి, అక్కడి వాళ్లను కాపాడాలని చెప్పాము. అయితే ఈ సంవత్సరం అక్కడ ఇరిగేషన్లో గాని, రెవెన్యూలో గాని నమస్కయం లోపించింది. ఎందుకంటే, నారమ్మ లో కూడా మహారాష్ట్రో నీళ్ల పడినప్పుడు శ్రీరాంసాగరుకి ఎప్పుడు వస్తుంది? ఎన్ని గంటలకు వస్తుంది? అక్కడ నుంచి భద్రాచలానికి ఎన్ని గంటలకు వస్తుంది? అక్కడ నుంచి గోదావరి ధవళేశ్వరానికి ఎన్ని గంటలకు వస్తుంది అనే నారమ్మ ఉన్నాయి. ఈ నారమ్మ చాలా క్లియర్గా ఉన్నాయి. అక్కడ ఎంత వాటార్ వస్తుంది? ఎంత ఫ్లో ఉంటుంది? మొత్తం మొదటి రెండు, మూడు హాచ్చరికలు ఇస్తున్నాము. కానీ ఈ సంవత్సరం సి.డబ్ల్యూ.ఎస్. గాని, ఇరిగేషను డిపార్ట్మెంటు గాని, దీనిని పట్టించుకున్న పాపాస పోలేదు. అదే విధంగా భారీ వర్షాలపై ప్రభుత్వానికి ఒక అంచనా లేదు. ముందు జాగ్రత్త చర్యలు ఏమీ తీసుకోలేదు. ఎక్కడా వరద వస్తుందని ముందుగా చెప్పిన

పాపోన పోలేదు. భద్రాచలం ఏరియాలో అటవీ ప్రాంతంలో ఉన్న వారికి రాత్రి ఒంటిగంట మూడు గంటలకు వరద వ్యోమ ఉన్నపశంగా వాళ్లు బయలుదేరి, ప్రకృషు ఉన్న గుట్ట పైకి పోవడం జరిగింది. ఎక్కడా కూడా ముందుగా హాచ్చరికలు చేయలేదు. రాత్రి వరదలు రావడంతో ప్రజలు చాలా ఇబ్బందులు పడ్డారు. దేవైములో వచ్చినపుడు అప్పటికప్పుడు పరుగెత్తి పైకి వెళ్లారు. ఎవరూ కూడా ఏ వస్తువులనూ తీసుకవెళ్లలేకపోయారు. దీని వల్ల విపరీతమైన నష్టం జరిగింది.

నేను కూసవరంలో చూసిన పరిస్థితి ఏమిటంటే, గేదెలన్నీ అక్కడ కొట్టుకుపోయాయి. అదే విధంగా భద్రాచలంలో కింద చూసినట్లయితే, పశుపులు, ఆశులు, మేకలు ఇప్పీ పెద్ద ఎత్తున పోవడం జరిగింది. అదే విధంగా మీరు ముందుగా హాచ్చరిక చేసినఉన్నట్లయితే, తప్పకుండా అక్కడి వారు సురక్షిత ప్రాంతాలకు పోయి ఉండే వారు. ఇతి ప్రాచ్చీం ఉండేది కాదు. ఇప్పుడు వారు కట్టుబట్టులతో వస్తువులు ఏపి తీసుకోకుండా వెళ్లవలసిన పరిస్థితి వచ్చింది. ఆ విధంగా చాలా ఇబ్బందుల పాలయారు. నేను ఎందుకంటున్నానంటే, మనం ఒక విసయం గుర్తు సెట్టుకోవాలి. ఒక్కసారి ప్రకృతి మన మీద దయ చూసవచ్చుడు రాబోయే పరిస్థితులను గుర్తించి, కనీసం మనం సమర్థవంతంగా పని చేసినట్లయితే కొంతవరకూ ప్రాణస్ఫూర్థం, ఆస్తి నష్టం నివారించే పరిస్థితి ఉండేది. అలాంటిది ఇక్కడెక్కడా జరిగినట్లు కనిపించలేదు.

నేను అడుగుతున్నాను. మీరు గోదావరి ప్రాంతంలో పెట్టోలింగ్ ఎందుకు పెట్టలేకపోయారని. ఆ ప్రాంతంలో ప్రజలకు ఎందుకు హాచ్చరిక చేయలేకపోయారు? ఎమ్మర్చోలను ఆర్ద్రవోలను అక్కడకు పంపించి, ఆ ప్రాంత ప్రజలను ఎందుకు సురక్షిత ప్రాంతాలకు తరలించలేకపోయారు? గోదావరి గట్టు గండ్లు ఎక్కడ పడతాయా అక్కడ ఇసుక బస్తాలు ఎందుకు పెట్టలేకపోయారు? కొత్త పేటలో ఈ విధంగా గ్రామస్థలు బ్రీచ్ అయ్యోట సిమెంటు బస్తాలు పెట్టుకుని, బ్రీచ్ పడకుండా కాపాడుకోగలిగారు. ఎక్కడ బ్రీచ్ పడుతుందో నన్న సమాచారం ఇచ్చినా వాళ్లు ఆ విధంగా కాపాడుకోవడానికి యాక్కు చేయడం జరిగేది.

ధవళేశ్వరం పద్మ ఈ సారి మెయింటెన్సు సరిగా లేదు. మనం చూసినట్లయితే అక్కడ 167 గేట్లున్నాయి. అందులో 37 గేట్లు పని చేయలేదు. మనం ఎప్పుడైతే 37 గేట్లు లిప్పు చేయవలసి వచ్చిందో అప్పుడు అని పని చేయకపోవడం మూలంగా ఆ వాటర్ కూడా వెనుకకు పోయింది. ఈ విధంగా బ్రీచెన్ పెరిగే పరిస్థితి వచ్చింది. ఆ విధంగా కూడా బాగా దెబ్బ తినడం జరిగింది.

ఎన్సార్ ఎన్సపిలో మామూలు కంటే పర్షం పైన ఎంత పడిందో, ఏ క్యాచ్మెంటు ఏరియాలో పడిందో ఎప్పుడు ఎంత వాటర్ వస్తుంది అన్న ఎన్సమెంటు తీసుకోవలసి ఉంటుంది. ముందుగా వాటర్ రిలీజ్ చేస్తారు. ఈ సారి ఎన్సార్ ఎన్సపిలో ఈ విధంగా అవగాహన లేదు. అందువల్ల నీళ్లు పదలినపుడు కూడా నీరు ఎదురుకొట్టింది. ప్రకృషు ఉన్న నదులు పొంగడంతో ఇప్పీ కూడా కలిసి ఈ బీభత్సం కలగడానికి అవకాశం వచ్చింది. వీటన్నిటినీ చూసినట్లయితే, ఇక్కడంతా చాలా దారుణంగా పరిస్థితులు జరిగేయి. మనం చాలా వరకూ ఫిలుల్ అయ్యాము. ఈ విధంగా చాలా వరకు మనం దెబ్బ తిన్నాము, చాలా నష్టం కలిగందని మీకు తెలియజేసుకుంటున్నాము. ఈ విధంగా పెద్ద ఎత్తున నష్టం వచ్చింది.

రెండు విషయాలను మనం సభలో అలోచించాలి. నేను ఎవరినో క్రిటిప్పుజ్ చేయడానికి చెప్పడం లేదు. మనమందరం ఆత్మనిమం్య చేసుకోవాలి. ఇదే అడ్డినిప్రేపను 1986లో పని చేశారు. 1996లో కూడా పని

చేశారు. 1999లో కూడా చేశారు. వేరే రాష్ట్రంలో వర్షాలు పడుతున్నాయంటే, మన రాష్ట్రంలో శ్రీకాకుళంలో వరదలు వచ్చే అవకాశం ఉందని, సైక్లోన్ వస్తుందని భావించినపుడు అప్పుడు మనకు సైక్లోన్ రాకపోవడంతో పై ప్రాంతం బరిస్టాలో సైక్లోన్ రావడంతో ఈ అడ్డినిఫ్రైమసు అక్కడకు పోయి, ఆల్ ఇండియా లెపెల్లో బ్రహ్మండంగా పని చేసిందని అప్రీసియేషను వచ్చింది. అంటే ఈ 1986 , 96, 99 లలో ఇదే అడ్డినిఫ్రైమసు చక్కగా పని చేసింది. పేరు తెచ్చుకున్నది.

ఈ సారి మన రాష్ట్రంలో ఈ ఎడ్డినిఫ్రైమస్ సరిగా పని చేయలేకపోయారని ప్రతిచోటా, సర్వతా విమర్శలు వస్తున్నాయి. దీనికి కారణం ఏమిటో ప్రభుత్వం చెప్పాలి. నిజానికి ప్రభుత్వం స్వైన సమయంలో అవసరమైన చర్యలు తీసుకోలేదు. ఆ విధంగా మనం మొత్తం ఫైయర్ అయ్యాము. వంశధారలో గండిపడినపుడు మీరు ఏమి చర్యలు తీసుకోలేకపోయారు? అందుమూలంగా ఎన్నో గ్రామాలు వరద ముంపుకు గురయ్యాయి. మళ్ళీ రెండవ సారి వరద వచ్చింది. అదే గండి ద్వారా మరలా అనేక గ్రామాలు ముంపుకు గురయ్యాయి. రైతులకు, సేద వారికి మళ్ళీ చాలా నష్టం కలిగింది. దానికి మనం బాధ్యత వహించి ఏ విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలో ఆలోచించవలసి ఉంది. ఆ పాంతాలకు నేను వెళ్లినపుడు అక్కడి వారు భోరు భోరున విలపించారు. చాలా బాధపడ్డారు. ఈ విధంగా ఎందుకు ఆదుకోలేదని నేను మిమ్మల్ని అడుగుతున్నాను. ఇంతవరకూ వారిని ఎందుకు ఆదుకోలేదని నేను అడుగుతున్నాను. ఆ విధంగా ఆదుకోని సందర్భాలు చాలా ఉన్నాయి. ఆదుకున్న సందర్భాలు చాలా తక్కువ ఉన్నాయని తెలియజేసుకుంటున్నాను.

భద్రాచలం ప్రాంతంలో హాలికాష్టర్సును తీసుకు వెళ్లారు. కాని వాటిని తీసుకు వెళ్లిన తర్వాత కూడా అవి శ్వాయల్ లేకుండా ఐడిల్గా ఉన్నాయి. అదే విధంగా భద్రాచలంలో నేనీ హాలికాష్టర్స్ వెళ్లాయి. అయినా వాటికి శ్వాయల్ రిఫిల్ లేకపోవడంతో పని చేయకుండా ఉండి పోవలసి వచ్చింది. కూసవరం, చింతురు, దుమ్మగూడం ప్రాంతాలలో 20 లాంచీలకూ పెత్రో డీజిల్ లేక, దానిని రి ఫిల్ చేయకుండా ఉండటంతో ఆ లాంచీలు ఐడిల్గా ఉన్నాయి. పరిస్థితులు ఎంత దారుణంగా ఉన్నాయో ఒకసారి మీరు ఆలోచించాల్సి ఉంది. వరదల సమయంలో మామూలుగా ఘండమెంటల్గా కొన్ని ప్రైన్సిపల్సును వారు ఫాలో కావాల్సి ఉంటుంది. సౌధారణంగా హాలికాష్టర్స్ ద్వారా పుడ్ ప్యాకెట్సును ఆయా వరద బాధిత ప్రాంతాలలో పంచాల్సి ఉంటుంది. ఆ ప్యాకెట్సులో పుడ్ చెడిపోకుండా ఉండే పదార్థాలను ఇవ్వాలి. అయితే ఈ సారి అక్కడ పెరుగుస్తుం పుడ్ ప్యాకెట్సును వాడటం జరిగింది. అది కుడా వేడిగా ఉండే అన్నంలో పెరుగు వేసి కలపడం జరిగింది. దానిని పంచడానికి తీసుకుపోవడం జరిగింది. అది చెడిపోవడం జరిగింది. అక్కడ ఇచ్చిన ఆ ప్యాకెట్సు భయంకరంగా చెడిపోవడం, విపరీతమైన చెడు వానన రావడం జరిగింది. నేను అక్కడికి పోయినపుడు ఆ చెడిపోయిన, వానన వచ్చిన ప్యాకెట్సును నాకు ప్రజలు చూపించడం జరిగింది. అటు వంటి పుడ్సు మనుషులు ఎవరైనా తినగలరా అని వారు నాకు చూపారు. అక్కడి పరిస్థితులు అవి.

#### ఉ.10.10

అది కూడా పుడ్ ప్యాకెట్సు అన్ని ..... నేను ఇంకా ఎవర్నీ విమర్శించడం లేదు, వాస్తవాలు చెబుతున్నాను.

**మిషన్ స్పీకర్:** మంత్రిగారు ఈ పాయింట్సు అన్నిటికి రిప్లయలోచెబుతారు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు: అధ్యక్షా, మామూలుగా అయితే హాలీకాప్టర్ వాడినప్పుడు దానికి ఒక పద్ధతి పుంది. ఎక్కువ సమయం వుండే పుడ్ పులిహోరా, బ్రెడ్, బిస్కిట్సు, ఇలాంటివి అన్ని డంపు చేసే అవకాశాలు పుంటాయి. ఆ విధంగా కాకుండా సరసరి పెరుగు అన్నం, బీర్యాని పెట్టారు. ఇని అన్ని పై నుంచి విసిరి చేశారు. మాములుగా ఒక తాడు కట్టి దాని ద్వారా పైనపుంచి వదిలి పెడతారు. మనం ఈరోజుల్లో పై నుంచి మనిషుల్ని లిప్పు చేశాము. మనుషుల్ని లిప్పు చేసినప్పుడు హాలీకాప్టర్ అగుతుంది దారం కట్టి వదిలి పెడితే క్రింది పరకు వస్తాయి. రోడ్ల మీర పడి ఉన్న అన్నం చూపించారు. పేపర్లో ఫాటోలతోనహా వచ్చాయి. 4,5 రోజులు బోజునం చేయలేదు కాబట్టి ఆ అన్నం కోసం కూడా పోటిపడిన నందర్భాలు ఉన్నాయి. ఇంత జరిగింది ప్రభుత్వం కూడా ఆలోచించాలి. కొత్తగా ఎన్నికెన సర్పంచులు ఉన్నారు, వాళ్ళకి డబ్బులు కాని బియ్యం కాని ఇస్తే వాళ్ళు అన్నం వండి పెట్టే పరిస్థితి పుండేది. వాళ్ళని ఎవర్ని ఉపయోగించుకోలేదు. ఎక్కడ చూసిన అరకొర సహాయం చేయడం, పుడ్ ప్యాకెట్సు కూడా సరిగా పెట్టుకుండా పోవడం ఇలాంటి ఇబ్బందులు చాలా వచ్చాయి. ఇళ్ళ చుట్టుతా నీళ్ళు ఉన్నాయి సాములు వస్తాయని చాలాపరకు భయసడిపోయి ఇళ్ళపై ప్రజలు ఉండడం, రాత్రి అంతా మేల్కొని గడిపారు. అక్కడ అడవి పుంటే అటు, ఇటు పారిపోయిన పరిస్థితి కూడా వచ్చింది. ఇదే కాకుండా నేను భద్రాచలంలో చూసినప్పుడు చాలా మంది పేద వాళ్ళ క్యాంపుల్లో పుంటే అక్కడ జ్వరాలు వచ్చి చాలా బాధపడతా పుంటే వాళ్ళను పరామర్థించిన వాళ్ళ లేరు. డాక్టర్సును కూడా సరిగా పంచించలేకపోయారు. ఆ విధంగా చాలా పరకు ఇబ్బందులు వచ్చాయి. ఒక ప్రక్క ఆకలి కేకలు ఇంకో ప్రక్క అంటు రోగాలు ఈ విధంగా పునరావాస కేంద్రాలలో సరిగా మనం చూసుకోలేకపోయాము. నిన్న , మొన్న కూడా నేను చూశాను చాల మంది ఇళ్ళ కొట్టుకుపోయాయి. నేను కూనవరంలో చూశాను ఇళ్ళ పడిపోయాయి, ఇళ్ళ పడిపోవడమే కాదు 3,4 అడుగుల ఒండ్రు మట్టి పెట్టింది ఒండ్రు మట్టి తీయాలంటే ఒక్కొక ఇంటికి నాలుగయిదు వందలు రూపొయలు ఖర్చు పెట్టారు. 5,6 రోజులు బయట పుండి నేరుగా ఇంటికి వచ్చారు. పూరి ఇండ్లు పూర్తిగా పడిపోయాయి, బిల్లింగ్స్ పుంటే ఆ ఇండ్లలో కూడా ఒండ్రు మట్టి పట్టింది, నాలుగయిదు వేల రూపొయలు ఖర్చు పెట్టారు. కొన్ని చోట్ల పోట్లం విప్పితే పురుగులు కూడా రావడం, ఆ విధంగా పాచిపోయిన పులిహోరా, బీర్యాని ఇలాంటిని కొన్ని ఇచ్చారు. పేపర్లో వచ్చింది నేను చెప్పనక్కరలేదు. నేను స్వయంగా 8 రోజులు తిరిగి నాకళ్ళతో చూశాను, మీరు ఎవరు చేయలేదు, తిరగలేదు కాబట్టి వాళ్ల బాధలు, కష్టాలు తెలియసు . మీరు ప్రౌదాబాదులో కూర్చోనంతమాత్రాన మీకు తెలిసే పరిస్థితి కూడా లేదు. ఏ నాయకుడు ఎన్ని రోజులు తిరిగారో ప్రజలకు తెలిసిందే. నేను 4వ రోజు ముమ్మింపరం పోతే కుండలు, పాత్రలు పట్టుకొని మాకు నీళ్ళ ఇప్పించమని బాధ పడే పరిస్థితి వస్తే ఎవరికైనా బాధరాదా? చుట్టుతా నీళ్ళు ఉన్నాయి త్రాగే దానికి గుక్కెడు నీళ్ళ ఇప్పమని అక్కడ బాధ పడతా పుంటే, మీరు ఇక్కడ కూర్చోని మేము అంతా బ్రహ్మండంగా చేశామని చెప్పుకుంటున్నారు. నేను పోయిన తరువాత నీళ్ళ వచ్చారు తప్ప ఎవరు ఆ ప్రాంతాలకు కూడా రాలేదు. తరువాత కూడా పోలేదు. మీరు ఒకసారి ఆలోచించండి, నేను రాజ కీయం చేయకూడదు అనే ఉద్దేశ్యంతో 3వ,4వ తారీఖున ప్రైస్ కాస్టరెన్సు పెట్టి ప్రభుత్వానికి అపీలు చేస్తూ మీరు అనుకున్నంత తక్కువగా పరదలు రాలేదు పెద్ద ఎత్తున వచ్చాయని, మేము కూడా పూర్తిగా సహకరిస్తామని నేవిని పిలవండి తగిన చర్యలు తీసుకోమని అపీలు చేశాము. నేను 2 రోజులు పోలేదు 2 రోజులు తరువాత శ్రీకాకుళం, విజయనగరం చూశాను తరువాత తూర్పు గోదావరి వచ్చాము. ఆ రోజు సోనియాగాంది కూడా వచ్చారు. నేను పోతే అప్పటికి మంత్రులు, ఎంఆర్బలు కూడా గ్రామాలకు వెళ్లలేదు. ఆ విధంగా వాళ్ళ డైరక్షన్ మిన్ అయ్యారు, ఎందుకు పోలేదో మీరు ఆలోచించవలసిన అవసరం పుస్తది. మీరు ఇక్కడ నా మీద అరవ వచ్చు ప్రజల దగ్గరకు పోయి అరవలేదు, వాస్తవాలను ఎవరు కనుమరుగు చేయలేదు.

రిలీఫ్ మంత్రిగారు ఏని జిల్లాలు తిరిగారు? రిలీఫ్ మీ దగ్గర ఉన్నపుడు జిల్లాలో తిరిగి లీడర్ పిఎస్ ఇచ్చి ఎక్కుడైనా అవకతవకలు జరుగుతాపుంటే దానిని స్టీమ్లైన్‌చేసి అక్కడ ఆందుబాటులో లేకపోతే అక్కడ మీరు యాక్షన్ తీసుకోవలసిందిపోయి, మీరు ఎక్కడా తిరిగి రాకపోతే, హైద్రాబాదులో కూర్చుంటే ఏ విధంగా జరుగుతుందో మీరు ఆలోచించవలసిన అవసరం పున్నది. అగ్రికల్చర్ మంత్రిగారు మీద నాకు వ్యతిరేకత కాదు. వర్షాలు పడిన వెంటనే ఆయన ఒక స్టేట్‌మెంటు ఇచ్చారు. ఈ వర్షాల వల్ల వ్యవసాయానికి ఏ మాత్రం సష్టం లేదు ఒక విధంగా చెప్పాలంటే వ్యవసాయానికి లాభం అని చెప్పి వ్యవసాయ మంత్రిగారు మాట్లాడారు. ఎప్పుడు అయితే ఆ మాట మాట్లాడారో అది నాన్ సీరియస్‌గా రాంగ్ సిగ్నల్ వెళ్లాయి. మంత్రిగారు కాని ముఖ్యమంత్రిగారు కాని ఇలాంటి విపత్తు వచ్చినపుడు ఒక డైరక్షన్ ఇచ్చి అక్కడ నుంచి ప్రజలయుక్క బాధలు తప్పించాలి, తగ్గించాలి వరదలు ఒకొక్కసారి వస్తాయి, వరదలు వచ్చినపుడు ప్రభుత్వం సమర్పించంగా పని చేయగలిగామా, బాదితుల్చి ఆదుకోగలిగామా అనేది చాలా ముఖ్యం . మీరు చేసిన పని ఏమిటి? ఈ రోజు మీరు చూస్తే రిలీఫ్ మంత్రిగారు, అగ్రికల్చర్ మంత్రిగారు వీళ్లు ఇధరే మెయిన్. వ్యవసాయ మంత్రిగారు ఏమి స్టేట్‌మెంటు ఇచ్చారు. వ్యవసాయానికి సష్టం లేదు ఒక విధంగా చెప్పాలంటే వ్యవసాయానికి లాభం అని ఒక స్టేట్‌మెంటు ఇచ్చి ఆఫ్సీలీయర్ వెళ్లిపోయారు. దీనిని బట్టి ఎంతవరకు మీరు బాధ్యత తీసుకున్నారు. మాములు అప్పుడు పోతే మేము అబ్బాక్షన్ చేయడం లేదు. ప్రజలు బాధలో ఉన్నపుడు మీరు విదేశి యాత్రచేస్తే what is the message that you are givingj? మీ యొక్క స్పందన ఏమిటి? మీరు ఆ మాట మాట్లాడినపుడు క్రింద వరకు ఎలాంటి మేసేజ్ పోతుందో మీరు ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉన్నది. విజయనగరం, ఇన్చార్జీ మంత్రి ఒక వారం తరువాత వెళ్లారు. ఆ జిల్లామంత్రిగారు ఒక రెండురోజులు ఉన్నారు. తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో ఇన్చార్జీ మంత్రి 4 రోజుల తరువాత వెళ్లారు. అదిలాబాదు జిల్లా మంత్రి రెండు గంటలు ఆయన నియోజకవర్గంలో గడిపి తిరిగి వచ్చారు. ఆ జిల్లా ఇన్చార్జీ మంత్రి ఒక వారం తరువాత వెళ్లారు. ముఖ్యమంత్రిగారిని నేను అడుగుతున్నాను, వారు శ్రీకాకుళం వెళ్లి రెప్యూ చేశారు. బాదితులను పరామర్శించలేదు. రెప్యూలకే పరిమితమయ్యారు.

ఉ.10.20

మనకు విడియో కాస్పరెన్స్, టెలికస్పరెన్స్ సోకర్యం ఉంది. హైదరాబాద్ నుండే నీటిని చేయవచ్చు. కాని మీరు అక్కడకు వెళ్లినపుడు కూడా కనీసం ఫీల్డ్‌కుపోలేదు. ఈవిధంగా చేయటంవలన మీరు ఏనిధమైన డైరక్షన్ ఇచ్చారో ఒక్కసారి ఆలోచించాలి. మీరు డైరక్షన్ మిన్ అయ్యారు, ప్రజలవర్గకు పోలేకపోయారు. అక్కడ ఏమి జరుగుతోందో అనే అవగాహనలేకుండా, ఏమేమి జరిగాయి అక్కడ ఎంత ఇభ్యంది వచ్చిందనే ఆలోచనలేకుండా దెబ్బతినే పరిస్థితి వచ్చింది. ఎప్పుడైతే లీడర్‌పిఎస్ ఇప్పణలసిన వ్యక్తులు, డైరక్షన్ ఇప్పణలసిన ముఖ్య మంత్రి, మంత్రులు డైరక్షన్ ఇప్పణపోయారో అప్పుడే క్రిందివరకు అంతా డైల్యూట్ అయిపోయింది. ప్రజల బాధలు పెరిగాయి. కాని పట్టించుకునేవారు తక్కువయ్యారు. ఆవిధంగా చాలా ఇభ్యందులయ్యాయి. మన వర్ధకేంద్రమంత్రులు 10 మంది ఉన్నారు. వారేమి చేయగలిగారు? ఏమైనా చేయగలిగారా?

**మిస్టర్ స్పీకర్:** 40 నిమిషాలు అయినది. I request you to conclude. Forty five minutes is allotted to you. It is already forty minutes.

**శ్రీ పి. కేశవ్:** ఇంద్రిలవెంటగా ఏమైనా మాట్లాడుతున్నారా నర్స్?

**MR. SPEAKER:** I am talking about the time not about irrelevancy.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు: మీరు ఎప్పుడు కూర్చోమంటే అప్పుడు కూర్చుంటాను. నేను 8 రోజులు తిరిగాను. నేను కూడా ట్రీఫ్స్‌గానే చెప్పాలని అనుకుంటున్నాను. మీరు కూర్చోమంటే కూర్చుని బయట చెప్పుకోమంటే చెబుతాను.

**మిష్టర్ స్పీకర్:** చంద్రబాబునాయుడుగారూ, నా ఉద్దేశ్యం ఏమంటే ఘడ్డుపైన జరుపుతున్న ఈ చర్చకు కొంత సమయం అనేది నిర్ణయించుకున్నాము. మనమే ఆ నిర్ణయం తీసుకున్నాము, బి.ఎ.సి.లో నిర్ణయం తీసుకున్నాము. If you want more time, you can have it.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు: బి.ఎ.సి.లో మేము చెప్పిందేమంటే గంట, రెండు గంటలు ఎక్కువ సమయం అయినప్పటికీ సాయంత్రాన్కెనా పూర్తిచేయమన్నాముగాని 3 గంటలకే పూర్తిచేయమని మేము కోరేదు. ఏ రోజుకు ఆ రోజు పూర్తిచేయండి. రాత్రి 12 గంటలవరకు కూడా గతంలో చర్చించాము. రోడ్డు మీద ప్రజలు బాధపడుతుంటే మనం ఇంకోక గంట, రెండు గంటలు ఎక్కువ సమయం తీసుకుంటే సప్పంలేదు. మాటల్లాడేవారిని మాటల్లాడనీయండి. సాంత జిల్లాలకు మంత్రులు రాలేకపోయారు, వచ్చినా ప్రజలను పలకరించ లేకపోయారు. కేంద్రంలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం, యు.పి.ఎ. ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉన్నది. కేంద్రంనుండి ఎక్కువ రిలీఫ్ తెప్పించటంలో వారు ఫెఱుల్ అయ్యారు. ఏమీ మాటల్లాడలేకపోయారు. సోనియాగాంథీగారు వచ్చినప్పుడు వారితో వచ్చి వారితో వెళ్లిపోయారు తప్ప నిడిగా వెళ్లి తిరగటం, ప్రజల కష్టాలు చూడటం, వారి బాధలు చూడటం, వారిని ఓదార్పటం ఎక్కడా జరగించిన మనవిచేస్తున్నాము. పార్లమెంట్‌లో తెలుగుదేశంపార్టీ ఇస్కూన్ రెయిజ్ చేసినప్పుడు దానిని అడ్డుకునే ప్రయత్నంచేశారు తప్ప మా రాష్ట్రంలో ఎక్కువ సప్పం జరిగింది, సహాయం చేయండని చెప్పులేకపోయారు.

శ్రీ కౌమిరెడ్డి రాములు: రాష్ట్రానికి భారీ సప్పం జరిగింది కాబట్టి ఎక్కువ నిధులు ఇవ్వాలని కేశవరావు గారు పార్లమెంట్‌లో ప్రస్తావించారా, లేదా? ఎందుకు మిన్స్‌ల్చి చేస్తున్నారు?

**MR. SPEAKER:** Let him complete. మీకు కూడా మాటల్లాడటానికి అవకాశం పస్తుంది, అప్పుడు మీరు మాటల్లాడండి. Please resume your seat. You will be given an opportunity.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు: ఈనిధంగా ప్రజలు 5, 6 రోజులు చాలా అవస్థలు పడ్డారు. కొన్నిచేట్ల వారం, పది రోజులు కూడా ఇబ్బందులుపడ్డారు. ఇంటికి పచి చూస్తే సర్వస్యం కోల్పోయారు. ఎవరు ఆదుకోలేదనే బాధలో ఉన్నారు. మంత్రులు, ఎమ్.ఎల్.ఎ.లు వెళ్లినప్పుడు గట్టిగా అడిగారు. అప్పుడు మనం వారిని కన్వీన్స్ చేయాలి, ఓదార్పాలి, వారి బాధలు అర్దంచేసుకోవాలి. ఆవిధంగా అర్దంచేసుకోకుండా ఎదురుదాడి చేయటం చాలా బాధాకరం. ఒక ఎమ్.ఎల్.ఎ. అయితే చిందులు వేయటం, దూహించటం, చూసుకుండాం రాఅని అసటం, అక్కడే ఉన్న మంత్రి పట్టుకున్న వినకుండా ముందుకువెళ్లి కొట్టే ప్రయత్నం చేయటం బాధాకరం. ఇంకోక ఎమ్.ఎల్.ఎ. లాంథార్స్ చేయమని ఆర్డర్ చేయటం జరిగింది. మీరేమి చేయబోతున్నారని మమ్మల్ని కూడా అడిగారు. మనందరం ఓపికతో ఉండి వారిని కన్వీన్స్ చేయాలి.

పేదవారికోసం అన్ని చేస్తున్నామనే ఈ ప్రభుత్వం ఈనాడు ఒక్కసారి ఆలోచించుకోవాలి. జి.ఓ.లు ఇస్కూన్ చేశారు. ఈ జి.ఓ.లు ఎప్పుడు ఇస్కూన్ చేశారంటే ఒకటి 1-8-05 తేదీనాడు, మరొకటి 4-8-06 నాడు ఇస్కూన్ చేశారు. ఇచ్చే రిలీఫ్సు తక్కువ చేస్తూ జి.ఓ.లు ఇస్కూన్ చేశారు. మంత్రిగారు చూసుకోవాలి,

"In the G.O. 3<sup>rd</sup> read above, orders were issued for relief assistance for clothing and utensil for a family Rs.500/- each." జి.ఓ.సంబర్.3 ఇచ్చి దాని ప్రకారం ఇప్పన్ని తగ్గించేశారు. ఇంకొక జి.ఓ.లో ఇళ్ళకు ఇచ్చే రిలీఫ్‌ను తగ్గించేశారు. "In the circumstances stated above Government decided to enhance the scale of relief in partial modification of the orders issued in the G.O.2<sup>nd</sup> read above as follows:" ఇంతకుముందు రూ.1500 ఉంటే దానిని రూ.1200కు తగ్గించేశారు. ఇది వాస్తవం కాదా? ఈవిధంగా ఎందుకు చేయవలని పచ్చింది? పార్వియల్ డ్యూమేజ్‌కు రూ.1000 ఇస్తుంటే దానిని రూ.750కి తగ్గించారా, లేదా? ఈ రెండూ మరలా రిప్రైజ్ చేస్తూ 13-8-06లో మేమందరం రియాక్షన్ అయిన తరువాత, క్రెట్‌ప్రైజ్ చేసిన తరువాత మరలా వాటిని రూ.2,000 మరియు రూ.1200గా చేసిన మాట వాస్తవమా, కాదా? నేడవారికి ఇచ్చేవి తగ్గించారు, కోటీశ్వరులకు ఇచ్చేవి మీ ఇప్పప్రకారం ఇచ్చారు. తగ్గించిన తరువాత రియాక్షన్ వస్తే జి.ఓ. ఇచ్చారు. ఆ జి.ఓ. ప్రకారం పెంచారు. అది కూడా కేవలం హౌసెస్‌కు మాత్రమే పెంచారు, మిగిలినవాటికి పెంచలేదు.

రిలీఫ్ విషయంలో బయట రాష్ట్రాలతో పోలిస్తే ఇక్కడకు, బయటకు చాలా డిఫరెన్స్ ఉన్నది. మహారాష్ట్రలో చూస్తే పర్సన్‌కు రూ.1000 ఇచ్చారు. అదేవిధంగా 20 కిలోల బియ్యం, 10 కిలోల జోవార్, 10 కిలోల కిరోనీన ఇచ్చారు. కానీ మనం 20 కిలోల బియ్యం, 5 లీటర్ల కిరోనీన మాత్రమే ఇచ్చాము. మేము ఆరోజు ఏపైతే ఇచ్చామో అనే ఇచ్చారు తప్ప ఒక్క రూపాయి కూడా ఎక్కువ ఇష్టటంలేదు. ఆరోజు బియ్యం 25 కిలోలు ఇస్తే ఈరోజు దాంట్లో 5 కిలోలు తగ్గించారు తప్ప మీరు కొత్తగా ఇచ్చింది ఏమీలేదు.

మహారాష్ట్రలో ఒక్కిక్క ఫ్యామిలీకి రూ.5000 చోపున హాల్స్ చేశారు. ఫ్యామిలీలోని ఈచ్ మెంబర్‌కు రూ.1000 చోపున ఆ ఫ్యామిలీలో 5 మెంబర్స్ ఉంటే రూ.5000 ఇచ్చారు. ఇక్కడ మాత్రం ఇంటికి రూ.1500, ఇండివిడ్యువల్‌కు రూ.1000 చోపున రూ.2,500 మాత్రమే ఇచ్చారు. ప్రక్కన ఉన్న చత్రీన్‌గడ్లో కూలిపోయిన ఇంటికి రూ.10,000 ఇస్తుంటే ఇక్కడ రూ.2,000 మాత్రమే ఇస్తున్నారు. పస్తాలకు వారు రూ.1000 ఇస్తే మనం రూ.500 ఇస్తున్నాము. వంటపాత్రలకు వారు రూ.1,000 ఇస్తే మనం రూ.500 ఇస్తున్నాము. ప్రాంకింగా కూలిన ఇళ్ళకు వారు రూ.6,000 ఇస్తే మనం రూ.1,200 ఇస్తున్నాము. చుట్టూ నీరు పచ్చిన చోట కూడా మీరు బియ్యం ఇష్టకూడదని అనుకున్నారు. కానీ ఒత్తిడి రావటం వలన అటుపంటివారికి కూడా 20 కిలోల బియ్యం ఇచ్చారు. అదే ఆ రాష్ట్రంలో అయితే రూ.2,400 అర్దిక సహాయం చేశారు. అక్కడ వరదల్లో గేదె కొట్టుకుపోతే రూ.4,125, మేకకు రూ.400, కడకు కోడి కొట్టుకుపోయినప్పటికీ రూ.40 చోపున ఆర్దిక సహాయం చేశారు.

ఉ.10.30

అధ్యక్షా, ఆ విధంగా అక్కడ చేస్తే మనం దానికి అనుగుణంగా చేయలేకపోయాను. ఆ విధంగా కూడా మనం సరిగా అనుకున్నంతగా చేయలేకపోతున్నాము. అదేమాదిరిగా ఈ రోజున రిలీఫ్‌లో అయితే అనుకున్నంత చేయలేకపోవడం జరిగింది. సోనియా గాంధి గారు పచ్చినప్పుడు మేం మంచి జరుగుతుందని అనుకున్నాము. కానీ వారు పచ్చినప్పుడైతే చాలా తక్కువ టైం అధ్యక్షా..... ఆ విధంగా 45 నిమిషాలైతే పదు నిమిషాలు ఫోటో ఎగ్గిబిప్స్ చూడడం, విలేఖరులతో పదు నిమిషాలు మాటల్లడడం జరిగితే పదమైదు నిమిషాలే నీళ్ళను పరామర్శించారు ది అధ్యక్షా..... ఎవరైనా లీడర్స్ పచ్చినప్పుడు ఎవరైతే రియల్ గా బాధితులున్నారో, ఎవరి దగ్గరకు పోతే మనకు వాస్తవాలు తెలుస్తాయో దాని వల్ల ఎక్కువ లాభాలు వచ్చే పరిస్థితి వన్నుంది. ఎలా అంటే భద్రాచలం కాని అదేమాదిరిగా ఇంకొక పక్క అమలాపురం కాని రావడం, వెళ్లిపోవడం,

అది కూడా ఓస్లీ టోన్లోని బాధితులతో మాట్లాడడం, ఎక్కుడ కూడా ఫీల్డ్ ఇన్సెక్షన్ చేసే పరిస్థితి లేకుండా పోయింది. ఇంకోపక్క ఆ రోజుయితే నేను అక్కడే వున్నాను. నేను కూడా బాధితులను పరామర్శించాలనుకున్నాను. ఉదయం ఏడు గంటలకు మేం పోతామని చెప్పాం. ఆ రోజు పోలీసులు చెప్పింది. ఎన్ పి జి వాళ్ల తీసుకున్నారు, మీరు పోవడానికి లేదని. ఆ విధంగా చెప్పినప్పుడు మేమనుకున్నాం .... ఐదారు గంటల ముందు పోదామని లేదా ఐదారు గంటల తరువాత వచ్చి పరామర్శిస్తామంటే కాదు పోవడానికి నీల్లేదంటే మేము దానిని కూడా రాజకీయం చేయడం ఇష్టం లేకుండా మేం వేరే ప్రాంతాలకు వెళ్లి బాధితులను పరామర్శించి తిరిగి వచ్చాం . తరువాత ఆ రోజు కూడా మేం ప్రధానమంత్రి గారు రావాలని కోరుకున్నాం . ప్రధానమంత్రి గారు వచ్చారు11వ తారీఖున. వారు వచ్చి ఏరియల్ సర్వే అన్నారు. గుజరాత్ చూశారు. మహారాష్ట్ర చూశారు. అంధ్రప్రదేశ్కీ వచ్చారు. ఏరియల్ సర్వే జరిగింది. ఏర్పోర్టుకి వచ్చారు. ఏర్పోర్టుకి వస్తే ఐదు నిమిషాలు మాత్రమే ప్రెస్ కాస్పరెన్స్ పెట్టారు. మూడు నిమిషాలో, నాలుగు నిమిషాలో పొలిటికల్ పార్టీనుకి ఇచ్చారు. మేం కూడా వెళ్లి రెప్రజెంటేషన్ చేశాం. రెప్రజెంటేషన్ చేస్తే మనకు రు. 400 కోట్లు ఇస్తామని చెప్పారు. ముళ్లా ఆ రోజే క్లారిఫికేషన్ వచ్చింది. రు. 400 కోట్లులో రు. 200 కోట్లు మాత్రమే గపర్చమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా అసెస్మెంట్ ఇస్తున్నాం, రు. 200 కోట్లు మనకు ఇవ్వడంసిన దానిలో అడ్వైస్గా ఇస్తున్నామని. అంటే ఇంకోక నెలకో, రెస్చెల్కో డబ్బులు పస్తాయో అవి అడ్వైస్గా ఇస్తామని చెప్పారు తప్ప ప్రత్యేకంగా ఇచ్చింది ఏమీ లేదు. ఆ విధంగా ప్రధానమంత్రి గారు వచ్చినా, సోనియా గాంధి గారు వచ్చినా చూశారు, వెళ్లారు తప్ప మనకు ఒరిగించేమీ లేదు. మన కంటే కూడా మహారాష్ట్ర చూస్తే బాంబీలో వరదలోస్తే వెయ్యి కోట్లిచ్చారు. కర్ణాటకలో రు. 500 కోట్లిచ్చారు. మనకిచ్చింది రు. 200 కోట్లు మాత్రమే ఇవ్వడం జరిగింది. ఇంత పెద్ద నష్టం జరిగిన తరువాత రెండువందల కోట్లు ఏ మూలకు సరిపోతాయో మీరోకసారి ఆలోచించాలి. రెండో విషయం ..... ప్రభుత్వం ఇది సీరియస్గా ఆలోచించాలిన అవసరముంది. వీళ్లు అడిగిన నష్టం రు. 1014 కోట్లు. నేనడుగుతున్నాను ప్రభుత్వాన్ని మీరు ఈ విధంగా రెప్రజెంటేషన్ చేస్తే ఆర్థిక సహాయం ఏ విధంగా పస్తుంది? వరద నష్టాలకు సంబంధించిన నోట్ ఈ రోజు మార్కులో ఇచ్చారు. మేం పూర్తిగా చదువలేకపోయాం. కాని వాళ్లిచ్చినమొరాండంలో చదివితే వీళ్లిచ్చిన నష్టం వివరాలు చూస్తే దానిలో నష్టం రు. 1435 కోట్లని ఇచ్చారు. కాని వీళ్లు కేంద్రానికి రెప్రజెంటేషన్ ఇస్తూ నష్టాలకు సంబంధించినష్టిమేట్స్ రు. 1014 కోట్లు అని ఇచ్చారు. మామూలుగా మనం కొంచెం ఎక్కువగానే రఘ్యా ప్రాజెక్ట్ చేసి పైనల్గా ఎష్టిమేట్స్ అన్ని లాష్ట్సుకు పంపిస్తామని మనం చెబుతాం. కాని దానికి కూడా భిన్నంగా ఈ రోజు వీళ్లిచ్చే పరిస్థితి వచ్చింది. ఆ విధంగా మనకు ఎంత నష్టం జరిగిందో దానిని కూడా సరిగా ప్రాజెక్ట్ చేయలేకపోయారంటే మీరు ఎంతవరకు జస్టిస్ చేశారో ఒకసారి ఆలోచించాలి. మంత్రి గారు ఫష్ట్ డే అన్నారు ప్యాప్సాయానికి మేలని. మీరు కూడా మొమోరాండం ఇచ్చారు. మొమోరాండంలో తక్కువ చూసించారు. ఆ విధంగా తక్కువ చూసించినప్పుడు ఏ విధంగా ఉపయోగపడుతుందో మీరు ఒకసారి ఆలోచించాలిన అవసరముందని నేను తెలియజేసుకుంటున్నాను. నష్టం మొత్తం కూడా సరిగా ప్రాజెక్ట్ చేసుకోలేకపోయాం. సరిగా ప్రాజెక్ట్ చేసుకోలేకపోయాం కాబట్టి మనకు ప్రాబ్లం వచ్చింది. రేపు కూడా మనకు వచ్చే డబ్బు తగ్గిపోతుంది. మామూలుగా గపర్చమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా మనం ఎష్టిమేట్స్ ఇచ్చినప్పుడు రెప్రజెంటేషన్ని బేన్ చేసుకొని ఇస్తారు. మీరు తక్కువ అడిగినప్పుడు వాళ్లు ఇంకా తగ్గిస్తారు తప్ప వారు దాని కంటే ఎక్కువ ఇచ్చే అవకాశం రాదు. ఆ విధంగా రాష్ట్రానికి న్యాయంగా రావలసిన అసెస్మెంట్ కూడా రాకుండా పోడానికి మీరు, మీ అధికారులు తయారు చేసిన ఎష్టిమేట్స్ కారణం దానికి బాధ్యత వహించవలసింది ప్రభుత్వమే అని నా ఉచ్చేశం. ఎంతో పెద్దయెత్తున నష్టం జరిగింది. నేను ఎన్నో ఇళ్లు చూశాను. ప్రతి ఒక్క గ్రామంలో ఇళ్లోన్నే పడిపోయాయి. అదే మాదిరిగా గోడలలన్నీ కూలిపోయాయి. అదేవిధంగా పశు సంపదకు బాగా నష్టం జరిగింది. పశువులు పూర్తిగా పోయాయి. మైనర్ ఇరిగేషన్ ట్యాంక్స్

చాల వరకు పోయాయి. రోడ్స్ చాలా బీచ్ అయ్యాయి. ఇవన్నీ చూస్తే వీళ్ళచ్చిన రు. 1435 కోట్లు నష్టం అంచనాలు ఏ మాత్రం కర్ఱ్ కాదని నా అభిప్రాయం. నేను తిరిగిన ప్రతి ఒక్క గ్రామంలో కూడా ప్రజల ఇబ్బందులు గమనించాను. ఒక గ్రామంలో బియ్యం కాని, కిరసనాయిల్ కాని ఇచ్చారు. అది కూడా కొన్ని గ్రామాలలో 20 కేజీల బియ్యం ఇచ్చారు. కొన్ని గ్రామలలలో 15 కేజీలిచ్చారు. కొన్ని గ్రామాలలో 12 కేజీలిచ్చారు. ఇక కిరసనాయిల్ అయితే కొన్ని గ్రామాలలో రెండు నుండి ఐదు లీటర్లిచ్చారు. దేవిపట్టం మండలం మొత్తం కారుచీకటిగా పుంటే రాత్రులు వాళ్ళ కట్టిలు పెట్టుకొని మంటవేసుకునే పరిస్థితి పచ్చింది. అక్కడ లైటింగ్ కూడా లేదు. నేను పోయిన రోజున కిరసనాయిల్ కూడా ఇష్వరీకపోయారు. మీ దగ్గర కిరసనాయిల్ కూడా ప్రోర్టేజ్ పుంది. మీ దగ్గర కిరసనాయిల్ ప్రోర్టేజ్ పుంటే ఎందుకు మీరు గపర్చమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా నుండి తెప్పించుకొని ఇష్వరీకపోయారని అడుగుతున్నాను. పక్కన చత్తీస్‌గఢ్లో కిరసనాయిల్, ఉపు కూడా ఏర్ లిఫ్ట్ చేశారు. ఆ విధంగా వారు హాలికాష్టర్లో ఉపు, కిరసనాయిల్ స్టేషన్ చేశారు. కనీసం పది రోజులైన తరువాత కూడా మీరు కిరసనాయిల్ ఇష్వరీకపోతుంటే వాళ్ళ ఏ విధంగా జీవించాలో ఆలోచించాల్సిన అవసరముంది. ఇంకొకపక్కన ఈ రోజు ఇవన్నీ చూసినప్పుడు కంపారిజన్ గురించి చెబుతాను. ఆ రోజు నేను పెసుగంగ దగ్గరకు వెళ్లాను. ఒకపక్కన మహారాష్ట్ర, మన పక్కన జైనింధ్ర సాంఖ్యిక పస్తుంది. పక్కనే పిపుల్ కోట మహారాష్ట్రలో వస్తుంది. ఈ రెండింటికి నేను పోయిచూసినప్పుడు వూరివారు చెప్పింది ఏమిటంటే ఏటి ఒడ్డున వారున్నారు. ఏటిపక్కన మేమున్నాం. మమ్మల్ని పట్టించుకునే నాథుడే లేదు. వాళ్ళను మాత్రం అన్నివిధాలుగా ఆదుకున్నారని చెప్పారు. అది కాకుండా అది జిల్లా హాణ్డ్కోర్టర్ క్రిందికి పచ్చే కాన్స్టిట్యూయస్‌నీ ఆదిలాబాద్. అలాంటి చేట కూడా మనం ఇష్వరీకపోయామంటే ఆలోచించండి. ఐదవ తారీఖున శనివారం నీటి పరిమాణం చాలా బాగా పెరిగింది. ఆ పక్కన మాత్రం ఇమ్మీడియటగా అప్రమత్తమయ్యారు. అరుణావతి, ఆదాని, పోన్ రిజర్వ్యాయర్ నుండి ఘడ్డు వస్తున్నాయని అప్రమత్తమై వారందరిని కూడా ఒక స్టేషన్లో వూరంతా భూళీ చేయించి ఒక సిమెంట్ గోడ పుంటే అక్కడ పెట్టించారు. మంత్రులు వచ్చారు. ముఖ్యముంటి పచ్చారు. ఒక్కొక్కరికి పెయ్య చొప్పున ఒక్కొక్క కుటుంబానికి ఐదు వేల రూపాయలు ఇచ్చారు. నేను అడుగుతున్నాను. ఇన్ని రోజులైంది. ఇక్కడే వాళ్ళ ఎన్నో బాధలు పడ్డారు. ఆ క్యాంపుల నుంచి ఇంటికిపచ్చారు. అడవుల నుంచిఇంటికి పచ్చారు. మొన్సుటివరకు నేను జిల్లాలన్నీ తిరిగేవరకు, మొన్సు అసెంబ్లీ ప్రారంభమయ్యే నాటికి కూడా ఒక్క రూపాయి అర్థిక సహాయం మీరు ఎక్కడా చేయలేదు.

(కాంగ్రెస్ సభ్యులు శ్రీ ఎన్.దివాకర్ రావు గారి నుండి అభ్యంతరాలు)

మొదలుపెట్టారు అధ్యక్షా, ఆ రోజు సంఘటన జరిగింది నాలుగు తారీఖున. ఈ రోజు 18వ తారీఖులో పున్నాము.

మిస్టర్ స్పీకర్: దివాకర్ రావు గారూ, మీరు తరువాత మాటల్డాడుదురు. వారిని కంప్లీట్ చేయనిప్పండి. చంద్రబాబు నాయుడు గారూ, ప్లీజ్ కంప్లీట్ నో. ఆల్మోస్ట్ వన్ అవర్ అయింది. ప్లీజ్ కంప్లీట్.

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడు: అదేమాదిరిగా నాలుగు తారీఖున సంఘటన జరిగితే వారం రోజులు అడవుల్లో, క్యాంపుల్లో ఎక్కడెక్కడో పోయి ఇంటికి వస్తే.. కట్టుబట్టులతో వెళ్లిన వారు ఇంటికి వస్తే, వచ్చిన తరువాత మీరు కనీసం ఏ మాత్రం సహాయం చేయలేదు. ఒట్టీ బియ్యం ఇస్తే ఏం వండుకుని తింటారని అడుగుతున్నాను. ప్రాత్రులు పోయాయి. బట్టలు పోయాయి. కనీసం వారం రోజులు ఏ చీర అయితే

కట్టుకున్నారో ఆ చీరతోనే కనీసం స్వానాలు కూడా చేయకుండా పున్నారు. అలాంటి వ్యక్తులకు ఏ వెయ్యా, రెండు వేలో ఇవ్వాలన్న ఆలోచన మీకు రాకపోతేఎట్లా?

(ఇప్పుడిస్తున్నారు కదా అని అధికార పక్షం నుంచి వినిపించింది)

ఇప్పుడిస్తున్నామంటే, ఏ సమయంలో ఇవ్వాలో ఆ సమయంలో ఇస్తే బాగుండేది. వారికి ఉపయోగపడేది. ఈ విషయం మీరు అప్పుడే ఎందుకు అలోచించలేకపోయారు? ఆ విధంగా అసెంబ్లీ ప్రారంభమయ్యాటికి కూడా ఒక్క నయాపైన మీరు ఇప్పలేదు. ఇక్కడ మాటల్లడుతున్నారు. ఎన్నోమరేష్ణ ఇప్పుడు స్టాప్ చేశారు. ఆ విధంగా అనేక విధాలుగా వారు ఇబ్బందులపాలయ్యారు. అంతే కాకుండా.....

మిస్టర్ స్పీకర్: ఇటీజ్ అబోవ్ పన్ అవర్..... చంద్రబాబు నాయుడు గారూ, ప్రీజెకంపీట్ నో, 45 మినిట్ అనుకున్నాము. కానీ పన్ అవర్ అయిపోయింది. ప్రీజెకంపీట్ నో.....

శ్రీ ఎన్.చంద్రబాబు నాయుడుః ఈ రోజు కూడా ఇవన్నీ ఇట్లున్నాయి, ముఖ్యమంత్రి గారు చేసిన పని చూస్తే అధ్యక్షా, ఒకసారి ఫీడ్బైట్ చూస్తే ఒకపక్కన వరదల్లో బాధితులు బాధపడుతూ పుంటే, ఒకపక్కన తిండి లేకుండా అరోగ్యం దెబ్బతిని, ఇంకొపక్కన సర్వస్వం పోగొట్టుకొని, పంట పొలాలు పోయి, ఏ పంట పెట్టాలి, ఏ విధంగా చేయాలి అని బాధ పడుతూ పుంటే, ఇక్కడ ఒక మీటింగ్ పెట్టుకొని అపోజిషన్ పార్టీస్ ను ఏ విధంగా అటక్ చేయాలి, అసెంబ్లీలో ఏ విధంగా దీనిని డీల్ చేయాలి, ఏ విధంగా మనం ఎదుర్కొవాలి, ఏ విధంగా ఎదురుదాడి చేయాలని ముఖ్యమంత్రి గారు మాటల్లచేపరిస్థితికి ప్రస్తుతి ఏ విధంగా పుందో మీరే ఆలోచించండి అధ్యక్షా, ఇవన్నీ కూడా మనం చూస్తే, అధ్యక్షా, మేము అనుకున్నాం, ఈ అసెంబ్లీ సమావేశాల్లో మనముందుకు వచ్చే క్వశ్యన్ అవర్ కాకుండా అవసరమైతే దాని కంటే ముందుగానే దీనిపైనే చర్చించాలని అనుకుంటే అ విధంగా చర్చించేపరిస్థితి లేదు.

ఉ.10.40

### /అంతరాయం/

ఇలాంటివన్నీ జరిగాయి. వీటిలో కూడా వివక్షత చూపిస్తున్నారు. గోదావరి వరద వచ్చినప్పుడు కమ్మోనిస్ట్ పార్టీవారా? తెలుగుదేశం పార్టీ వారా? కాంగ్రెసు పార్టీ వారా? అని చూడకుండా మేము సహాయం చేశాము. ఇరిగేషన్ మినిస్టరుగారు కూడా సాయంలో వివక్షత నిజమని ఒప్పుకున్నారు. నేను ఏ రూటులో పెళుతున్నానో ఆ రూటులో బియ్యం, కిరోసిన్ డిప్టీబ్యూషన్ చేయడం జరిగింది. మంత్రులు చాలావరకు.....

(శ్రీ ఎన్.దివాకర్రంపుగారి నుండి అంతరాయం)

ప్రజలు అంతా బాధతో కోపంగా ఉన్నారు. రెనిమ్మా మినిస్టరు గారు వారి నియోజక వర్గానికి వెళితే అక్కడ ప్రజలు ఇదా రావడం ఇప్పుడు వచ్చారా? మేము బ్రతికి ఉన్నామా లేదా? అని చూడడానికి వచ్చారా అని అడిగే పరిస్థితి ఉంది. అమలాపురం పెల్లి అక్కడ భోజనం చేయకుండా, రాజమండ్రి నుండి పుడ్డ తెప్పించుకొని తెన్న సందర్భాలున్నాయి. ఇక్కడే ఉండి తినవచ్చు కాని అక్కడే తింటే ప్రజలలో ఎంత రియాక్షన్ ఉంటుందోనని వారలా చేశారు. నేను ఏ వ్యక్తుల గురించి చెప్పడం లేదు. అక్కడ జరిగిన వాస్తవాలు చెబుతున్నాము. ప్రజల మనోభావాలు మీ దృష్టికి తెస్తున్నాము. ఒకరిద్దరు కనిపించకుండా పోతే ప్రజలు ఏ విధంగా బాధపడ్డారో చూశారు. కొన్ని గ్రామాలు చాలా దారుణంగా ఉన్నాయి. అంతా బురద, ఇండ్లు పడిపోయాయి. ఇండ్లలో ఉండడానికి అవకాశం లేదు. మేమింకా రిలీఫ్ క్వాంపులో నాల్గైదు

రోజులుంటామని అంటే వారిని బైఫోర్సు అక్కడి నుండి పంపించారు. నేను చూశాను. అటువంటి గ్రామాలు చాలా ఉన్నాయి. ఆ విధంగా .....

(అంతరాయం)

వెష్ట్ గోదావరి జిల్లాలో పది వేల మంది క్యాంప్సుకు వచ్చారు. ఆరువేల మంది శిశిరాలలో ఉన్నారు. ప్రజలు ఇంకా రెండు, మూడు రోజులుంటామంటే కూడా పంపించిన సందర్భాలున్నాయి. పోలవరం, ఆచంట, ఎలమంచిలి మండలాలలో గ్రామాలున్నాయి. ఖమ్మం సుబావ్ నగర్ మొదలైన కాలనీలలో పునరావాన కేంద్రాలలో ఉంటామంటే ప్రజలను బైఫోర్సు పంపించారు. ఆ విధంగా ఒకటి రెండు చేట్ల కాదు చాలా చేట్ల పంపించారు. ఇది వాస్తవము. ముమ్మడివరం మండలంలో కొత్తలంక గ్రామంలో పదు వేల మంది పొపులేషన్ ఉంది. అక్కడ వారికి ఒక్క ఆహార పొట్లుం కూడా ఇష్టలేదు. కనీసం త్రాగునీరు కూడా ఇష్టలేదు. వారు చేసిన పాశ్మేనిటంటే అక్కడ ఎమ్సి తెలుగుదేశం ప్రార్థినారు, పంచాయితీ ఎన్నికలలో తెలుగుదేశం ప్రార్థి సర్వంచ గెలిచారు. అందువల్ల వారికి సహాయం చేయడానికి రెప్యూబ్జెంచ్ చేశారు. ఆదిలాబాద్ లో చెరువుకు ఆనుకొని ఉన్న ప్రాంతాలలో 50 ఇళ్ల పూర్తిగా ధ్వనిసం అయ్యాయి. అక్కడ శాంతాబాయి అనే మహిళ ఆహార పొట్లుం కొని వేరే ఊరికి వెళ్తే అక్కడ ఆమెను నీపు తెలుగుదేశం ప్రార్థికి చెందినదానిని కాబట్టి నీకు ఇష్టమని పంపించారు. ఇష్టన్నీ మా లీడర్సు పంపించారు, మీ లీడర్సు పంపలేదని ఇష్టం వచ్చినట్లు మాటల్లాడారు. చాలా గ్రామాలలో ఇటువంటి సంఘటనలు జరిగాయి. తెలుగుదేశం ప్రార్థి కూడా కొంతపరకు సహాయం చేసింది. కొన్ని గ్రామాలలో బియ్యం -పదు కేజీలు, పప్పు దాన్యాలు- అరకేజి, చింతపండు -250గ్రాములు, బట్టలు, పాత్రలు, దుష్టట్లు ఇచ్చాము. గ్రామాలలో దెబ్బతిన్న వారందరికి ఇచ్చాము. మేము తెలుగుదేశం ప్రార్థి అని, కాంగ్రెసు ప్రార్థి అని వివక్షత చూపించలేదు. మేము ఒక ట్రస్టు ద్వారా చేశాము. గపర్ముంటులో ఉండి మీ పాలసీ ఏమిటో గుర్తు పెట్టుకోవాలి. తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో సలభై ట్రస్టు ఆహారదాన్యాలు పంపించాము. తూర్పుగోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి, ఖమ్మం, ఆదిలాబాదు, నిజమాబాదు, శ్రీకాకుళం జిల్లాలలో కొంతపరకు మేము కూడా సహాయం చేశాము. మేమెక్కడా రాజకీయ వివక్షత చూపించలేదు. ఒక పద్ధతి ప్రకారం వెళ్లాము. గపర్ముంటులో బాధ్యత గల వ్యక్తులుగా ఉండి కాంగ్రెసు ప్రార్థి, తెలుగుదేశం ప్రార్థి అని వివక్షత చూపించారంటే ఏమనాలో అర్థం కావడం లేదు. అలా జరగకుండా చూడవలసిన బాధ్యత మీ ప్రభుత్వంపై ఉంది. నాకు చాలామంది పిర్యాదులు చేశారు. రాజకీయం చేయకూడదని గమ్మున ఉన్నాను. మీరు యూనిఫార్మ్గా రిలీఫ్ డిఫ్రెబ్యూల్ చేశారా? బియ్యం, కిరసనాయిలు, ఆర్థిక సహాయం యూనిఫార్మ్గా ఇచ్చారా? ఒక గ్రామంలో రు.2500, ఒక గ్రామంలో రు.2000, మరొక గ్రామంలో రు.750 ఇచ్చారు. ఏమిటింత దారుణమంటే ఊరికి ఇస్తున్నాము, ఇష్టం ఉంటే తీసుకోండని కసీరిన సందర్భాలు చాలా ఉన్నాయి. ఆ విధంగా చాలా గ్రామాలలో జరిగింది. ఎంత రిలీఫ్ ఇస్తున్నారో గపర్ముంటుకు క్లారిటీ ఉందా? మీరు కొన్ని గ్రామాలలో ఇంటికి రు.1500 నుండి రు.1200, రు.1000 నుండి రు.750లు అలా తగ్గించి కొంతమందికి ఇష్టడం జరిగింది. వారికి మరల ఇష్టబోతున్నారా? పీపర్లో వచ్చిందని కాదు, చాలా గ్రామాలలో జరిగింది. మీ లీడర్సు కూర్చుని లిస్టు తయారుచేస్తే పరిస్థితి వచ్చింది. తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో ఆహార పొట్లాల గురించి టూర్చులో కంపెంట్ చేశారు. అక్కడ 22 లక్షల ఆహార పొట్లాలు ఇచ్చామని ద్వారా. పోలీపడి కాంట్రాక్టు తీసుకున్నారని చెప్పారు. 300 గ్రామాలలో రు.10 నుండి రు.12 లు ఛార్జ్ చేశారని చెప్పారు. వేరే చారిటీ ఫీంద ఇచ్చినవాటిని మీ లెక్కలలో ద్రాసుకోవడం చాలా జరిగాయని ఆరోపణలు వచ్చాయి. నీటిని కంట్రోల్ చేయడానికి మీ ప్రభుత్వం ఏమి చేసింది? ఎలా చేస్తారు?

ఆహోర పొట్లాలలో మానిప్యులేషన్ జరిగే వరిస్తి వ్సే ఇండ్లు, పొలాలకు సంబంధించి సహాయం చేసే వాటిలో ఎలా ఉంటుందో డాహించుకోవచ్చు. నేను వెళ్లినపుడు ఒక్కడారికి కూడా వ్యవసాయాధికారులు రాలేదు. ఎంత నష్టం జరిగిందో ఆలోచించలేదు. ఇసుక మేటలుపెట్టిన వాటి లిష్టు తీసుకున్న పొపొన పోలేదు.

ఉ. 1 0.50

రైతులు, అధికారులు పస్తారని వెయిట్ చేసి విసుగు చెందారు. ఇశ్లు అన్ని డ్యూమేజ్ అయ్యాయి. ఇవన్నీ ఒక పద్ధతి ప్రకారం చెయ్యాలి. మహారాష్ట్రలో వరదలు వచ్చినపుడు, ఏడు రోజులలో రిలీఫ్ కంప్సెట్ చెయ్యమని చెప్పారు. ఈరోజు పద్ధనిమిదవ తేది. వరదలు వచ్చి సుమారు పదిహేడు రోజులు అయ్యాంది. ఎన్ని ఇశ్లు పోయాయి, ఏ డారిలో ఎంత పొలం పోయింది అనే విషయాలు మీరిచ్చిన లిష్టులో చూశాము. ఆ లిష్టు అంతా వ్యధా మాదిరి లిష్టు తప్ప అందులో వాస్తవాలు లేవు. ఆ లిష్టుని మేము చదివాము. *That is not correct.* ఈనెల పథ్థాలుగో తేదీ వరకు అగ్రికల్చర్ అఫీసర్స్ వెళ్లిందు. రెండు రోజులలో ఆ లిష్టుని తయారు చేశారు. అది కూడా ఒక రూంలో కూర్చోని తయారు చేశారు. జరిగిన నష్టం అపారం. ప్రజలు విపరీతంగా నష్టపోయారు. వారు చాలా బాధపడ్డారు. వారికి సహాయం చెయ్యడంలో ప్రభుత్వం ఫైయర్ అయ్యాంది. ప్రభుత్వం ఒక పద్ధతి ప్రకారం వెళ్లి ఉంటే ఈ పరిస్తి వచ్చేది కాదు. అనుకున్న విధంగా ప్రభుత్వం చెయ్యలేకపోయింది. అందుకే ఇవన్నీ వచ్చాయి. తెలుగుదేశం పార్టీ పరంగా కొన్ని డిమాండ్స్ పెడుతున్నాము. ప్రజల ఇబ్బందులను, నష్టాలను చూశాము. పీదవాళ్లు, రైతులు, చేతివృత్తుల వారిని లిబరల్గా ఆదుకోవడం మన కర్తవ్యం. ఈ నష్టాలన్నీ కూడా మనం స్ఫూర్ఖంచిన నష్టాలే! ఆ రోజు ముందే జాగ్రత్త వడి ఉంటే కొంతవరకు నష్టాలు తగ్గించుకునే పరిస్తి ఉండేది. అది చెయ్యలేకపోయారు. వారిని ఆదుకోవడంలో ప్రభుత్వం ఫైయర్ అయ్యాంది. వాళ్లు మళ్లీ మనుషులుగా బ్రతకడం కోసం ప్రభుత్వం సహాయం చెయ్యవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఈ డిమాండ్స్ ప్రభుత్వం ముందు పెడుతున్నాము. దీనిని జాతీయ విషట్టుగా గపర్చమెంబ్ డిక్టీర్ చేసి, గపర్చమెంబ్ అఫ్ ఇండియాప్లై ఒత్తిడి తెచ్చి ఎక్కువ ఫండ్స్ రాబట్టే ప్రయత్నం చెయ్యాలని, ఒక తీర్మానం పెడితే పూర్తిగా సహకరిస్తామని మనవి చేస్తున్నాము. అధ్యక్షా, కేంద్రబుందం రాష్ట్రానికి వచ్చింది. వాళ్లు బీఫింగ్ చేసుకోకుండా జిల్లాలకు వెళ్లారు. వారికి ప్రాపర్టీగా బీఫింగ్ ఇచ్చి ఎక్కువ ఫండ్స్ రాబట్టడం కోసం ప్రయత్నించాలని మనవి చేస్తున్నాము. ఎవరైతే చనిపోయారో వారికి మూడు లక్షల రూపాయలు ఎక్కుగ్రేపియా ఇవ్వాలని మేము డిమాండ్ చేస్తున్నాము. 1996లో మేము లక్ష యార్బై వేల రూపాయలు ఇచ్చాము. ఇప్పుడు 2006వ సంవత్సరంలో ఉన్నాము. ముఖ్యమంత్రి గారు ఎక్కడికి వెళ్లినా రెండు వరాలు ఇస్తారు. వరదలలో చనిపోయిన వారికి, యాక్సిడెంట్స్లో చనిపోయిన వారికి ఆపద్ధందు పథకం క్రింద యార్బై వేల రూపాయలు ఇస్తామని చెబుతున్నారు. అది ఆటోమ్యాటిక్స్గా వస్తుంది. అది ఆయన ఎక్కుట్రాగా ఇచ్చేది కాదు. నేచురల్ కెలామిటీ ఫండ్ నుండి, సి.యం రిలీఫ్ ఫండ్ నుండి ఒక లక్ష రూపాయలు ఇవ్వేచు కదా. కాబట్టి వారికి ఎక్కుగ్రేపియా మూడు లక్షల రూపాయలు ఇవ్వాలని, సూట యార్బై మంది చనిపోయారు, మూడు లక్షల రూపాయలు ఇప్పు, మొత్తం నాలుగు కోట్ల రూపాయల కంటే ఎక్కువ కాదని, మూడు లక్షల రూపాయల ఎక్కుగ్రేపియా తప్పనిసరిగా ఇవ్వాలని ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తున్నాము. పంటలు దెబ్బతిస్తు ప్రాంతాలను పూర్తిగా రిస్టోర్ చెయ్యాలని, రుణ పరిమితిని పెంచాలని, వడ్డి మాఫీ చెయ్యాలని కోరుతున్నాము. ఈ రిలీఫ్ ఎప్పటిదో ఇస్తున్నారు. దానిని బాగా పెంచాలి. రైతులు ఎంత ఇస్టేషన్ చేస్తున్నారో దంట్లో సగం అయినా ఇవ్వాలని కోరుతున్నాము. జొస్టు, సజ్జలకు పెంక్కారుకు మూడు వేల రూపాయలు, మొక్కజొస్టు, పొద్దుతిరుగుడు, సోయాబీన్లకు పెంక్కారుకు నాలుగు వేల రూపాయలు, వరి, పత్రి, వేరుశెనగ్, కూరగాయల పంటలకు

పొక్కారుకు నాలుగు వేల రూపాయలు, పండ్ల తోటలైన మామిడి, నిమ్మ, సహేటులకు అయిదు వేల రూపాయలు, అరటితోటకు పది వేల రూపాయలు, పొగాకుకు అయిదు వేల రూపాయలు, ధనియాల తోటకు నాలుగు వేల రూపాయలు, తమలపాకు తోట సెంట్కు రెండు పందల యాభై రూపాయలు, ఆర్థిక సహాయం చెయ్యమని ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తున్నాము. రైతులు పూర్తిగా దెబ్బతిన్నారు. నేను చెప్పింది కూడా కష్టరేవీలీవ్గా చెప్పాను. అది ఇచ్చినా కూడా రైతుకు గిట్టుబాటు కాదు. ఎకరం పరి పొలానికి ఎనిమిది వేల రూపాయలు, సోయాబీనీకి ఎనిమిది వేల రూపాయలు, చెరకుకు ఇంకా ఎక్కువ ఖర్చుపెట్టారు. ఈ విధంగా ఖర్చు పెట్టారు. నేను చెప్పింది మినిమమ్ స్కూల్. అది ఇప్పవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తున్నాను. పంటలన్నీ దెబ్బతిన్నాయి. విత్తనాల కోసం గిరిజనులకు పంద శాతం సట్టిఁడీ ఇవ్వాలని, ఇతరులకు తొంభై శాతం సట్టిఁడీ ఇవ్వాలని డిమాండ్ చేస్తున్నాము. మంత్రి గారు యాభై శాతం పెంచామని చెబుతున్నారు. మాకిచ్చిన నోటీలో చూస్తే 33 పర్మింట్ ఉంది. కాబట్టి మేము అడిగిన ప్రకారం ఇవ్వాలని డిమాండ్ చేస్తున్నాము. అదే మాదిరిగా ఇప్పుడు పధ్నాలుగు పంటలకు మాత్రమే బీమా ఉంది. ఆ విధంగా కాకుండా వాణిజ్య పంటలను, హర్షికల్చర్ ను కూడా తీసుకురావాలి. గ్రామాన్ని ఒక యూనిట్గా తీసుకొని చెయ్యాలి. అదే విధంగా పరద వల్ల దెబ్బతిన్న భూములను కల్పించేస్తే అనుకూలంగా చెయ్యవలసిన అవసరం ఉంది. పూర్తిగా దెబ్బతిన్న ఇళ్ళకు రెండు వేల రూపాయలు ఇస్తామంటున్నారు, మూడు వేల రూపాయలు ఇవ్వాలని మేము రిక్వెషన్ చేస్తున్నాము. ప్రాక్కింగా దెబ్బతిన్న ఇళ్ళకు పదిహౌసు పందల రూపాయలు ఇవ్వాలని డిమాండ్ చేస్తున్నాము. మాములుగా ఎక్కుడ ఇళ్ళ పోయిన ఐ.ఎ.వై క్రింద ఇవ్వాలి. ఈ సంవత్సరం పచ్చిన నిధులను డైవర్డ్ చెయ్యకుండా, గపర్స్ మెంట్ అఫ్ ఇండియా నుండి ఎక్కువ నిధులు తెస్పించి వారికి ఆదుకోవాలని డిమాండ్ చేస్తున్నాము. గిరిజన ప్రాంతాలలో చాలా ఇళ్ళ పోయాయి. పోలవరంలో, దేవిపట్టంలో అక్కడ ఇళ్ళ కోల్పోయిన వారికి ఐ.ఎ.వై క్రింద ఇవ్వాలని కోరుతున్నాము. ఇరవై రోజుల నుండి ఎంప్లాయిమెంట్ లేదు. ఆ విధంగా అలోచించినప్పుడు బాధితులందరికి సలభై కేజీల బియ్యం, పది లీటర్ల కిరోసీన్, అయిదు కేజీల పప్పుధాన్యాలు ఇవ్వాలని ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తున్నాము. అదే మాదిరిగా బట్టలకు, యుటెస్పిల్స్ కి అయిదు పందల రూపాయలని చెప్పారు. అది ఏమాత్రం సరిపోదు. కనీసం రెండు వేల రూపాయలు ఇప్పగలిగితే కొంతపరిస్థితి ప్రయోజనం ఉంటుందని ఆ విధంగా ఇవ్వాలని ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తున్నాము. పరదల వల్ల మృతి చెందిన గేదెలు, ఆపులు, గొర్లెలు, మేకలపెంపకందార్లకు పూర్తిగా నష్టపరిహారం ఇవ్వాలి. అదే విధంగా వాటికి గడ్డి కూడా సరఫరా చెయ్యవలసిన అవసరం ఉంది. అవసరమైతే వేరే జిల్లాల నుండి గడ్డి తీసుకొచ్చి ఇవ్వాలని డిమాండ్ చేస్తున్నాము. మత్స్యకారులు పూర్తిగా నష్టపోయారు. పడవలు, వలలు అన్ని పోయాయి. పడవలు, వలలు, సైకిల్స్ వారికి ఇస్తే ఈజీగా మర్కెట్లో అమ్మకోవడానికి అపకాశం ఉంటుంది. చిన్నకారు, సన్నకారు రైతులకు, రొయ్యలపెంపకందార్లకు నష్టపరిహారం ఇవ్వాలి. చేసేత కార్బికులు చాలా అవసరాలలో ఉన్నారు. చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. వారు మగ్గలు పోగొట్టుకున్నారు. అయిదు వేల రూపాయలు వారికి ఇచ్చి జీవనోపాధి కల్పించాలని, అదే విధంగా స్పెషల్స్ ఎత్తు మీద ఇళ్ళ కన్సట్రుక్షన్ చేస్తే నీళ్ళ రాకుండా ఉంటాయి కాబట్టి అది కూడా చెయ్యాలని మనవిచేస్తున్నాము. అదే విధంగా చాలా మంది దుకాణాలు పోగొట్టుకున్నారు. పేదవాళ్ళ లక్ష రూపాయల పరకు పెట్టుబడి పెట్టారు. వారికి కారపేసేపన్ ఇచ్చి వారిని ఆదుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాము. చాలా ఇళ్ళలోకి ఒండు మట్టి చేరింది. వారు చాలా బాధపడుతున్నారు. దీనిని స్పెషల్స్ కన్సిడర్ చేసి వారికి ఆదుకోవాలని, విద్యార్థుల స్కూల్, కాలేజీ ఫీజులను రద్దు చెయ్యాలని, వారికి ఉచితంగా పుస్తకాలు సరఫరా చెయ్యాలని కోరుతున్నాము. పేదవాళ్ళ కరెంట్ బకాయాలు కట్టే పరిస్థితులలో లేరు. షైట్ కార్బూలున్న వారికి విద్యుత్ బకాయాలు మాఫీ చెయ్యాలని, రోడ్స్ రీపీర్ చేయించాలని, రింగ్ బెల్స్ వేయించాలని ఆ ముందుకు వెళ్లాలని కోరుతున్నాము.

భద్రాచలంలో అత్యంత ధైర్య సాహసాలు కనబరచినటువంటి ఏడుకొండలు అనే వ్యక్తి పూర్తిగా 200 మందిని కాపాడి ఆయన చనిపోయాడు. ఆయన కుటుంబం అయితే రోడ్పు మీద ఉంది. అలాంటి వ్యక్తి కుటుంబానికి 5 లక్షల రూపాయలు, అదే మాదిరిగా గనర్సుమెంటు అఫ్ ఇండియా నుంచి బ్రేవర్ అవార్డు ఇప్పించడానికి ప్రయత్నించాలి. అలాగే వారి కుటుంబానికి ఉపాధి కూడా కల్పించాలి. అదే మాదిరిగా తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో ఇదే మాదిరిగా పిల్లలను కాపాడడానికి వెళ్లి ఇద్దరు చనిపోయారు. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో చనిపోయారు. అదే విధంగా అయిననిల్లి మండలం సాసినల్లి లంకలో సత్యవారాయణ గానీ, అదే మాదిరిగా పిల్లలను కాపాడానికి వెళ్లి చనిపోయిన వారందరికి కూడా బ్రేవర్ అవార్డు ఇప్పించడం, ఒక్కొక్కరికి అయిదు లక్షల రూపాయలు ఇప్పడంతోబాటు వారి కుటుంబాల్ని ఆదుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ రోజు జరిగిన బాధ చూస్తుంటే చాలా పెద్దవిత్తున సష్టం జరిగింది. ప్రజలు చాలా బాధలు పడ్డారు. ప్రభుత్వం ముందు జాగ్రత్తల విపర్యంలో విఫలం అయింది. కొన్ని అయితే వీరు చేసిన తప్పుల వల్ల ఇబ్బందులు వచ్చాయి. ఇంకోక ప్రక్కన చూసినట్లయితే రిలీఫ్ ఇప్పడంలో పూర్తిగా నిర్దిష్టయిన కనపడుతోంది. అడుగుడునూ, ఎక్కడ చూసినా నిర్దిష్టయిన వచ్చింది. అదే మాదిరిగా ఇంత పెద్దవిత్తున దెబ్బతిస్నిప్పుడు వారిని ఆదుకోవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఉంది . ఈ రోజు సష్టం కూడా చాలా పెద్దవిత్తున ఇరిగింది. ఇప్పన్ని ఆదుకోవాలంటే గనర్సుమెంటు అఫ్ ఇండియా నుంచి ఎక్కువ డబ్బు లు తెప్పించడం, ఆ డబ్బును మనం కూడా లిబరల్గా ఖర్చు పెట్టాలిన అవసరం ఉంది. దానికి నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరేది కనీసం వెయ్యి కోట్ల రూపాయలు అన్ని జిల్లాలకు రిలీజ్ చేసి తళ్ళామే సహాయ కార్బూకమాలు చేయాలి. అదే మాదిరిగా రెస్టోరాం కార్బూకమాలు చేయాలి. రైతులను ఉదారంగా ఆదుకోవాలి. ఆ విధంగా ఆదుకోని తిరిగి వారిని మామూలు వ్యక్తులుగా వారిని చేయడంకోసం వారికి ఏమేమి చేయాలో అవన్ని చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని డిమాండు చేస్తున్నాను. ఇంకోక ప్రక్క అంటు వ్యాధులు విపరీతంగా పెరిగిపోతున్నాయి. శ్లీచింగ్ కానీ, క్లోరినేషన్ గానీ ఎక్కువగా ఉపయోగించాలి. అన్ని గ్రామాలలో క్యాంపులు పెట్టాలి. ఇప్పటికే నేను చాలా జిల్లాలో చూశాను. చాలా జిల్లాల్లో క్యాంపుల్లో కూడా జ్యరాలతో బాధపడుతున్నారు. చాలామంది డయేరియా లాంటి వ్యాధులతో బాధపడుతున్నారు. నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరేది క్యాంపులు పెట్టడం, ఎక్కడ చూసినా అంటు వ్యాధులు రాకుండా చూడవలసిన అవసరం ఉంది. ఆ విధంగా అన్ని జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలని కోరుకుంటున్నాను. ఒకసారి మీరు కూడా మానవతా దృక్ఫథంతో ఆలోచించాలి. ఎదురు దాడి కాదు. ఇప్పటికే ఫైలుల్ అయ్యాము. ప్రజలు చాలా బాధలు పడ్డారు. వారి బాధలు నేను చూశాను. కొంత మంది బాధలు మీరు చూశారు. చాలా మంది చూడలేకపోయారు. దయచేసి మానవతా దృక్ఫథంతో వారిని ఆదుకోని, వారిని ఏవిధంగా ఆదుకోవాలనో వారిని అన్ని విధాలుగా ఆదుకోవడంకోసం ప్రభుత్వం ముందుకు రాపలసిందిగా మరొకసారి కోరుకుంటూ, అలా చేస్తారని ఆశిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

## ప్రకటన

Mr. Hon'ble Speaker: I am to announce to the House that today working lunch has been arranged at 1.00 p.m., for the Hon'ble Members in the inner lobbies of Assembly Hall and for the Press behind the Committee Hall No.1 of new Assembly Buildings. All the Hon'ble Members and the Press are invited to participate in the working lunch.

### లఘువర్గ

రాష్ట్రంలో ఇటీవల సంభవించిన వరదలు-సహాయ పునరావాస చర్యల గురించి

(కొనసాగింపు)

శ్రీ వి.వసంత కుమార్ (ఉంగటూరు): అధ్యక్షా, ఇంగ్లీష్ ఒక సామెత ఉంది. ఫిఫింగ్ ఇన్ ట్రైబుల్ వాటర్. నిజంగా కోస్టా ప్రాంతంలోను, కొన్ని తెలంగాణా జిల్లాల్లోనూ .....

మిస్టర్ స్పీకర్: వసంతకుమార్గారూ, మీరు ప్రారంభించే ముందు మీ పార్టీకి 90 నిమిషాల టైం ఉంది.

శ్రీ వి.వసంతకుమార్: అదే సార్, సీఎస్ ప్రోరేటా బేసిన్. Speaker Sir, It will be on the pro-rata basis. నల్కై నిమిషాలకు ఎంత టైం కేటాయించారో, మా గంటన్నరకు అదే ప్రోరేటా బేసిన్ మీద అనుమతించండి.

Mr.Speaker: Just try to be within that time limit.

శ్రీ ఎన్.కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి (వాయల్సుడు): మా రిక్వెష్ట్ ఏమంటే వారికి ఎలాట్ చేసిన టైమెంట. వారంత ఎక్స్ట్రిడ్ అయ్యారో అన్ని పార్టీలకు అంత ఎక్స్ట్రిడ్ ఇష్టాండి. వారిని కట్ చేయమని చెపులేదు. I think that he was allotted forty-five minutes time but he spoke for one hour twenty minutes. ఆ ప్రసోర్టులోనే అన్ని పార్టీలకు ఇంక్రీబ్ చేయండి.

Mr.Speaker: Exceeding the time limit should not be taken as an example. Vasanth Kumar Garu, you try to maintain the time schedule.

శ్రీ వి.వసంతకుమార్: అధ్యక్షా, ఇంగ్లీష్ ఒక సామెత ఉంది. ‘Fishing in troubled waters’. ఆ సామెతను వాస్తవం చేస్తూ వరదలను ప్రతిపక్ష నాయకుడు రాజకీయం చేస్తున్నారు.

(తెలుగుదేశం సభ్యులనుంచి అంతరాయం)

అధ్యక్షా, మీకు గుర్తుండే ఉంటుంది. అలనాటి ఈ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి, నట సార్వభౌముడు ఎన్టీఆర్గారు వారు పిల్లను ఇచ్చిన అల్లుడి గురించి ఒక మాట చెప్పారు. నటనలో నా అల్లుడు నన్ను మించి పోయారు.

(తెలుగుదేశం సభ్యులనుంచి అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్ : వనంతకుమార్గారూ, Please confine to the subject only.

Sri V.Vasanth Kumar: I am confining myself only to the subject. ఎష్టి రామారావుగారు చేసిన వ్యాఖ్యలను పురోకసారి చంద్రబాబు నాయుడుగారు నిజం చేస్తున్నారు. అధ్యక్షా, వరద ప్రాంతాలలో ప్రతిపక్ష నాయకుడు చేస్తున్న రాజకీయాలను చూస్తుంటే ఎష్టి రామారావుగారు అన్న ప్రతి అక్షరం కూడా సత్యమని, అనత్యం చెబితే ప్రజలు నమ్మక మాసరని చెబుతున్నాను. ఎన్ని అవాస్తవాలు అధ్యక్షా? నిజంగా ఏరి వైజం చూస్తుంటే గతంలో జరిగింది అధ్యక్షా. సునామి వచ్చి ప్రజాసీకం మునిగిపోతే, కొట్టుకు పోతే అక్కడకు వెళ్లి విషార్ పైన్ చూపిస్తూ, తెలుగుదేశం జెండాలను పెట్టుకొని ఏదో విజయోత్సవం చేసినట్లు చేశారు ఈయన. దానికి మా దగ్గర స్థాయిలు ఉన్నాయి. ఫోబోలు, వీడియోలు కూడా ఉన్నాయి. అదే విధంగా మళ్ళీ ఈ సారి ఈ వరద ప్రాంతాలలో వెళుతూ ట్రాక్టర్మీద, మోటారు పైకిళ్ళ మీద, కార్ల మీద పొర్పు జెండాలు కట్టుకొని, కనిపించిన వ్యక్తులందరికి కూడా విషార్ పైన్ చూపిస్తూ, ఏనాడూ నమ్మ ఎరగని మొహంలో పూర్తిగా నమ్మకుంటూ ఏదో విజయోత్సవ ర్యాలీ నడిపినట్లు నడిపారు తప్ప, అది ఏవిధంగానూ నిజంగా పరామర్థకు, బాధితులను ఆదుకొనేందుకు వెళ్లలేదని తెలియపరుచుకుంటున్నాను.

(తెలుగుదేశం సభ్యులనుంచి అంతరాయం)  
( శ్రీ వేదవ్యాన్ అధ్యక్ష స్థాఫంలో ఉన్నారు)

ఎన్ని అవాస్తవాలు, ఎన్ని అనత్యాలు, అధ్య సత్యాలు మాట్లాడుతున్నారు. వారు దేవీషట్టుం మండలం వెళ్తే దేవీషట్టుంలో ప్రజాసీకం అందరూ అసలు మాకు ఏరకమైన సహాయం అందలేదు, ఇప్పటిదాకా ఏ అధికారీ రాలేదని, మీరు తొలిసారిగా వస్తున్నారని చెప్పారని చెప్పారు. మీరు దేవీషట్టుం వెళ్లి ప్రజాసీకానికి మీకేమైనా సహాయం అందుతుందా, లేదా అని అడిగితే మాకు అన్ని చక్కగా అందుతున్నాయనీ, మీ ప్రభుత్వంలో చేసినదాని కంటే అది అక్కడి కూడా ప్రజలు చెబితే, ఇక్కడకు తీసుకొచ్చి, పూర్తిగా అవాస్తవాలు, అబద్ధాలు చెప్పి, ఈ సభను తప్పుదోవ పట్టించడమే కాకుండా, సభద్వారా మీరు ప్రజాసీకాన్ని తప్పుదోవ పట్టించే కార్యక్రమం చేపడుతున్నారు. అధ్యక్షా, ఇది చాలా అన్యాయమైన కార్యక్రమం . కారణమేమంటే ఇందికా చెప్పారు సింగస్పుత్తి గ్రామం పోలవరం మండలంలో గతంలో ఈ తెలుగుదేశం పొర్పుకి చెందిన శాసనసభ్యులుగారి ఉఱు.

ఉ. 11.10

సింగస్పుత్తిలో పోం అక్కడున్న అటండర్ యండివోకో, యంఆర్డవోకో చెప్పారట. ఎస్సుడు చెప్పారు? వెష్ట్ గోదావరి జిల్లాలో పివో, ఐటిఎపి, వైర్లెన్ సెట్లో ఎవరూ పట్టించుకోవడం లేదు అని చెప్పారు. సింగస్పుత్తిలో వైర్లెన్ సెట్ పనిచేస్తోందా? పనిచేయడం లేదని నేను బుఱువు చేస్తాను. అక్కడి తెలుగుదేశం కార్యక్రత ఏవో మాటలు చెబితే దాన్ని కూడా రాజకీయం చేస్తున్నారా? ఇది ఎంతవరకు సబబు అని అడుగుతున్నాను. అధ్యక్షా, పోలవరం మండలంలోని తూటిగుంట గ్రామంలో రత్నం అనే అమ్మాయి సిక్ అయితే ప్రెస్ వారి బోటలో అమెను ఆసుపత్రికి పంపించినట్లుగా వారు మాట్లాడుతూ చెప్పారు. వారు వాస్తవాలు తెలుసుకోకుండా సభను తప్పుదోవ పట్టించారు.

( ఇంటర్వెన్షన్ )

నేవీ బోటులో అనారోగ్యంగా పున్న ఆమెను రాజమండిలోని ఆసుపత్రిలో చేర్చగా సాయంత్రం ఆమె ప్రాణం వదిలింది. ఆమె సాయంత్రం ప్రాణం వదిలితే ఆమెను అక్కడి నుండి ఆమె పుట్టిన ఊరయిన పత్రిలంక గ్రామం తీసుకువెళ్లారు.

( ఇంటర్వ్యూస్ )

శ్రీకె. సుబ్బారాయుడు (సర్వాపురం): అధ్యక్షా, వారేమి మాట్లాడుతున్నారు?

శ్రీ వి. వసంతకుమార్: ఆమె పుట్టినింటికి తీసుకు వెళ్లేటప్పటికి చీకటి పడెంది.

( శ్రీకె. సుబ్బారాయుడు నుండి యింటర్వ్యూస్ )

చైర్మన్: కూర్చోండి.

శ్రీ వి. వసంతకుమార్: వీరు అవాస్తవాలు, అర్థసత్యాలు, అబద్ధాలు చెబుతూ, మేము నిజాలు చెబుతూ పుంటే జీర్లించుకోలేని పరిస్థితి పుంది.

( శ్రీకె. సుబ్బారాయుడు నుండి యింటర్వ్యూస్ )

శ్రీ యస్. కిరణ్కుమార్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, లీడర్ అఫ్ ది అపోజిషన్ ఎన్ని మాట్లాడినా వారిని మధ్యలో ఎందుకు డిస్టర్బ్ చేయలేదంటే, వారికి అవకాశం యచ్చినప్పుడు వారిని మాట్లాడనీయాలని. మాకు అవకాశం యచ్చినప్పుడు ఏనే ఓపిక లేకపోతే ఎలా?

( శ్రీకె. సుబ్బారాయుడు నుండి యింటర్వ్యూస్ )

కూర్చోవయ్యా, ఏమి మాట్లాడుతున్నాను?

( ఇంటర్వ్యూస్ )

మేము ఓపికగా వారు ఎన్ని అసత్యాలు మాట్లాడినా విన్నాము. మాకు సమయం యచ్చినప్పుడు వారు యింటర్వ్యు చేస్తున్నారు. ప్రతిపక్ష నాయకుడిని వారి సభ్యులను కంట్లోల్ చేసుకోమనండి. ఇది మంచి పద్ధతి కాదు. వారు మాట్లాడినంత సేపు ఓపికగా వారు ఎన్ని అసత్యాలు చెప్పినా విన్నాము. వారిని పూర్తిగా ఏన్న తరువాత ఏయినా పుంటే క్లారిషై చేసుకోమనండి.

చైర్మన్: వసంత్ కుమార్ గారూ, మాట్లాడండి. సుబ్బారాయుడు గారూ, మీ అవకాశం అయిపోయింది, కూర్చోండి.

శ్రీ వి. వసంత్ కుమార్: ప్రతిపక్ష నాయకుడు ఎన్ని అవాస్తవాలు చెప్పినా, ఎన్ని అసత్యాలు, అర్థ సత్యాలు చెప్పినా మేము ఓపికగా విన్నాము. మేము నిజాలు చెబుతూ పుంటే వాటిని జీర్లించుకోలేని పరిస్థితుల్లో అంతరాయాలు కలుగజేయడం సరికాదు. నేను మాట్లాడిన తరువాత, నేను మాట్లాడిన దానిలో తప్పులుంటే చెప్పమనండి. వారు ఎందుకు జీర్లించుకోలేకపోతున్నారు? ఎందుకు ఈ అజీర్తి?

( ఇంటర్వెన్షన్ )

ఇప్పటివరకు మేము చెప్పింది ప్రజలను గురించి కాదా? వారు చెప్పిందే ప్రజలకు సంబంధించిందా? వారు చెప్పిన అబ్దాలను మేము ఓపికగా విన్నాము. వాస్తవాలు ప్రజలకు తెలియాలి. మీరు ఏ విధంగా వరద రాజకీయం చేస్తున్నారనేది ప్రజలకు తెలియాలి.

( ఇంటర్వెన్షన్ )

డాక్టర్ యన్. జనార్థనరెడ్డి: కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి ఏమి మాట్లాడుతున్నారు? అక్కడికి వెళ్లి ఎదురు దాడి చేయండి అంటున్నారా?

శ్రీ కె. సుబ్బారాయిడు: భీఫ్ విప్ ఏమి చెబుతున్నారు? ఇప్పుడు ఎదురు దాడి చేయండి అని చెబుతున్నారా? ఇదంతా ఏమిటి? మేము వరదలను గురించి, ప్రజలకు చేయవలసిన సహాయం గురించి చెప్పాము. ఏదేదో మాట్లాడితే ఊరుకోము.

ఛైర్మన్: మీకు అవకాశం యిచ్చినప్పుడు మాట్లాడండి. మీరు కూర్చోండి. వసంత్ కుమార్ గారూ, మాట్లాడండి.

శ్రీ వి. వసంత్ కుమార్: సుబ్బారాయిడు గారూ, మీరు టూరిజం వారి బోట్ వేసుకొని విహార యాత్ర చేశారు. ఇక్కడ ఏమి మాట్లాడతారు? ఆచంట, పెనుగొండ మండలాల్లో ఆనాడు వరద వస్తూ వుంటే రాత్రికి రాత్రి మా ఎంఎలీలం, ప్రజానీకం అందరం .....

శ్రీ కె. సుబ్బారాయిడు: అధ్యక్షా, వారు నాపేరు లేవనెత్తారు. నాకు అవకాశం యివ్వండి.

ఛైర్మన్: స్టీజ్, కూర్చోండి.

శ్రీ వట్టి వసంత్ కుమార్: సుబ్బారాయిడూ, మేము ఇసుక బస్తోలు వేసి ప్రోట్ట్ చేస్తూపుంటే, సుప్పు టూరిస్ట్ బోట్లో విహార యాత్ర చేశావు. ఈరోజు ఇక్కడ ఏమి మాట్లాడతావు?

( ఇంటర్వెన్షన్ )

బోట్సుకు పౌర్ణీ జెండాలు కట్టుకొని విహార యాత్ర చేశారే అక్కడ. ఆ విషయాలు ప్రజానీకం మర్చిపోతారా? ఈ విధంగా నీరు చేస్తున్న తప్పుడు ప్రచారం కర్రెక్ట్ కాదు. ఈ రాష్ట్రంలో పచ్చిన వరదలకు 6509 గ్రామాలు, సుమారు 2 లక్షల 76 వేల కుటుంబాలు ఎఫ్ఫ్ అనుమతి, ఈరోజు చంద్రబాబు నాయిడు గారు తాము తీసుకు వెళ్లిన పాతిక ముప్పుది లారీల బియ్యం, వశ్వగ్రాసంతో బాధితులకు ఉపశమనం కలిగించారట. ప్రభుత్వం ఏమీ చేయలేదట. ఈ విధంగా తప్పుడు ప్రచారం చేయడం ఎంతవరకు సబబు? ప్రతిపక్ష నాయకునిగా వరద ప్రాంతాలలో పర్యాటించేటప్పుడు బాధితులకు ఉపశమనం కలిగే విధంగా వ్యప్పారం చేయాలే తప్ప అక్కడికి వెళ్లి మీ స్వార్థ రాజకీయ లబ్ధి కోసం అవాస్తవాలతో కూడిన అవాకులు చెవాకులు చెప్పి, ప్రజలను తిరగబడుచుని చెప్పడం అనేది ప్రతిపక్ష నాయకుని విద్యుత్ ధర్మమా? వరదలు పచ్చిన వెంటనే యావత్ అధికార యంత్రాలం కదిలివచ్చి వారం రోజులపాటు రాత్రిసక, పగలనక, ఇళ్లకు కూడా వెళ్లకుండా తీసుకో వలసిన ప్రతి చర్య

తీసుకునే కార్బూక్మంలో పుంటే, కేవలం గత ఎన్నికల్లో అధికారుల మూలంగానే తాము ఓడిపోయినట్లుగా చెప్పిన ప్రతిపక్షాయకుడు, అధికారులను డిమోరలైజ్ చేయాలనే ఏకైక పుద్దేశంతో అధికారుల మీద, సిబ్బంది మీద తన ఆగ్రహం తీర్చుకోవడం కోసం అధికారులు పనిచేయడం లేదు అని, సిబ్బంది కనిపించడం లేదని విమర్శలు చేస్తూ వారి ఆత్మస్వర్యం దెబ్బతినే విధంగా చేయడం ఎంతవరకు సబబు అని ప్రతిపక్ష నాయకుడిని అడుగుతున్నాను. సిబ్బంది తమ ప్రాణాలను పణంగా పెట్టి రాత్రనక, పగలనక కష్టపడి పనిచేస్తూ పుంటే, వరద ప్రాంతాలలో తమ సేవలను అందిస్తూ పుంటే, వారు ఈ విధమైన విమర్శలు చేసి వారిని నిరాశకు గురి చేయడం జరుగుతేంది. తాము ఎంత కష్టపడి పని చేసినా గుర్తింపు లేదని, విమర్శలు చేస్తారు కనుక పని చేయడం ఎందుకని నిరాశపడి సిబ్బంది పక్కకు తప్పుకోవాలనే దుర్యుద్ధితో, కుయుక్కితో వారు ఈ పని చేశారని ఘంటావధంగా చెబుతున్నాను. వారు యిందాక చెప్పారు. 1998లో ఒరిస్సాలో వరదలు వస్తే పాపం నీరు పంపించిన అధికారులు, సిబ్బంది అక్కడ చేసిన సేవలకు వరద పీడిత ప్రాంతాలలోని ప్రతికుటుంబం చంద్రబాబు నాయుడు గారి ఫోబో పెట్టుకొని రోజూ పూజలు చేసేవారట. ఈ విషయం అప్పటి ఒరిస్సా గనర్నర్ చంద్రబాబు గారికి చెప్పినట్లు చంద్రబాబు నాయుడు గారు స్వయంగా గతంలో పత్రికల్లో చెప్పారు. ఇది ఎంతవరకు సబబు?

అధ్యాం, ఆయన 9 సంవత్సరాల పాటు కేంద్రంలో చక్రం తిప్పారు. 9 సంవత్సరాల పాటు నేను చుక్రం తిప్పాను అని ఆయన చెప్పారు. ఆ విధంగా చెప్పిన చంద్రబాబు నాయుడు గారు 1996లో వచ్చిన వరదలకు కేంద్రం సుండి ఎంత సహాయం పొందగలిగారు? ఈ ప్రభుత్వంలో మొన్ హోం మినిషర్, సోనియా గాంధీ గారు వచ్చినప్పుడు రు. 200 కోట్లు రిలీజ్ చేస్తే మరో రెండు రోజుల తరువాత వచ్చిన ప్రధానమంత్రి మరొక రు. 200 కోట్లు రిలీజ్ చేశారు. ఇది వైనార్ ఫిగర్ కాదు. ప్రధాన మంత్రి ఛిల్డ్రికి వెళ్లిన తరువాత వారు చెప్పినట్లుగానే కేంద్ర బృందాన్ని పంపించారు. కేంద్ర బృందం నిన్న సాయంత్రం హైదరాబాదు చేరింది. ఈ రోజు సుండి వారు వరద ప్రాంతాలను సందర్శించి, నష్టాన్ని అంచనా వేసి ఇంకా ఎంత అదనపు సహాయం కావాలనేది ఒకమైన వారు అంచనా వేస్తూ పుంటే, మరొక వంక యిచ్చిన డబ్బు అయిపోయిందని, వచ్చే సహాయం మరేమీ లేదని చంద్రబాబు నాయుడు గారు అనడం సబబు కాదని నేను తెలియజేస్తున్నాను.

ఉ.11.20

అధ్యాం, తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలో ఉండగా, గోదావరి వరదలు సంభవించినపుడు, శాశ్వత పరిష్కారం కొరకు సలహాలిచ్చే నిమిత్తం టెక్కికల్ ఎంపర్సర్స్ కమిటీలను వేయగా, 480 కి.మీ. పొడవున గోదావరి ఏటి గట్టను పట్టిపురిచే బృందాత్మక కార్బూక్మాన్ని ప్రభుత్వం చేపట్టాలని రిపోర్టులు ఇచ్చాయని చెప్పుకునే పెద్ద మనమి, 480 కి.మీ. లో కేవలం 80 కి.మీ. మేరకే గోదావరి గట్టను పట్టిపురిచి, మిగతా వాటిని వదిలివేయడం వల్లనే కదా ఇప్పుడు గోదావరి వరదలు వల్ల గట్టు తెగిపోయి, గండ్లు పడిపోయి, ఏటి గట్టు తెగిపోయి ఇంత సష్టం వచ్చింది అనేది వాస్తవమా, అవాస్తవమా అనే దానిని ప్రజాసీకం గమనించాలని ఈ సభా ముఖంగా కోరుతున్నాను. వరదలు వచ్చిన వెంటనే సహాయ కార్బూక్మాలు చేపట్టడమయింది. పోలవరం ఏజెన్సీ ఏరియాలో ట్రైబల్ తండ్రాలు అక్కడక్కడా చెదురుమదురుగా ఉంటాయి, ప్రజలు కొండలు మీద ఉంటారు కాబట్టి ఆ ప్రాంతాల్ని చేరుకోవడానికి వరదల మూలంగా రహదార్లు లేవు కాబట్టి, లాంచీల ద్వారా వెళ్లే పరిస్థితులు కూడా లేవు కాబట్టి వెంటనే ప్రభుత్వం వారు అక్కడ నాలుగు హాలికాప్పర్లను అందుబాటులో ఉంచడమయింది. 20 బోట్లను సిద్ధంగా ఉంచి, అధికారులు ప్రతి గ్రామానికి వెళ్లే కార్బూక్మాన్ని చేశారు.

పోలవరం ఎమ్మెలీన్ నా ప్రక్కనే కూర్చొన్నారు. స్వయంగా వారు కూడా వెళ్లి సహాయ కార్యక్రమాల్లో పాల్గొన్నారు.....

డా.ఎన్. జనార్థన రెడ్డి : ఆయన వెళ్లితే ఆయనే చెప్పుకుంటాడు.

శ్రీ వి. పసంత కుమార్ : జనార్థనరెడ్డిగారూ వినాలి. మాజీ ముఖ్యమంత్రిగారు తుఱచిగుంట గ్రామానికి వెళ్లానని చెప్పారు. ఈయన వెళ్లేంత వరకు ఆ గ్రామానికి అధికారులు ఎవరూ రాలేదని ప్రజానీకం ఫీర్యారు చేసినట్లుగా చెపుతున్నారు.....

(శ్రీ కె.సుబ్బారాయుడు నుండి అంతరాయం )

నీకేమిటి ఈ అజీర్ణి సుబ్బారాయుడు? మీ నాయకుడు మాట్లాడినపుడు మేమందరం విన్నాం. ఎన్ని అబద్ధాలు చెప్పినా విన్నాం...

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యుల నుండి అంతరాయం )

ఛైర్మన్ : దయచేసి కూర్చోండి.

శ్రీ వి. పసంత కుమార్ : మీ నాయకుడు ఎన్ని అవాస్తవాలు చెప్పినా విన్నాము. కానీ మేము వాస్తవాలు చెపుతుంటే ఎందుకు మీకు అంత జీర్ణించుకోలేనితనం?

అధ్యక్షా, తుఱచిగుంట గ్రామంలో పోలవరం శాసనసభ్యుడు ముందుగా హాలికాప్టర్ ద్వారా వెళ్లి అక్కడి ప్రజలకు, పిల్లలకు అందరికి సహాయ పడటమే కాదు, గతంలో ఎప్పుడూ ఆహారం, మంచి నీరు సరఫరా చేసేవారు, అయితే. ఈ తడవ జరిగిన దాంట్లో తోలిసారిగా తుర్పు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాల్లో వరద బాధితులకు ఆహారపాట్లల్లోపాటు, పాలు, బైడ్ ఇవ్వడమే కాకుండా, గాఢాంధకారంలో ఉన్న ప్రజలకు కొవ్వొత్తులు, అగ్నిపెట్టెలు, టార్పిలైట్లు కూడా ఇవ్వడం జరిగిందని ఈ సభా ముఖంగా తెలియపరచుకుంటున్నాను. ఇటువంటి వాస్తవాల్ని ప్రజలకు తెలియపలసి ఉన్నా, వాటిని తుంగలో తొక్కి లేనిపోని అసత్యాలను ప్రచారం చేసే కార్యక్రమాలు చేస్తూ, ఈ వరదల వల్ల రాజకీయ లభ్య పొందాలనే కార్యక్రమంలో ప్రతిపక్ష నాయకులు ఉన్నారు. ఇది చాలా గర్భనీయమైన విషయాని చెప్పిసి నేను మీ ద్వారా ఈ సభకు తెలియపరచుకుంటున్నాను. పైపెచ్చు, సహాయ, పునరావాస కార్యక్రమాలను అమలు చేయడంలో పార్టీ పరంగా ప్రభుత్వం వివక్షత చూపిస్తోందని కూడా వారు చెప్పారు. ఇది ఎంత అన్యాయమంటే, ఒక ప్రక్కన రిలీఫ్ అపరేషన్ సక్రమంగా సాగుతుంటే, ఈయన వెళ్లిన చేటుల్లా పార్టీ కార్యకర్తల్ని రోడ్స్ మీద పెట్టి, అక్కడ ఒక నాటకం సృష్టించి, ఆ కార్యకర్తల చేత మాకు ఎటువంటి సహాయం అందటం లేదని చెప్పించి, గలాభా చేయించారు. దానికి కొన్ని ప్రసార మాధ్యమాలు సహాయం ఉండబట్టే వాటన్నింటిని అలా ప్రచారం చేసుకున్నారు. అదే రకంగా .....

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యుల నుండి తీవ్ర అంతరాయం )

అధ్యక్షా, దానికి తార్కాణం నా దగ్గర ఉంది. నేను బుజుపు చేస్తాము...

(చేయమని తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు వట్టబడ్డారు )

శైర్మన్ : దయచేసి కూర్చోండి.

SRI V. VASANTHA KUMAR: I will stand by my word. నేను దానిని బుజుపు చేస్తాను.

I am ready to prove it. అధ్యక్షా, వరద వచ్చి, ఇంట్లో ఉన్న సామగ్రిని అట్లాగే వదిలివేసి, బియ్యం ఉంటే దానిని కూడా అట్లాగే వదిలివేసి ప్రజలు వెళ్లిపోతే, వరదలకు ఇంట్లోని బియ్యం తడిసిపోయి, ముక్కిపోయింది. వరద తగ్గాక తిరిగి ఇళ్లకు చేరుకున్న బాధితులకు ప్రభుత్వ పరంగా అందరికి 20 కిలోలు బియ్యం, 5 లిటర్ల కిలోన్ పంచిపెడితే, చంద్రబాబునాయుడుగారు ఆ వరద ప్రాంతాలకు వెళ్లేసరికి, బాధితుల ఇళ్లోల్లో వరదల పల్ల తడిసిపోయి, ముక్కిపోయిన పోయిన బియ్యాన్ని చూసి, ముక్కిపోయిన బియ్యాన్ని ప్రభుత్వం పంచిపెడుతోందని దుష్టవారం చేసే కార్యక్రమం చేశారు. ఇది నూటికి సూరుపాళ్లు నిజం. దానిని బుజుపు చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. I stand by my word. I stand by my word.

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యుల నుండి తీపు అంతరాయం )

I am not yielding. I am not yielding.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు : అధ్యక్షా, ఒక్క నిమిషం.

శైర్మన్ : ఏమిటో చెప్పండి. వసంతకుమార్గారూ, ఒక్క నిమిషం కూర్చోండి.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు : సభ్యుడు చూసినట్లుగా లేరు. నేను టూర్ చేసినపుడు, ఒక ఊరిలో బియ్యం డిఫ్రైబ్యూల్ చేస్తూ ఉంటే, గ్రామస్థులు వచ్చి తడిసిన బియ్యం మాకు డిఫ్రైబ్యూల్ చేస్తున్నారని చెప్పితే, ఎక్కడయితే లారీల్లో తెచ్చిన బియ్యాన్ని డిఫ్రైబ్యూల్ చేస్తున్నారో అక్కడకు పోయి, ఆ బియ్యాన్ని చూసినపుడు తడిసిపోయి ఉంది. అటువంటి బియ్యాన్ని ఎందుకు డిఫ్రైబ్యూల్ చేస్తున్నారని అడిగిన మాట వాస్తవము. దానిని వక్రీకరించి, ఇంట్లో తడిసిన బియ్యాన్ని చూపించి అడిగానని చెప్పడం కరెక్టు కాదు.

శ్రీ వి. వసంతకుమార్ : అధ్యక్షా, ప్రజలు నిజంగా .....

శ్రీ పి. కేశవ్ : వరదలు పల్ల సష్టుపోయిన వారి గురించి ఇంతవరకు ఒక్క మాట కూడా మాటలేదు.

శ్రీ వి. వసంత కుమార్ : కేశవ్గారూ, మేము వరద ప్రాంతాల్లో ఉన్న వాళ్లము. మీరు కరపు ప్రాంతాల్లో ఉన్న వాళ్లు . అసంతపురం జిల్లాలో కరపు ఉంది. అటువంటప్పుడు మీరు కూడా వరదలు గురించి చెప్పితే ఎట్లా సార్? దయచేసి అర్థం చేసుకోండి. చేతులు జోడించి మిమ్మల్ని విసయపూర్వకంగా వేడుకుంటున్నాను --దయచేసి వరదల్ని కూడా రాజకీయం చేయవద్దు.

ప్రజలు చాలా అవస్థలో ఉన్నారు. అన్ని పక్కల వారు నహ్యాదయంతో వరద బాధితులకు ఆపన్న హస్తం అందించవలసిన సమయం ఇది. అంతే తప్ప అవకాశం దొరికింది కాబట్టి, ఎప్పుడూ సీరియస్గా ముఖం పెట్టుకునే చంద్రబాణుయుడుగారు ముఖమంత సత్య చేసుకుని, నిక్కరీ సింబల్ చూపిస్తూ తిరగడం ఎంతవరకు సహాయ చర్య అవుతుంది? లేకపోతే కేవలం ప్రచార కార్యక్రమమా అది? అది మీరు తెలుసుకోండి.

(శ్రీ కె.సుబ్బారాయుడు నుండి అంతరాయం )

**శైర్మణ్ణ :** సుబ్బారాయుడుగారూ స్టీజ్ కూర్చోండి.

(ఈ దశలో శ్రీ కె.సుబ్బారాయుడు సోనియా గాంధీ బొమ్మను అతికించిన పీఎర్ కటింగ్సు సభలో ప్రదర్శించారు )

**శ్రీ వి. వసంత కుమార్ :** దేవీసట్టుం వెళ్తితే, మీ కంటే మేము బాగా సహాయం చేస్తున్నామని ఆక్రూఢి ప్రజానీకం చెప్పింది. దానిని కూడా మీరు ఇక్కడకు వచ్చి వర్కీకరించి చెప్పుతున్నారు అంటే అంతకంటే దురవస్థ ఇంకోకటి ఉండదు. ఇంత దిగజారుడుతనమా? తొమ్మిది సంపత్సురాలుపొటు ఈ రాష్ట్రాన్ని పరిపాలించిన ఒక మాజీ ముఖ్యమంత్రికి ఇంతగా దిగజారుడుతనం పట్టిందంటే, నిజంగా నేను సిగ్గుతో తల దించుకుంటున్నాను.

అధ్యక్షా, దాదాపు 539 రిలీఫ్ సెంటర్సు, దాదాపు 548 మెడికల్ క్యాంప్స్ ఆర్డ్రెష్జ్ చేయడమయింది. వరదల వల్ల 131 మంది చనిపోవడం, 61 మంది గాయపడటమయింది. మానవతా దృక్పథంతో వారందరికి సహాయపడాలనే దృష్టితో ముఖ్యమంత్రిగారు, మా పోర్ట్ అధ్యక్షురాలు సోనియా గాంధీగారితో సహా వరద ప్రాంతాలను పర్యటిస్తే, దానిని కూడా మీరు తప్పుదోష పట్టించడం సబబు కాదు. ఈ సహాయ కార్యక్రమాల్లో భాగంగా, 35 లక్షల కిలోల బియ్యాన్ని, 6 లక్షల 50 వేల లీటర్ల కిరోస్సును అయ్యెలను వరద బాధితులకు పంచిపడితే, ప్రభుత్వ పరంగా ఏమీ జరగలేదని చెప్పడం ఎంతవరకు సమంజసం? నేను అడుగుతున్నాను -- 30 లారీల బియ్యాన్ని, 40 లారీల పశుగ్రాసాన్ని బాధితులకు పంచిపెట్టేశాము, దాంతో బాధితులంతా చాలా సంతోషపడ్డారని చెప్పేసి మీరు చేస్తున్న ప్రచారంలోని నిజానిజాల్ని గమనించవలసిందని చెప్పేసి నేను ఈ సభా ముఖంగా ప్రజల్ని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, దాదాపుగా 24 లక్షల వాటర్ ప్యాకెట్లను, 22 లక్షల 30 వేల పుడ్ ప్యాకెట్లను, 7 లక్షల ప్యాకెట్ల పాలను వరద బాధితులకు అందచేయడం జరిగింది.

ఉ.11.30

అది కూడా మీరు చెప్పారు. నాగం జనార్థనరెడ్డి గారూ, దయచేసి గుర్తించండి. కరువు బియ్యాన్ని మీరు తింటే, వరద బియ్యాన్ని కోడెల శిప్ప్రసార్ గారు, ఆ రోజులలో ఉన్న పులపర్తి నారాయణ గారు అమ్ముకున్న చరిత్ర వాస్తవం కాదా? దయచేసి గుర్తించండి. పనికి ఆహార పథకంలో బియ్యాన్ని ఎన్ని వేల టస్సులు మీరు దోషుకుని తెన్నారు? ఇప్పుడిలా మాటల్లాడటం సబబా అని అడుగుతున్నాను. అప్పుడు తెన్న బియ్యం ఇప్పుడు కక్కుతున్నారా అని ప్రజలు ప్రశ్నిస్తున్నారు.

అధ్యక్షా, అప్పుడు ఒరిస్సా గురించి ప్రచారం చేసుకున్నారు. వరద ప్రాంతాలలో బాధితులని నిజంగా

...

శ్రీ ఇ. దయాకర రావు (పర్మస్టేట) : తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో మీరు తిన్నట్టు ప్రావ్ చేస్తాం.

శ్రీ వి. వసంత కుమార్ : మీ వద్ద ఉంటే, ప్రావ్ చేస్తే మేము వెనక్కి పోము. వెనక్కి పోయే ఆచారం మాకు లేదు. ఈ రోజు ఈ ప్రభుత్వంలో ముఖ్యమంత్రి గారు చిత్రశుద్ధితో పని చేస్తా, వరద బాధితులకు భారీగా సహాయం చేయాలనే ధ్యేయంతో పని చేస్తా ఉంటే, ప్రకృతి వైపరీత్యాల నుంచి రాజకీయ లభ్య పొందడానికి చంద్రబాబు నాయుడు గారు చూడటం చాలా దురదృష్టకరం. అవాంఘనీయమూను. శవాలు కనిపించగానే రాబందులకు పీక్కు తిసడం అలవాటు. అది వాటికి పండగ లాంటిది. రాజకీయాలను రాబందుల స్థాయికి దయచేసి దిగజార్పువద్దని, వరదలను రాజకీయం చేయకూడదని ప్రతిపక్ష పార్టీలను కోరుకుంటున్నాను.

అధ్యక్షా, వాళ్ల మహారాష్ట్ర గురించి పదే పదే కోట్ చేశారు. మహారాష్ట్ర, గుజరాత్లలో ప్రకృతి వైపరీత్యాలు సంభవిస్తున్నాయి. అప్పుడు రాజకీయాలకు అతీతంగా అన్ని పార్టీలు ఏకమై ప్రజలలో విశ్వాసం కలగజేయడానికి ముందుకు వచ్చి, నాయకులందరూ పని చేస్తారు. దయచేసి, అదే సేవాదృష్టధాన్యి ఇక్కడ కూడా అలవాటు చేసుకోవాలని, ఈ సభాపూర్వకంగా రాజకీయ పార్టీలను కోరుతున్నాను. కానీ చంద్రబాబు నాయుడు గారు మాత్రం అటు అధికారులకు, ఇటు ప్రభుత్వ సిబ్బందికి వారి సైతిక సైర్యం దెబ్బతినే విధంగా ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. దయచేసి, ఇది సబబు కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇటువంటి కుటీల రాజకీయాలను ప్రజలు ఏవగించుకుంటారని ఇప్పటికైనా గుర్తించాలి. ఈ విపత్కి పరిస్థితులలో ఉడతాభక్తిగా కాంగ్రెసు పార్టీ, దాని అనుబంధ సభ్యులు అందరం రూ.10 వేలు ప్రతి ఎమ్ముచ్చే ముంచి, రూ.20 వేలు ప్రతి ఎం.పి., మంత్రి ముంచి విరాళంగా ముఖ్యమంత్రి రిలీఫ్ ఫండుకు వరద బాధితుల సహాయం నిమిత్తం అందజేయడానికి నిర్లయించడం జరిగింది. అదే రకంగా ప్రతి ఒక్కరూ మానవతా దృక్కుధంతో తమ పంతు సహాయం చేయాలని కోరుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

డా. ఎన్. జనార్పన రెడ్డి : అధ్యక్షా, వారు నా పేరు తీశారు. నాకు అవకాశం ఇష్టండి.

ఛైర్‌న్ : వారు మీ పేరు తీయలేదు.

డా. ఎన్. జనార్పన రెడ్డి : ప్రస్తావించారు అధ్యక్షా. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చి రెండు సంవత్సరాల మూడు సెలలు అయింది. ఆ రోజు కరువు బియ్యం విషయంలో మాటల్చడుతూ ముఖ్యమంత్రి గారు, శైనాస్సు మినిష్టరు గారు నా పేరు ప్రత్యేకంగా ప్రస్తావించారు. ఒక కమీటీని వేశారు. దమ్మురిటే, దానిలో నిరూపించాలి గాని, మాటిమాటికీ అంటే నేను సహాయించేది లేదు. చర్చ వల్ల ఏమైనా ఉపయోగం జరుగుతుందని అనుకుంటే, నీన్న, ఈ రోజు ముఖ్యమంత్రి గారు సిఎల్పీ పెట్టడానికి కారణం మా మీద ఎదురుదాడి చేయడానికి గాని ఇంకోకటి కాదని మనవి చేస్తున్నాను.

## అనధికార తీర్మానములు

శ్రీ తమిత్తేని వీరబహద్రం (ఖమ్మం) :

“ నిర్వాణ రంగంలో పని చేస్తున్న కార్బూకుల సంక్లేషమాన్ని పెంపాందించుటకు, 1996 భారత ప్రభుత్వ భవన, ఇతర నిర్వాణ కార్బూకుల ( రెగ్యులేషన్ ఆఫ్ ఎంప్లౌయిమెంటు అండ్ కండిషన్ ఆఫ్ సర్వీస్ ) చట్టం క్రింద బోర్డును ఏర్పాటు చేయుటకు ఒక సమగ్ర శాసనాన్ని చేయాలని ఈ సభ ప్రభుత్వానికి సిఫారసు చేస్తున్నది.”

సభ ముందు ఈ తీర్మానాన్ని మూవ్ చేస్తున్నాను.

శ్రీ చాడా పెంకట రెడ్డి (ఇందుర్రి) :

“ రాష్ట్ర అపతరణ స్వర్లోత్సవాలను దృష్టిలో పుంచుకుని రెమిషన్ కాలంతో కలుపుకుని 01-11-2006 తేదీ నాటికి ఐదు సంవత్సరాల కారాగార వాస శిక్షను పూర్తి చేసుకున్న జీవిత శైదీలకు గత ప్రభుత్వాలు అనుసరించిన విధానాలకు అనుగుణంగా క్షమాభీక్షను ప్రసాదించాలని ఈ సభ తీర్మానిస్తున్నది.”

ఈ తీర్మానాన్ని సభ ముందు పెడుతున్నాను.

శ్రీ కొలక లక్ష్మణ మూర్తి (నాగురు):

“ పిల్ల లందరికీ నిర్వంధ విద్యసు సమర్థవంతంగా అమలు చేసేందుకు ప్రస్తుతమున్న బాల కార్బూక వ్యవస్థ నిర్మాలనా చట్టాన్ని అమలు పరచేందుకు తక్కణం చర్యలు తీసుకోవాలని, పిల్లలను పనిలో పెట్టుకోవడంపై ఉన్న నీపేధాన్ని అమలు చేయుటకు ముందస్తు చర్యలు తీసుకోవాలని ఈ సభ ప్రభుత్వానికి సిఫారసు చేస్తున్నది.”

శ్రీ జి. దేముడు (చింతపల్లి) :

“ రాష్ట్రంలో కాంట్రాక్టు పద్ధతిపై పని చేస్తున్న ఉపాధ్యాయుల, ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలన్నింటిలోను పని చేస్తున్న కార్బూకులు, సిబ్బంది సర్వీసులను క్రమబద్ధికరించాలని ఈ సభ ప్రభుత్వానికి సిఫారసు చేస్తున్నది.”

శ్రీ సున్సం రాజయ్ (భద్రాచలం):

“ పిల్ల లందరికీ నిర్వంధ విద్యసు సమర్థవంతంగా అమలు చేసేందుకు ప్రస్తుతం ఉన్న బాల కార్బూక వ్యవస్థ నిర్మాలనా చట్టాన్ని అమలు పరచేందుకు తక్కణం చర్యలు తీసుకోవాలని, పిల్లలను పనిలో పెట్టుకోవడంపై ఉన్న నీపేధాన్ని అమలు చేయుటకు ముందస్తు చర్యలు తీసుకోవాలని ఈ సభ ప్రభుత్వానికి సిఫారసు చేస్తున్నది.”

ఈ తీర్మానాన్ని ఆమోదించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

CHAIRMAN: Motions moved.

## లఘువర్గ

రాష్ట్రంలో ఇటీవల సంభవించిన వరదలు—సహాయ పునరావాస చర్యల గురించి  
(కొసాగింపు)

శ్రీ ఎ. గోవింద నాయక్ (భానాపూర్) : స్పీకర్ సార్, నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చిసందుకు ముందుగా మీకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటున్నాను.

ముందుగా నేను కోరేది, కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఈ నిపత్తుమంచి ప్రజలను కాపాడవలసిన అవసరం ఉంది. కాబట్టి, నేను సభలో ఉన్న సభ్యులను కోరేది, ముఖ్యమంత్రి గారు నినవలసిన అవసరం ఉంది కాబట్టి, ప్రతి నిముషం ముఖ్యమంత్రి గారి సీటు పద్ధకు పోయి, వారిని డీప్టర్సు చేయకుండా నా ఆవేదను విని, నా గిరిజనులను ఆదుకోవాలని కోరుతున్నాను.

ఆదిలాబాదు జిల్లా గిరిజనులకు సంబంధించిన జిల్లా గిరిజనులు చాలా బీద వారు. మనం ఈ గిరిజనులకు వరద బాధితులకు సహకరిస్తూ ఇస్తున్న పరిపోరాన్ని పెంచవలసిన అవసరం ఉంది. ఆదిలాబాదు జిల్లాలో పంచాయతీ సెక్రటరీలు గాని, అగ్రికల్చర్ ఆఫీసర్సు గాని, అతి తక్కువ సంఖ్యలో ఉన్నారు. గోపు అపారమైన సష్టుం కలిగింది. వాళ్ల దానిని కరెక్షన్ చేయలేకపోయారు.

ఉ. 11 . 40

కాబట్టి ఎక్కువ మంది అధికారులను ఇందుకు డెస్క్టాట్ చేసి నష్టపోయిన, భూములు దెబ్బతిన్న దానికి సంబంధించి పూర్తి సమాచారాన్ని ప్రభుత్వదృష్టికి తేవాలనీ, ప్రభుత్వం ఈ సమయ నుండి వారిని కాపాడాల్సిన అవసరం ఉందని నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. పెన్గంగ ప్రైజెక్టు ద్వారా, దానికి రెండుమైపులా పున్న గ్రామాలు, బేలాజెస్ట్, కాటాల, సిరిపూర్ టౌన్, బెజ్జారు మొదలైన ప్రాంతాలలో రైతులు వేసుకున్న, పంటలు, ఫర్రిలైజర్సు మొత్తం కొట్టుకుని పోవడం జరిగింది. వేలాది ఎకరాలలో ఇసుక మేట వేసింది. అపారమైన సష్టుం పెన్గంగ వలన కలిగింది. వేలాది ఎకరాలలో పంట సష్టుం, ఇండ్లు కూలిపోవడం జరిగిన కుటుంబాలను నెంటనే ఆదుకోవాలని కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా పొలాల్లో వేసిన ఇసుక మేట వలన ఆ భూములు ఎన్ని సంపత్తురాలయినా కూడా వ్యవసాయ యోగ్యం కావని తెలియజేస్తున్నాను. ఇటువంటి పరిస్థితిలో ప్రభుత్వ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకం ద్వారా వారిని అన్ని నిధాలుగా ఆదుకుంటే తప్ప వారికి వేరే మార్గం లేదు. అధికారులు ఎక్కుడయితే నీళ్లతో కొట్టుకుని పోయిందో వాటినే ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నారు. ఇందులో ఒక రహస్యం తెలియజేసేది ఏమిటంటే, సోయాబీన్, జోవర్, కాటన్, పంట పంటలు అక్కడ వేసుకోవడం జరిగింది. వచ్చిన భారీ నీటి వలన 5 రోజులు పంట పూత వేసున్న తరుణంలో మునిగిపోవడం వలన పంటలు పూర్తిగా నష్టపోవడం జరిగింది. మా జిల్లాలో సోయాబీన్ పంట ఎక్కువగా ఉంది. ఇది ఒకసారి పూత పోయిన తరువాత మల్లీ వచ్చే పరిస్థితి లేదు. పత్రి కూడా 5 రోజులు నీటిలో నానడం వలన చెట్లు మొత్తం కొట్టుకొని పోవడం జరిగింది. అక్కడక్కడా కొన్ని పత్రిచెట్లు, సోయాబీన్ చెట్లు కనిపిస్తున్నాయి కానీ పంట

పండుతుందని ఆశ లేదు . ఇది అధికారులు, ప్రభుత్వం కూడా పరిగణనలోకి తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది . ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో వర్షం ఎక్కువగా పడుతూ ఉంటుంది . ఈ సంవత్సరం కూడా విపరీతంగా వర్షాలు పడడం పలన పెద్ద పెద్ద గుట్టల మీద నుండి వాగులు, వంకలు పొర్లి ప్రపాస్తున్నాయి . మొన్న ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో శ్రీ రామచంద్రా రెడ్డిగారి కుమార్తె పెండ్లికి వెళుతుంచే ఒక కిలోమీటరు నుండి ఇంకోక కిలోమీటరు వరకు వెళ్లేపుటకి వాహనాలు కూడా ముందుకు వెళ్లలేని పరిస్థితి ఉంది . దీనికితోడు కడెం ప్రాజెక్టు గేట్లు తీసివేశారు, శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు గేట్లు ఎతివేశారు . దీనితో లోతట్టు ప్రాంతాల గ్రామాల ప్రజలు వరదలలో చిక్కుకుని, పూర్తిగా సష్టాపోయి, భయభ్రాంతులవుతున్నారు . సాతనాల ప్రాజెక్టు దగ్గరి గ్రామం నుండి మనుషులను తెచ్చి పక్క గ్రామం క్యాంపులో పెడితే ఒక్క గంటలోనే మొత్తం రెండు గ్రామాలు మునిగిపోవడం జరిగింది . ఇంకాక చెరువులు, కుంటలు వందల వేల సంఖ్యలో మాజిల్లాలో ఉన్నాయి . వాటికి మరమ్మతులు లేని పరిస్థితిలో ఈ వాగులు, వంకల నుండి పచ్చి పడుతున్న నీటితో చెరువులకు గండ్లు పడుతూ ఈ విధంగా ఇన్ని కష్టాలలో అక్కడ ప్రజలు ఉన్నారు . గత సంవత్సరం కట్టిన పట్టివాగు ప్రాజెక్టు బ్రిచ్ అయింది . దీనితో 16 వేల ఎకరాలు నీటి మునిగిపోవడం జరిగింది . దీనిని కాపాడడానికి ఆ ప్రాజెక్టుకు మరమ్మతులు చేయడానికి రు . 7 కోట్లు మంజూరు చేయడం జరిగింది . ఇప్పటికి ఒక సంవత్సరం అయినా కూడా కంట్రాక్టరు పనులు చేపట్టకుండా ఆలస్యం చేయడం పలన మొత్తం పంట సష్టం జరిగింది . రైతులకు ఇప్పటివరకు సష్ట పరిహారం ఇప్పించలేదు . మొన్ననే స్థానిక శాసనసభ్యులు ప్రార్థింపరంగా ముమ్మరంగా ప్రయత్నం చేస్తే ప్రభుత్వం హామీ ఇచ్చింది . ఆ హామీని పెంటనే నిలబెట్టుకోవాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాము . హోసలాపూర్ ప్రాజెక్టు నా నియోజపర్చాలో ఉంది . భారీవర్షాల పలన ఫ్లోగేట్ల నుండి నీరు పోయి వరి, కాటన్, జోవర్, సోయాబీన్ పంటలు మొత్తం పూర్తిగా సష్టాపోవడం జరిగింది . పెంటనే బాధితులను ఆదుకోవాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాము . ముఖ్యంగా హస్టాపూర్, లక్కారం, ఆడోని గ్రామాలు పూర్తిగా సష్టాపోవడం జరిగింది . అక్కడి బాధితులు వట్టిచేతులతో బయటపడితే వారికి, సకాలంలో అధికారులు అక్కడికి వెళ్లలేని పరిస్థితి ఉంది వారికి భోజనం పెట్టడానికి కూడా వీలు పడలేదు . ఇప్పటికయినా వారికి కావలసిన సహాయం అందించి ప్రభుత్వం ఆదుకోవాలని మిమ్ములను కోరుతున్నాము . బాదంకుర్తి అనే గ్రామం గోదావరినది రెండు కట్టల మధ్య ఉన్నది . అక్కడ గత 10 రోజుల నుండి ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోలేని పరిస్థితిలో ఉన్నారు . జ్వరాలతో ఇప్పటికే ముగ్గురు చనిపోయారు . వారికి కనీసం పోలిప్పాడ్ ద్వారా ముందులు ఇప్పించి సహాయం చేయాలని కోరుతున్నాము . గత సంవత్సరం కూడా కురిసిన భారీవర్షాల కారణంగా ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో లక్షల పశువులు మరణించడం జరిగింది . ఈ సంవత్సరం కూడా బాగా భారీవర్షాలు పడ్డాయి . పశువులు చనిపోకుండా తప్పకుండా ముందు జాగ్రత్తచర్యలు తీసుకుని ఆదుకోవాలని భ్రూత్వాన్ని కోరుతున్నాము . నిజామాబాద్, కరీంసాగర్, వరంగల్, ఇమ్మం జిల్లాల్లో కూడా గోదావరి వరదల పలన అపారమైన సష్టం జరిగింది . ఇండ్లోనికి నీళ్లు వచ్చినపుడు ఉండే బాధ అంతా ఇంతా కాదు . ప్రోణాలు కాపాడుకోడానికి ఇల్లు వదిలి వేరే గ్రామాలకు వెళ్లి తలదాచుకోవడం జరుగుతేంది . తరువాత ఇండ్లకు వెళ్లిచూస్తే ప్రతి ఇంట్లో సర్వంపోయి పంటలకు ఫెర్రీలైజర్స్ ఇంట్లో ఉంచితే, బస్టో కట్టు పూడకుండానే ఎరువు నీటిలో కరిగిపోయి, రైతులు కండ్లనీరు నింపుకుంటున్న పరిస్థితి ఉంది . ఇటువంటి ఇంటులలో పడి దుఃఖంలో ఉన్నవారిని కాపాడాలని నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాము .

ఉ.11.50

ఆదే విధంగా ఇంకోక ముఖ్యమైన విషయం ఏమిటంటే, ప్రభుత్వం ఆల్ ప్రార్టీ లీడర్స్‌తో ఒక డెలిగేసన్‌ను ఛిల్లీకి తీసుకెళ్లి మన రాష్ట్రంలో పరదల వల్ల దెబ్బ తిన్న ప్రాంతాలకు ఎక్కువ సహాయం అందేలా చేయడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నట్లుగా పేపర్స్‌లో చూసాము. సోనియా గాంధీ గారు, తరచుగా పరదల వల్ల దెబ్బ తిన్న ప్రాంతాలలోని ప్రజలను ఆదుకోనేందుకు గాను ఇంకా ఎక్కువ ప్రాజక్షులు కట్టాలని భావించినట్లుగాను, మన గొరవ ప్రధాన మంత్రి గారు కూడా అదే అభిప్రాయాలను కలిగి పుస్తట్లుగాను నాకు అనిపించింది. ఇటువంటి మహాదావకాశాన్ని మన ప్రభుత్వం సక్రమంగా వినియోగించుకోవాలని నేను మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

తరువాత, ఆదిలాబాదు జిల్లాలో మొత్తం 52 మండలాలలో 42 మండలాలు స్థడ్ ఎఫ్కెండ్ మండలాలుగా గుర్తించబడ్డాయి. ఆరుగురు మనుషులు చనిపోయారు, 1216 ఇళ్ల పూర్తిగా కూలిపోయాయి, 13,291 ఇళ్ల ప్రాణికంగా దెబ్బతిన్నాయి, 2,130 ఇళ్లలోకి నీరు వచ్చి అపారమైన నష్టం జరిగింది. 32.55 లక్షల పొక్కార్లలో జోవర్, సోయాబీన్, కాటున్ పంటల నష్టం జరిగింది. దాదాపు 3,609 ఎకరాలలో ఇసుక మేటలు వేసి వ్యవసాయానికి అనుకూలంగా లేకపోవడం వల్ల నష్టపోవడం జరిగింది. 900 పశువులు చనిపోయాయి. సుమారు రు.8,835 కోట్ల మేరకు మా జిల్లాలో నష్టం సంభవించింది.

అదే కాకుండా రెవిమ్యా, పంచాయతీ సిక్కటరీలు లేకపోవడం వల్ల, అగ్రికల్చర్ అఫీసర్లు లేకపోవడం వల్ల సరియైన లెక్కలు చేయలేకపోయారు కాబట్టి ప్రభుత్వం వెంటనే స్పందించి అధికారులను అక్కడకు పంపి, మా జిల్లాలో పున్న ప్రజానీకానికి ఏ మేరకు నష్టం జరిగిందో అంచనాలు రూపొందించి, ఆ ప్రకారంగా నష్టపరిహారం చెల్లించే ఏర్పాట్లు చేయించాలని తమరి ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

ఇంకోక దురదృష్టికరమైన విషయం ఏమిటంటే, మా జిల్లాలో పున్న ఏజన్సీ ఏరియాలోని అన్ని భూములూ పట్టా భూములు కావు. అవస్త్రీ అటవీ భూములు. గత 100 సంవత్సరాల నుంచీ కాస్తు చేసుకుంటున్నారు. మరి అధికారులు చెబుతున్నది, కేవలం పట్టా భూములు పున్న వారికి మాత్రమే నష్టపరిహారం చెల్లిస్తామని, పట్టాలు లేని భూముల వారికి నష్ట పరిహారం వుండదని అంటున్నారు. కానీ ఆ విధంగా నిర్ణయించడం చాలా దురదృష్టికరమైన విషయం. కాబట్టి పట్టాలు పున్నా, లేకపోయినా పరదల వల్ల నష్టపోయిన పేదలందరికి నష్టపరిహారాన్ని కల్పించాలని తమరి ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ తమిన్నేని వీరభద్రం : అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో ఆగస్టు ప్రారంభంలో సంభవించిన పెను తుఫాను వారం పది రోజుల పాటు మన రాష్ట్రాన్ని అతలాకుతలం చేసిన సంగతి మనకు తెలుసు. ఇంత కంటే పెద్ద పరదలను, పర్వాలను మన రాష్ట్రం చవి చూసినపుటికి, ఈసారి మాత్రం కలిగిన నష్టాలు చాలా ఎక్కువగా పున్నాయి. సుమారు రు.12,000 కోట్ల మేరకు మన రాష్ట్రంలో నష్టం సంభవించిని ఒక అంచనా. ప్రభుత్వం కేవలం రు.1400, రు.1500 కోట్ల మేరకు సహాయం కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని అర్థిస్తోంది. కానీ నష్టం మన రాష్ట్రంలో చాలా భారీగా వుందనే విషయాన్ని మనం గుర్తించాలి.

పరద విషయం మీద చర్చ జరుగుతున్నపుటికి రాజకీయాల ప్రస్తావన రావడం, ఒకరి మీద మరొకరు ఆరోపణలు చేసుకోవడం మంచిది కాదని నా అభిప్రాయం . పభలో చర్చ జరగడమనేది ప్రభుత్వానికి మంచి అవకాశంగా భావించాలి. ఏ రాజకీయ ప్రార్టీ వారు మాటలాడినా, ఏ సభ్యుడు మాటలాడినా, అనేక విషయాలు

బయటకు వస్తాయి కాబట్టి, చాలా సమాచారం లభిస్తుంది కాబట్టి, జరిగిన లోపాలు బయటకు వస్తాయి కాబట్టి, శ్రద్ధగా విని, ఆ లోపాలను గమనించి, వాటిని సరి చేయడానికి ఒక చక్కని అవకాశం ప్రభుత్వానికి వచ్చింది కాబట్టి ఈ అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోకపోతే అది అవివేక ప్రభుత్వమే అనుతుంది తప్ప, విచక్షణ కలిగిన ప్రభుత్వం కాదు కాబట్టి ప్రభుత్వం ఈ అవకాశాన్ని సక్రమంగా వినియోగించుకోవాలని కోరుతున్నాను.

కాని ప్రభుత్వ పెద్దల తీరు చూస్తే తాము చేసిన పని సహాయమై అన్నట్లుగాను, తమను విమర్శించే అవకాశమే పుండదన్నట్లు గాను, అసలు ఎటువంటి లోపమూ దొర్లదన్నట్లుగానూ, వారు వ్యవహారిస్తున్నారు. ఇది చాలా బాధాకరమైన విషయం . నేను అనుకోవడం, ఈ ప్రభుత్వమే కాదు, ఏ ప్రభుత్వమైనా సరే, ఇటువంటి ప్రకృతి వైపరీత్యాలను ఎదుర్కొనేటప్పుడు సహజంగానే లోపాలు జరుగుతాయి. ఎంత సమర్థవంతంగా నిర్వహించినప్పటికీ లోపాలు జరగడం అత్యంత సహజమనే స్ఫుర్తా పుండాలి. జరిగిన లోపమేమిటో చెబితే మండిపోవడం, ఒంటి కాలి మీద లేవడమనేది విజ్ఞల లక్షణం కాదు.

కాకపోతే, అనుకోకుండా మన కృషితో నిమిత్తం లేకుండా, మన ప్రయత్నంతో నిమిత్తం లేకుండా జరిగే లోపాలు వేరు. మనం స్ఫుర్తాలో పుండి, మనం జాగ్రత్త హించి పుంటే, నివారించడానికి అవకాశం పుండే లోపాలు దొర్లడం రెండో విషయం . దురర్ఘటపశాత్మక ప్రభుత్వానికి కోపం రాకపోతే ఈ రెండో రకమైన లోపాలు చాలా ఎక్కువగా పున్నాయని చెప్పుదలచుకున్నాను. ఎంత ప్రయత్నించినా నివారించలేని లోపాలు పుండపచ్చ. కాని నివారించగలిగే లోపాలను కూడా నివారించలేకపోయారు. ప్రభుత్వం దీనిని సద్విష్టమర్యగా స్వీకరించాలని కోరుతున్నాను.

ఏ తేదీలో వార్షిక్ వచ్చాయి, ఎప్పుడు పరదలు వచ్చాయి, మనం యంత్రాంగాన్ని ఎప్పుడు సమాయత్తం చేసాము, బోట్ ఎప్పుడు వచ్చాయి, లాంచెస్ ఎప్పుడు వచ్చాయి, వౌటో డీజిల్ పుండా లేదా అనే నివరాలు పత్రికలలో వచ్చాయి. పత్రికలలో రావడమంటే, ఒక మిత్రుడు అన్నారు, మీరు ద్వాయించారని. ఒకపేళ ఒకటి, రెండు పత్రికలకు ప్రభుత్వం మీద కోపం పుండి 1, 2 విషయాలు ఎక్కువగా ద్వాయపచ్చ కాని, ఒకటి, రెండు పత్రికలు కాదు మొత్తం మీడియా అంతా కోడై కూసింది. ఎలక్ట్రానిక్ మీడియా చాలా స్ఫ్యాంగా చిత్రాలను చూపించింది. నీడియా చిత్రాలు అనేక చానల్సో వచ్చాయి. అని కూడా కావాలని స్ఫైరించినట్లుగా భావిస్తారా ?

వార్తా పత్రికలలో కల్పించి ద్వాయపచ్చ కాని నీడియా చిత్రాలలో చూపించిని మన సినిమాలలో సెట్టింగ్స్ వేసి ఫూట్ చేసినట్లుగా ఏర్పాట్లు చేసి చిత్రికరించి చూపించారంటారా ? ఆ విధంగా భావించడం సరియైంది కాదు. బాధ్యతాయుతంగా ఆలోచించాలి. జరిగిన విషట్టు విషయంలో మనం తగినంత ఎల్లోగా లేమనే వాస్తవాన్ని మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అంగీకరించాలి. దాని విషయమై మనం తగినస్తు జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలనే విషయాన్ని గుర్తించాలి. అందులో తప్పు లేదు. తప్పు చేయడం సహజం . ఎవరైనా చేస్తారు. కాని తప్పును అంగీకరించకపోవడం చాలా పెద్ద తప్పు, గమనించకపోవడం చాలా పెద్ద తప్పు, దానిని నరి చేసుకోవాలనే విజ్ఞత లేకపోవడమే చాలా పెద్ద తప్పు. అటువంటి విజ్ఞత పుండాలని ఈ ప్రభుత్వానికి నేను సూచించదలచుకున్నాను.

దాదాపు 447 మండలాలు పరదలలో చిక్కుకున్నాయని, 5,680 గ్రామాలు పరదలకు గురయ్యాయని, 2.61 లక్షల మంది పరద బాధిత కుటుంబాలు పున్నాయని గుర్తించడం జరిగింది. కాని కేవలం 1.42 లక్షల

కుటుంబాలను మాత్రమే సురక్షిత ప్రాంతాలకు తరలించగలిగారు. అట్లాగే పంట నష్టం, ఇంకా ఇతర నష్టాలు, దెబ్బ లిన్న గృహాలు, ప్రభుత్వ ఆస్తులు, వీటినన్నిటినీ కలుపుకుంటే, రు.12,000 కోట్ల మేరకు నష్టం జరిగింది. వాటిని నివారించడంలో తగినంత జాగ్రత్త పోంచలేదని స్ఫుర్ణమైంది. కొన్ని ముఖ్యమైన విషయాలను గమనించడంలో మన ప్రభుత్వాలు విఫలమవుతున్నాయి.

నష్టాల గురించి, ఆ వివరాల గురించి మన పెద్దలు చాలా మంది మాటల్డారు. మళ్ళీ నేను వాటిని పునశ్చరణ చేసి నాకున్న టైమ్సు వేస్తే చేసుకోదలచుకోలేదు. వారు వ్యక్తపరచిన అభిప్రాయాలతో నేను ఏకీభవిస్తూ, ఆ నష్టాల గురించి సరియైన జాగ్రత్తలు తీసుకోలేదని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. మన రాష్ట్రం చాలా సుదీర్ఘమైన సముద్ర తీరమున్న రాష్ట్రం . మొత్తం సముద్ర తీరం పొడవునా దాదాపు 10000 ఎకరాల భూమి వరద ముంపుకు గురయ్యే ప్రమాదం పుండగా, అందులో జ్యోష్ట్ర భాగం మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌ది. ఏదో ఈ ఒక్కసారే మనకు వరదలు రావడం, మునిగిపోవడం కాదు, చాలా సంవత్సరాలుగా పదే పదే వరదలు రావడం జరుగుతోంది. లక్షలాది గ్రామాలు మునిగిపోతున్నాయి. పదే పదే మనకు నష్టాలు సంభవిస్తున్నాయి. అయినష్టాలు శాశ్వతమైన ఏర్పాట్లు చేయాలి, వరద విషయాలు నుంచి మన రాష్ట్రాన్ని రక్షించాలి, అందుకు మనం చిత్తశుద్ధితో పూనుకోవాలనే ఆలోచన మన నేతలలో కొరవడడం చాలా దురదృష్టకరమైన విషయం .

మ.12.00

నేను ఒకమాట చెప్పాలనుకుంటున్నాను. గోదావరిలో మునిగిన మనిషిని పైకి తీయడంలో ఎవరు ముందున్నారు, ఎవరు పెనకున్నారు, పైకి తీసి ఒక ముద్ద అందించడంలో ఎవరు సకాలంలో చేశారు, చేయలేదు? తెలుగుదేశం అధికారంలో ఉన్నప్పుడు సకాలంలో అప్పుడు వారు సహాయం చేశారా, ఇప్పుడు వారు సహాయం చేశారా, వారు అప్పుడు స్పందించారా, ఇప్పటివారు స్పందించారా అనే వర్ర జరుగుతోంది. సహజంగానే కొన్ని తేడాలు ఉన్నాయి. దానికన్నా మునిగిన వాడికి అన్నం పెట్టడంలో ఎవరు ముందున్నారనేదానికన్నా మునగకుండా చేయడంలో ఎవరు ముందు ఉన్నారనేది ఆలోచించాలని సవిసయంగా మనవిచేస్తున్నాను. ఇది అనుకోకుండా వచ్చిన ఆపద కాదు. మనకంతా తెలుసు. ఏటేటా వరదలు వస్తున్నాయనేది తెలుసు. తీర ప్రాంతాలు మనకు ఉన్నాయి. ఆ ప్రాంతాలలో సదరు గ్రామాలు మునుగుతాయని మనకు తెలుసు. అయినాసరే, శాశ్వత నివారణ చర్యలు చేపట్టడంలో మనం విఫలమవుతున్నాము. ప్రాజెక్టులు నిర్మిస్తే శాశ్వత నివారణ జరుగుతుందని చెబుతున్నాము. అయితే ప్రాజెక్టులు నిర్మాణంలో మనం చూపిస్తున్న శ్రద్ధ ఏమిటని ప్రశ్నిస్తున్నాను. గతంలో ఉన్న ప్రభుత్వం ప్రాజెక్టులు చేపట్టలేదని ప్రస్తుత ప్రభుత్వ పాలకులు ఏమర్చిస్తున్నారు. అప్పుడు, వీరిని కూడా ఏమర్చిస్తున్నారు. గతంలో ఉన్న తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ప్రాజెక్టులను ఎంచుకోవడంలో తగిన ప్రాధాన్యత చూపలేదు. ముఖ్యంగా గోదావరి మీద నిర్మించాలనే ప్రాజెక్ట్లు ఉన్న ప్రాజెక్టులపై ఏ మాత్రమూ శ్రద్ధ చూపలేదు. ప్రస్తుత ప్రభుత్వం ప్రాజెక్టులకు ప్రాధాన్యత ఇప్పణి ఆ ప్రభుత్వంకన్నా మేము చాలా గొప్పగా చేస్తున్నామంటున్నారు. ప్రాజెక్టులకు ప్రాధాన్యం ఇస్తున్నామని జలయజ్ఞంలని గొప్పగా చెబుతున్నామని అంటున్నారు. గోదావరి ప్రాజెక్టుల మీద ఇప్పుడు ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న శ్రద్ధ ఏమిటి? వరద నివారించాలంటే ఆ ప్రాజెక్ట్ ఏమహా ఇంకో మార్గం తప్పడం లేదు.పైగా ఇప్పుడు ఉన్న ప్రభుత్వం చేస్తున్న మరొక తప్పిదం ఏమంటే, గోదావరిపైన ఎగువ ప్రాంతాలలో ప్రాజెక్ట్ నిర్మిస్తే వరద నివారించే అవకాశం ఉంది. అలా ఉన్న ఎల్లంపల్లి, ఇచ్చంపల్లి, దేవాదుల, దుమ్మగూడం గురించి వీరికి పట్టడం లేదు. కానీ, వరద పెంచే ప్రాజెక్ట్, ఇంకా ముంచే ప్రాజెక్ట్ పోలవరం మీద ఆశక్తి ఎక్కువగా

ఉంది. దానికి అడ్డంకులు వస్తే తోలగించడానికి ఆశక్తి ఎక్కువగా ఉంది. అనుమతులు లేకపోతే త్వరగా తేవాలని నుప్పిం కోర్చు అడ్డుపడితే దానిని కూడా తోలగించుకోవాలని దానికి ప్రయత్నాలే కాదు, మేనేజ్మెంట్ కూడా నడుస్తోంది. పైగా మంత్రులు ఈ అవకాశాన్ని చూసుకొని ఎలా మాటల్లాడుతున్నారో చూస్తే బాధగా ఉంది. నేను ఈ సందర్భంగా ఒక సామేత చెప్పాలని అనుకుంటున్నాను. ఇల్లు కాలుతూ ఉంటే, బొగ్గులు ఏరుతున్నామని అన్నారట ఒకరు. కాలిన తరువాత బొగ్గులు ఉంటాయి. దానికి ఉపయోగం ఉంటుందా, ఉండడా? తప్పకుండా ఉంటుంది. టెక్కికల్గా ఆలోచిస్తే, ఇల్లు కాలిన తరువాత మిగిలిన బొగ్గులు వృధగా ఉన్నావి పనికి పస్తాయి, చాలా సంతోషం. పనికి వచ్చే బొగ్గు అయిందని సంతోషప్పామా లేక ఇల్లు కాలిందని విచారిస్తామా? దురదృష్టహాత్తు కొంత మంది మంత్రులు బొగ్గులు మిగిలాయని సంతోషప్పున్నారు. ఒక మంత్రిగారు వ్యాఖ్య చేసింది ఇందోకి ప్రస్తావించడం జరిగింది. ఈ వరదల వల్ల రైతుకు సష్టంకన్నా లాభమే ఎక్కువగా వచ్చిందని అన్నారు. నిజమే, ఇంత పెద్ద వరద వస్తే, నష్టాలు జరిగే ప్రాంతాలకన్నా, లాభాలు జరిగే ప్రాంతాలు ఉంటాయి. ఉత్తరాంధ్ర మునిగితే తప్ప సల్గొండలో మెట్ట ప్రాంతాలకు నీరు రాదు. ఇంత మునిగిపప్పటికీ ఒక ప్రక్క-వరద అల్లకల్లోలం చేస్తున్నా అసంతుపురం, సెల్లూరు లేక రాయలసీమ మిగతా ప్రాంతాలలో వర్ధాలు రాలేదు. వర్ధం లేని ప్రాంతాలూ ఉన్నాయి, అనావ్యాప్తి ప్రాంతాలున్నాయి. ఇది దురద్ర షష్కరమైన పరిస్థితి. బి.ఎసి.లోచర్చ వచ్చింది. వరద ప్రాంతాల మీద చర్చ ఒక ఎజెండా, దాని వెంటనే కరుపు ప్రాంతాల మీద చర్చ కూడా ఎజెండాలో ఉంది. ఒకే నెలకు సంబంధించి ఒక రోజు జరిగే చర్చలో వరద ప్రాంతాల గురించి కరువు ప్రాంతాల గురించి చర్చించే దుస్థితిలో మనం ఇప్పుడున్నాము. ఈ రెండు ప్రాంతాలలో శాశ్వతంగా నమస్కసు నివారించే అవకాశాలు, ప్రణాళికలు మన వర్ధ స్ఫురంగా ఉన్నాయి. కానీ దానిని చేపట్టడం లేదు. వరదతో ఏడ్చేవారి కన్నీళ్ల తుడిచేబదులు అక్కడ నీరు వచ్చింది కాబట్టి ఇక్కడ లాభాలు జరుగుతాయని అంటున్నారు. ఆ విధంగా వ్యవసాయ శాఖామాత్యులు అన్నారని పేపర్లో వచ్చింది అది నిజం కాకుంటే వారు మరుసటి పేపర్లో దానిని ఖండించేవారు. అలా ఖండించలేదు కాబట్టి వారు అన్నట్టే. ఆ విధంగా మాటల్లాడవచ్చు? మునిగిన ఎకరాల పంట సష్టంకన్నా వరదల వల్ల వచ్చిన సీటి వల్ల, వర్ధాల వల్ల పండిన పంట ఎకరాల లెక్క ఎక్కువైతే కావచ్చునేమో. ఆ లెక్క చూస్తే అది సమర్థిస్తారేమో తెలియదు. వరద అంటే ఎకరాలలో లెక్క? ఎన్ని ఎకరాల పంట మునిగిందనేది కాదు. ఎన్ని ప్రాణాలు పోయాయనేది కావాలి. ఎంత మంది మనుషులు, ఎన్ని గొర్రెలు, పశుపులు, ఎన్ని వంతెనలు పోయాయనేది కావాలి. ఈ ప్రాణ, ఆస్తి సష్టాన్ని ఏ ఎకరాలలో కొలుస్తారు? ఏ రూపంలో అయినాసరే వరద నష్టానికన్నా లాభం ఎక్కువనే మాట రావడం మానవత్వమా? హ్యదయంలేనివారు జాలి, దయ లేని వారే అంటారు. అటువంటి మాటలు ఎందుకు మాటల్లాడతారనేది ఆలోచించాలి. మరొక మంత్రిగారు అస్తుది పేపర్లో వచ్చింది. పోలవరం ఎందుకు అవసరమో ఇప్పుడు స్ఫురంగా రుజువులుందని వారన్నారు. అంటే, భద్రాచలం మునిగిపోయింది, నీరు ఏ లెవెల్కి ఉందో, ఆ లెవెల్కి పోలవరం కడితే సరిపోతుందని పదే పదే వరదలు వస్తున్నాయి, వరదలకు అన్ని మునిగిపోతున్నాయి, వారిని పైకి తీసుకుపెళ్లాలి కాబట్టి ఈ పోలవరం తీసుకువస్తే ఇక ముసగడం, పైకి, క్రిందికి రావడం ఉండడు. ఒకేసారి పైకి పోవడమే ఉంటుందని ఆ మంత్రిగారు చెప్పడం. వారిని వరద వచ్చే దగ్గర ఒక ఏడాదిపాటు ఒక గుడిసె వేసి ఆగష్టు, సెప్టెంబరు నెలల్లో అక్కడుంచాలి. లేకుంటే ఈ విధంగా బాధ్యత లేకుండా ఎలా మాటల్లాడుతున్నారు? పైపెచ్చు కొంత మంది వాదిస్తున్నారు. పోలవరం ఇంతకన్నా ఎక్కువ మునగదు. కాబట్టి పోలవరం కట్టేయచ్చు, ఇప్పచ్చని అంటున్నారు. సాక్షాత్కార ముఖ్యమంత్రిగారు ఖమ్మం జిల్లా వచ్చి మా వరద ప్రాంతాలను సందర్శించారు. ఇన్ఫార్స్ మినిస్టర్, ఇతర మంత్రులు రాలేదు. వారంతా రాకపోయినా, ముఖ్యమంత్రిగారు వచ్చారు, నేనూ వారి వెంట వెళ్లాను. తిరిగాను. అక్కడ బాధితులు ఇఱ్ల పోయాయని చెప్పారు. పక్క ఇఱ్ల కట్టి ఇస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. క్యాటగారికల్గా

ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రెస్ మీటర్లో చెప్పారు. 75 అడుగుల నీరు వచ్చినానరే మునగని ఎత్తులో ఇళ్ల కట్టిస్తామని చెప్పారు. అంటే అర్థం ఏమిటంటే, పరద వచ్చి ఇళ్ల కట్టించే ఛాన్స్ వచ్చి అలా వాగ్గానం ఇచ్చి తరలించడానికి వచ్చిన ఈ విషత్తుర పరిస్థితిని పోలవరం ప్లాన్క్ కి ఉపయోగించడం కోసం పరోక్షంగా ఆలోచన లేదా? ఉధేశ్యం లేదాలనేదానికి ప్రభుత్వం సమాధానం చెప్పాలి. పోలవరంకి సంబంధించి ఇంజనీర్స్ లెక్కలు చెబుతున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ సందర్భంగా పత్రికా విలేఖరుల మీద విరుదుకుపడ్డారు. పోలవరం వస్తే రాముని గుడి మునుగుతుందని అంటే ముఖ్యమంత్రిగారు సదరు విలేఖరుల మీద విరుదుకుపడ్డారు. మీరు విలేఖరులా, ఇంజనీర్లాలని అడిగారు. విలేఖరులు కూడా ఇంజనీర్లతో తెలుసుకోకుండా టెక్నికల్ విషయాలు నాకు తెలిసినంతపరకూ ఔయిరు. కొంత అదనంగా వారికి తోచింది వారు ద్రాసేవారు ఉండపచ్చ. మొత్తం మీద విలేఖరుల జాతి విచక్షణ లేకుండా ద్రాసే జాతి కాదు. ఇంజనీర్స్ తరువాత చెప్పారు. సాక్షాత్కృత ఆ గోదావరి, ఆక్కణ లెవెల్ అధ్యయనం చేసిన ఇంజనీర్స్ చెప్పిన విషయాలున్నాయి. పోలవరంలో 150 అడుగుల ఎత్తు ప్రాజెక్టు కడితే 94 అడుగుల ఎత్తులో పోలవరం ఎఫ.ఆర్.ఎల్., 150 అడుగులు. భద్రాచలం పద్ధ గోదావరి బెడ్ లెవెల్ 94 అడుగులు. అంటే 56 అడుగులలో నీరు ఉంటుంది. పోలవరంలో 150 అడుగులు డ్యూస్ కడితే 94 అడుగులు బెడ్ లెవెల్ పోను 56 అడుగుల లెవెల్ నీరు ఉంటుంది మామూలుగా ఆ ప్రాజెక్ట్ లెవెల్ అంటే భద్రాచలంలో ఒకటవ ప్రమాద హాచ్చరిక తరువాత, రెండవ ప్రమాద హాచ్చరిక అయిన తరువాత, 53 అడుగులకు నీరు వస్తే మూడవ ప్రమాద హాచ్చరిక చేస్తారు. అంటే మూడు ప్రమాద హాచ్చరికలు వచ్చిన తరువాత ఇంకా మూడు అడుగుల నీరు పోలవరం 150 అడుగులు కడితే అలా ఉంటుంది. ఇప్పుడు వచ్చిన వరద వస్తే, 36 లక్షల క్యాసెక్యులు వస్తే 150 అడుగులపైన ఇంకా 20 అడుగుల ఎత్తుగా నీరు ప్రవహించే అవకాశం ఉంది.

#### మ.12.10

హసుమంతరాపుగారు, ధర్మరావు, పర్యావరణ శాస్త్రవేత్త శివాటీ రాపు గారు చెప్పారు. ఇంకా 20 అడుగులు, అంటే, ఇప్పటికే పోయిన 75 అడుగులు కాక మరో 17 అడుగుల ఎత్తుకి భద్రాచలం దగ్గరకు నీరు వస్తుంది. ఈ చర్చపై మంత్రులు సమాధానం చేపేటప్పుడు, ఇంజనీర్లనడిగి సమాధానం చెపితే బాగుంటుంది. పోలవరం డ్యూస్ కడితే, ఇప్పుడు వచ్చిన వరద కంటే మరో 17 అడుగుల నీరు వస్తుందన్న మాట వాస్తవం అపునా, కాదా చెప్పండి. ఇప్పుడు వచ్చిన వరద వల్ల రామాలయం గుడి మెట్ల పరకు నీరు వచ్చింది. బహుళా మన ముఖ్యమంత్రి గారు భద్రాచలం పర్యాటించినప్పుడు రామాలయంకి వచ్చి చూసి ఉండకపోవచ్చ కానీ, గుడిమెట్లపైకి నీరు వచ్చింది. ఫోటోలు కూడా ఉన్నాయి. పోలవరం ప్రాజెక్టు కడితే, మరో 17 అడుగులు నీరు పెరిగితే రామాలయం పూర్తిగా మునుగుతుండా, మునగడా చెప్పాలి. ‘రాముడు’ మునుగుతాడా మునగడా. కమ్యూనిస్టులకు రామునిపైన, దేపునిపైనా ఇంత ప్రేమ ఎందుకు వచ్చిందా అని మీరు అనుకొంటున్నారు. కమ్యూనిస్ట్ వాడికి ఆ సెంటమెంట్స్ ని పెట్టి గుడి మునిగితే మునిగిందిలే, ఇప్పుడు ఇళ్ల మునిగిన వారికి ఇచ్చే విధంగానే, రాముని గుడి మునిగితే క్వేలో ఎంతో స్ఫూర్పరిహారం ఇప్పుడం అని చెప్పడానికి కాదు. రాముని గుడి మునిగిసేతే రామునికి కూడా పక్క ఇల్లు కట్టించి ఇప్పండి. రాముని గురించి కాదు నా బాధ, అక్కడ ఉన్న జనం గురించి. భద్రాచలంలో .....

**షైర్కన్ : - ముగించండి.**

( పాలక పక్క సభ్యుని నుండి ఐ.ఎ.వై. క్రింద ఇల్లు ఇస్తాము లేండి )

శ్రీ తమిళైని వీరభద్రం : - అధికార పక్కం సభ్యుడి నుండి ఐ.ఎ.ప్రె. క్రింద రామునికి ఇల్ల కట్టించి ఇస్తామని అంటున్నారు. చాలా సంతోషం.

### (అంతరాయం)

శ్రీ తమిళైని వీరభద్రం : - కమూల్యాన్స్టేషన్లు ఉండి రాముని ఎందుకు రక్షిస్తున్నారని అని అంటున్నారు. కమూల్యాన్స్టేషన్ రాముని రక్షించకపోయినా, రాముడు భక్తులను రక్షిస్తాడు. నేను స్ఫ్రాంగా చెపుతోందేమంటే, రామాలయం మునిగే పరకు నీరు వస్తుందని.... ఆ లెవర్ గురించి చెపుతున్నాను. రాముని సెంటొమెంట్ని రెచ్చ గొట్టే ఉధేశ్యం నాకు లేదు. రాముని సెంటొమెంట్తో రెచ్చ గొట్టే వారు ఆ విధంగా రెచ్చ గొడుతున్నారు. తిరుపతిలో ఏదో జరుగుతోందని, ఆ సెంటొమెంట్ ని రెచ్చ గొట్టే వారు దాన్ని రెచ్చ గొడుతున్నారు. ఏ సెంటొమెంట్ విషయం గురించి నేను మాటల్చడం లేదు. పోలవరం ప్రాజెక్టు కడితే, భద్రాచలం మునగదు, భద్రాచలం పట్టణానికి ఇబ్బంది లేదని చాలా తక్కువ ప్రాంతాలే మునుగుతాయని పదే పదే స్టేటొమెంట్స్ ఇస్తున్న మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను. పోలవరం డ్యూమ్ నల్ల అంత ఎత్తులో ఉన్న రామాలయమే మునుగుతుందని ఇంజనీర్లు చెపుతున్నారు. అదే కాక భద్రాచలం ఏరియాలోని వేలేరుపాడు మండలం , వి.ఆర్.పురం, బూర్గంపహ్లు మొదలైనవే కాక చింటూరు, దుమ్గూడం, వెంకటపురం, సారపాక, పాల్వంచ కొత్తగూడం పరకు నీరు పచ్చేఅవకాశం ఎప్పుడైతే ఈ పోలవరం ప్రాజెక్టు 150 మీటర్ల ఎత్తున కడితే, 36లక్ష క్యాసెక్కుల పరదగానీ వస్తే కొత్తగూడం పట్టణంలోకి నీరు పచ్చే అవకాశం ఉందని ఇంజనీర్లు చెపుతున్నారు. దీన్ని మీరు పరిశీలించకుండా తొందరపడి, ఆవేశకావేశాలతో స్టేటొమెంట్ ఇచ్చి, రెచ్చగొట్టి, లేకపోతే ఎవరో ప్రాజెక్టులను అడ్డుకొంటున్నారని నెపాలను వేసి, వ్యాఖ్యలు చేయడం బాధ్యతారాహిత్యమే అపుతుంది. ఆ రకంగా మీరు పొరపాటు చేస్తే భవిష్యత్ చరిత్ర మనము క్షమించడని తెలియజేస్తున్నాను. పోలవరం ప్రాజెక్టు నిర్మాణ విషయంలో ఈ అంశాలన్నింటిని పరిశీలించాలని కోరుతున్నాను.

మీరు ప్రాజెక్టులకు ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నామని చెపుతున్నారు. దేవాదుల ప్రాజెక్టు కడుతున్నామని అంటున్నారు. గోదావరి పరద ఆగాలంటే పైన ఇచ్చంపల్లి, ఎల్లంపల్లి ప్రాజెక్టులను నక్కమంగా పూర్తిచేయకపోతే ఎల్లా అని ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఇప్పుడు మీరు పోలవరం కడతామని అంటున్నారు. పోలవరంలో 70 టి.ఎమ్.సి.ల నీరు నిల్వ ఉంచడానికి ఈ రోజు ఏర్పాట్లు చేస్తున్నారు. ఇన్ని ప్రాంతాలను ముంచుతున్నారు. అదే ఇచ్చంపల్లి ప్రాజెక్టు కడితే 112 మీటర్ల ఎత్తులో 350 టిఎమ్సిల నీరు నిల్వ ఉంచుకోనే అవకాశం ఉంది. గోదావరి పరద కూడా చాలా పరకు తగ్గించుకోడానికి అవకాశం ఉంది. అయితే 112 మీటర్ల ఎత్తులో ఇచ్చంపల్లి కడితే ఇతర రాష్ట్రాలలో గొడవ వస్తుందని చాలా ప్రాంతాలు మునుగుతాయని అంటున్నారు. ఈ వివాదానికి గతంలోనే కేంద్రప్రభుత్వం ఒక సూచన చేసింది. 90 అడుగుల ఎత్తుకి ప్రాజెక్టుని లిమిట్ చేస్తే , ఆ విధంగా ప్రాజెక్టు ని ప్లాన్ చేస్తే వంద టి.ఎమ్.సి.ల నీరు నిల్వ చేసే అవకాశం ఉంది. ఇటువంటి ప్రాజెక్టుల గురించి మీరు ఎందుకు ఆలోచించరని అడుగుతున్నాను. దుమ్గూడం ప్రాజెక్టు ప్రపోజెక్ట్ ఉన్నాయని అన్నారు. కానీ దాని ఉస్తి లేదు. ఇంత పరకు రూపాయి కుడా కేబాయించలేదు. ముఖ్యమంత్రి గారు పట్టించుకోవడం లేదు. ఇటువంటి ప్రాజెక్టులను వదిలి మీరు కేవలం పోలవరం ప్రాజెక్టు కడితే, ఈ పరదలు ఎల్లా కంట్రోల్ చేయగల్లారు. ఇంజనీర్లు కూడా పౌచ్చరిస్తున్నారేమో తెలియదు. కానీ, పోలవరం ప్రాజెక్టు కట్టడం వల్ల ఖమ్మం జిల్లాకి మాత్రమే నష్టం కాదు. ఖమ్మం జిల్లాలో మునిగితే కొంత ఏరియా మునుగుతుంది, కొంత ఏరియాకు పరద వస్తుంది. కానీ ఆ డ్యూమ్ కే ఏదైన ప్రమాదం జరిగితే, గోదావరి జిల్లాలో క్రింద ఉన్న మొత్తం ప్రాంతమంతా చాలా భయంకరమైన

పరిస్థితులు ఎదుర్కొనాల్సి వస్తుందని ఇంజనీర్లు హెచ్చరిస్తున్నారు. ఈ అంశాన్ని పరిగణలోకి తీసుకోవాలి. అవేశకావేశాలతో ఈ సమస్యలు పరిష్కారం కావు. పైన ఉన్న ద్వామ్యాని పూర్తి చేయక పోతే, పేలాది క్రూసెక్కుల నీరు సముద్రం పాలు కాకుండా మనం కాపాడుకోలేదు. ఈ విషయంలో ఆలోచించాలి. మంత్రి గారి సమాధానం వరద బాధితులను ఆదుకోడానికి ఏదో ఇళ్లు, బియ్యం, గుడ్లలు, రోడ్లు వ్యాధిగ్రస్తులకు టీకాలు ఇస్తామని చేపే సమధానంగా కాకుండా, తాత్కాలికంగా ఇషట్టి జరగాలి. నీటితోబాటు శాశ్వత వరద నివారణకు అవకాశం ఉన్న ప్రాజెక్టుల పై స్పష్టమైన హామీలు ఇష్టవకపోతే మీ చిత్త శుద్ధిని శంకించాల్సి వస్తుంది.

వరద నివారణకు ప్రభుత్వం తీసుకొంటున్న కొన్ని చర్యల గురించి నిన్న, ఈనాటి ప్రతికల్లో చూశాను. కరకట్ల నిర్మాణం గురించి చెప్పారు. నీటిపల్ల కోద్దిపాటి నీళ్లను ప్రకృతు జరగకుండా సదిలో ప్రపాంచేట్లు చేస్తుందే తప్ప లక్షల క్రూసెక్కుల నీటిని కంట్లోలో చేయడం ఈ కరకట్లల వల్ల సాధ్యం కాదు. ఇది కూడా, డబ్బు రాజకీయంగానే కనిపిస్తోంది. గతంలో రూ.25 కోట్లలో కరకట్లలను చేశారు. తరువాత రెండు వేల సంపుర్ణరంగోలో 40 కోట్లలో చేశారు. ఇప్పుడు ఏకంగా 450 కి.మీ. కరకట్లలను రూ.650 కోట్ల ప్రతిపాదనతో చేస్తున్నారని తెలుస్తోంది. దీంట్లో వాస్తవంగా జరిగే పని ఎంతో, కైంకర్యం చేసేది ఎంతో తెలియదు. కరకట్లలు బలహీనంగా ఉన్నాయి, వాటిని బాగు చేయండని ఇంజనీర్లు గత సంపత్తురమే చెప్పారు. దాన్ని మాత్రం పట్టించుకోలేదు. చేతులు కాలిన తరువాత ఆకులు వట్టుకొన్న చందంగా నేడు కరకట్లల బాగు నిమిత్తం రూ.650 కోట్లు వెచ్చిస్తామని అంటున్నారు. ఈ విషయంలో సమగ్రమైన ఆలోచన చేయాలని నిజ్జలైన ప్రభుత్వ పెప్పద్దలకు నిజ్జపై చేస్తున్నాను.

నేను మా పార్టీ తరఫున కొన్ని డిమాండ్స్ చేయదలచుకొన్నాను.

వరదలు కేవలం మన రాష్ట్రానికి సంబంధించిన సమస్య కాదు. దీనిని జాతీయ విషట్టుగా ప్రకటించాలి. కేంద్ర ప్రభుత్వం తళ్ళా సహాయక చర్యలు చేపట్టడంతోబాటు శాశ్వత వరద నివారణ చర్యలు చేపట్టే విధంగా మనం ఒక తీర్మానాన్ని ఏకగ్రీవంగా చేసి, మొత్తం గోదావరి పరీవాహక ప్రాంతంలో ఉన్న వరద నివారణ చర్యల్ని శాశ్వత ప్రాజెక్టుల నిర్మాణాల్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం సహాయం చేయాలని దీన్ని టీక్ప చేయు విధంగా ఒక తీర్మానాన్ని ప్రవేశ పెట్టాలని కోరుతున్నాను.

రెండవది, మృతుల కుటుంబాలకు సంబంధించింది. చనిపోయిన వారు హాయిగా ఉంటారు. కానీ వారిపైన ఆధారపడిన వారి కుటుంబాలు, యజమానిని కోల్పోయి, ఆర్థించే కొడుకు చనిపోయి కొన్ని కుటుంబాలు ఆర్థికంగా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు.

మ. 12.20

ఎప్పటి నుంచో మృతుల కుటుంబాలకు లక్ష్మీ, యాఖై వేల రూపాయలో ఇచ్చే సాంప్రదాయం ఉంది. ఈ రోజు విలువలు పెరిగాయి. లక్ష్మీ రూపాయలు ఏ మూలకూ సరిపోవు. కనీసం రూ. 5 లక్షలకు తగ్గకుండా సహాయం ప్రకటించాలని మేము డిమాండ్ చేస్తున్నాము.

అలాగే వరద బాధితులకు సహాయం చేయడంలో పేదలుగా గుర్తించడంలో ఇబ్బందులు వస్తున్నాయి. ఆదాయం రూ. 11 వేల లోపు ఉన్న వారినే పేదవారిగా గుర్తిస్తామంటున్నారు. ఈ నాటి పరిస్థితులలో

ఆదాయన్ని రూ. 24 వేలకు పెంచాల్సిన అవసరం ఉండని రేపను కార్డుల జారీ చేయడంలో అన్ని పార్టీల వారు చెప్పడంతో, దానిని పరిగణనలోకి తీసుకుని పైట్ రేపన్ కార్డులు జారీ చేయడం జరిగింది. మరి ఈ బాధితుల నిషయంలో రూ. 11 వేలు ఆదాయన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుంటే చాలా మంది పేదలు ఇబ్బందులు పడవలని పస్తోంది. కాబట్టి ఇక్కడ కూడా పేదలుగా గుర్తించడంలో రూ. 11 వేల ఆదాయం కాకుండా దానిని రూ. 24 వేలుగా పిపిఎల్ లిమిట్స్ గా మనం నిర్ణయించాలి. రేపన్ కార్డులను ఆ నిధంగానే ఇష్యూ చేశారు. దానికి పనికి పచ్చిన రూ. 24 వేల లిమిట్ దీనికి కూడా పర్టించేలా చేయాలని కోరుతున్నాము. ఇది ఏదో ఏమరుపాటుగా చేయబడిన మిస్సెస్ కావచ్చు. దయచేసి ప్రభుత్వం ఈ నిషయంలో కూడా ఇన్స్ట్రుక్షన్ ఇచ్చి రూ. 24 వేల ఆదాయం గల పేద వరద బాధితులు ప్రభుత్వం నుండి నష్టపరిహారం, సహాయం పొందడానికి అర్థులుగా గుర్తించాలని కోరుతున్నాము.

అలాగే పంటలకు ఈ నాడు తీపుంగా నష్టం వచ్చింది. కాబట్టి వాటి పైన గల రుణాలను రీ పెడ్యూల్ చేయాలని, కొత్త రుణాలు ఇన్నాలని, వట్టి మాఫీ చేయాలని కోరుతున్నాము. తర్వాత వేలాది పశుపులు నష్ట పోయాయి. చాలా చోట్ల పశుపులు లెక్కలోకి రావడం లేదు. దాదాపు 40 నుంచి 50 వేల పశుపులు చనిపోయినట్లు ఒక లెక్క. కాబట్టి చాలా తీపుమైన నష్టమే జరిగింది. పశుపులపై ఆధారపడి జీవించే వారు, అదే జీవనోపాధిగా ఉండే వారికి కొత్త పశుపులు కొనుకోవడానికి అవసరమైన నష్టపరిహారం ఇవ్వాలి. కొన్ని కుటుంబాలకు నేడు దిక్కు తోచని పరిస్థితి. వ్యవసాయం చేసే ఎద్దులు చనిపోయాయి. మనుషులు మాత్రమే మిగిలారు. విత్తనాలు సభ్యుడీకి ఇస్తాము అంటున్నారు. విత్తనాలు ఇస్తే సభ్యుడీకి ఇచ్చినా ఏ అరకతో వారు వ్యవసాయం చేయాలి? అది సమస్యగా ఉంది. కాబట్టి పశుపులు నష్టపోయిన వారి రికార్డులు సక్రమంగా ఎన్నుమరేట్ చేసి వారందరికి ఉంచితంగా పశుపులను ఇచ్చి వ్యవసాయం చేసుకునేందుకుగాను ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేయాలి.

అలాగే ట్రైబల్ ఏరియాగా, గిరిజన ప్రాంతంగా అక్కడ నష్టపోయిన వారే ఈ రోజు ఎక్కువ మంది ఉన్నారు. ఐ.ఐ.డి.ఎ లను యాక్ట్స్ ఎట్టుగా చేసి, వాటి ద్వారా గిరిజన ప్రాంతాలకు నష్ట పరిహారం అందించే ప్రక్రియ చేయాలని మేము డిమాండు చేస్తున్నాము. పూర్తిగా దెబ్బతిన్న ఇళ్ళకు రూ.5 వేలు, పాక్షికంగా దెబ్బతిన్న ఇళ్ళకు రూ. 3 వేలు నష్ట పరిహారాన్ని కోరుతున్నాము. మత్స్యకారులు, పేద రొయ్యల పెంపకం దారులు, చేసేత కార్బూకులు, చిల్లర దుకాణ దారులు, చేతి వృత్తుల వారు చాలా నష్టపోయారు. వారందరినీ గుర్తించి వారందరికి నష్ట పరిహారంతోబాటు అవసరమైన పనిమట్లు, విస్తుతంగా ఇవ్వాలని, వాటిని ఉంచితంగా ఇవ్వాలని మేము డిమాండు చేస్తున్నాము.

భద్రాచలంలో మేము ఇంతకు ముందు చెప్పినట్లుగా 200 మందిని కాపాడి, విద్యుత్ పొకుకు గురై మరణించిన ఏడుకొండ లు కుటుంబానికి రూ. 5 లక్షల నష్టపరిహారం ఇవ్వాలని, అతనికి అవార్డు కూడా ఇవ్వాలని డిమాండు చేస్తున్నాము. అలాగే, గోదాటవరి ఎగువ ప్రాజెక్టులను సత్యరం పూర్తి చేసే చర్చలు చేవబ్బాలని, ఇచ్చంపలి, ఎల్లంపల్లి, దేవాదుల, దుమ్ముగుడెం ప్రాజెక్టులను సత్యరం పూర్తి చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని మా పార్టీ తరఫున డిమాండు చేస్తున్నాము.

అలాగే పోలపరం నిర్మాణాన్ని ఆపి, దానికి ప్రత్యామ్నాయంగా నిపుణుల కమిటీని ఏర్పాటు చేయాలని మేము డిమాండు చేస్తున్నాము. అలాగే కరకట్టల నిర్మాణం చేపట్టాలి. బలహీనంగా ఉన్న చోట్ల పరిపుష్టం

చేయాలి, కొత్త కరకట్టల నిర్మణం చేయాలి. ఇందులో గోల్మార్ జరుగుండా నిర్మణాన్ని నాట్యతను సక్రమంగా పర్యవేక్షించాలని మేము డిమాండు చేస్తున్నాము. అందుకు గాను అవసరం అయిన సహాయాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని డిమాండు చేసే విధంగా మన సభ వ్యవహారించాలని, ప్రభుత్వం కూడా అలాగే వ్యవహారించాలని, ప్రభుత్వం బాధ్యత ఎరిగి మసలాలని కోరుతూ నాకు అవకాశం ఇచ్చిసందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

**శైర్మణ్య : విశ్వ రూప్ గారూ 10 నిమిషాలలో ముగించండి.**

**శ్రీ పి. విశ్వరూప్ (ముమ్మిడివరం) :** అధ్యక్షా, వది నిమిషాలు సరిపోదండి. ఎందుకంటే మా ముమ్మిడివరం ప్రాంతం చాలా తీవ్రంగా సష్టఫోయిస్, వరదకు గురైన ప్రాంతం . అందువల్ల 20 నిమిషాలు కనీసం అవకాశం ఇష్టండి.

అధ్యక్షా, 6 వ తేదీ రాత్రి టివిలో శ్లోష న్యాసలో ఈ ప్రాంతం గురించి లంక మొత్తం వరదకు గురైందనే వార్త వచ్చింది. వెంటనే ముమ్మిడి వరం ప్రాంతంలో ఉండే లోతట్టు ప్రాంతాలలో వరద నీరు ముంచివేసింది. మేము వారిని కళ్యాణ మండపాలలోకి, అదే విధంగా కమ్మునిటీ హాల్సులోకి చేర్చడం జరిగింది. అలాగే ముమ్మిడి వరం ప్రాంతంలో వరద వచ్చేపుటికి అర్థరాత్రి 3 లేక 4 గంటలు అయింది. అప్పుడు అక్కడకు మేము చేరి విజిట్ చేసే టైం లేదు. అయినా, సాధ్యమైనంత మంది ఎక్కువ మంది ప్రజలకు కమ్మునిటీ హాల్సు ఏర్పాటు చేసి అందరినీ సురక్షిత ప్రాంతాలకు తరలించడం జరిగింది. అదే విధంగా 7 వ తేదీ ఉదయం అన్ని గ్రామాలను పర్యాటించే అవకాశం లేలు. ముమ్మిడివరం టౌన్ చుట్టూప్రకృత అంతా, ముమ్మిడి వరం టౌను మొత్తంలోనూ వాటర్ రావడం జరిగింది. ఇలాంటి పరిస్థితి నాకు తెలిసి చరిత్రలో ఎప్పుడూ లేదు. నేను ఎప్పుడూ ఈ పరిస్థితి చూడలేదు. తుఫానులు రావడం చూశాను గాని, ఈ విధంగా వరద రావడం ఇదే మొదటి సారి . అందువల్ల ఇది అక్కడి ప్రజలందరికి కొత్త అనుభూతి. వెంటనే నేను ఈ విషయమై అధికారులతో మాటల్లాడి 7 వ తారీకు ఉదయం గౌరవ ముఖ్యమంత్రి తో మాటల్లాడటం జరిగింది. అప్పుడు వారు అమలాపురం రావడం జరిగింది. అక్కడికి వచ్చి వరదకు సంబంధించి సమీక్షించి వెంటనే ముమ్మిడి వరం పస్తాను అన్నారు. కానీ పొలికాప్టర్లు కూడా అక్కడ ల్యాండ్ అయ్య పరిస్థితి లేదు. రహదారులు పూర్తిగా కొట్టుకుపోయాయి. పడవల మీద పర్యాటించే పరిస్థితులు ఉన్నాయి. లారీల మీద అయినా ముఖ్యమంత్రి గారు ముమ్మిడివరం రావడానికి ప్రయత్నించారు. కానీ అక్కడి అధికారులు పరిస్థితులు తెలుసు కనుక ముఖ్యమంత్రి గారు వారిని అడిగితే, పోలీసు అధికారులు కూడా అక్కడకు వెళ్ల వద్దని వారించడం మూలంగా ముఖ్యమంత్రి గారు , అక్కడకు వెళ్లలేక పోయారు. అమలాపురం సుంచే సమీక్ష చేయడం జరిగింది. ఆ విధంగా సమీక్షించి తగిన ఏర్పాట్లు ప్రభుత్వం పరంగా , పార్టీ పరంగా ఏమి చేయాలో అధికారులు ఆ విధంగా చేయాలని ఆదేశించారు అన్న సంగతి మీకు చెప్పవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. వెంటనే 7 వ తేదీన అధికారులు వడవల ద్వారా , లారీల ద్వారా ఆ ప్రాంతాలకు 8 వ తేదీన చేరుకుని ఆ ప్రాంతాలలో తిరిగి , వెంటనే ఎమర్జెన్సీ రిలీఫ్ కోసం ప్రభుత్వం ఏమి చేయాలో నిర్దయించుకుని, ప్రజలను ఏ విధంగా ఆదుకోవాలి అన్న విషయాలను మేమంతా ఆలోచించి, తక్కు సహాయం కీంద, లక్ష వాటర్ ప్యాకెట్సు, ఒక లక్ష పుడ్ ప్యాకెట్సు, 20 వేల పాల ప్యాకెట్సు చొప్పున ప్రతి రోజు అవసరమని నిర్దయించాము. ఆ విధంగా ఇవ్వాల్సి ఉండని మేము ప్రభుత్వాన్ని కోరడం జరిగింది. వెంటనే ప్రభుత్వం దానికి అంగీకరించి

ప్రజలను ఆదుకోవడం కొరకు ఏ విధమైన సహాయం చేయడానికికూడా వెనుకాడవద్దని ఆదేశాలు ఇష్టడం జరిగింది.

ఆదే విధంగా రిహాబిలిటీస్ కేంద్రాలకు ప్రజలను తరలిస్తూ ప్రభుత్వాధికారులను , ప్రతి పంచాయతీలో ఇద్దరు సభ్యులను నామినేట్ చేసి వారి ద్వారా , గ్రామ కార్యదర్శి ద్వారా అధికారులు గ్రామాలలోని వారిని ఆదుకునేందుకు ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుందని తమకు తెలియజేస్తున్నాను.

ఆదే విధంగా 8 వ తేదీ ఉదయం ప్రభుత్వం ఇచ్చిన నూనె డబ్బులు, వాటర్ ప్యాకెట్సు, పాల ప్యాకెట్సు, ఆర్థిక సహాయం కానీ ఈ విధంగా ప్రభుత్వం నుంచి కావలసిన అన్ని వసతులూ కూడా ముఖ్యమైపరం కేంద్రానికి పంపడం జరిగింది. అక్కడ డి.ఎమ్.పాచ్.ఓ. ద్వారా మెడికల్ క్యాంప్స్ ఏర్పాటు చేసి ప్రజలలో వ్యాధులు ప్రబలకుండా అందరికీ మెడికేస్ చేయించి, ఎమర్జెన్సీ మెడికల్ క్యాంప్స్ ఏర్పాటు చేయడం , అన్ని విధాలుగా ప్రజలను ఆదుకోవడం జరిగింది. పరిస్థితులను చూసిన వెంటనే ప్రభుత్వం తక్కగాం స్ఫుందించి ప్రజలను ఆదుకోవాలన్న ఆదేశాలను జారీ చేయడం కూడా జరిగింది. 8 వ తేదీన ప్రతి పంచాపయాతీ నుంచి, ప్రభుత్వం నుంచి తెప్పించిన వాటర్ ప్యాకెట్సు, ఆహార ప్యాకెట్సు, పాలప్యాకెట్సు ప్రభుత్వ అధికారుల ద్వారా, ప్రతి పంచాయతీకీ, ఒకే విధంగా ఎటువంటి పక్షపాతం లేకుండా ప్రజలందరికీ పంపిణీకి ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది.

అలాగే కమ్యూనిటీ కిచెన్సును ఏర్పాటు చేసి , వాటికి కావలసిన రైన్, నూనె, కాయగూరలు కొనేందుకు డబ్బు రూ. 2 వేల నుంచి 5 వేల వరకూ ఇచ్చి ప్రజలకు తాత్కాలిక భోజనం పెట్టి ఆదుకోవడం జరిగింది. మరొక విషయం పొర్టీ యంత్రాంగం , ప్రభుత్వ యంత్రాంగం, రెవిమ్యా యంత్రాంగం అంతా కూడా కలసి ప్రజలకు ప్రాణ సష్టు జరగకుండా కాపాడటం కోసం చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. ప్రతి పంచాయతీలో దాదాపు 4 లేక 5 కమ్యూనిటీ కిచెన్సు ఏర్పాటు చేసి , వాటికి కావలసిన డబ్బు ఇచ్చి ప్రజలను ఆదుకోవడం కూడా జరిగింది. అయితే, కొంత మంది ప్రతిపక్ష నాయకులు ఆ ప్రాంతం తాత్కాలికంగా పర్యాటించి ప్రజలలను ఆదుకోలేదని, ఆహారం ఇవ్వలేదని చెప్పడం జరిగింది. అది చాలా బాధాకరం .

నేను చేప్పేది గౌరవ సభ్యులు ప్రతిపక్షం వారు మాటల్లాడుతూ వక్కలంక అనే గ్రామంలో ఆహారం కూడా అందలేదని అన్నారు. వక్కలంక గ్రామం తీప్రంగా సష్టుపోయిన మాట వాస్తవం . పూర్తిగా రహదారులు తెగిపోయాయి. పడవలమీద కూడా ఆ ప్రాంతం చేరుకోలేని పరిస్థితి ఉంది. అయినా ఆ పరిస్థితులలో పడవల మీద అక్కడకు చేరుకుని ముగ్గురు గ్రామాధికారులను అక్కడకు పంపించి 5 వేల ఆహార ప్యాకెట్సు ఇష్టడం, అదే విధంగా కమ్యూనిటీ కిచెన్సు ఏర్పాటు చేసి 20 వేల బస్తూల రైన్, వారికి కావలసిన ఇతర ఆర్థిక సహాయం, రూ. 5 వేల చొప్పున గ్రామానికి పంపించడం జరిగింది. గ్రామ సర్పంచ్ టిడిపి పొర్టీ వ్యక్తి అనే కక్షతో కాంగ్రెస్ పొర్టీ వారికి సహాయం అందించడం, టిడిపి వారికి ఇవ్వక పోవడం అనేది ఏమీ చేయలేదు. అందరికీ ఆహారం, సహాయం చేయడం మేము చేశాము.

మ.12.30

కాంగ్రెస్ వారు తెలుగుదేశం పొర్టీ వారికి ఆహారం కూడా ఇవ్వలేదని చెప్పడం ఇది అంతా అవాస్తవం .

### (అంతరాయం)

నేను చెబుతున్నాను మీరు విసండి, మీరు ప్రజలను కేవలం మీ పార్టీ కార్యకర్తలను తప్పించడం కోసం, లాటిచార్జీ చేయించలేదు, పోలీసులను ప్రకృష్ట పెట్టించాము. అధికార యంత్రాంగానికి సహకరించకుండా రెవెన్యూ యంత్రాగానికి సహకరించకుండా ప్రభుత్వ సహాయాన్ని ప్రజలకు అందకుండా తెలుగుదేశం పార్టీ నాయకులు ఎక్కడికక్కడ ప్రజలను రెచ్చగొట్టి తుఫాను కూడా రాజకీయం చేసిన ఘనత తెలుగుదేశం పార్టీ నాయకులకు వుంది.

### (అంతరాయం)

మమ్ములను చెప్పనీయండి, మాకు మాటల్డాడే అవకాశం లేదా? మా ప్రాంతం అంతా సష్టోయింది దానిని ఏ విధంగా అయినా ఆదుకోవాలని మేము ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతాపుంటే మీరు ఏమిటి మధ్యలో, మీరు రాజకీయం చేయవద్దు . 7వ తారీఖున ఉదయం వరద వస్తే మద్యహోనికి ముఖ్యమంత్రిగారు వచ్చి అమలాస్పరంలో సన్నిఖీంచి ప్రజలకు రిహాబిలిటీస్వీఎర్ ఏర్పాటు చేసి డబ్బుకు నెనుకొడకుండా ఎంత ఖర్చు అయినా ఫ్రావీలేదు ప్రజలను ఆదుకోండి అని చెప్పారు. 7వ తారీఖున ముమ్మడివరంలో హాలీకాప్టర్ ల్యాండ్లాపడానికి లేని పరిస్థితి, స్కూల్ బిల్డింగ్, కాణ్టీ బిల్డింగ్లో నీటిలో మునిగిపోయిన పరిస్థితి. ముఖ్యమంత్రిగారు రాలేని పరిస్థితి. మేము రాత్రి, పగలు క్షాపడి ప్రజలను ఆదుకుంటే, తెలుగుదేశం పార్టీ వారు జండాలు పట్టుకొని వచ్చి కేవలం విహార యాత్రలగా పర్యాటించి ప్రజలను పరామర్శించాము అంటే వాళ్లకి వరద ప్రాంతాల్లో ఎంత ఆసక్తి పుందో ఈ నిషయంలో అర్థం అవుతుంది. ఇది కేవలం తెలుగుదేశం పార్టీ వారు రాజకీయం చేసి కొన్ని పత్రికల్లో యాంటీ స్కూల్ రాయించి కార్యకర్తలను రెచ్చగొట్టి రిహాబిలిటీస్వీలో కొంతమంది పోలీసులను అడ్డుకున్న మాట వాస్తవమా, కాదా నేను అడుగుతున్నాను. ఈ వరదలువల్ల ముమ్మడివరం మండలం మొత్తం మండలం నోటి మునిగిపోతే నీటి మునిగిన రెండు రోజులకే కాటైనికోన మండలం మొత్తం మునిగిపోయింది.

### (అంతరాయం)

SRI E.DAYAKAR RAO: Point of order, Sir.

CHAIRMAN:Please sit down, Dayakar Rao Garu.

శ్రీ పి.విశ్వరూప్: అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం అన్ని విధాల ప్రజలను ఆదుకోంది. గతంలో ఎన్నడు లేని విధంగా పాలప్యాకెట్లు అడిగిన వెంటనే ముమ్మడివరం నియోజకవర్గానికి ప్రతిరోజు 25 వేల పాల ప్యాకెట్లు ప్రతి ఒక్కరికి మేము అందచేశాము. కొన్ని ప్రాంతాలలో పడవలు కూడా వెళ్లకపోతే స్వచ్ఛంధంగా అధికారులు రిస్కు తీసుకొని పడవల్లో పంపించి ప్రజలను ఆదుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో పనిచేశాము. అయినప్పటికి ప్రత్యక్షంగా మీరు వచ్చి ప్రజలను రెచ్చగొట్టిన తరువాత కొన్ని కొన్ని సంఘటనలు నిజంగా మాకు బాధించాయి. కాటైనికోన మండలం మునిగిపోవడం జరిగింది. కాటైనికోన మండలం మర్లీ వెళ్లి ఎమర్జెన్సీగా అధికారులతో మాటల్డాడి ప్రజలను కాపాడాలని కాపలసిన రైస్, కిరోసిన్, గ్యాస్ అదే విధంగా ఆర్థిక సహాయాన్ని ప్రభుత్వం నుంచి తీసుకొని ఆ ప్రజలను ఆదుకొన్నాము. ఇవాళ ఇంకా 10 శాతం గ్రామాలు నీటిలో ఉన్నాయి. నీను కూడా నేను అధికారులతో, జిల్లా కలక్కరు, ఇన్చార్జీ మంత్రిగారితో మాటల్డాడి వెంటనే 20 కిలోలు బియ్యం, 5 లీటర్లు కిరోసిన్ ఇచ్చి ప్రజలను ఆదుకోవాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరడం జరిగింది. వెంటనే సబితాఇంద్రారెడ్డి ఆదేశాలు ఇచ్చి

ఎనవెల్సులు ఎంత చెబితే అంత టైప్ ఇవ్వండి, ప్రజలను ఆదుకోవాలని చెప్పడం జరిగింది. ఆ విధంగా మేను ప్రజలను ఆదుకుంటూపుంటే .....

(ಅಂತರ್ಯಾಮಿ)

గతంలో తుఫాను వచ్చిన వరదలు వచ్చినప్పుడు ఏ విధంగా తెలుగుదేశం నాయకులు, కార్బూర్టర్లు తుఫాను బియ్యన్ని పంచారో తెలియనిది కాదు. ఇవాళ్లు మేము పక్కపాతం లేకుండా

(అంతరాయం)

ఇది రాజకీయం కాదు, నేను ఎప్పుడు మీకు అడ్డుతెగలలేదు. మీరు అన్ని అవాస్తవాలు మాట్లాడారు, మేము విన్నాము, ఇవాళ మాకు అవకాశం వచ్చింది మాట్లాడనీయండి. అనలు ఏటి గట్టులు తెగిపోవడానికి కారణం ఎవరు? గత 9 సంవత్సరాలు పరిపాలన చేసిన తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఈ ఏటిగట్ల మీద మరమత్తులు చేయకపోయిన నిర్లక్ష్యం ఘరీతంగానే ఇవాళ వరదలు వచ్చాయి ఇది వాస్తవం కాదా? 9 సంవత్సరాలు పరిపాలనలో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఏటిగట్ల గురించి ఏ విధంగా చర్యలు తీసుకున్నారో చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను. మీరు ఏమి చేశారు? దానివల్ల ఇవాళ వరదలు వచ్చాయి, ఇవాళ ఏటిగట్లు ఇంత బలహిసంగా ఉన్నాయి అంటే గత 9 సంవత్సరాల కాలంలో ఈ నాడు ఏటి గట్లు కాని గోదాపరి కట్టలు కాని ఇంత వీక్సుగా ఉన్నాయి అంటే 9 సంవత్సరాల కాలంలో కరకట్టలు మీరు అభివృద్ధి చేశారా? నేను అడుగుతున్నాను. గతంలో మీరు చేసిన పొపల ఘరీతమే ఈ నాడు వరదలు వచ్చాయి.

(ಅಂತರಾಯಂ)

మ.12.40

అధ్యక్షా, వాస్తవాలు చెబుతానంటే నీరికి బాధ ఎందుకు సర్? గతంలో ఎప్పుడైనా మీరు ఈ ఏటిగట్లు పట్టిపుసరిచారా? ఇందుకోసం ఎంతమొత్తం కేబాయించారు? ఈ నెల పదవ తేదీన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు, సోనియాగాంధీగారు అమలాపురం వచ్చినప్పుడు ఈ ఏటిగట్లమీద సమీక్ష జరిపి, సీతాపత్రిరావుగారితో మాట్లాడి రూ.350 కోట్లు తక్షణమే ఏటిగట్లు కోసం ఎనోన్న చేసిన విషయం మీకు తెలియదా? గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు రూ.350 కోట్లు ఎనోన్న చేశారు, మీరు వినండి. ఇంత విషయం జరిగితే వెంటనే సోనియాగాంధీగారు, ముఖ్యమంత్రిగారు రాష్ట్రానికి వచ్చి ఏరియల్ సర్వే నిర్వహించి వరదగట్ల మరమ్మత్తుల కోసం రూ.350 కోట్లు కేబాయించిన ఘనత రాజైఫీరాడ్సీగారి ప్రభుత్వానికి దక్కుతుంది. ఈ వరదల్లో నా నియోజకవర్గంలోని ముఖ్యమంత్రిగారు మండలం, కాట్రేనికోస మండలాలకు తీవ్రంగా నష్టం వాటిల్లింది. ముఖ్యమంత్రిగారు మండలానికి గత సంవత్సరం కూడా వరదలవల్ల తీవ్ర నష్టం జరిగింది. నా నియోజకవర్గంలోని మూడు మండలాలకు ఇన్స్పెక్టర్ ప్రాకేజ్ ఇవ్వాలి. నేను కోరేదేమంటే తక్షణమే ఇన్స్పెక్టర్ అధికారులతో మాట్లాడి వెంటనే ఇన్స్పెక్టర్ ఇప్పించి వైతులను ఆదుకోవాలి. నా ప్రాంతంలోని ప్రతి ఇళ్ళ నీటమునిగి పూర్తిగా డ్యూమేజ్ అయ్యాయి. అవిధంగా డ్యూమేజ్ అయిన ప్రతి ఇంటికి రూ.2,000, వెస్టర్ కు రూ.1,000, మొత్తం కలిపి రూ.3,000 అందచేయాలి. పెంకుటిళ్ళ కూడా వరదలవలన తీవ్రంగా దెబ్బతిన్నాయి. ప్రాక్సిక డ్యూమేజ్క్రింద వాటికి రూ.1250 మరియు రూ.1,000 మొత్తం కలిపి రూ.2,250 అందచేయాలి. అదేవిధంగా డాబాలలో కూడా పూర్తిగా నీరు నిండిపోవటం జరిగింది.

శ్రీ కె. సుబ్బారాయముడు: ఎమ్.ఎల్.ఎ.గారు ఎంత చెబితే అంత ఇవ్వమని కలెక్టర్సు ఆదేశించారని ఇప్పుడే వారు చెప్పారు. మరలా మీరే ఇవ్వమంటారేమిటి? ఒక్కసారి వారేమి చెప్పారో రికార్డ్ చూడండి. వారు సభను తప్పుదోవ పట్టిస్తున్నారు.

శైర్కోన్: సుబ్బారాయముడుగారూ, మీరు కూర్చోండి.

శ్రీ పి. విశ్వరువు: అధ్యక్షా, సుబ్బారాయముడుగారికి చెప్పండి. వారు సీనియర్ మెంబర్, గతంలో మంత్రిగా కూడా పనిచేశారు. వారందుకు మాటమాటకు అడ్డుతగులుతున్నారు? ఆయనకు అవకాశం వచ్చినప్పుడు ఆయన్ను మాటలుడమనండి. సాధ్యమైనంత ఎక్కువ సహకారం అందించి వరదలవల్ల దెబ్బతిన్న ప్రజలను ఆదుకోవాలని ప్రభుత్వాన్ని రికోష్ట్ చేస్తున్నాను. తళ్ళా సాయం థీంద సి.ఎమ్.గారు కరకట్టల మరమ్మ త్తుల కోసం రూ.350 కోట్లు ఇచ్చినందుకు నా ధన్యవాదాలు. గౌరవనీయులైన శ్రీమతి సోనియాగాంధీగారు అమలాపురం, ముమ్మిడివరం ప్రాంతాల్లో ఏరియల్ సర్వే నిర్వహించినందుకు వారికి నా అభినందనలు తెలియచే స్తున్నాను. వరదలపై మాటల్లాడే అవకాశం కల్గించినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తూ శేలపుతీనుకుంటున్నాను.

శ్రీ చాడా వెంకటరెడ్డి: అధ్యక్షా, ఆగస్టు 2వ తేదీనుండి 6వ తేదీవరకు మన రాష్ట్రాన్ని వరదలు అతలాకు తలం చేశాయి. గతంలో అనేక సందర్భాలలో ఇటువంటి వరదలు, తుఫాన్లు వచ్చినప్పటికీ ఈసారి అకస్మాత్తుగా ఊహించని పద్ధతుల్లో అనుహ్యాంగా వచ్చాయి. అధ్యక్షా, సభలో ప్రధాన ప్రతిపక్షం, అధికార పక్షాలు వాదోపవాదాలు చేసుకుంటూపోవటం చాలా అన్యాయంగా ఉన్నది. ఎదురుదాడి పద్ధతిలో పోవటం జరుగుతేంది. వారు గతంలో అధికారంలో ఉన్నారు, వీరు ఇప్పుడు అధికారంలో ఉన్నారు. గతంలో మీరేమి చేశారు, ఇప్పుడు మీరేమి చేశారు అనే పద్ధతిలో సభ జరుగుతోంది. ఇప్పుడు జరుగుతున్న పని అది. సహాయ చర్యల్లో ఎక్కడ విఫలమయ్యారో విధానపరంగా చెప్పువలసిన బాధ్యత ప్రతిపక్ష పార్టీలందరిపైన ఉన్నది. ప్రజలు నమ్మి అధికారం ఇచ్చారు కాబట్టి ప్రభుత్వం తప్పనిసరిగా బాధలలో, అవేదనలో ఉన్న ప్రజలను ఆదుకోవాలి. అందువలన ఈ సమస్యను రాజకీయం చేయవలసిన అవసరం లేదని భావిస్తున్నాను. గతంలో ఎన్నడూ లేనివిధంగా మహారాష్ట్ర, కర్ణాటక, ఒరిస్సాలలో భారీ వర్షాలు కురవటంవలన నదులన్నీ ఒక్కసారిగా ఉప్పంగే పరిస్థితి వచ్చింది. ఈ రాష్ట్రాన్ని కూడా తుఫాను ముంచెత్తింది. కనీపినీ ఎరుగని రీతిలో, ఊహకు అందని రీతిలో మన రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి గోదావరి, కృష్ణా, పెన్గంగా, వంశధార, నాగావళి తదితర సదులన్నీ పరీవాహక ప్రాంతాలనుదాటి ప్రవహించటంవలన ఆ వరదల్లో ప్రజలు సష్టపడిన విషయాన్ని మనందరం ఈనాడు చర్చించుకుంటున్నాము. మంత్రిగారు నోట్ కూడా ఇచ్చారు. దానిని పూర్తిగా స్థాంచిసే అవకాశం లేనప్పటికీ దానిని చూసి, మేము తిరిగి చూసినటువంటి మరియు తెలుసుకున్నటువంటి అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకుంటే మొత్తం మీద ఇది జాతీయ విపత్తుగా, మన రాష్ట్రానికి ఊహించని నష్టం జరిగిన పరిస్థితిగా మేము భావిస్తున్నాము. కేంద్రప్రభుత్వంనుండి సోనియాగాంధీగారు వచ్చినప్పుడు రూ.200 కోట్లు, ప్రధానమంత్రిగారు వచ్చినప్పుడు రూ.200 కోట్లు, మొత్తం రూ.400 కోట్లు ఆర్థికసహాయం ఇస్తున్నట్లుగా ప్రకటించారు. ఇది సరిపోతుందని మేము భావించటంలేదు. కనీసం దీనిని రూ.1000 కోట్లకు పెంచటానికి శాసన సభద్వారా తీర్మానంచేస్తే బాగుంటుంది. దీనిని జాతీయ విపత్తుగా గుర్తించాలని శాసనసభలో ఒక తీర్మానంచేసి కేంద్రప్రభుత్వానికి విజ్ఞాపిచేస్తే బాగుంటుందని నేను భావిస్తున్నాను. ప్రధానంగా నదీ పరీవాహక ప్రాంతాలైన ఆది

లాబాద్, కరీంనగర్, వరంగల్, ఖమ్మం జిల్లాలు తెలంగాణాలో, అదేవిధంగా కోస్తా జిల్లాలలో పశ్చిమ గోదావరి, తూర్పు గోదావరి, విశాఖపట్టం, విజయనగరం, శ్రీకాకుళం జిల్లాలు తీవ్రంగా సష్టుపడిన విషయం తెలిసినదే. 467 మండలాలు, 6,509 గ్రామాలు తీవ్రంగా సష్టుపోయాయని ప్రభుత్వ లెక్కలే చెబుతున్నాయి. నర్సే పూర్తిచే సిన పైనల్ రిపోర్ట్ సబ్మిట్చేస్తే ఆ సంఖ్య ఇంకా పేరగటానికి అవకాశం ఉన్నది. 2,12,499 హక్కాల్లలో పంట సష్టు జరిగించనేది ప్రభుత్వ లెక్కలే చెబుతున్నాయి. చెరువులు, కుంటలు, రహదార్లు, పశుసంపద, గొర్రెలు, మేకలు, చేపలు పట్టుకునే మత్స్యకారులు అనేకమంది మృత్యువాత పడ్డట్లు రిపోర్ట్లో పొందుపరచారు. పునరావాస కార్యక్రమాల్లో, సహాయక చర్యల్లో ప్రభుత్వం సకాలంలో స్పుందించిందా, లేదా అనే మీమాంసపై ప్రథానంగా చర్య జరుగుతోంది.

మ.12.50

అయితే దీనికి సంబంధించి ప్రథానంగా నేను అభిప్రాయపడేదేమిటంటే, మనం సాంకేతిక పరిజ్ఞానం వెల్లివిరుస్తున్న ప్రపంచంలో ఉన్నాము. తుఫాను హాచ్చరికలు ఉన్నాయి. అన్నీ ఉన్నాయి. నేను ఒకటి, రెండు వరద పునరావాస కేంద్రాలలో స్వయంగా పరిశీలించాను. భద్రాచలం ఇంకా ఇతర ప్రాంతాలలో మా పొర్ట్లోకి సంబంధించిన నాయకులు వెళ్లి వచ్చారు. పునరావాస కేంద్రాలలో ఉన్న మహిళలు, పెద్దమనుషులు చెప్పిందేమిటంటే, ఇంత పెద్ద వరద వస్తుందని ఊహించేదు. ఒకేసారి వరద వచ్చిందిఅని. కొందరు చెప్పిందేమిటంటే, మాకు ముందుగా చెప్పి ఉంటే, మా సామాగ్రిని తీసుకొని పోయేవారము అని. అలా చెప్పలేకపోయారని, దాని వల్ల కొంత కోల్పోయామని వారు అవేదన వ్యక్తించేశారు. అయితే, ప్రభుత్వం వైపు నుండి అధికార యంత్రాంగాన్ని కదిలించడంలో ప్రయత్నం చెయ్యలేదా? చేసినప్పటికీ ప్రభుత్వ యంత్రాంగం కదలలేదా అనేది ప్రథానమైన అంశం. దీనిని బట్టి మాస్తే అధికార యంత్రాంగంలో కొంత మానవతా దృష్టింతో పనిచేసే ఆలోచన లేదని స్పష్టం అపుతుంది. అలాగే ఖమ్మం జిల్లాకు సంబంధించి మరియు భద్రాచలంకి సంబంధించి ఎక్కువగా ముంపుకు గురయ్యే పరిస్థితి వచ్చింది. బూర్గంపరోడ్, భద్రాచలం నియోజకవర్గాలలో నిజంగా చెప్పాలంటే గోదావరి జలాలను మనం వినియోగించుకుంటే ఇంత సష్టు జరిగేది కాదని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. గోదావరి జలాలను వినియోగించుకోవడంగురించి, వాటికి తగిన ప్రాజెక్టులను నిర్మించాలని చేయడం గురించి గతంలో సుంచీమేము చెబుతూ వస్తున్నాము. ప్రాజెక్టులు కట్టుకొని ఉంటే వాటి నీటిని ఉపయోగించుకొని ఉంటే ఇప్పుడు ఇంత సష్టు జరిగేది కాదని మా అభిప్రాయం. వరదలు కాని తుఫానులు కాని ఇంత పెద్దవత్తున వచ్చి రాష్ట్రమంతా అతలకుతలం అయ్యే పరిస్థితి వచ్చింది. అయితే, ఇంకా కొన్ని జిల్లాలలో కరువు ఉంది. అక్కడ మాకు వర్షాలు లేవని, వర్షాపొతం తక్కువగా ఉండని చెప్పుకొనే పరిస్థితి కూడా ఉంది. ఒకవైపు తుఫానులు వచ్చాయి. మరొకవైపు కరువు పరిస్థితులు ఉన్నాయి. ఒకవైపు తుఫానులతో సష్టు ఉంటే మరొక వైపు కరువుతో సష్టు జరుగుతున్నది.ఈ రెండింటి మధ్య రాష్ట్రం కొట్టుమిట్టాడుతున్న సందర్భంలో తగిన చర్యలు తీసుకోవడం కోసం గోదావరి జలాలకు సంబంధించి సద్వియోగపరచుకోవడానికి ప్రభుత్వం కొన్ని ప్లాన్స్ వేసుకొని అవస్త్రే సకాలంలో కట్టడానికి ప్రయత్నం చెయ్యడం అవసరం. అయితే, భద్రాచలంకి సంబంధించి మేము స్వయంగా చూసింది ఏమింటంటే, అనలు శ్రీరాముడు దగ్గర నీళ్ల వచ్చాయా లేదా అనేది స్వయంగా వెళ్లి మాసాము. దానికి ప్రథాన కారణం చూస్తే స్నాయిస్ లూజ్ అయి మొత్తం నీరంతా భద్రాచలం ఊళ్లోకి వెళ్లిపోయింది. దానితో అక్కడ శ్రీరాముని గుడి మెట్టు వరకు నీరు చేరింది. మేము దీనికి సంబంధించి జిల్లా కలెక్టర్ మరియు మునిపల్ కమీషనర్సు అడిగితే వారు చెప్పిన పరిస్థితి ఏమింటంటే స్నాయిస్ లూజ్ అయినందువల్ల ఈ పరిస్థితి వచ్చిందని తెలియజేశారు. అందువల్ల సమయ ఏమింటంటే, పోలవరం కడితే మొత్తం మునిగిపోతుండా లేదా అనేది ఏమైనప్పటికీ మొత్తం

మీద నేను చెబుతున్నది ఏమిటంటే, పోలవరం ఎంతపీలైతే అంత ఎత్తు తగ్గించడానికి నీర్లయం చేయడం సబబుగా ఉంటుందనేది నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. అలాగే, భద్రాచలంలో శ్రీరాముని మెట్టుపరకు నీరు వచ్చిన పరిస్థితి చూస్తే అక్కడ స్లాయిన్ లూజ్ అయ్యందంటే దానికి కారణం వాటికి సంబంధించిన పనిముట్లను ఎవరో ఎత్తుకొనిపోతే అలా జరిగిందని. దొంగతసంఎలా జరిగిందంటే దానికి వారు చెప్పిన కారణం మా వాళ్లు కాపలా ఉన్నారు అయినష్టటికీ రెండు, మూడు పనిముట్లు లేకుండా పోయినందువల్ల ఆ పరిస్థితి వచ్చిందని చెప్పారు. అందువల్ల నేను ఈ సందర్భంగా అభిప్రాయపడేది ఏమిటంటే, ఈ రకమైన పద్ధతులలో గోదావరి జలాలను వినియోగించుకోవడం ద్వారా పరదలను కొంతపరకూ తగ్గించుకునే అవకాశం ఉంది. తద్వారా చాలా మెట్టుప్రాంతాలకు నీరు అందించే లక్ష్యంగా మనం కృషి చెయ్యడం సబబుగా ఉంటుందని నాకున్న అభిప్రాయం. అందువల్ల మేము పదేపదే మా సి.పి.ఐ పార్టీ తరఫున చెబుతున్నాము. ప్రాధాన్యత క్రమంలో ప్రాజెక్టులను నిర్మించాలని, వీలైనంతపరకూ ప్రజలకు ప్రయోజనాలను చేకూర్చే పద్ధతులలో ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం జరగాలని మేము కోరుకుంటున్నాము. అందువల్ల మీరు ఆ దిశలో ప్రయత్నం చెయ్యాలని కోరుతున్నాము. ప్రధానంగా చూస్తే ఈ ఖమ్మం జిల్లాలోని పురుషోత్తమపట్టం కాని సారపాకలో కాని చూస్తే ఈ రెండు మండలాలలో మిర్చినారుకు మొత్తం పరద పట్టుకొని పోవడం వల్ల అది అక్కరకు రాకుండా పోయింది. వాళ్లు అసలే దళితులు, బలహీనవర్గాలకు చెందినవారు. వారు వంద గ్రాములు రు. 2100 పెట్టి కొన్నారు. ఈ మిర్చినారు అక్కరకు రాకుండా పోయినందువల్ల వారి బ్రతుకులు బజారుపాలైన పరిస్థితి ఉంది. అందువల్ల వారిని ఆచుకోడానికి విత్తనాలను సభీణీ ధరలపై సరఫరా చెయ్యాలి. మరియు వారికి సష్టపరిహారం ఇచ్చే పద్ధతి జరగాలి. వారు కొన్న ధరలకు సంబంధించిన బిల్స్ కూడా చూపించారు. అందువల్ల వారు పూర్తిగా కోలుకోవాలంటే వారికి సంబంధించి తప్పనిసరిగా సభీణీ పై విత్తనాలు సరఫరా చెయ్యాలి. సారపాకలో చూస్తే ప్రతి సంవత్సరం పరదలు రాపడం వాళ్ల గుడిసెలు మునిగిపోవడం వారు భాళీ చేసి బయటకి వెళ్లడం, ప్రతి సంవత్సరం జరిగే తంతే ఇది. వారికి ప్రతి సంవత్సరం అలవాటే ఇది. కాబట్టి వారికి ఇది ప్రతిసంవత్సరం తప్పని పరిస్థితిగా మారిపోయింది. దీనివల్ల వారు ప్రతి సంవత్సరం ఆవేదన చెందుతున్నారు. రోజు చస్తే ఎవరు ఏడుస్తారు అనే సామెత లాగ వారికి ప్రతి సంవత్సరం ఈ పరద పరిస్థితుల వల్ల ఇబ్బంది పడే పరిస్థితి ఉంది. అందువల్ల వారికి ఎత్తుప్రాంతాలలో ఇళ్ల స్థలాలు ఇచ్చి పక్క ఇళ్ల నిర్మించాలని వారు కోరుకుంటున్నారు. అలాంటి పద్ధతులలో వారికి తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుకుంటున్నాను. తరువాత, 142 గ్రామాల నుండి అరవై అయిదు వేల మందిని సురక్షిత ప్రాంతాలకు తరలించిన పరిస్థితి ప్రభుత్వమిచ్చిన నోట్ ద్వారా కనబడుతుంది. భద్రాచలం ఏజన్సీ గ్రామాలలోని ఎనిమిది మండలాలలో రెండు వందల గ్రామాలు నీట మునిగిపోయాయి. పది మండలాలు ప్రాక్కింగా దెబ్బతిస్తు పరిస్థితి ఉంది. ఈ రకమైన పద్ధతిలో గిరిజన జిల్లాలలో కాని, తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలో కాని కోస్సేమలో కాని శ్రీకాకుళం జిల్లలో కాని చూస్తే నాగవళి నది పరదల వల్ల శ్రీకాకుళం పట్టణం అంతా జలమయమై లక్ష మంది నిరాశ్రయులైన పరిస్థితి కూడా ఉంది. అలాగే, అదిలాబాద్ జిల్లాకు సంబంధించి చూస్తే రెండు నెలల పాపతో సహ ఆరుగురు మరణశించిన సంఘటన హృదయవిదారకమైనదిగా కనబడుతుంది. ఆసిఫాబాద్ డివిజన్లో వట్టివాగు ప్రాజెక్టు రక్షణ కోసం 236 అడగులతో నిర్మించిన రింగ్రోడ్స్ కూడా తెగిపోయి ఆ ప్రాంతంలో ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితి ఏర్పడింది. అక్కడ ప్రజల ఇబ్బందులు చెప్పునక్కరలేదు. అలాగే, కరీంనగర్ జిల్లాలో మెట్టుప్రాంతాలకు సంబంధించి మేము అనేక సంవత్సరాలుగా ప్రాజెక్టుల కోసం ఉర్ధుమాలు చేసుకొన్న పరిస్థితి ఉంది. కరీంనగర్ జిల్లా అంటే శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు ఉంది కదా అని అందరూ అనుకుంటారు. కరీంనగర్ జిల్లా అంటే ఎన్ ఆర్ ఎన్సి అనే పరిస్థితి పుంది. కాని కరీంనగర్ జిల్లాలో కూడా మెట్టుప్రాంతం ఉంది. మా ఇందుర్థి నియోజకవర్గానికి సంబంధించి కొప్పాడ మండలంలోని సింగరాయ ప్రాజెక్టు ఉంది. దీనికి సంబంధించి గత శాసనసభలో బడ్జెట్ సమావేశాలలో ఒక ప్రశ్న

పై చర్చ కూడా జరిగింది. దానికి సంబంధించి గత నంపత్సరం తెగిపోతే తాత్మాలికంగా రింగ్బండ్ వేశారు. పర్మిసెంటగ్ ఎప్పుడు వేస్తారని ఇక్కడ అడిగితే సంబంధిత మంత్రి శత్రువుల్ని విజయరామరాజు గారు జూన్ నెలలో వేయస్తామని నిండు సభలో హామి ఇచ్చారు. ఆ హామి ఏమయ్యందని అడుగుతున్నాను. ప్రభుత్వం మైపు నుండి నిండు సభలో హామి ఇస్తే అది ఇంతవరకూ అమలు కాకపోతే టెండర్స్ పేరుతో కాలయాసన జరిగితే అది ఇవ్వాళ మళ్ళీ రింగ్బండ్ తెగిపోయే పరిస్థితి వచ్చింది. దీనివల్ల అక్కడి ప్రజలు మాకు సీళ్లు రావు. వచ్చినప ఆ సీళ్లు కూడా ఎండిపోయాయి. అందువల్ల మా పరిస్థితి ఏమిటని అధికారుల నిర్దఖ్యం గురించి ప్రజాప్రతినిధులను నిలదీనే పరిస్థితి ఉంది. ప్రజాసామ్య యుతంగా ఎన్నికైన ప్రజాప్రతినిధులకు నిండు సభలో ఇచ్చిన హామిని నిలబెట్టుకోవడంలో ప్రభుత్వానికి అధికార యంత్రాంగంపై సరైన పట్టు లేదని, ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని పనిచేయించడంలో ఈ ప్రభుత్వం విఫలమవుతుందని మమ్మల్ని ప్రభుత్వాన్ని ప్రజలు నిలదీస్తున్న పరిస్థితి ఉంది. ఈ హామిని నిలబెట్టుకోవాలని సేను ఈ సందర్భంగా ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకొన్నాను. అలాగేవిశాఖాపట్టానికి సంబంధించి మస్యంలో 8 మంది కొండచరియలకు బలైన పరిస్థితి ఉంది. అరకు నుండలం కోడిపుంజనలనలో అర్థరాత్రిపూర్ణ కొండచరియలు నిరిగి ఆక్కడున్న ఇళ్లపైబడి బండరాళ్ల క్రింద మొత్తం 35 మంది సభీవ దహనమైన పరిస్థితి చాలా హృదయవిదారకమైనది.

మ. 1.00

అలాగే అఖరి దశలో 500 గ్రామాలలో పంచాయితీ ఎన్నికలు వాయిదా పడ్డ పరిస్థితి ఉంది. శ్రీకుమళంలో గతంలో గండి పడిన వాటిని పూడ్చిన వాటికి గండ్లు పడ్డాయి. దాని వల్ల పదివేల ఎకరాలలో ఇసుక మేటలు వేయడం వల్ల పంట సఫ్టం జరిగింది. శ్రీకుమళంలో కరకట్టలు నిర్మించకపోవడం విచారకరము. జి.కె. వీధి మండలంలో గిరిజన బాలికల పారశాలలో రూముల నుండి పర్మ నీరు లీకేజ్ అయి కూలిపోయే పరిస్థితి ఉందని పిల్లలు ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. వారికి మానసిక స్ట్రేచ్ నియంత్రణ తిథ్యానమే చెర్చలు చేపట్టాలి. వారికి సరైన విచ్చును అందించాలి. లంకపాకలవంకలో వంతెన కూలింది. అందువల్ల ఒరిస్సె, చత్తీస్ఘనుడ్, భద్రాచలానికి సంబంధాలు తెగిపోయాయి. పెంటనే వంతెన నిర్మించాలి. భద్రాచలానికి సంబంధించి కరకట్ట కొంత ప్రాంతానికి నిర్మించబడింది. దానిని సారపాక నుండి, కేస్చైరసాని బ్రిడ్జీ నుండి బూర్గంపాడు వరకు కరకట్ట నిర్మించినట్లయితే ఈ వరద నివారణకు కొంత పరిప్పురం చేయగలిగినట్టు అవుతుంది. దాని గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు కరకట్టలు నిర్మాణం చేయాలని ప్రకటన చేశారు. దానికి సంబంధించి అనిసీతి ఉంటుందంటే కష్టం . అనిసీతి లేకుండా చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. ఇంట్లో ఎలుకలున్నాయని ఇల్ల తగులపెట్టవలసిన అవసరం లేదు, ఎలుకలు లేకుండా చూసుకోవాలి. అనిసీతిని తగ్గించాలి. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఇక్కడే ఉన్నారు . కాబట్టి దీనిని జాతీయ విపత్తుగా గుర్తించి అభిల పక్షం థిలీకి వెళ్లి కేంద్రానికి నివేదించాలి. వారికోసం కేంద్రం కనీసం రు.1000 కోట్లు ఇచ్చినట్లయితే బాగుంటుందని నా అభిప్రాయం . మరణశించిన వారి సంఖ్య 131 అని అన్నారు. మరణశించిన వారు ఎంతమంది అనేది కాదు. ముఖ్యమంత్రిగారు మరణశించిన వారికి రు.50 వేలు ప్రకటించారు. ప్రధానమంత్రిగారు రు.1లక్ష ప్రకటించారు. యాక్షిడెంటలగ్ జరిగిన పరిస్థితి కాబట్టి ఇటువంటి విపత్తులో మరణశించిన వారి కుటుంబాలను మానవతా దృష్టితో ఆదుకోవాలని రు. 3 లక్షలు ఎక్స్‌గ్రెసియా ఇస్తే బాగుంటుందని కోరుతున్నాను. ఎముకలు నిరిగిన వారికి రు.50 వేలు, మామూలు దెబ్బలు తగిలిన వారికి రు.10 వేలు ఇస్తే బాగుంటుంది. చాలామంది రైతులు అప్పులు తీసుకొని విత్తనాలు కొని పంటలు వేసిన పరిస్థితి ఉంది. వారు ఇసుక మేటల వల్ల చాలా సఫ్టపోయారు. ఇసుక మేటలు తీయడానికి మా దగ్గర జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకం ఉంది. దాని ద్వారా కూలీలకు పని కల్పించినట్లు అవుతుంది. ఈ పథకం ద్వారా ఇసుకను బయటకు పంపించే కార్యాచరణము రూపొందిస్తే

రైతు బాగువడే పరిస్థితి ఉంది. వేలాది ఎకరాలలో ఇసుక మేటలు పెట్టిన పరిస్థితి ఉంది. ఈ పథకం లేని చోట్ల ఇబ్బంది అపుతుంది. ఇసుక మేటలు అనేవి 30 సంవత్సరాలుగా చూస్తున్నాను. మనం చెబుతాము. కానీ మరల అమలయ్యే పరిస్థితి లేదు. ఇసుక మేటలు పెట్టిన రైతులు కార్యాలయాల చుట్టూ తిరిగి విసిగిపోయే పరిస్థితి ఉంది. రైతుల అప్పులు రీషెఫ్యాలు చేయాలని, వడ్డిని రద్దు చేయాలని కోరుతున్నాను. గిరిజనులకు వందశాతం సబ్సిడీ పైన విత్తునాలు ఇవ్వాలని, మిగతా వారికి 50 శాతానికి తగ్గకుండా ఇవ్వాలని మాడిమాండు. పంట సష్టపోయిన వారికి ఎకరానికి రు.2500 ఇవ్వాలని, అరటి, చెరకు పంటకు రు.10 వేలు సష్టపరిహారం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. పూర్తిగా దెబ్బతిన్న ఇండ్లకు రు.1500, ప్రాక్కికంగా దెబ్బతిన్న వాటికి రు.750లని అన్నారు. మరల మారిన జి.బి. ప్రకారం వాటిని రు.2000, రు.1200గా మార్చారు. మొదట ఇచ్చిన వారికి రు.1500 ఇచ్చారు. మరల వారికి పెరిగిన జిబి ప్రకారం మిగిలిన డబ్బు ఇస్తే బాగుంటుంది. ప్రభుత్వానికి మరల ఇవ్వాలంబే క్షుమీ అయిసప్పటికీ సష్టపోయిన వారి పరిస్థితి చాలా హృదయవిదారకంగా ఉంది. ఇండ్లు కూలిపోయి బజారుపొలైన వారిని ప్రభుత్వం ఆదుకోవాలి. ఇటువంటి జాతీయ విషట్టు, తుఫానులు ఔహించిన పరిణామాలు జరిగిపుటుడు పూర్తిగా కూలిపోతే రు.5000 ఇచ్చి, ప్రాక్కికంగా కూలిన వారికి రు.2500ల వరకు పెంచే ఆలోచన చేయాలని కోరుతున్నాను. పక్కా ఇళ్లకు రు.25000, రు.40000 సరిపోవు. కనీసం రు.50 వేలు ఇస్తే తప్ప సరిపోవు. ఇందిరమ్మ ఆదర్శ గ్రామాలలో ఇళ్లకు రు.25 వేల నుండి రు.31 వేలకు పెంచడానికి ముఖ్యమంత్రిగారు ఆలోచన చేశారు. ఇండ్లు నిర్మించే కార్బూకమాలు చేసినట్లయితే ప్రభుత్వానికి మంచిపేరు వస్తుంది. అలాగే సర్వస్వం కోల్పోయి నిరాశ్రయులైన వారికి ఖర్చుల క్రింద రు.500, పది లీటర్ల కిరోసైన్, 50 కేజిల బియ్యం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. చెరువులు, కుంటలు, రోడ్లు, ప్రభుత్వం బిల్లింగ్సు సష్టపోయిన వాటికి టైమ్ బౌండ్ ప్రోగ్రామ్ పెట్టుకొని యుద్ధప్రాతిపదికన వాటిని నిర్మాణం చేయడానికి చర్చలు తీసుకోవాలి. ఇప్పన్ని అమలు చేయడానికి ప్రత్యేకమైన కార్యాచరణ ఏర్పాటు చేసుకొని చేయాలి. సష్టపరిహారం క్రింద చెక్కులు ఇస్తున్నాము. ఇంతకుముందు వడగండ్ల వాన వల్ల సష్టపోయిన వారికి చెక్కులు ఇచ్చిసప్పుడు ఎమ్మర్చిలు, అర్పిలు ఒక్కే చెక్కుకు రు.100, రు.50లు తీసుకొని ఇచ్చే పరిస్థితి ఉంది. నేను స్వయంగా చూశాను. కాబట్టి వాటిని జెడ్పిటిసిలను, మండల ప్రసిద్ధెంటుసు కూర్చోపట్టి పంచిణీ చేయవలసి వచ్చింది. కాబట్టి దీనిలో కూడా ప్రజాప్రతినిధుల భాగప్పామ్యం ఉంటే సరైన పద్ధతిలో అమలు చేయడానికి పీలుంటుంది. దీనిలో అవినీతికి తాపు లేకుండా అధికార యంత్రాంగం అంతా విధిగా, బాధ్యతగా, మానవతా దృక్కథంతో ఒక రెస్పాన్సిబిలిటీగా తీసుకొని నిర్మలైంచవలసిన అవసరం ఉంది. పునరావాన చర్యలలో ప్రభుత్వం విఫలం అయిందా సఫలం అయిందా అనే కంటే ఆత్మవిమర్శ చేసుకొని మరింత సర్వే చేసి ప్రజల అవేదనను అర్థం చేసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

మ. 1.10

నీ పార్టీ అనే విషయం కాకుండా ఎవరు బాధితులు, ఎందుకు బాధితులైయ్యారు అనే అంశాలపై ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా సష్టపోయిన, ఇబ్బందులకు గురైన, తుఫానులలో చిక్కుకొని మృత్యువాతకు గురైన కుటుంబాలకు సష్టపరిహారం అందించే దశగా, దిశగా ఆలోచన చేయ్యాలని, చేస్తుందని, అవసరమనుకుంటే ఆలోప్పాస్తో ఒక మీటింగ్ పెట్టి, దీనిపై చర్చించి అవసరమైతే ఛిల్లీ దాకా ఈ బుందాన్ని తీసుకె ఇల్లాలని సిపిఎ పార్టీ తరపున తమ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ ఈ అవకాశం ఇచ్చిసందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

SRI AKBARUDDIN OWAISI (Chandrayanagutta): Hon'ble Panel Speaker, at the outset on behalf of my party and myself, I would like to express condolences to the families of the victims, who died in the recent floods. I also express our sympathies to the lakhs of people who suffered hardships during these floods. It is reported that as many as 131 human lives were lost in these floods. It is true that floods in Godavari river and its tributaries has been worst over the last five decades, it has even exceeded the devastation that caused in the year 1986. The floods in the Krishna River and its tributaries have also been worst in the recent times, exceeding the havoc that caused during the year 1996. Similar floods in Nagavali and Vamsadhara rivers have also caused widespread damages.

We were informed by the Government that the central team is already in the state to make detailed assessment of the damage caused by the week-long floods to the crops, houses and public infrastructure that affected 6509 villages in 467 mandals of 16 districts and paralysed the normal life for several days. I hope that the central team would recommend a massive quantum of assistance to be provided to the state government by the central government. I would like to say that lakhs of flood victims were virtually left to their fate for over a week as their habitations submerged under floodwaters. About 7.42 lakhs persons were lodged in 539 relief camps and many could not get relief in time. Though air-force helicopters were deployed for dropping food pockets, water and milk sachets and medicines, many people stranded in their villages and starved for several days. Even the naval assistance could not bring relief to the villagers and the result is that the victims are angry at the local administration for their callousness in providing timely help.

Sir, the devastation caused by these floods can be known by the fact that the state government sought central assistance of Rs.1435 crores for permanent, temporary relief and restoration works. The total loss was estimated as Rs.1913 crores that includes the damage to the crops worth Rs.525.66 crores. About 1.42 lakh houses were either fully or partially damaged. The people in the effected areas are now exposed to epidemics but it is so sad that health camps were organized only in 548 villages. Sir, if I am wrong, I may be corrected. The flood effected villages are 6509 but the health camps were conducted in only 310 villages and each health camp consisted of only two doctors and four other staff members. And these camps were supposed to be conducted for a period of seven days but it is so unfortunate that most of the districts have conducted these health camps for only two days. The amount sanctioned for each medical camp or for each district was Rs.5.00 lakhs and this amount was insufficient for the medical staff

to carry on the health camps for a week. And this has really given rise to the epidemics in most of the flood effected villages.

There is a popular Roman Proverb, which says that " they came, they saw and they went back". This applies to the visits of Dr. Manmohan Singh, Prime Minister, Mrs. Sonia Gandhi and Sri Shivaraj Patil, Union Home Minister to the flood effected areas in Andhra Pradesh. The central leadership has virtually disappointed the flood victims who have suffered in the last ten days. At the end of the VVIPs' visit, what the state government has got is an announcement from the Union Home Minister and the Prime Minister that the central government would provide immediate assistance of Rs.200 crores under Calamity Relief Fund to take up relief measures in the flood effected areas and another Rs.200 crores under National Calamity Contingency Fund. Sir, after the visits of these VVIPs, Dr. Y.S. Rajasekhara Reddy, Chief Minister has claimed that he had represented to them to provide additional assistance of Rs.1000 crores for flood protection measures to Godavari, Krishna, Nagavali and Vamsadhara rivers. He pointed out that in 1986 and earlier in 1953 Godavari valley and delta had experienced similar floods and for this reason the government wanted to strengthen flood banks along 450 kms, stretch of rivers to avert recurrence of such floods in the future.

Further, there is no mention of this additional assistance being sought by the government for the flood protection work and Rs.3000 crore scheme, which the Hon'ble Chief Minister said would be taken up for modernization of Godavari delta. This means that the state requires Rs.4000 crores for taking up permanent measures besides Rs.1435 crores for immediate relief and restoration works. As against Rs.5435 crores the central government has promised only Rs.400 crores pending report of the central team. According to one estimate 558 people have lost their lives in heavy rains and floods and thirty-eight lakh people rendered homeless temporarily. The devastation caused to crops, houses and public infrastructure runs into thousands of crores of rupees. It is a fact that the state government has taken up "Jala Yagnam" to complete thirty irrigation projects at a cost of Rs.46000 crores by the year 2009. There is an urgent need to expedite works on these projects so that the state is saved from recurring floods.

Sir, through you I would like to bring to the notice of Hon'ble Chief Minister and Hon'ble Leader of Opposition that floods are not in human control but we can avoid floods. Sir, there is a programme viz., "Delta Renovation" to control floods as modernization of revetments for the Godavari canals was built long back in 1953. In the year 1992 an estimate of Rs.226 crores was prepared for the maintenance of these revetments but no work was granted or started in 1992. Again in 1994 an estimate of

Rs.460 crores was prepared but no work was granted and started. In the year 2003 again an estimate of Rs.1100 crores was prepared but no work was granted and started. In the year 2004 also an estimate of Rs.1340 crores was prepared. Now, I believe that the Japan Government came forward to fund the cost of the entire scheme. I would say that the state government should pursue this and start the works immediately. There are nearly 534.84 kms., length of canals and bunds in Godavari and Vasista rivers. In order to control floods, they needed as many as 3,07,385 sandbags but not a single bag of sand was given. Seven thousand nine hundred and eighty five bamboos were needed but not a single bamboo was given and nine thousand five hundred sixty five Sarugudu sticks were needed but they were also not given by the Government. Again, to maintain and protect these canals, they needed a Lushkar team for every five-kilometres' length. As against the required staff of hundred persons for each Lushkar team, only forty people are available and in practice only thirty people are available as few of them went on leave. The Government while taking up the relief measures, they should also take up these things very seriously. Several demands have been made by the Leader of the Opposition and other political parties during their visits to the flood effected areas but these things also needs to be attended immediately.

Sir, under Krishna Drinking Water Supply Scheme, twin cities would get 11 T.M.Cs. of water every year for augmentation of drinking water supply in twin cities. According to the estimates of Central Water Commission the state has to let out over 3500 T.M.Cs. of floodwaters through Godavari and Krishna barrages in the last ten days alone. Now, the state government must take up construction of barrages in the neighbouring districts of Hyderabad for storing floodwaters to meet the drinking water needs of twin cities.

Sir, the floods that caused widespread damage in parts of Andhra Pradesh and other states come as distressing reminder of lack of intelligent Water Management policies as well as disaster preparedness. Thousands of villages in these states have been inundated, resulting in huge loss of life and properties and the government should attend to the relief works immediately in those areas. The safety of the dams is more important and excessive impounding of floodwaters cannot be attempted to. We should also talk to the other states about the releasing of floodwaters. When we talk of rights over water, we should also talk and negotiate with them about the releasing of floodwaters. This is very important. Apart from the heavy rainfall, there are other aspects like over-flowing of dams suggests that forest areas and catchment areas are not able to absorb the excessive rains. Despite, decades of efforts to promote floods in catchment areas, it is evident that there is no improvement in the situation. Conserving catchment

areas is one of the most crucial aspects of water management. When I say that catchment areas should be protected, I am little bit deviating from the issue. All the major rivers are over-flowing in the state but it is so sad that Himayatsagar and Osmansagar have not yet filled. But why? Because we are not able to protect the catchment areas of these two lakes. More dams or inter-linking of rivers will not control the floods. When nature turns violent, generous technology solution cannot work in isolation. It has to go hand-in-hand. The Government should conserve nature by building up forest preparedness to meet the unexpected heavy rains. Without such an approach, I say that India and our state will continue to deal with floods and droughts as an annual disaster that requires relief and rehabilitation.

#### **{HON'BLE SPEAKER IN THE CHAIR}**

Before concluding my speech, I would like to read out one beautiful article that has come in Indian Express, dated 16th August, 2006. . "State heading for a severe cyclone storm. It is a very nice article and I hope that Hon'ble Chief Minister makes note of this also. The article says that if the assessment of the scientists is to be believed, Andhra Pradesh is heading for a severe cyclone storm in the next few years along with other coastal states. The destruction might be more severe and devastating than what the state has witnessed last week or that was experienced by Gujarat. The intensity of the cyclone may increase upto ten to twenty times. In one of the observations made by the scientists making a study on environmental impact, assessment of tropical science, cyclone and weather resource management, it is said that the rainfall associated with cyclone could be as extreme as 250 c.ms., of rainfall.

According to another observation, we have already entered the forty years' cycle of cyclone, whereas the records are available since 1900. Once they start, the cyclone touches their peak in four decades. Though, the frequency or intensity in tropical cyclone over Bay of Bengal is not available over the past hundred years, we have to see as to what would be its impact on human and other infrastructure. So far the last two cycles since 1900 has proved that situation might become more alarming and the administration needs to pull up its strength to face the situation. Though it might be beyond our control, human efforts should be there.

Sir, in the midst of natural calamity, both the ruling party and the main opposition party are trying to derive political mileage over the other. The Telugudesam Party lambasted at Dr. Y.S. Rajasekhar Reddy, Chief Minister for turning the floods into mandate and criticised the district administration for gross negligence, inefficiency and

for lack of vision. The Congress Party on the other hand blamed the previous T.D.P.'s regime for doing nothing to create irrigation infrastructure and raising river bunds that resulted in the present calamity. It is time for both the ruling party and the main opposition party, including other opposition parties to concentrate on relief and long term measures, rather politicizing the issue. I thank you very much for giving me this opportunity.

### మ.1.20

**శ్రీ కె.రవిబాబు (ఎన్.కోటు) :** అధ్యక్షా, ఈ నెలలో రాష్ట్రంలో గత ఇర్వై సంవత్సరాలలో ఎప్పుడూ లేనటువంటి వర్షపాతం నమోదుయింది. ఒక రకంగా చెప్పాలంటే రాష్ట్రంలో దాదాపు 16 జిల్లాల్లో ప్రకృతి నిలయతాండునం చేసింది. జనజీవనం పూర్తిగా అతలాకుతలం అయింది. 8 జిల్లాల్లోను గిరిజన ప్రజాసీకం ఎంతో ఇబ్బందులు పడిన సంఘటన ఈ వర్షాలవల్ల జరిగింది. చనిపోయినవారిలో ఎక్కువ మంది గిరిజన ప్రాంతాలలోని వారే చనిపోయారు. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా 131 మంది చనిపోయినట్లు ప్రస్తుతం మనకు ఆధారాలు ఉన్నాయి. ముందుగా ఈ పరదల సంఘటనలలో చనిపోయినవారి కుటుంబాలకు నా ప్రగాఢ సాసుభూతిని తెలియజేస్తున్నాను. దీని పూర్వాపరాలు జాగ్రత్తగా పరిశీలించాల్సినటువంటి బాధ్యత ఇక్కడున్న మనందరి మీద ఉంది. ప్రధానంగా చెప్పాలంటే ఎప్పుడూ లేని విధంగా శ్రీకాకుళం జిల్లాలో సాధారణ వర్షపాతం 368.9 మి.మీ. అయితే ఇవాళ దానికి రెట్టింపు స్థాయిలో అనగా 722 మి. మీ వర్షపాతం పడిందంటే బహుశా శ్రీకాకుళం జిల్లా చరిత్రలో అంటే గత 50, 60 సంవత్సరాలలో ఎన్నడూ లేనటువంటి వర్షపాతం నమోదైంది.

### మ.1.30

అలాగే శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, విశాఖపట్టం, నిజమాబాదు, వరంగల్, ఖమ్మం, ఈస్ట్ గోదావరి, వెస్ట్ గోదావరి జిల్లాలలో అత్యధిక వర్షపాతం నమోదైంది. విజయనగరం జిల్లాలో ఏవరేజ్ వర్షపాతం 353.6 మిల్లీమీటర్లు కాగా మొన్న 633.1 మిల్లీ మీటర్లుగా నమోదైంది. విశాఖపట్టం జిల్లాలో ఏవరేజ్ వర్షపాతం 370.6 మిల్లీమీటర్లు కాగా మొన్న 469.6 మిల్లీమీటర్లుగా నమోదైంది. నిజమాబాదు జిల్లాలో ఏవరేజ్ 517.7 మిల్లీమీటర్లు కాగా మొన్న 553.5 మిల్లీమీటర్లుగా నమోదైంది. అదిలాబాదు జిల్లాలో ఏవరేజ్ 503.2 మిల్లీమీటర్లు కాగా మొన్న 568.2 మిల్లీమీటర్లుగా నమోదైంది. అదేవిధంగా వరంగల్ జిల్లాలో ఏవరేజ్ వర్షపాతం 487.3 మిల్లీమీటర్లు కాగా మొన్న 500 మిల్లీమీటర్లు, ఖమ్మం జిల్లాలో ఏవరేజ్ వర్షపాతం 513.9 మిల్లీమీటర్లు కాగా మొన్న 526 మిల్లీమీటర్లుగా నమోదైంది. అంటే గత 20 సంవత్సరాలలో ఎన్నడూ లేని విధంగా రాష్ట్రంలో భారీ వర్షాలు చచ్చి జనజీవనం అతలాకుతలం అయింది. ముఖ్యంగా నేను మూడు జిల్లలను గురించి ప్రస్తావించదలచాను. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో మొన్నటి వర్షాలకు దాదాపు 784 గ్రామాలు ఎఫ్క్స్ అయినాయి. 1 లక్ష 13 వేల 38 కుటుంబాలు అతలాకుతలం అయినాయి. దీనికి సంబంధించి ప్రభుత్వ యంత్రాంగం, ప్రభుత్వం చక్కగా స్వందించడం జరిగింది. మంత్రిగారు స్వయంగా ఆ జిల్లాలో పుండి ఆ జిల్లాలో 78 మెడికల్ క్యాంప్సు, 78 రిలీఫ్ క్యాంప్సు పెట్టారు. ఆ జిల్లాలో మొత్తం ఏడు మరణాలు నమోదుయినాయి. పశువులు అత్యధిక సంఖ్యలో, 11,743 చనిపోయాయి. ఇళ్ల నష్టాన్నికి సంబంధించి 1028 ఇళ్లు పూర్తిగాను, 8,512 ఇళ్లు పూర్తికంగాను దెబ్బతినాయి.

విజయనగరం జిల్లాలో 34 మండలాలోని 1551 గ్రామాలు ఎఫ్ట్ కాగా 719కుటుంబాలు తీప్రంగా ఎఫ్ట్ అయినాయి. దీనికి సంబంధించి 8 రిలీఫ్ క్యాంప్స్, 30 మెడికల్ క్యాంప్స్ అర్గానైజెస్ చేసి ప్రజలను ఆదుకోవడం జరిగింది. ఈ జిల్లాలో 136 మంది చనిపోయినట్లుగా రికార్డ్ అయింది. చనిపోయిన 136 మందిలో పార్వతీపురం డివిజన్లోని ఒనగబడి గ్రామంలో 11 మంది గిరిజనులు కొండచరియలు విరిగి మీద పడడం వల్ల చనిపోయారు. జియమ్మవలస, కొమరాడ, సాలూరు, భోగాపురం, పూసపాటరేగ మండలాల్లో మిగిలిన వారు చనిపోవడం జరిగింది. విజయనగరం జిల్లాలో మొత్తం 240 పశువులు చనిపోయాయి. 870 ఇళ్లు పూర్తిగాను, 9,645 ఇళ్లు ప్రాక్కింగాను దెబ్బతిన్నాయి. ఈ జిల్లాలో కురుపాం, కొమరాడ, గరుగువల్లి మండలాలు పూర్తిగా వర్ష ప్రభావానికి దెబ్బతిన్నాయి. వరద సహాయక చర్యలను పర్యవేక్షించడం కోసం ముఖ్యమంత్రి స్వయంగా వచ్చారు. వారు స్వయంగా పర్యటించి రిలీఫ్ యాక్షిస్ట్స్ కోసం రు. 13 కోట్లు వెంటనే విడుదల చేయడం జరిగింది. ఇంకా రు. 40 కోట్లు కావలసి పుంటుండని అంచనా వేయగా దాన్ని కూడా త్వరలో యివ్వడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా పుంది. ఈ కార్యక్రమాలన్నీ మేము విజయనగరం జిల్లాలో చేస్తూ ముందుకు పోతున్నాము.

విశాఖపట్నం జిల్లాలో పున్న 43 మండలాల్లో 11 మండలాలు ఏజన్సీ మండలాలు. 5 లక్షల మంది గిరిజన ప్రజానీకం ఈ మండలాల్లో పున్నారు. ఈ జిల్లాలో 733 గ్రామాలు ఎఫ్ట్ కాగా , దాదాపు 6,039 కుటుంబాలు తీప్రంగా ఎఫ్ట్ అయినాయి. 11 రిలీఫ్ క్యాంప్స్, 24 మెడికల్ క్యాంప్స్ అర్గానైజెస్ చేశాము. మొత్తం 29 మంది చనిపోగా ఒకే గ్రామంలో 19 మంది చనిపోయినట్లు నమోదైంది. పశువులు 374 చనిపోవడం జరిగింది. 1146 ఇళ్లు పూర్తిగాను, 8,412 ఇళ్లు ప్రాక్కింగాను దెబ్బతిన్నాయి. ఈ జిల్లాలోని యస్. కోట నా నియోజకవర్గం . నా నియోజకవర్గంలో అరకు వ్యాలీ మండలం పుంటుంది. ఇది పూర్తిగా గిరిజన ఏజన్సీ ప్రాంతం . ఈమండలంలోని కోడిపుంజు వలసక గ్రామంలో బురదతో కూడిన వరద వచ్చి - రాష్ట్రంలోనే ఈ దీశంలో మరెక్కుడా జరగని సంఘటన ఇది - సగం గ్రామాన్ని తుడిచి పెట్టడం జరిగింది. రాష్ట్ర చరిత్రలోనే ఈ సంఘటన ప్రపథమంగా జరిగింది. ఈ సంఘటనలో దాదాపు 42 ఇళ్లు కూరిపోగా 19 మంది చనిపోయారు. ఈ సంఘటన ఈసెల 3వ తేదీ రాత్రి 10.45 గంటలకు జరిగింది. అందరూ నిద్రపోతూ పుండగా జరిగింది. ఇది చాలా విచిత్రమైన సంఘటన. ఈ కోడిపుంజు వలస గ్రామం కొండకు దిగువన పుంటుంది. ఈ గ్రామం తరువాత ఒరిస్సాకు ప్రవహించేట వాగు పుంటుంది. గత నాల్గైదు రోజులుగా ఆ ప్రాతంలో విపరీతంగా వర్షాలు రావడం వల్ల కొండ తడిసి, నానిపోయి వర్షం కొండరాళ్లు, మట్టిలోకి పూర్తిగా చొచ్చుకు పోయి, మట్టి, బండరాళ్లతో కూడిన కొండ, ఈ వర్షాలకు తట్టుకోలేక సగం కొండ జాలువారి గ్రామం మీద పడిపోయింది. మొత్తం సంఘటన జరగడానికి 10, 12 నిమిషాలకు మించి పట్టలేదు. 10, 12 నిమిషాల్లో గ్రామం మొత్తం తుడిచిపెట్టుకుపోయి దిగువనే పున్న చెరువులోకి పోయింది. మన ముఖ్యమంత్రిగారు వచ్చి ప్రత్యక్షంగా చూసి చాలా ఆశ్చర్యపోవడం జరిగింది. రాష్ట్రంలో గతంలో ఎప్పుడూ వినని, చూడని సంఘటన అరకు వ్యాలీ మండలంలోని కోడిపుంజు వలస గ్రామంలో జరిగింది. ఈ సయమం ప్రత్యక్షంగా చూసిన వారికి ఎంతో హృదయినిదారకంగా కనిపించింది. ఎక్కుడా చుక్క నీరు కనబడకుండా కొండ సగభాగం బురదతో కూడుకొని గ్రామంలోని సగభాగాన్ని తుడిచిపెట్టడం ఎప్పుడూ మనం వినని, చూడని సంఘటన. ఇక్కడ రెండు, మూడు గమనించవలసిన అంశాలు పున్నాయి. ప్రతిపక్షవాయకులు చంద్రబాబు నాయుడు గారు మాట్లాడుతూ సంఘటన జరిగిన రెండు, మూడు రోజుల దాకా గ్రామానికి అధికారులు ఎవరూ వెళ్లలేదు అనడం మంచి పథ్థతి కాదు. ప్రజానీకానికి వాప్పువాలను తెలియజేయవకలసిన బాధ్యత నాయకులుగా మనందరిపై పుందని ఈ సందర్భంగా హృదయపూర్వకంగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాము. ఆ గ్రామంలో రాత్రి 10.45 నిమిషటలకు సంఘటన

జరిగింది. అరకు వ్యాలీ ఆ గ్రామానికి 7 కిలో మీటర్ల దూరంలో పుంది. అరకు వ్యాలీకి ఆ గ్రామస్తలు వచ్చి సంఘటనను గురించి చెప్పడానికి నీలులేని పరిస్థితి. కమ్యూనికేషన్ వ్యవస్థ పూర్తిగా దెబ్బతిస్తుది. గ్రామానికి అరకు వ్యాలీకి మధ్యమస్త వాగు పొంగి వంతెన పైన 5 అడుగుల ఎత్తున నీరు ప్రవహించడం వల్ల ఆ రాత్రి గ్రామంలోని ప్రజలు ఎవరూ అరకు వ్యాలీ వచ్చి విషయం గురించి చెప్పి పరిస్థితి లేకుండా పోయింది. మరునాడు ఉదయం 7, 8 గంటల ప్రాంతంలో కొండరు గ్రామ యువకులు అరకు వ్యాలీ వెళ్లి అక్కడి రెవిస్యూ సిబ్బందికి, యుతర సిబ్బందికి సమాచారం అందించడం జరిగింది. వెంటనే సహాయ కార్యక్రమాలను చేపట్టడం జరిగింది. మాకు సమాచారం అందడానికి చాలా ఆలస్యం అయింది. అరకు వ్యాలీకి బైటి ప్రపంచంతో కమ్యూనికేషన్ సిస్టం పూర్తిగా దెబ్బతింది. సెల్ ఫోన్సు, ల్యాండ్ ఫోన్సు, పోలీస్ వైర్లెన్ వ్యవస్థ పూర్తిగా దెబ్బతిన్నాయి. విశాఖపట్టణంలోని సముద్ర తీరానికి అరకు వ్యాలీ మండలం 4000 అడుగుల ఎత్తులో పుండడం వల్ల తీప్పమైన గాలులు, వర్షాల వల్ల కమ్యూనికేషన్ వ్యవస్థ పూర్తిగా దెబ్బతిస్తుది. సమాచారం ఆలశ్యంగా అందడం వల్ల, సమాచారం అందగానే ఉదయం 10, 11 గంటల ప్రాంతంలో ప్రభుత్వ యంత్రాంగం, మేము తరలి వెళ్లడం జరిగింది. గ్రామంలో పున్న పరిస్థితులను చూసిన వెంటనే గ్రామ ప్రజానీకానికి వైద్య సహాయం అందించాము. ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి కూడా తీసుకురావడం జరిగింది.

## మ.1.40

గతంలో ఎన్నడూ లేని విధంగా విచిత్రమైన ప్రకృతి విలయతాండ్రవానికి గురైన ఆ గ్రామాన్ని ముఖ్యమంత్రిగారు సందర్శించి, గ్రామస్తలను ఆదుకునే విధంగా అన్ని కార్యక్రమాలు చేపట్టడం జరిగింది. అక్కడ రిహాబిలిటీషన్ కార్యక్రమాలు ఏ విధంగా జరిగియో, గ్రామానికి చెందిన వారు ఏ విధంగా చనిపోయారో ఈ సభ తెలుసుకోపలసిన అవసరం ఉంది. హస్పిటల్కు మేము వెళ్లి చూసినపుడు, అక్కడ 42 మంది చికిత్స పొందుతున్నారు. 19 మంది కనపడకుండా పోయారు. హస్పిటల్లో చికిత్స పొందుతున్న 42 మందితో మేము మాటలాడటం జరిగింది. వారు ఆ సంఘటన సుండి ఏ విధంగా బతికి బయటపడ్డారో అడిగి తెలుసుకున్నాము. బురదలో కొట్టుకొనిపోతున్నప్పుడు అడ్డ వచ్చిన చెట్లను రాళ్ళను వాటిసుకోపడం వల్ల వాళ్ళు బతకగలిగారు. ఏ మాత్రం ఆధారం దొరకని వారు అలా కాలువలోకి కొట్టుకొనిపోయి చనిపోయారు. వీళ్లల్లో ఒక తొమ్మిది సంవత్సరాల పాప కూడా ఈ సంఘటనలో చిక్కుకున్న, బతకగల్గింది. ఇంతటి దారుణమైన సంఘటన సుండి పాప ఎలా బతికిందో తెలుసుకుండామని హస్పిటల్లో ఆ అమ్మాయిని కలుసుకుని తెలుసుకున్నాము. ఆ పాప కొండ మీద సుండి గ్రామంలోకి కొట్టుకుని వెళ్లిపోయి, కాలువ ఒడ్డున ఉన్న బురదలో కంప్లీట్టగా కూరుకునిపోయి, తల మాత్రం బయటకు కనిపించిందంట. రాత్రంత కురుస్తున్న వర్షంలో అలాగే బురదలో కూరుకునిపోయి ఉందంట. ఆ పాప తల్లి రాత్రంతా వెతికినా పాప కనపడలేదు. అయితే బురద ఫోర్స్ ఏ మాత్రం ఎక్కువైనా ఆ పాప కింద ఉన్న కాలువలో కొట్టుకొనిపోయి ఉండేది. లేదా ఒక్క అంగుళం బురద మట్టం పెరిగినా చనిపోయి ఉండేది. ఉదయం పాపను గుర్తించిన తల్లిదండ్రులు విశాఖపట్టణంలోని కె.జి.పాచ్. అసుపత్రిలో చేర్చించారు. ఈ సంఘటనను మేము ముఖ్యమంత్రి దృష్టికి తీసుకుని వెళ్లగా, వెంటనే వారు ఆ పాపను వరామర్చించిన సందర్భం ఉండని మీకు తెలియజేస్తున్నాము. కోడిపుంజువలన గ్రామాన్ని చూసిన వెంటనే ముఖ్యమంత్రిగారు స్పందించి, గ్రామంలో చనిపోయిన వారి ప్రతి కుటుంబానికి వెంటనే రిహాబిలిటీషన్ కార్యక్రమాలు చేపట్టడం జరిగింది. నేను దగ్గర ఉండి 28 మందిని విశాఖలోని కే.జి.పాచ్. అసుపత్రిలో చేర్చించడం జరిగింది. బాధితులకు ప్రధానంగా సంపూర్ణ వైద్య సౌకర్యంతోపాటు, భోజన సౌకర్యాలు కూడా కల్పించడమయింది. బట్టలు లేని వారికి బట్టలు కూడా ఇచ్చే కార్యక్రమాన్ని మేము చేశాము.

MR. SPEAKER: Please conclude.

డా.కె. రవిబాబు : ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ గ్రామాన్ని అన్ని విధాల ఆదుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో అక్కడి ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని అప్రమత్తం చేసి, భవిష్యత్తులో రాబోయే ప్రమాదాల్ని కూడా దృష్టిలో పెట్టుకుని అన్ని కార్యక్రమాల్ని చేయాలని చెప్పి సూచనలు ఇష్టం జరిగింది. చనిపోయిన వారి ప్రతి కుటుంబానికి రూ.50 వేలతోపాటు, ప్రైమ్ మినిస్టర్ నిధుల నుండి కూడా లక్ష రూ.ల ఆర్థిక సహాయం ప్రకటించారు. అలాగే ఆ గ్రామంలో ఉన్న 79 కుటుంబాల వారు ఇంకా ఆ గ్రామంలోనే ఉంటే భవిష్యత్తులో మళ్ళీ ప్రమాదం జరుగుతుందనే ఉద్దేశ్యంతో, ఆ గ్రామం ప్రక్కనే ఒక చక్కని కాలనీ కూడా కట్టించాలనే ఉద్దేశ్యంతో నాలుగు ఎకరాల భూమిని వెంటనే రెండు రోజుల్లో కొనుగోలు చేసేందుకు ప్రభుత్వం ఉత్సర్పులు కూడా జారీ చేసిన విషయాన్ని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను. సర్వం కోల్పోయిన గిరిజనుల్ని ఆదుకోవాలనే ప్రధాన ధ్యేయంతో, పశుపులు కొనుగోలు నిమిత్తం ఒక్కొక్క కుటుంబానికి రూ.60 వేలు ఇచ్చే కార్యక్రమం ఏర్పాటు చేశారు. అదే విధంగా ముసలివాళ్ళను, వికలాంగులను ఆదుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో పెష్టున్న ఇచ్చే కార్యక్రమం ఏర్పాటు చేశారు. అదే విధంగా గ్రామంలో పంటలు సష్టుపోయిన రైతుల కొరకు సహాయ కార్యక్రమాలు చేపట్టాము. అదే విధంగా ఇళ్ళ కోల్పోయిన ప్రజాసీకానికి దాదాపు ఏడు రోజుల పాటు ప్రభుత్వపరంగా భోజన ఏర్పాట్లు చేశాము. టెంపరరీ పెల్టర్స్ ఏర్పాటు చేశాము. దీన్ని కూడా ప్రతిపక్ష నాయకులు రాజకీయానికి వాడుకోవడం చాలా దురదృష్టికరమైన సంఘటన. ఈ సంఘటనలో 19 మంది తెలియకుండా పోతే, 11 మందిని మాత్రం ట్రైన్ అపుట్ చేశాము. సంఘటన ప్రదేశం దగ్గరకు పోక్కలయిన తీసుకుని వెళ్లి .....

MR. SPEAKER: Please conclude.

డా.కె.రవిబాబు : బురదలో ఇరుక్కొని పోయిన వారిని బయటకు తీసే కార్యక్రమంలో పగలంతా పోలీసు, రెవిన్యూ సిబ్బంది, మేమూ అంతా కలిసి రిలీఫ్ మెజర్స్ చేపడితే, ప్రతిపక్షనూయకులు మాటలాడుతూ బాధితులకు అనలు సహాయ కార్యక్రమాలు ఏపీ అందలేదని, రెండు మూడు రోజుల వరకు ఆ ప్రాంతానికి అధికారులు ఎవరూ వెళ్లలేదని చెప్పడం చాలా దురదృష్టికరం. రాజకీయానికి వాడుకోవడానికి చాలా అంశాలు ఉన్నాయి. కానీ ఇలాంటి వరద బాధితుల్ని, ముఖ్యంగా గిరిజనుల్ని తమ రాజకీయ స్వపయోజనాలకు వాడుకుని, సభను ఇలా తప్పుడోవ పట్టిస్తూ, అసత్యపు ప్రచారం చేయడం దయచేసి మానుకోవలసిందిగా ఈ సందర్భంగా సూచిస్తున్నాను.

రాష్ట్రంలో దాదాపు 16 జిల్లాల్లోని 467 మండలాల్లో 6509 గ్రామాలు వరదలు వల్ల దెబ్బతిన్నాయి. ఇందులో 2,76,899 కుటుంబాలు సష్టుపోయాయి. అందుకుగాను 539 రిలీఫ్ క్యాంపులను, 548 మెడికల్ క్యాంపులను ఏర్పాటు చేయడమయింది. చనిపోయిన 131 మంది కుటుంబాలకు రూ.1.50 లక్షల ఎక్స్‌ప్రైస్‌యా, 61 మందికి ఆర్థిక సహాయం అందించడమయింది. అదే విధంగా ఈ వరదల వల్ల 13,756 పశుపులు చనిపోగా, 46,954 ఇళ్ళ పూర్తిగా దెబ్బతినగా, 95711 ఇళ్ళ ప్రాణికంగా దెబ్బతిన్నాయి. వీటిపై ప్రభుత్వం వెంటనే స్వందించి ఆవదలో ఉన్న ప్రజాసీకాన్ని ఆదుకోవాలనే ప్రధాన ధ్యేయంతో రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని అప్రమత్తం చేసి చాలా చక్కటి రిపోబ్లిటీస్ కార్యక్రమాలు చేపట్టడమయింది. అదే విధంగా బాధితులకు 22.30 లక్షల అహారపు పొట్లాలను అందచేస్తే, అని సరిగా అందాయో లేదో అనే విషయం

కూడా చూడకుండా రాజకీయ లబ్బి పొందాలని అనుకోవడం చాలా దురదృష్టకరమైన సంఘటన. 35.15 లక్షల కిలోల బియ్యాన్ని , 6.47 లక్షల లీటల్ల కిలోనే ఆయల్ను తళ్ళ ఓ సహాయంగా అందచేయడం జరుగుతోంది. ఈ విధంగా ప్రభుత్వం చక్కటి రిహాబిలిటీఎస్ కార్యక్రమాలు చేస్తుంటే, ప్రతి అంశాన్ని కూడా రాజకీయంగా ఉపయోగించుకోవాలనే ప్రయత్నం చేయడం మంచి పద్ధతి కాదు. పెద్దలు కొంత మంది మాటల్లడుతూ, చనిపోయిన వారి లెక్కలు కూడా, సరిగా తెలియకపోవడం వల్ల, చెప్పలేకపోతున్నారు....

**MR. SPEAKER:** You have to conclude please.

**డా.కె. రవిబాబు :** అధ్యక్షా, ఇక్కడ రెండు, మూడు గంటల సుండి జరుగుతున్న చర్చను పూర్తిగా ఫాలో అపుతున్నాము. సభ్యులు సరైన ఆధారాలు లేకుండా మాటల్లడటం జరుగుతోంది. మాలాంటి వారికి వ్యక్తిగతంగా చాలా బాధ వేస్తోంది. ఎందుకంటే నా నియోజకవర్గంలో జరిగిన సంఘటనను ఇక్కడ ప్రతీకరించి మాటల్లడుతున్నారు. వెంకటరెడ్డిగారు మాటల్లడుతూ, కోడిపుంజువలన గ్రామ సంఘటనలో 30 మంది చనిపోయారని చెప్పారు. నాలుగు రోజుల పాటు నేను గ్రామంలోనే ఉండి, అక్కడి వారితో మాటల్డి, చనిపోయిన సభ్యుల వారి విపరాల్ని ఇంటింటికి వెళ్లి రికార్డు చేస్తే చనిపోయిన వారు 19 మంది అని తేలింది. ఈ 19 మందిలో 11 మందిని గుర్తించాము. సల్లరు ఒరిస్సాలో తేలారు. ఇంకా అయిదుగురి విపరాలు తెలుసుకోవలసి ఉంది. అయితే చంద్రబాబునాయుడుగారు మాటల్లడుతూ, శవాల్ని ప్రభుత్వం ఇంకా గుర్తించలేకపోయిందని చెప్పడం చాలా దురదృష్టకరం. ప్రతి విపయం సుండి రాజకీయ లబ్బి పొందాలని అనుకోవడం సరైన ఆలోచన కాదు. ఈరోజు మనం ఏమి మాటల్డినా గ్రామాల ప్రజలు గమనిస్తున్నారు. వాళ్ల జాగ్రత్తగా అలోచిస్తున్నారు. హాస్టాస్టాడమైన సంఘటనల్ని, హాస్టాస్టాడమైన మాటలు మాటల్డినా కూడా మన యొక్క ఆలోచనను ప్రజలు సంపూర్ణంగా తెలుసుకుంటారని ఈ సందర్భంగా తెలియచేస్తున్నాము.

(**శ్రీక. అచ్చన్నాయిడు సుండి అంతరాయం**)

**MR. SPEAKER:** You will be given an opportunity. You will be getting a chance Subbarayudu garu.  
మ.1.50

**డా.కె. రవిబాబు :** నా నియోజకవర్గంలో నా గ్రామాలో జరిగిన సంఘటనలను ప్రతీకరించి, సభలోనూ, రాష్ట్రంలోనీ ప్రజానీకాన్ని తప్పుడేవ పట్టిస్తున్నారు బాధ్యత కలిగిన ప్రతిపక్ష నాయకులు. జనం చనిపోయారు. దురదృష్టకరమైన సంఘటనలు జరిగాయి. దీనికి సంబంధించి ప్రభుత్వం అన్ని కార్యక్రమాలూ తీసుకుంటోంది. ఒరిస్సా రాష్ట్రం వెళ్లి అక్కడ చనిపోయిన వ్యక్తులను ట్రేన్ అపుట్ చేసి, వారి శవాలను తీసుకువచ్చే అవకాశం లేని పరిస్థితులలో అక్కడే పోస్టుమార్ట్ నిర్వహించి, వారి బంధువులను అక్కడకు తీసుకువెళ్లి అన్ని చర్యలూ చేపట్టాము. చంద్రబాబు నాయుడు గారు మాటల్లడుతూ రిహాబిలిటీఎస్ కార్యక్రమాలు జరగలేదని అన్నారు. శవాలను బయటకు కూడా తీయలేదని చెప్పడం చాలా తప్పు ఆలోచన. ఆ విధంగా ప్రకటన చేయడం 9 సంవత్సరాల పాటు ముఖ్యమంత్రిగా పని చేసిన వారికి ఏ మాత్రం తగదని మనవి చేస్తున్నాము.

నా నియోజకవర్గంలో జరిగిన సంఘటనపై వాస్తవాలు తెలియజేయకుండా బురద రాజకీయాలు చేయాలని ప్రయత్నించడం చాలా దురదృష్టకరమైన సంఘటన. ఆ గ్రామాల లోనీ ప్రజలను కదిలీస్తే చనిపోయిన వారిని ఎలాగూ తీసుకురాలేమని, దురదృష్టకరమైన సంఘటన అని, కానీ ముఖ్యమంత్రి గారు

స్వయంగా మా గ్రామాలకు వచ్చి ఇన్ని మంచి కార్యక్రమాలు చేపట్టడం సంతోషంగా ఉన్నదని, ప్రజలు హర్షిస్తున్నారు.

కానీ చంద్రబాబు నాయుడు గారు విజయనగరం, విశాఖపట్టం టూరు చేసి, చీపురుపల్లి మీదుగా విజయనగరం పచ్చి మొత్తం రెండు గంటల్లో టూరు పూర్తి చేసుకుని చాలా మంది చనిపోయారని సంతాపం తెలియజేస్తున్నారు. ప్రభుత్వ కార్యక్రమాలు సక్రమంగా చేయడం లేదని చెబుతున్నారు. అరకువేలీలో చాలామంది చనిపోయారని, ఇప్పటికీ శిథిలాలలో చాలా మంది చిక్కుకుపోయారని అంటున్నారు. అటు పనకబడి గాని, కోడిపుంజువలస గాని అక్కడి గిరిజనులు ఏ విధంగా ఉన్నారు, ఏం తింటున్నారు అనేది చూసే తీరిక మీకు లేకుండా మీరు వెళ్లిపోయారు. ఈవేళ ప్రజలను తప్పుదోవ పట్టించడానికి కేవలం వరద రాజకీయాలు చేస్తున్నారు.

( తెలుగుదేశం పక్కానికి చెందిన గౌరవ సభ్యులు గట్టిగా అభ్యంతరాలు తెలిపారు.)

MR. SPEAKER: Please conclude.

డా. కె. రవి బాబు : ప్రభుత్వం తన కార్యక్రమాలన్నీ సక్రమంగా చేస్తోంది. ఇంకా ఏవైనా మంచి కార్యక్రమాలు, సలహాలు ఉంటే స్వీకరించడానికి ప్రభుత్వం ఉంది. కానీ రాజకీయ లభ్య పొందాలనుకోవడం విరమించుకోవాలని చెబుతున్నాము.

MR. SPEAKER: Please conclude.

డా. కె. రవిబాబు : అధ్యక్షా, ఈ విధంగా ఈ వరదల వల్ల రాష్ట్రంలో ఉన్న ప్రజాస్ాసీకం అతలాకుతలమై జనజీవన ప్రవంతి డిస్ట్రిక్టు అయ్యే పరిస్థితులలో మంచి వాతావరణంలోకి రాష్ట్రాన్ని తీసుకురావడానికి మన ప్రియతమ ముఖ్యమంత్రి డాక్టర్ రాజశేఖర రెడ్డి గారు చాలా చక్కగా ప్రయత్నం చేశారు. రాష్ట్రంలో ఉన్న ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని అన్ని విధాలా అప్రమత్తం చేసి, రాష్ట్రం నుంచి గాని, కేంద్రం నుంచి గాని, నేనీ నుంచి గాని సహాయం తీసుకుని రిహోబిలిటీస్సు చేసినందుకు ముఖ్యమంత్రి గారికి ప్రత్యేకమైన అభినందనలు తెలియజేస్తూ, నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ, ప్రతి విషయంలోనూ, వరదల విషయంలోనూ రాజకీయలభ్య పొందాలనుకోవడం దురదృష్టకరం. రాష్ట్రంలో ప్రజలు గమనిస్తున్నారు కాబట్టి ఇటువంటిని దయచేసి విరమించుకోవాలని ప్రతిపక్షవాయకులను కోరుకుంటున్నాము.

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి (హిమాయంక్రమగర్) : అధ్యక్షా, సుమారు 31 పేజీల నివేదిక ఇచ్చారు ప్రభుత్వం నుంచి. కానీ ఈ యొక్క నివేదిక అంతా వాస్తవంగా ప్రభుత్వం చేస్తున్న కార్యక్రమాలకు అద్దం పట్టడం లేదు. రాష్ట్రంలో వరద సహాయక కార్యక్రమాలు చేపట్టడం ఎంత లోపభూయిష్టంగా ఉన్నదో, ఈ నివేదిక కూడా అంతే లోపభూయిష్టంగా తయారు చేసి అసెంబ్లీలో పెట్టారు.

దీనిలో కొన్ని వాక్యాలు చూడండి. ఎవరిని అడుగుతున్నారు? “ గ్రామాలలో నీరు తగ్గీంతవరకూ త్రాగునీటి పనరులను పునరుద్ధరించేంత వరకూ వరదకు గురైన గ్రామాలన్నీంటిలో రవాణా చేయడం ద్వారా రక్కిత త్రాగునీటి సరఫరా జరిగే విధంగా చూడాలి” అన్నారు. “ తాత్కాలిక పనతి, అహరం మున్నగువాటి

కేటాయింపుకు సంబంధించి వాస్తవ ఖర్చును సమకూర్చలి” అన్నారు. “ పునరుద్ధరణ పనులు వెంటనే చేపట్టాలి ” అన్నారు. “ రూ.500 పంపిణీ చేయాలి ” అన్నారు. మీరు ఎవరిని ఆదేశిస్తున్నారు? ఎట్లా చేస్తున్నారో చెబుతున్నారా? చేపట్టాలని ఆదేశిస్తున్నారా? కనీసం నివేదికలో వివరంగా చూపించాల్సిన అవసరం ఉంది. నేను నివేదిక డీటెయిల్స్‌లోకి పోడం లేదు. చేయాలి, చేయాలి, చేపట్టాలి అంటు ఎవరినైనా ఆదేశిస్తున్నారా? చేశారని చెబుతున్నారా? చేయాలని జిల్లాలకు ఆదేశాలు ఇచ్చారా? నివేదికలో “ సహాయ శిబిరాలకు తరలించినట్టి కుటుంబాలన్నింటి విషయంలో ప్రతి కుటుంబానికి ఉచితంగా 20 కిలోగ్రాముల బియ్యం పంపిణీ చేయాలి ” అన్నారు. వరదలు వచ్చి 11 రోజులు అయిపోయింది. బియ్యం పంపిణీ చేశామన్నారు. మేము పోయిన గ్రామాలలో పంపిణీ కాలేదు.

వరదలు వచ్చే అవకాశం ఉందని, ఉపగ్రహ చాయాలితాల ద్వారా తెలిసినప్పటికీ సష్టోస్మి తగ్గించడానికి తగు జాగ్రత్తలు ఎందుకు తీసుకోలేదని ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను. ఇసుక బస్తాలు గాని, కర్రలు గాని ప్రతి 6 నెలల కొకసారి రీలోడ్ చేయాలి. కాని వీటికి సంబంధించిన తుఫాను స్టోర్సు విరీర్యం అయిపోయినది కాదంటారా? తుఫాను స్టోర్సును ప్రతి 6 నెలలకు రెప్యూ చేయాలి. ఇసుక బస్తాలు, కర్రలు, పని సామగ్రి సమకూర్చలి. ఆ పని కలెక్టర్లు చేశారా? నేను కూడా అక్కడకు వెళ్లి వచ్చాను. ఈ రోజు అక్కడ గండ్లు పడి, వరద నీరు గ్రామాలలో ప్రవేశించి, ప్రజలు గగ్గోలు పెడుతూ ఉంటే, ఇసుక బస్తాల కోసం, ఇసుక కోసం అధికారులు పరుగెతుతున్నారు. ఇసుకు బస్తాల కొరత వచ్చిందంటే సిగ్గుపడాల్సిన విషయమని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ప్రతి సంవత్సరం వరదల నివారణకు సమగ్రమైన కార్యాచరణ ప్రణాళిక రూపొందించి, వరద సష్టోస్మి తగ్గిస్తామని, సమగ్రమైన ప్లాస్టిక్ వేస్తామని ఇదే అసంబీల్ రేపెన్యూ మంత్రి గారు గౌరవనీయులైన ధర్మాన్ని ప్రసాదరావు గారు గత సంవత్సరం చెప్పారు. ఎక్కడికి పోయింది ఈ సమగ్రమైన ప్రణాళిక? దానికి అతీగతి లేదు. 1986 వరదలతో పోలిస్టే ఇది తీప్పంగా ఉంది. అనేక గ్రామాలలో మోకాళ్ల వరకూ ఇసుకు పేరుకుపోయింది. లక్షలాది మంది ప్రజలు పునరావాసం లేక రోజుల తరబడి నీళ్ల కోసం, త్రాగునీళ్ల కోసం, తినడానికి తిండి కోసం నానా ఇబ్బందులకు గురి అపుతున్నారు. కనీస అవసరాలైన త్రాగునీరు, ఆహార పొట్లాలు, దుపుట్లు అందించడంలో ఈ ప్రభుత్వం దారుణంగా విఫలమైందను విషయాన్ని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. వరద తాకిడికి గురైన ప్రాంతాలలో పారిశుధ్య లోపం ఏర్పడి, మురుగునీరు పెరిగి, దోషులు పెరిగిపోయాయి. అంటు వ్యాధులు ప్రబలుతున్నాయి. ఆస్తిష్టం, ప్రాణష్టం బాగా ఉంది. ప్రభుత్వం వీటి గురించి ఆలోచించారి.

మహారాష్ట్రలో వర్షాలు పడితే అదిలాబాదుకు నీరు వస్తుంది. ఆదిలాబాదులో వర్షాలు పడితే భద్రాచలంకు నీరు వస్తుంది. అలాగే భద్రాచలంలో వర్షాలు పడితే రాజమండ్రికి, తర్వాత కోసినీమకు, తర్వాత ఉత్తరాంధ్రకు ప్రయాణమపుతాయి. దినికి సంబంధించి ఈ రోజు జాగ్రత్తలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది.

( శ్రీ నాదెండ్ల మనోహర్ అధ్యక్ష స్థానం వహించారు )

( గా. మంత్రి శ్రీ బోట్సు సత్యవారాయణ సుంచి అంతరాయం )

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి : మీరు మంత్రి. నన్ను మాట్లాడనిప్పాండి.

**CHAIRMAN:** Please address the chair.

**శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి :** ముందు జాగ్రత్త చర్యలు లోపించడం వల్ల భారీ సష్టు కలుగుతుందని నేను ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను.

మ . 2 00

ఈ రోజు ప్రభుత్వం యొక్క ఆర్థిక సహాయం ఏ విధంగా ప్రజలకు అందుతున్నది ? బియ్యం గానీ ఇతర వస్తువులు గానీ, వరదబాధితులకు సంబంధించిన సలహా విషయంలో ఏ రకంగా జరుగుతున్నది అనేది రాజకీయాలకు అతీతంగా చేయాలి. చెప్పాల్సిన బాధ్యత కూడా మీకుండని కోరుతున్నాను. ఈ రోజు ప్రతిపక్ష పార్టీలు గానీ, పత్రికలు గానీ ఎపరికి వారు తమ బాధ్యతను నిర్వర్తించాలి. ప్రజలు అధికారం మీకు ఇచ్చారు. పరిపాలన సమర్థవంతంగా చేయండి. మీ పాలనలో వైఫల్యాలు, అవకాశాలు ప్రజల ఇబ్బందులు ఎత్తిచూపడం ప్రతిపక్షాల వంతు. వాటిని రాయాల్సిన బాధ్యత ప్రచార సాధనాల మీద ఉంది. వాళ్ల రాసి చూపిస్తున్నారు. ప్రకృతి వైపరీత్యాలు వచ్చిపుడు రాజకీయాలకు అతీతంగా రిలీఫ్ గానీ, రీ సెటీల్మెంట్ విషయంలో ప్రతిపక్షాలను భాగస్వాములను చేయాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వానికి ఉంది. ఇప్పటికి 11 రోజులు అయింది. ఎప్పుడు ఈ రాష్ట్రంలో వరదలు పచ్చినా, తుఫానులు పచ్చినా ప్రతిపక్షాలను కాన్ఫిడెన్స్‌లోకి తీసుకుని జిల్లాల వారీ రాష్ట్రస్థాయిలో సమావేశాలు నిర్వహించాలి. మీరు అది ఎందుకు చేయడంలేదు ? ఎన్నిమార్లు అడుగుతున్నా రిలీఫ్ యూక్సీవిటీ ఎందుకు చేపట్టడం లేదు ? ప్రతిపక్షం సలహా ఎందుకు తీసుకోవడం లేదు ? ఎందుకు రాజకీయాలు చేస్తున్నారో ఆలోచన చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. అనేక గ్రామాలు తిరిగాము. టినిలలో చూస్తున్నాము, పత్రికలలో వాస్తవాలు వస్తున్నాయి. పొలకప్పక శాసనసభ్యుల ఉపస్థితిలు విన్న తరువాత మాకు అనుమాసం వస్తున్నది. పత్రికలలో వస్తున్నది, ఈ నాడు పేపర్లో గానీ ఇంకోక పేపర్లో గానీ వాళ్ల ఇతర రాష్ట్రాల నుండి తెచ్చి వేస్తున్నారా ? మన రాష్ట్రం ఫోటోలా అని అనుమాసం వస్తున్నది. వాస్తవాలను అంగీకరించాల్సిన బాధ్యత ఈ రోజు మీకు ఉంది. వైఫల్యం ఉంటే చెప్పండి. ఇది వైఫల్యం జరిగింది, అధికారులు సరిగా చేయలేకపోయారు, సరిగా జరపలేకపోయాము. ప్రతిపక్షాలు కలిసిరండి అని అసెంబ్లీలో చెప్పాలి తప్ప రాజకీయాలు మీరు చేస్తున్నారు. ప్రతిపక్షాలు, అసెంబ్లీలో మీ వైఫల్యాలను ఎత్తి చూపాల్సిన బాధ్యత మాకుంది. అది మేము చేస్తున్నాము. అధికార యంత్రాంగం రిలీఫ్ యూక్సీవిటీన్ చేయడంలో వైఫల్యం చెందింది. చాలారోజుల వరకు రిలీఫ్ గురించి పట్టించుకోలేదు. ప్రభుత్వ యంత్రాంగం మీద పొలకప్పార్టీకి అజమాయిషీ ఉండా ? ప్రభుత్వ యంత్రాంగం మీద పొలకప్పార్టీ అజమాయిషీ లేదనే విషయం, పట్టు లేదనే విషయం రిలీఫ్ యూక్సీవిటీ ద్వారా చాలా స్పష్టంగా కనిపీస్తుంది. ఆ విషయం ఆలోచన చేయండి. అది చేయకుండా రిలీఫ్ యూక్సీవిటీ ఎందుకు జరగడంలేదనే విషయం ఆత్మపరిశీలన చేసుకోంది, గుండెల మీద చేయి వేసుకుని ఆలోచన చేయండి తప్ప, మీరు విషయంచినంత మాత్రాన పేద ప్రజలు మర్చిపోరు. నేను 11 వ తేదీన తూర్పుగోదావరి జిల్లాలోని ఐపాల్సి అనే మండలంలోని ఒక గ్రామం తిరిగాను. అక్కడ సగం నేసిన మగ్గలు, చీరలు అన్ని మగ్గలు సగం నేసి పదిలేవేశారు. యారన్ కూడా సష్టాపోయారు.. మొత్తం 150 మంది చేసేత కుటుంబాలు, సంఘటన 6 వ తేదీన

జరిగితే 11వ తేదీ వరకు ఒక్క అధికారి కూడా ఆ గ్రామానికి రాలేదు. నేను ఆ గ్రామస్థలతో కలిసి చౌరాస్తాలో మూడు గంటల పాటు ధర్మ చేసిన తరువాత ఎం ఆర్ వో పస్తారు. పొరబాటు జరిగింది, పక్క గ్రామాలకు పచ్చాము గాని ఈ గ్రామానికి రాలేకపోయాము, ఇంత నష్టం జరిగిందని తెలియదు అని అన్నారు, మంత్రిగారు అదే జిల్లాలో వున్నారు. వాస్తవ పరిస్థితులు ఈ విధంగా వుంటే అసెంబ్లీని తప్పుదారి పట్టించే విధంగా ఇక్కడ జరుగుతున్నది. రాజకీయాలు ఎవరు మాట్లాడుతున్నారు, ఎవరు చేస్తున్నారు ఆలోచన చేయాలి. చేసేత కార్బూకుల గురించి ఈ నివేదికలో ఏమన్నా ఉండా అంటే లేదు. అనేక గ్రామాలలో చేసేత కార్బూకులు, మగ్గాలు నష్టపోయి, సర్వస్వం కోల్పోయి, కట్టుబట్టులతో మిగిలి పోయిన పరిస్థితి చూచిన పరిస్థితి ఉంది. వాస్తవ పరిస్థితులు ఈ విధంగా ఉంటే, యుద్ధ ప్రాతిపదికన యూక్కినిటీన్ నిర్వహించారా? యుద్ధ ప్రాతి పదిక మీద నిర్వహించవలసిన అధికారులు నిర్రిష్టంగా, జాలీగా వ్యవహరిస్తున్నారు. మెడికల్ క్యాంపులు అంటున్నారు, మంత్రిగారు నివేదికలో రాశారు. గ్రామంలోకి వెళ్లిన డాక్టరు మందులు పెట్టుకుని ఒక చోట కూర్చుంటారు. గ్రామం లోపలకు వెళ్తే 80, 85, 70 సంవత్సరాల వృద్ధులు మంచాల మీద పడుపుంటే, వాళ్ల ఏ విధంగా మెడికల్ క్యాంపుల దగ్గరకు పస్తారు? వాళ్లను చూచే వాళ్ల ఉన్నారా? వాళ్ల జ్వారం, మలేరియా వంటి రోగాలతో ఇబ్బంది పడుతున్నారు. డాక్టర్లు గ్రామం మొత్తం తిరిగి చూడాలి, వాస్తవ పరిస్థితులు ఈ విధంగా ఉన్నాయి. ఈ రోజు అందరం కలిసి గ్రామాలకు వెళ్లాలని అంటే వెళ్లి చేద్దాము, ముఖ్యమంత్రిగారితో చెబుతున్నాము, మంత్రులకు చెబుతున్నాము, ఆలోప్స్ట్రో మీటింగ్లో ఒక నిర్ణయం తీసుకోండి. అక్కడ నిజంగా జరుగుతుందా లేదా చూడాల్సిన అవసరం ఉంది. గ్రామాలలో అంటురోగాలు ప్రబలుతున్నాయి, బియ్యం, కిరోసిన్ ఇంతవరకు వారికి చేరలేదు. పత్రికలలో స్టేట్మెంట్స్ ఇస్తున్నారు తప్ప, రిలీఫ్కు సంబంధించి ప్రజలకు మేము ఇంత చేస్తున్నాము అనే కాన్ఫిడెన్స్, అత్మాశ్వాసం ప్రజలలో తీసుకుని రావాలి. దానికి యూక్కినిటీ బిల్డ్స్ చేయండి. వరదలను రాజకీయం చేయాలని ఏ పాస్ట్ ఉండకూడదు, ఉంటే అది తప్పు. బాధిత గ్రామాలలో జాతీయ ఉపాధి పథకం అమలుచే యాలి. అన్ని వంటలు దాదాపుగా రాష్ట్రంలో నష్టపోవడం జరిగింది. తమల పాకు, కాయగూరలు, మొదలైన పంటలు తిరిగి రావడానికి మరొక 6, 8 నెలలు పడుతుంది. మొదట నష్ట పరిపోరం ప్రకటించాలి. శైతులలో కాన్ఫిడెన్స్ క్రియేట్ చేయడానికి అప్పటివరకు పనికి ఆహార పథకం అన్ని గ్రామాలలో కల్పించే విధంగా ప్రభుత్వం చర్చలు తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాము. వరదలు వస్తే ఇప్పట్టినా ఆలోచన చేయండి. చాలా సంవత్సరాల నుండి బిజెపి నుండి చెబుతూ వస్తున్నాము ఇచ్చంపల్లి కట్టకుండా పోలవరం కడితే సమస్య పరిష్కారం కాదు. ఇచ్చంపల్లి, ఎల్లంపల్లి, దుమ్ముగూడం, దేవాదుల ముందు కట్టి, ఎందుకంటే గోదావరికి సంబంధించి ప్రమాదం ప్రతి సంవత్సరం చూస్తున్నాము. వరదల పలన ప్రతి సంవత్సరం వేల కోట్ల ఆస్తి నష్టం, ప్రాణసష్టం కూడా జరుగుతున్నది. నీటివలన అనేక రకాలుగా నష్టపోతున్నాము, వచ్చిన డబ్బు నీటికి ఖర్పు చేయాల్సిన పరిస్థితి వస్తున్నది. సాగునీటి ప్రాజెక్టులు కట్టాలంటే పైనుండి కట్టండి, పైన కట్టకుండా క్రింద కడితే సమస్య పరిష్కారం కాదు. తెలంగాణా ప్రజలకు సంబంధించిన, ఎన్నో రోజులుగా ఎదురుచూస్తున్న ఇచ్చంపల్లి, శ్రీరాంసాగర్ చేపట్టకపోతే గోదావరి నది వరద సమస్య పరిష్కారం కాదని ఈ సందర్భంగా ప్రభుత్వానికి చెబుతున్నాము. శాశ్వత పరిష్కారం మార్గం, గోదావరి నదీజలాలము అందించే ఇచ్చంపల్లి, ఎల్లంపల్లి, దుమ్ముగూడం, దేవాదుల ప్రాజెక్టులు పూర్తయితే తప్ప, పోలవరం ఒక పరిష్కారం కాదని ఈ సందర్భంగా ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాము. అనేక వేల ఎకరాలలో పంట నష్టపోతున్నాము. ఎలక్ట్రిసిటీ మోటార్లు కోట్లకుపోతున్నాయి, అనేక పనిముట్లు నష్టపోతున్నాము. ప్రభుత్వానికి ప్రజల పట్ల సానుభూతి ఉండాల్సిన అవసరం ఉంది. దీనికి

సమగ్రమేన యాక్షన్ ప్లాన్ రూపొందించాల్సిన అవసరం . రైతులను ఆదుకోడానికి ప్రస్తుతం వంట రుణాలన్నీ పూర్తిగా రద్దు చేయాలి . లోన్సు రీ పెడ్యూల్ చేయాలి . మొత్తం వడ్డిని ఎత్తిపేసి బాధితులను ఆదుకోవాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ, జిల్లాల వారీ అభిలపక్ష సమావేశాలు మొత్తం 11 జిల్లాలో పెట్టి మండలాల వారీగా రిలీఫ్ యాక్షన్‌ని పర్యవేక్షించడం కోసం, సరైన గైడెన్స్ ఇష్టానికి అభిలపక్ష కమిటీ హేసి అందరినీ భాగస్వాములను చేస్తే తప్పకుండా ప్రజలకు న్యాయం జరుగుతుంది తప్ప నిమర్యించినంత మాత్రాన, అసింభ్విని తప్పుదోష పట్టించి నంత మాత్రాన సమస్య సమస్యగానే ఉంటుంది తప్ప పరిష్కారం కాదని కోరుతూ, వరద బాధితుల సమస్యకు శాశ్వత పరిష్కారం గైకొనడానికి , తక్షణమే సహాయక చర్యలు , పునరవాసం, నిర్మాణాత్మక కార్యక్రమాలు చేపట్టాలనీ, ఆ విధంగా చేపట్టడానికి ప్రతిపక్షాల నుండి అన్ని రకాలుగా నిర్మాణాత్మకమైన సలహాలు ఇష్టానికి సిద్ధంగా ఉన్నామని మీద్వారా తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను .

మ. 2.10

SRI KOMIREDDY RAMULU : Hon'ble Speaker Sir, I am thankful for giving me this opportunity. We are debating on the cyclonic waves and human tragedy. At the outset, let me congratulate the Hon'ble Chief Minister, Dr. Y.S. Rajasekhara Reddy and his Government for taking up relief measures on war footing. Absolutely, there was so much of criticism in newspapers and other places. I also appreciate equally Mr. Chandrababu Naidu. Really, he has not criticized anywhere on the relief measures taken by the Government.

(Laughter from the Treasury Benches.)

Absolutely, there was no severe criticism at all. I also complement Dr.Y.S. Rajasekhara Reddy and his Government for inviting UPA Chairperson, Smt. Sonia Gandhi and the Prime Minister, Dr. Manmohan Singh and Sri Shivraj Patel. Also, the Central Team is visiting Andhra Pradesh today. Perhaps, the team is here in Andhra Pradesh. Most of the leaders who spoke, including Mr.Chada Venkat Reddy stated that we should get more aid from the Centre. Speaker Sir, whenever there is a national calamity, funds have to come only from the Central Government and not from the State. The aid has to come only from the Centre.

(Interruptions)

Metpalli also will come in the Debate.

CHAIRMAN : Thank God, we have no floods in Metpalli.

SRI KOMIREDDY RAMULU : I have seen a Debate in the Rajya Sabha wherein all the political parties are seeking more relief. Sri Kesava Rao, from our State has been asking all the Parliamentary Members to contribute from their MPLAD Programme irrespective of the States. I do not remember her name. But a lady Member in the Rajya Sabha made an appeal stating that this is the national calamity and Andhra Pradesh has to be rescued and more funds should be given to the State.

Sir, as far as the relief measures are concerned, the package which has been announced by the Government, according to some Members is inadequate. I am not from a place which is hit by the cyclone. But as far as my place is also concerned, as Mr. Ratnakar Rao was telling that as the gates of the SRSP were opened, cultivable lands, current motors and oil engines were damaged. Most of the crops are damaged. One

village has been washed away. I appreciate the District Collector and the MROs for their commendable job. But the money has to flow from the Government here. Sri Ponnala Laxmaiah, Minister for Major Irrigation also personally visited all those projects. He is trying to save the crops. But still, most of the canals have been breached. Minor irrigation sources are very badly effected in Telangana areas. Now as far as the Municipalities are concerned, I would like to know as to any team has visited Karimnagar, Jagtial, Metpalli and Korutla. Most of the roads have been breached. The intensity of the rains was so high that we need more funds to get the roads repaired. The coastal area is the worst affected area. They should be immediately rescued. Equally all those areas where the damage has occurred also have to be looked into.

Speaker Sir, Mr. Govind Naik was telling that Badamkurti in Adilabad District is a sort of island. There is a bridge to be constructed. It was named as Badamkurti Bridge. The bridge was under construction and it was not completed. Sri Rammohan Rao has to give some more funds. He has also to visit Badamkurti. One village was under submergence for ten days. Mr. Govind Naik was asking for helicopter aid. If the bridge was completed, this damage could have been averted to a maximum extent. Mr. Chada Venkat Reddy was requesting for an All Party Delegation to go to Delhi to seek more aid from the Centre. I vehemently plead and appeal that projects like Ichampalli, Sripadsagar and Dummugudem have to be completed. Had these projects been taken up 10-15 years ago, we would have averted this sort of floods. Since we have not taken up those projects, we are facing such a grave situation.

Before concluding, let the House become one. Cutting across the party lines, let us seek more aid from the Centre and see that all the flood affected areas are improved first and those who have been suffering and suffered be given top priority in giving assistance. Once again, I thank you for giving me this opportunity.

శ్రీ ఎల్ రాజరావు (పాదేరు) : అధ్యక్షుడైన తుఫాను మూలంగా రాష్ట్రంలో కొన్ని ప్రాంతాలలో మంచి మేలు జరిగితే పేదవారు, నిరుపీదలు నిపసిస్తున్న ప్రాంతాలలో విసర్గితమైన నష్టాన్ని కలుగజేసింది . ఆ విధంగా నష్టం జరిగిన ప్రాంతాలలో నదీ పరీవాహక ప్రాంతాలు, తీరప్రాంతాలు ఎక్కువగా ఈ తుఫాను మూలంగా నష్టపోవడం జరిగింది . ఇది నష్టం కూడా పూర్వాంచనంత జరిగింది . దీనికి సంబంధించి ప్రభుత్వం ఏ విధంగా స్పందిస్తుంది అనుకున్న నాకు తెలిసినంతవరకు , ప్రభుత్వం సందించాల్సిన పద్ధతిలో స్పందించలేదని నా తాలూకు ఉచ్చిశ్యం . నేను రాజకీయంగా మాట్లాడడం లేదు . తుఫాను మూలంగా నష్టపోయిన ప్రజలు ఎవరైతే నష్టపోయారో, వారికి సంబంధించి ప్రభుత్వం తీసుకోవాల్సిన చర్యలు, వారిని ఆదుకోవలసిని పద్ధతులు ఉన్నాయి కాబట్టి ఆ మేరకు ప్రభుత్వం స్పందించాల్సిన అవసరం ఉంది . (కొ)

మ.2.20

అదే విధంగా తుఫాను మూలంగా అరకవేలు మండలంలోని కోడిపుంజువలన గ్రామంలో కొండ చరియలు విరిగి పడడం, 21 మంది గిరిజనులు చనిపోవడం జరిగింది. ఆ సందర్భంలో ముఖ్యమంత్రి గారు ఆ ప్రాంతానికి రావడం జరిగింది. వారు అక్కడకు వచ్చినందుకు నా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. కానీ ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రకటించిన ప్యాకేజ్ అక్కడి ప్రజల అవసరాలకు తగిన విధంగా లేదు. ఎందుకంటే ఐ.ఎ.పె. పథకం ట్రేండ గృహ నిర్మాణానికి అయ్యే యూనిట్ కాస్ట్ రు.25000 కాగా ముఖ్యమంత్రి గారు మరొక రు.10,000 కలిపి రు.35,000 ప్రకటించారు. అయితే రు.35,000 మొత్తం ఒక ఇల్లు కట్టుకోవడానికి సరిపోతుందా ?

సిమెంట్ ధర పెరిగింది, స్టీల్ ధర పెరిగింది, లేబర్ చార్జెస్ పెరిగాయి. తరువాత మారుమూల గ్రామాలకు ట్రాన్స్‌ఫోర్మెంట్ ఫెనిలిటీస్ లేవు. ఆ విధంగా కట్టుకున్న ఇంట్లో ఏ విధంగా బ్రతుకుతారు ? కాబట్టి ఇటువంటి ఇన్సిడెంట్స్ జరిగినపుడు, అక్కడ పుండెది ఎక్కువగా గిరిజనులే కాబట్టి, వారు మట్టితో తమ ఇళ్లను కట్టుకుంటారు కాబట్టి, ఏ మాత్రం పెద్ద పర్షం పచ్చినా, వరదలు పచ్చినా, తుఫాన్లు పచ్చినా, ఆ ఇళ్ల కూలిపోవడం జరుగుతోంది. నష్టం సంభవించిన తరువాత తాత్కాలికంగా సహాయం చేయడం కాకుండా, ఈ సమస్యల శాశ్వతమైన పరిప్రేరాన్ని గురించి ఆలోచించాలి.

ఆ విధంగా శాశ్వతమైన పరిప్రేరాన్ని కనుగొనాలంటే, అసలు మట్టితో కట్టుకున్న ఇళ్ల ఎన్ని పున్నాయి, మొత్తం రాష్ట్రంలో ప్రైపర్ ప్రాంతాలు ఎన్ని పున్నాయి, అక్కడ గిరిజనులు ఏ విధంగా ఇళ్లను కట్టుకుంటున్నారు, ఏ విధంగా నిపసిస్తున్నారు, నదీ పరీవాహక ప్రాంతాలలో ఎన్ని ఇళ్ల పున్నాయి అనే సమగ్రమైన సమాచారం, నిపరాలూ తెప్పించుకుని, అటువంటి ప్రాంతాలలో నురక్షితమైన ప్రాంతాలు పున్చుటలుతే ముంపుకు గురైన ప్రాంతాలలో పుండె ప్రజలను ఆ నురక్షిత ప్రాంతాలకు తరలించాలని, వారికి చేపట్టే గృహాల యూనిట్ కాస్ట్సును రు.1.00 లక్షకు పెంచాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వమైని కోరుతున్నాము. ఎందుకంటే, రు.25000, రు.35000 మొత్తాలతో ఇళ్ల కట్టడం సాధ్యం కాదు, కట్టినా అని నిపసించడానికి ఉపయోగపడవు. పైగా మళ్లీ తుఫాను వస్తే కొట్టుకుపోతాయి.

తుఫాను, వరదలు పంటి ప్రకృతి పైపరీత్యాలు జరిగినపుడు 3 రోజులలో మాకు నివేదిక ఇవ్వమని ప్రభుత్వం అధికారులను ఆదేశిస్తుంది. వాస్తవంగా కేవలం 3 రోజులలో ఒక పూర్తి నివేదిక ఇవ్వడం సాధ్యం కాదు. ఈ రోజు వరకూ చాలా గ్రామాలలో రహదారి సౌకర్యాలు లేవు. అసలే అంతంత మాత్రం . ఆ పున్న రహదారులు కూడా తుఫానులో చాలా దెబ్బతిన్నాయి. కమ్యూనీషన్ వ్యప్తి చాలా దెబ్బ తింది. అనేక కిలో మీటర్ల దూరం కాలి నడకన పోవాలి. ఒక గ్రామానికి మరొక గ్రామానికి పున్న రోడ్లు కొట్టుకుపోయాయి. ఈ పరిస్థితుల్లో అధికారులు అన్ని గ్రామాలూ తెరిగి ఒక సమగ్రమైన నివేదిక ఇవ్వాలంటే కనీసం ఒక నెల రోజులైనా టైమ్ పడుతుంది.

అందువల్ల సరియైన సమయం తీసుకుని సమగ్రమైన సమాచారాన్ని ఇవ్వాల్సిందిగా జిల్లా కలెక్టర్సు ఆదేశించాలని తమరి ద్వారా ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వమైని కోరుతున్నాము. నా నియోజకవర్గంలో ఒక గ్రామంలో వరదల వల్ల ఇర్చరు చనిపోయారు. ఆ చనిపోయిన వారికి కనీసం పోస్ట్ మార్కెట్ కూడా చేయలేకపోయారు. ప్రధాన మంత్రి గారు రు.1.00 లక్ష ఎక్స్‌గ్రేపియా ప్రకటించారు. ఆపద్యంథు పథకం క్రింద రు.50,000 ఇవ్వాల్సి పుండగా, పోస్ట్ మార్కెట్ చేయకపోవడం వల్ల వారికి ఆ మొత్తమూ రాదు, ప్రధాన మంత్రి గారు ప్రకటించే మొత్తమూ రాదు. ఇది అధికారుల పైఘట్యం వల్ల జరిగింది కాదు, మరొక పైఘట్యం వల్ల జరిగింది కాదు. కేవలం గ్రాన్స్‌పోర్ట్ ఫెనిలిటీస్ లేకపోవడం వల్ల మాత్రమే జరిగింది. గడ్డలు పొంగాయి, వాగులు పొంగాయి, రహదారులు పోయాయి. పోలీసులు, డాక్టర్లు, వెళ్లలేని పరిస్థితి పుంది.

శ్రీ జక్కుంపూడి రామమోహన రావు : మొన్స్టర్ సి.ఎం .గారు ప్రత్యేకమైన అర్దర్ ఇచ్చారు. పోస్ట్ మార్కెట్ రిపోర్ట్ అనుకూలంగా లేకపోయినా పెంటనే కంపెనీస్ ఇవ్వమని అన్నారు. బాండ్ తీసుకోమని అన్నారు. సునామీకి కూడా అట్టానే చేసారు.

**శ్రీ ఎల్.రాజారావు :** అధ్యక్షా, ఇప్పుడు దీనికి సంబంధించి ఖచ్చితమైన ఆదేశాలను ఇవ్వాలసిన అవసరం వుంది. పోస్ట్‌మార్కెట్‌మ్ చేయలేదు కాబట్టి ఆపద్యంథు స్క్రీమ్ వర్తింపచేయడానికి అవకాశం లేదు.

**చైర్మన్ :** మినిస్టర్‌గారు క్లారిఫై చేసారు కదా, పోస్ట్‌మార్కెట్‌మ్ రిపోర్ట్‌తో సంబంధం లేకుండా కంపెనీప్పు పే చేయమని కలెక్టర్‌లందరికీ ఆదేశాలు ఇప్పడం జరిగిందని చెప్పారు.

**శ్రీ ఎల్.రాజారావు :** అధ్యక్షా, వారు క్లారిఫై చేసిన విధంగా సష్టుపరిహారం అందితే చాలా సంతోషం . అలా జరగకపోయినపుడు, కొత్త నివాదాలు తలెత్తితే, చనిపోయిన వారికి న్యాయం జరిగే అవకాశం వుండదు. అందువల్ల ఖచ్చితమైన ఆదేశాలను ఇవ్వాలని ప్రభుత్వాన్ని తమరి ద్వారా కోరుతున్నాను. ఆపద్యంథు పథకం క్రింద రు.50,000, ప్రధాన మంత్రి గారు ప్రకటించిన రు.1.00 ఎక్స్‌గ్రేపియా, మొత్తం రు.1.5 లక్షల సష్టు పరిహారం వారికి పమ్మందా లేదా ? దానికి సంబంధించిన ఆదేశాలను ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. గిరిజన ప్రాంతాలలో ఎక్కువ గ్రామాలలో కొండవాలు ప్రదేశాలు పున్నాయి. ఇంతకు ముందు చాలా సార్లు తుఫాను వచ్చింది, గత సంవత్సరం కూడా తుఫాను వచ్చింది. ఇట్లు కూలిపోయాయి. ఈ ఏడు కూడా కూలిపోయాయి. ఆ విధంగా పరదలు వచ్చిన సందర్భంలో సిమెంట్ గోడలతో కట్టుకున్న ఇట్లు బాగున్నాయి, మట్టితో కట్టుకున్న ఇట్లు మాత్రమే దెబ్బ తిన్నాయి. కోడిపుంజు పలసలో కూడా అట్లానే జరిగింది. అందువల్ల, ఈ పరిస్థితులను దృష్టిలో పొట్టుకుని, గృహ నిర్మాణానికి ప్రస్తుతం కేటాయిస్తున్న నిధులను ఒక్కొక్క రు.1.00 లక్షకు పెంచాలని కోరుతున్నాను.

అట్లాగే కొండవాలు ప్రాంతాలలో పున్న గ్రామాలలో కొండ చరియలు పడిపోవడానికి అవకాశం వుంది. జంగిడి పలస, నిమ్మగడ్డ, పొలకొండ, పోరంకిగడ్డ మొదలైన గ్రామాలున్నాయి. ఇంకా వాటికి సంబంధించిన సమాచారం రాలేదు. మారుమూల ప్రాంతాలు చాలా పున్నాయి. నెల రోజుల వ్యవధి తీసుకుని, పరిస్థితులను అధ్యయనం చేసి మొత్తం సమాచారంతో మీకు ఒక నివేదికను ఇవ్వగలరు కాబట్టి, నివేదికను ఇచ్చేందుకు గాను అధికారులకు నెల రోజుల సమయాన్ని ఇవ్వాలిందిగా కోరుతున్నాను. అదే విధంగా శాశ్వతమైన ప్రాతిపాదిక మీద సమస్య పరిష్కారానికి ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తే బాగుంటుందని కోరుతున్నాను.

ఇంక భూమి నష్టానికి సంబంధించి కూడా చెప్పాలి. ప్రభుత్వం అధికారులకు ఇచ్చిన ఆదేశాలలో కేవలం పంట సష్టుం, ఇంటి నష్టానికి సంబంధించి పరిశీలిన చేస్తున్నారు. కార్యదర్శులు మాత్రం పంచాయతీలకు పోతున్నారు. మా భూములు కూడా పోయాయి కాబట్టి దీనికి ఏమైనా ఆర్థిక సహాయం చేస్తారా అని పేద గిరిజనులు మమ్మల్ని అడుగుతున్నారు. వారు భూమిని బాగు చేసుకుంటే తప్ప రబీ పంట వేసుకునే అవకాశం లేదు కాబట్టి ఆర్థిక సహాయం కవాలని అడుగుతున్నారు. కాబట్టి నష్టపోయిన భూములు పున్న వారిని గుర్తించి వారికి రు.25000 చొప్పున ఆర్థిక సహాయం చేస్తే ఆ భూమిని సాగులోకి తీసుకురావడానికి అవకాశం వుంటుంది.

మ.2.30

భవిష్యత్తులో ఆకలి, అహర సమస్య కాకుండా చూడడానికి వీలు పడుతుంది కాబట్టి తుఫాను మూలంగా సష్టుపడిన భూములలో పంటలు పండించుకోవడానికి వీలుగా వారికి ఆర్థిక సహాయం అందచేయాలని

ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. తుఫాను బాధిత బంధువులకు ప్రధాన మంత్రి ప్రకటించిన ఒక లక్ష రూపాయలు ఎక్స్‌గ్రేఫియా ప్రకటించారు. అదే విధంగా రాష్ట్రప్రభుత్వం మరొక లక్ష రూపాయలు ప్రకటించినట్లయితే వారికి మొత్తంగా రు. 2 లక్షలు ఆర్థిక సహాయం చెల్లించేటట్లు ఏర్పాట్లు చేయాలని తమ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఇదివరలో ఆత్మహత్య చేసుకున్న రైతులకు ప్రభుత్వం రెండు లక్షలు ఎక్స్‌గ్రేఫియా చెల్లించచున్నాను. అదే విధంగా చాలా గ్రామాలకు సంబంధించి లింక్ రోడ్లు, మట్టి రోడ్లు, ప్రధాన రహదార్లు, కల్వర్ట్స్, పంట భూములు, పశుపులు అన్ని కూడా నష్టపోవడం జరిగింది. ఈ దెబ్బతిన్న వాటికి సంబంధించి తిరిగి యథాస్థితిలో వాటిని పునరుద్ధరించడానికి స్పృహల్ ప్యాకేజ్ ప్రోగ్రామ్ చేయకపోతే వాటిని యథాతథంగా చూసే అవకాశం ఉండదు. గతంలో తుఫాను వచ్చినప్పుడు త్రాగునీటికి సంబంధించి చాలా గ్రామాల్లో, విశాఖ ఏజన్సీ ప్రాంతాలలో చేశారు. అక్కడ 11 మండలాలు ఉన్నాయి. అందులో ఈనాటి వరకూ త్రాగునీరు సదుపాయం లేని గ్రామాలూ ఉన్నాయి. వాటికి సంబంధించి పాడేరు ఐ.టి.డి.ఎ., పి.ఓ., రు.11.7 కోట్లకు ప్రతిపాదనలు పంపించారు. మేజర్ రోడ్లకు, త్రాగునీటికి అవకాశం ఉన్న చోట్లు, బి.టి రోడ్లకు రు.130 కోట్ల కు ప్రతిపాదనలు పంపించారు. లింక్ రోడ్లకు రు.170 కోట్లు మొత్తం రు.300 కోట్లకు ప్రతిపాదనలు పంపించడం జరిగింది. గ్రావిటెస్ట్ కి సంబంధించిన స్క్రూమ్ త్రాగునీటి సరఫరాకు రు.6.9 కోట్లకు ప్రతిపాదనలు పంపించడం జరిగింది. మైనర్ ఇరిగేషన్ కి సంబంధించి రు.11.9 కోట్లు, మలేరియా జ్వరాల సమయంలో ముఖ్యముంత్రిగారు స్పందించి అందుకు గురైన వారి ప్రాణాలు కాపాడాలనే, ఆకలి తీర్చాలనే ఉధేశ్యంతో 6,000 టస్సుల బియ్యాన్ని సరఫరా చేయించారు. దాని పల్ల కూడా వారి జ్వరాలు తగ్గుముఖం పట్టాయి. నేడు మళ్ళీ పుడ్ సెక్యూరిటీ స్క్రూమ్ రావడానికి అవకాశం ఉంది. పుడ్ సెక్యూరిటీ స్క్రూమ్ పెట్టారు. దానికి సంబంధించి రు.2.50 కోట్లు ప్రభుత్వం చెల్లించవలసి ఉంది. ఈ విధంగా మొత్తం రు.335 కోట్లు సటిఫిలకు చెల్లించవలసిన అవసరం ఉంది. ప్రభుత్వం నిధులు ఎప్పుడు విడుదల చేస్తుంది. తుఫాను మూలంగా ఎంత సష్టూ వాటిల్లింది, ఏ విధంగా వారిని ప్రభుత్వం అదుకుంటుందో తెలివరలసిందిగా కోరుతున్నాను. నిధులు కేటాయించకుండా ఆ సష్టౌన్ని భర్తి చేయడం కష్టం. ప్రజలను ఆకలితో ఇబ్బందులతో, కూడు, గూడు లేకుండా ఉన్న వారిని అదుకోవడానికి గతంలో అక్కడ ఐటిఫిట్ ఆఫీసర్ ఏ ప్రతిపాదనలు పంపారో వాటితోబాటు తుఫాను మూలంగా జరిగిన సష్టౌన్ని భర్తిచేసేందుకుగాను నిధులు తక్కణమే కేటాయించి ప్రజలను అదుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

**శ్రీ కె. అచ్చన్నాయుడు (హరిశ్చంద్రాపురం) :** వరదలు, తుఫాను రావడానికి మనం ఎవరమూ కారణం కాదు. ప్రకృతి వైపరీత్యాలు జరిగినప్పుడు వరదలు, తుఫానులు సంభవిస్తాయి. రాష్ట్రంలో ఇంత భారీగా వరదలు వచ్చినా, ఇంత ఎక్కువగా ఈ రాష్ట్రంలో ప్రాణ సష్టూ జరగడానికి ప్రధానమైన కారణం ప్రభుత్వంయేక్క వైఫల్యం అనేది అందరు కూడా అంగీకరించవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని ఈ సందర్భంగా తెలియచేస్తున్నాను. వర్షం మనకు చెప్పి రాదు. అయినా కూడా ప్రభుత్వం ఎల్లోగూ ఉండవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఈనాడు చాలా మంది మాట్లాడుతున్నారు. విమర్శలు చేస్తున్నారు. మా నాయకులు చంద్రబాణినాయుడుగారు రాజీవ్ యాలు చేయదలచుకుంటే, ఈ రాష్ట్రంలో ఎక్కుడా కూడా వరద ప్రాంతాలకు మంత్రులుగానీ, ఎం.ఎల్.ఎలుగానీ తిరగకుండా చేయగలిగేవారు, కానీ ఇటువంటి వైపరీత్యం వచ్చినప్పుడు .....

( ఈ సందర్భంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ నుండి కొందరు సభ్యులు లేచి మాట్లాడసాగారు )

(Interruptions)

CHAIRMAN: You exercise more restraint. Atchannaidu garu, you should observe more restraint. The Government will give reply.

శ్రీ కె. అచ్చన్నాయుడు: రాజకీయాలు చేయదలచుకుంటే, ఎప్పుడూ జరిగే పరిస్థితి ఉండదు. ఈనాడు సౌమాన్య మానసుడు మొన్న జరిగిన వర్వాలవల్ల వారు పడిన బాధలు చూసిన తరువాత ఒక ఆలోచనకు వచ్చారు. ఈ రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వం ఉందా లేదా అనేది ప్రతి ఒక్కరూ ఆలోచన చేస్తున్నారు. ఇటువంటి పరిస్థితిలో ఈ రాష్ట్రంలో ప్రతి ఒక్కరూ రాజకీయాలకు అతీతంగా ఉండాలి. నమ్మక్కు కార్బూక్యూమాలకుగాను రాజకీయాలతో సంబంధం లేకుండా మా నాయకుడు మంచి సలహాలు ఇచ్చి ఎవరు బాధలో ఉన్నారో వారిని ఆదుకోవాలని సలహా ఇస్తే చాలా మంది అందుకు విమర్శిస్తున్నారు. ఒక్క విషయం ఆలోచన చేయాలి. సోదరుడు వనంతకుమార్కోరు మాటల్లడుతూ చంద్రబాబునాయుడుగారు పిఫ్టో తిరిగారు, నాటు పడవల్లో తిరిగారు, ట్రాక్టర్లో తిరిగారని అన్నారు. ఒప్పుకుంటున్నాము. తిరిగాము. ప్రజలు బాధలలో ఉన్నప్పుడు వెళ్లి వారి బాధలు తీర్చే అవకాశం మనకు వెంటనే కలిగితే, ఈ రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వంలో ఉన్న పెద్దలు, నాయకత్వం పహించే వారు కనిపిస్తే వారి బాధలు కొంతవరకూ తీరే అవకాశం ఉంటుంది. మేము అక్కడంతా రెండు రోజులు చూసాము. రాష్ట్ర మంత్రులు, ఎం.ఎల.ఎలు, ముఖ్యమంత్రిగారు వరద ప్రాంతాలకు వెళ్లకుండా ఉంటే, ప్రతిపక్ష నాయకులయిన మా నాయకుడు మేము వెళ్లిన తరువాత అయినా ప్రభుత్వం కదులుతుందని కష్టాలుపడి అన్నింటికి తెగించి మేము వెళ్లితే ఎగతాలి చేస్తున్నారు. ఈనాడు చాలా సందర్భాలలో హాలికాప్టర్ దిగడం లేదని అంటున్నారు, 1996లో రాజమండ్రిలో వరద వస్తే హాలికాప్టర్ దిగిని పరిస్థితిలో వరదల్లో వెళ్లి సహాయాన్ని అందించిన రోజులు ఉన్నాయి. ఆ సంఘటనను ఒకసారి గుర్తుకు తెచ్చుకోవాలి. ఈనాడు వరదలు వచ్చాయి. మా చేతిలో హాలికాప్టర్ లేదు. ప్రతిపక్షంలో ఉన్న మేము అష్టకష్టాలుపడి వెళ్లాము. ముఖ్యమంత్రిగారికి హాలికాప్టర్ ఉంది. వరదలు వచ్చాయని వారు మా జిల్లాకు వచ్చారు. అక్కడే ముఖ్యమంత్రి దిగారు. అక్కడే అధికారులతో మాటలాడి వెళ్లిన పరిస్థితి ఉంది.

మ.2.40

అధికారులతోనే మాటలాడాలని అనుకోంటే, జిల్లాల్లో పర్యాటించాల్సిన అవసరం లేదు. ప్రైదరాబాద్లోనే ఉండి టెలీకాస్పరెన్స్ ద్వారా జిల్లాలో ఏమి జరుగుతోందో చర్చించడానికి అవకాశం ఉంది. ముఖ్యమంత్రి గారు హాలికాప్టర్ దగ్గర మాటలడడం కాక, వాస్తవ పరిస్థితులను తెలుసుకొని, యంత్రాంగాన్ని అప్రామత్తం చేయాలి. కానీ ముఖ్యమంత్రి గారు బాధితులను పలకరించలేదు.

ఇది ప్రకృతి వైపరీత్యాల వల్ల వచ్చిన విపత్తు. కాదని ఎవరూ అనడం లేదు. భారీ స్థాయిలో సష్టుం జరిగింది. దీనికి కారణం ప్రభుత్వ వైఫల్యమని అంగీకరించాల్సిందే. ఇప్పటికేనా లోపాలు సరిదిద్ది చర్యలు తీసుకోండి. ప్రతిపక్షాలపైన, మా పైన మేమేదో రాజకీయం చేస్తున్నామని మాటలడడం సబబుకాదు. రాష్ట్రంలోని ప్రజలు ఇబ్బందులు పడుతున్నారని, వారికి సహాయం చేయండని చెప్పడమే రాజకీయవౌతుండా. మీకు దమ్ము, వైర్యం ఉంటే గ్రామాల్లోకి వెళ్లండని తెలియజేస్తున్నాము. ఆఫీసులో కూర్చొని మాటలాడితే సహాయక చర్యలు అందుతున్నాయని అంటే ఎవరు నమ్మితారని అడుగుతున్నాము.

సోదరుడు వసంతకుమార్ మాటల్చడుతూ, అధికారులను డీ మోరలైజ్ చేస్తున్నారని, అధికారులను భయపెడుతున్నారని అన్నారు. ఎక్కడైనా అధికారులు పని చేయాలంటే, ప్రభుత్వంలో ఉన్న ముఖ్యమంత్రి ఏ డైరెక్షన్‌లో పనిచేస్తే అధికారులు అదే డైరెక్షన్‌లో పనిచేస్తారు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఆఫీసులో కూర్చోంటే, క్రింది స్థాయి అధికారులు కూడా అక్కడే కూర్చోంటారు. ఫీల్డ్ లెపల్‌కి ఎమ్.ఆర్.ఓ. వెళ్లే పరిస్థితి ఉండా అని అడుగుతున్నాను.

మా శ్రీకాకుళం జిల్లాకి పరద వచ్చింది. ప్రకృతి వైపరీత్యం అని మీరు అనుకొంటున్నారు, కానీ అది ప్రభుత్వ పైపల్యం అని తెలియజేస్తున్నాను. మా జిల్లాలోని 38 మండలాల్లోని ప్రజలు ఇబ్బంది పడుతున్నారు. దీనికి ప్రభుత్వమే బాధ్యత పహించాలి. ఎందుకంటే మా జిల్లాలో జూలై మూడవ తేదీన కురిసిన వర్షాల వల్ల వంశధార, నాగావళి నదుల కరకట్టలు కొట్టుకు పోయాయి. జూలై మూడున కొట్టుకుపోతే తాత్కాలిక మరమ్మత్తులు కూడా చేయలేదు. ఆ మరమ్మత్తులు చేసి ఉంటే మొన్న ఆగస్టు మూడవ తేదీన కురిసిన వర్షాల వల్ల ఇంత నష్టం నాటిల్లేది కాదని తెలియజేస్తున్నాను.

మా జిల్లాకి సంబంధించిన వారే రిలీఫ్ మంత్రిగా ఉన్నారు. కానీ మా జిల్లాకి సహాయ సహకారాలు అందలేదంటే పరిస్థితి గురించి మీరు ఒక వ్యాయం ఆలోచించాలి. గతంలో వర్షాలు కురిసి, పరదలు వస్తు ఆ నాడు ఉన్న మా ప్రభుత్వం, అధికార యంత్రాంగం ఏ విధంగా స్పందించి సహాయక చర్యలు చేపట్టిందో మీకందరకు తెలుసు. ఆ రోజు ముఖ్యమంత్రి గారు ఏ డైరెక్షన్‌లో రాష్ట్రాన్ని నడిపించారో ప్రజలు అర్థం చేసుకొంటున్న పరిస్థితి నేడు ఉంది. ఇంత జరిగినా, ఈ ప్రభుత్వం తన తప్పులు తెలుసుకోలేని పరిస్థితిలో ఉంది. ఇప్పటికైనా ప్రభుత్వం తన తప్పులను తెలుసుకొని, సహాయాన్ని అందించాల్సింది పోయి ఎదురుదాడి చేయడం భావ్యం కాదు. ఇప్పటికైనా మీరు చేసిన తప్పిదనాలను అంగీకరించి సహాయ సహకారాలు పరదబాధిత ప్రజలకు వెంటనే అందించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీకాకుళం జిల్లా ప్రజాసీకం మొన్న వచ్చిన పరదల వల్ల ఏడు రోజులపొట్టు నిద్రాపోరాలు, తిండి లేక ఇబ్బంది పడింది. వంశధార, నాగావళి నదుల కరకట్టలు కొట్టుకొని పోయాయి. ముఖ్యమంత్రి గారు జిల్లాకి వచ్చి, అధికారులతో సమవేశాన్ని ఏర్పాటు చేశారు. మేము ముఖ్యమంత్రి గార్చి కొన్ని విషయాలను అడిగాము. గత నెలలో సంభవించిన వర్షాల వల్ల కరకట్టు కొట్టుకొని పోతే, అధికారులు ఇసుక బస్తాలను వేసి కట్టాలన్నా, చర్యలు గైకొనలేదని చెపితే ముఖ్యమంత్రి గారు ‘ఏమి అచ్చున్నాయుడు, ఎరువున్నాయుడు మీరు రాజకీయాలు చేస్తున్నారని’ మాటల్చడం బాధగా అనిపించింది. ఈ రోజు ప్రతిపక్షాలు ప్రజల సమస్యలను ప్రభుత్వం దృష్టికి తెస్తుంటే ఆ విధంగా వారు మాటల్చడితే ఏమనుకోవాలి.

**శైర్మన్ : - దయచేసి ముగించండి.**

**శ్రీ కె. అచ్చున్నాయుడు :-** మా ప్రాంతంలో ఆ రోజు ఒక్క చెరువుకట్ట కానీ, కరకట్ట కానీ రీపేర్ చేయలేదు. వీటి మీద నేటివరకు ఒక్క పైసా కూడా ఖర్చు చేయలేదు. ఇప్పటికైనా ప్రభుత్వం కళ్లు తెరవాల్సిన అవసరం ఉంది. వాస్తవాలు గ్రహించాల్సిన అవసరం ఉంది. ప్రజలు పడుతున్న ఇబ్బందులను తెలుసుకోవాలి. కరువు సహాయక పనుల్లో కూడా రాజకీయాలు చేస్తున్నారు. నీపు తెలుగుదేశం వాడివి, నీపు కాంగ్రెస్ పార్టీ

వాడిని అను విషక్త చూపుతున్నారు. నేను కోరేది ఏమంటే ఇప్పటికైనా సహాయ కార్యక్రమాలను ముమ్మరం చేయాలని కోరుతున్నాను.

**శ్రీ జక్కంపూడి రామ్యాహనరావు :-** అధ్యక్షా, వరద ప్రాంతాల మండి వచ్చిన వాడిని రెండు ముక్కలు చెప్పుకోడానికి నాక్కుడా అవకాశం ఇవ్వాలి. వరద సహాయక కార్యక్రమాల్లో ఏ మంత్రములు ఏ ప్రాంతాలకు వెళ్లారో, ఏమేమి సహాయ సహకారాలు అందించారో మీరు చూడాలి. అడపా దడపా వర్షాలు పదుతుంటే రోడ్లు రెస్టోర్స్ చేసే కార్యక్రమాలు, గళ్లు పూఛ్చే కార్యక్రమాలు రోడ్లు పూర్తి చేసే కార్యపూలు టెంపరరీగా పూర్తి చేయగల్లుతాము. కానీ, వెంటనే పర్సనెంటగా చేసే కార్యక్రమాలు ఎట్లా చేయగల్లుతాము. ప్రభుత్వం ఎట్లా సడపాలో అనుభవం ఉండి కూడా ఈ విధంగా వారు మాటల్లాడితే ఎట్లా. దమ్ము, ధైర్యం అని అంటే ఎట్లా. అటువంటి మాటలను విత్తిడ్డా చేసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

**శ్రీ కె. అచ్చన్నాయముడు :-** మేము పర్సనెంటగా చేయాలని చెప్పడం లేదు. మా జిల్లాలోని ప్రజలు సర్వస్వం కోల్పోయారు. జూలై మాసంలో వరదలు వచ్చాయి. వంశధార, నాగవళి నదుల కరకట్టలు కొట్టుకు పోయాయి. ఆగస్టు మాసంలో మళ్ళీ వరదలు వచ్చే వరకు ఆ బ్రీచ్లను గొనే సంచులు వేసి కట్టలేదంటే అది ప్రభుత్వం యొక్క వైఫల్యం కాదా అని అడుగుతున్నాను. జూలై నెలలోనే రీఫ్రెర్స్ చేసి ఉంటే, ఆగస్టులో వచ్చిన వరదల వల్ల ఇంత సష్టం సంభవించేది కాదు. ఈ విషయాన్ని ఈ రోజు ప్రభుత్వం అంగీకరించాలి. వరదలపై ఈ రోజు శాసనసభలో చర్చ పస్తుందన్న ఉద్ధరించాలనే, నిన్న ముఖ్యమంత్రి గారు ఒక సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసుకొని రూ. 250 కోట్లు రిలీజ్ చేస్తున్నట్లు చెప్పారు. వరదలు వచ్చి 15 రోజులైనా నిన్నటి వరకు ఎందుకు చర్చలు తీసుకోలేదని అడుగుతున్నాను. ఎక్కడైతే ఇబ్బందులు ఉన్నాయో వాటిని తెలుసుకోవాలి. మేము రాజకీయాలకు అంతిమంగా సహకరిస్తాము. మా పార్టీ అధ్యక్షులు కూడా రాష్ట్రంలో పర్యటిస్తూ, వాస్తవ పరిస్థితులను ప్రభుత్వం దృష్టికి తెచ్చున్నారు. మీరు రాజకీయాలకు అంతిమంగా, జరిగిన పొరపాటును సరిదిద్దుకొని సహకరించాలని కోరుతున్నాను.

**శ్రీ పొన్నాల లక్ష్మయ్య :-** అధ్యక్షా, ఇప్పటి వరకు వారు ప్రస్తోధించిన అంశాలపై కొన్ని క్లారిఫికేషన్ ఇస్తే మంచిదని అనుకొంటున్నాను. మీ ద్వారా సభ దృష్టికి, ప్రజల దృష్టికి కొన్ని విషయాలు తీసుకువస్తాము. ప్రతిపక్ష సభ్యులు మాటల్లాడుతూ, వరద పీడిత ప్రాంతాల్లో మంత్రములు తిరగలేదని ఈ సభ ద్వారా అర్పిస్తున్నారు.

(అంతరాయం)

**శ్రీ ఇ.దయాకరరావు :-** మంత్రి గారు జిల్లా పర్యాటకు వెళ్లినపుడు ప్రజలు ఎదురు తిరిగారు.

(అంతరాయం)

మ. 2.50

**శ్రీ పొన్నాల లక్ష్మయ్య :** గౌరవ సభ్యులు మాటల్లాడుతున్నపుడు చెప్పినని అన్ని ఆర్థికాలేని అర్థం అపుతున్నది. అందులో అనుమాసం లేదు. పాపాలు వరదలలో కొట్టుకుపోయిన సంగతి మీరు బాగా తెలుసుకుస్తున్నారు. అయితే సభ్యులు మాటల్లాడేది ఏదైనా కానీ దానిని నేను ప్రస్తోధించడంలేదు. కానీ

సభ్యులు కూడా వారి నాయకునిలాగా అవాస్తవాలు ఈ సభలో చెబుతున్నారు అది పెద్ద తప్పు తప్పు ఇంకోటి కాదు.

ఉదాహరణకు అక్కడ ఉన్న పరిస్థితులలో నేను అమలాపురంలో 7 రోజులు నేను ఉన్నాను. కానీ అమలాపురం పరిసర గ్రామాలకు ఆ మండలాలలో 7వ తేదీ ఉదయం నుంచి ఎన్ని గంటలు ప్రయత్నం చేసినా రెండు గ్రామాలకు కూడా చేరి విజిట్ చేయలేని పరిస్థితి ఉంది. ఒక్కొక్క మండలానికి ఒక్కొక్క స్పెషల్ ఆఫీసరును, ఒక ఎమ్సెర్చిసు, ఒక ఎండివోను, ఇంకా జిల్లా స్టాయి అధికారులను నలుగురు లేక ఐదు మందిని (4 లేక 5 మందిని) ఇన్వాయ్లుగా పెట్టి ప్రతి గ్రామంలో తిరగాలని నేను చెప్పడం జరిగింది. ఆ విధంగా తిరుగలేని సందర్భంలో ఇంతమంది అధికారులూ కలసికట్టుగా అన్ని గ్రామాలలోనూ తిరగడం, పరిస్థితులను సమీక్ష చేయడం జరిగింది. ఆ విధంగా మేము కార్బూకమాలు చేయడం జరిగింది. నిజానికి ప్రజాప్రతినిధులు 4 రోజులలో అక్కడ ఉన్న పరిస్థితులలో అన్ని ప్రాంతాలలోని గ్రామాలను ఎక్కడా సందర్శించలేదని అంటున్నారు. ఇప్పటికీ అక్కడ అన్ని గ్రామాలలోనూ తిరుగ లేని పరిస్థితులే ఉన్నాయి. మామూలు పరిస్థితుల్లో కూడా ఒక శాసన సభా నియోజక వర్గంలోని అన్ని గ్రామాలనూ తిరిగి చూసే పరిస్థితి లేదని నేను చెబుతున్నాను. ఇప్పుడు వారు దీనిని రాజకీయం చేయడానికి, ప్రజా ప్రతి నిధులం అని చెప్పి వారు ఈ విధంగా ప్రచారం కోసం సందర్భం పేరుతో వెళ్లి ఆ విధంగా చెబుతున్నారు.

గౌరవ సభ్యులు శ్రీమతి సబితా ఇంద్రా రెడ్డి గారు 4 రోజులు ఈస్ట్ గోదావరి జిల్లాలో గ్రామాలను చూశారు. వాస్తవాలని నూటికి నూరుపాళ్ళు గౌరవ మంత్రి పర్యాలు అక్కడికి వెళ్లలేని పరిస్థితులే ఉన్నాయని అన్నారు. 4 రోజులు ముమ్మిడివరం ప్రాంత గ్రామాలకు ఎవరూ పోలేదని ప్రతిపక్ష సభ్యులు అంటున్నారు. నేను పోయాను. ఊరికి అసం కాదు అది కార్బులలో ఉంది. ఎవరూ కూడా అక్కడకు పోలేదనే మాట వారు చెబుతున్నారు. వారు చెప్పే మాటలు నూటికి నూరు పాళ్ళూ అబ్దం .

నేను ప్రజల పద్ధతి పోవడం జరిగిందనే మాట తమరు రికార్డులో చూశారు. మేము అక్కడ కు వెళ్లము వచ్చాము. అక్కడకు వెళ్లి కమ్యూనిటీ కిచెన్సు ప్రారంభం చేసి, వంటలకు ఏర్పాటు చేసి, వార్డు ప్రైజ్ ఏర్పాటు చేసి, అందుకు కావాలసిన సరకులన్నీ అందిన తర్వాత కూడా , ఈ విధంగా పచ్చి అవాస్తవాలను ఈ సభ్యులు హాస్టల్ చెబుతున్నారు.

రాజకీయ ప్రచారం కోసం ఏ విధంగా చెబుతున్నారో చూడండి. కేంద్ర ప్రభుత్వం మన రాష్ట్రానికి రూ. 200 కోట్లు , మహారాష్ట్రకు రూ. 1000 కోట్లు, కర్ణాటకకు రూ. 500 కోట్లు ఇచ్చిందనే మాట వారు చెబుతున్నారు. ఇది శుద్ధ తప్పు . అవాస్తవం . ఈ ప్రభుత్వం అన్ని రకాలుగా పరిస్థితులను చెక్ చేసిందని నేను చెబుతున్నాను. వాటిని ఇక్కడ కోట్ల చేస్తున్నాను. నేను బాధితులను పరామర్శించిన చోట ఒక మాట అన్నారు. అయ్యా , మీ ఇంటికి నలుగురు బంధువులు వస్తే ఒక అరగంట నేను వారితో ఉండటం, వారికి భోజనం పెట్టే పరిస్థితి లేదు అంటున్నారు. ....

(అంతరాయం )

CHAIRMAN : I will give you an opportunity.

శ్రీ సిహాద్. జగ్గి రెడ్డి (కొత్తపేట) : అధ్యక్షా, నాగావళి, వంశధార కరకట్లల గురించి తెలియజేస్తాను. మొన్న ప్రకృతి వైపరీత్యాల వల్ల ఏర్పడిన పరదలలో మా తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో నుమారు 150 కి.మీ. .....

శైర్మ్ : జగ్గిరెడ్డి గారూ ఒక్క నిమిషం . చంద్ర బాబు నాయుడు గారూ మీరు మాటల్లడండి.

శ్రీ ఎస్. చంద్ర బాబు నాయుడు : అధ్యక్షా, ఉదయం నేను మాటల్లడినప్పుడు చాలా పరకా ఛాట్స్‌కే వెళ్లాను. అదే చెప్పాను. ఏదయితే మేము చెప్పామో దానికి వారు ఇప్పుడు ఎదురు దాడికి పస్తున్నారు. నేను మంత్రులను ఒక మాట మీ ద్వారా అడుగుతున్నాను. మంత్రి గారు మేము అడిగినని తప్ప కడమవన్నీ మాటల్లాడారు. నేను ఒకటే చెప్పాను. ధనిశ్వరం వద్ద 167 గేట్లు ఉంటే , 37 గేట్లు వేయలేదు. మీరు మైయిస్టేయిన్ చేయలేదు. అది వాస్తవం అవునా కాదా? అదే విధంగా ఎస్.ఆర్.ఎస్.పి వద్ద ఏదైతే ఘ్రణ ఫో వస్తున్నదో మీరు దాని గురించి ముందు జాగ్రత్త తీసుకుంటే బాగుండేది. నీరు ఎంత వచ్చింది అనేది ఆతర్వాత. అక్కడ ఒక్కటే సారి ఆ నీరు రాగానే మీరు గేట్లు తెరిచారు. ఒకచోట గేట్లు నేయలేదు. ఇక్కడ గేట్లు ఎత్తారు. ఈ రెండింటి వల్ల ఆ నీళ్లు అన్ని ఇవతలికి రావడంతో గండ్లు పడిన మాట వాస్తవమా కాదా?

మంత్రి చేయవలసిన పని ముందుగా జాగ్రత్తలు తీసుకోవడం . వారు ముందుగా అక్కడ గట్లు ఎలా ఉన్నాయో ఒకసారి చెక్ చేసుకోవడం . అలా చూసి, వీక్గా ఉన్న చోట్ల ప్రిపరేటరీ వర్క్ చేసుకుని, శాండ్ బ్యాగ్స్ ఏర్పాటు చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. కొత్తపేట వద్ద గ్రామపులు శాండ్ బ్యాగ్స్ పెట్లుకుని, వాళ్లే , అక్కడ వారికి వారే గండి పడకుండా ప్రాటెక్టు చేసుకున్నారు. మరి మీ డిపార్ట్మెంట్ వారు ఆ పని ఎందుకు చేయ లేక పోయారు? మేము ఒకటే అడుగుతున్నాము. మీరు అక్కడికి ఎప్పుడు వెళ్లారు? మీ రెవెన్యూ మినిష్టరు, మీ అగ్రికల్చర్ మినిష్టరు, మీ ఇన్చెర్ మినిష్టరు ఎక్కడ ఉన్నారు? ఏమి చేశారు? జిల్లా మంత్రులు , మీ ముఖ్యమంత్రి ఆ గ్రామానికి వెళ్లారా? మీరు ఏ గ్రామానికి పోకుండా మాటలు చెబుతున్నారు. అలా మాటలు చెబుతూ ఇక్కడ ఎదురు దాడి చేస్తే సరిపోతుంది అనుకుంటున్నారా? అందుకే మీరు ఎక్కడకు పోయినా అక్కడ ప్రజలు మీ మీద తిరగబడ్డారు. అదే మరి పోలీసులను ప్రకృస్త పెట్లుకుని మీరు గ్రామాలకు పోయే పరిస్థితులు పచ్చాయి అంటే, ప్రభుత్వం ఎక్కడ ఉందో, మీ పరిస్థితి ఏమిటో ఒకసారి ఆలోచించుకోవాలి. ప్రజలు మీ ప్రభుత్వం వల్ల వ్యతిరేకంగా ఉన్నారని మీరు తెలుసుకోవాలి.

ఈ రోజు నేను ఒక్కటే అడుగుతున్నాము. కనీసం ఆహార పొట్లాలలో కూడా అవీసీతి జరిగే పరిస్థితి వచ్చిందంటే మీరు ఎక్కడ ఉన్నారని అడుగుతున్నాము. మీకు ముందు జాగ్రత్త ఎలాగూ లేదు. ఆ తర్వాత అయినా రిలీఫ్ , ఎక్స్‌గేపీయా, రిహాబిలిటీఎస్ట్లు కూడా సరిగా చేయలేదు. అన్నిటిలో మీరు ఫౌయిల్ అయ్యారు. అయినా, ఇప్పుడు మా మీద ఎదురు దాడి చేయడం సరి కాదు. మీలో ఇక్కెన్నా మార్పు రావాలి. జరిగిన తప్పును ఒప్పుకుని మీరు ఏమిచేయాలో ఒకసారి ఆలోచించుకోవాలి. అక్కడ ప్రజలకు పునరావాన కార్బూకమాలు కల్పించాలని నేను కోరుతున్నాను. మీరు అలా కాకుండా ఎదురు దాడితో తప్పించుకోవడానికి ప్రయత్నించినా , తప్పించుకోలేరని తెలియ జేసుకుంటున్నాను.

(అంతరాయం )

SRI PONNALA LAXMAIAH : I want to clarify. What he has said is totally wrong. I have come prepared. You must give me a chance.

శైర్మన్ : దాని గురించి ఇప్పుడు అచ్చన్నాయిదు సభ్యుల గురించి, మినిష్టరు గురించి మాట్లాడినప్పుడు దానికి మీరు, you wanted to give a reply. The discussion ended with that.

SRI PONNALA LAXMAIAH : He has raised some more issues which are totally wrong. I want to clarify.

శ్రీ పొన్నాల లక్ష్మియ్ : అధ్యక్షా, I pointed out the half truths in his statement made on the Floor of this august House. I will send this Report through you to the Leader of the Opoosition and to every Member of this House. అంతే గానీ వేరే చెప్పలేదు. This has gone upto 4,57,000 cusecs on 6th August. The releases were 48,000 cusecs. అంటే 7 లేక 8 వ తేదీ మధ్యహోనికి గానీ సాయంకాలం గానీ నీరు రావాలి. మీరు ఒకసారి ధవళేశ్వరం వద్ద ప్రాయోప్పి రికార్డ్ ఫో 28.46 lakh cusecs was recorded on 7th August at 6.00 a.m. That means this meagre flows of 48,000 cusecs did not even reach Dhowleswaram. As a matter of fact, 4,72,000 cusecs recorded on 7th morning has reached on 11th day. So, you cannot confuse the people.

(అంతరాయం)

మ.3.00

ప్రతిసారి, ప్రతి అంశంలో ప్రభుత్వానికి తప్పు అనే విధంగా ప్రజలకు తప్పుడు సమాచారం అందిస్తున్నారు, ఇది వాస్తవం కాదని నేను చెబుతున్నాము. నాకో బలహీనత పున్సుది నిజాన్ని దాచలేని నిజాయితీ నాకు వున్నది. కానీ సత్యదూరం చేప్పి ధైర్యం కాని సాహసం కాని భగవంతుడు ఈయలేదు. అందుకే కొద్దిగా ఆవేశంగా మాట్లాడుతున్నాను. ఆవేశమైన వాస్తవాలు చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాను.

శైర్మన్: మంత్రిగారు మీరు స్టోటమేంటు నాకు పంపిస్తే, , please listen to what I am saying. Please send the document.

శ్రీమతి పి. సబితా ఇందారెడ్డి: అధ్యక్షా, రాష్ట్రం అంతా కూడా చాలా జిల్లాలో వరదలతో చాలామంది ప్రజలు ఇబ్బంది వడ్డారు. విధాన నిర్మితులు, ఈ అసెంబ్లీలో మంచి చర్చ జరిగి వరదల్లో ఇరుకున్న ప్రజలకు మేలు చేయాలనే ఆలోచనతో చర్చ మొదలు పెట్టాము. గౌరవ ప్రతిపక్షనాయకులు, తూర్పుగోదావరి జిల్లా ఇన్చార్జీ మంత్రిగారు వారు వచ్చిన 4 రోజుల తరువాత నేను వచ్చాను అని చెబుతున్నారు. ఇది తూర్పుగోదావరి జిల్లా ప్రజలందరికి చాలా స్పష్టంగా అర్థం అవుతుంది. గండ్లు పడక ముందే 6వ తారీఖునే నేను అక్కడ ఉన్నాను. కొత్తపేటలో లోకల్గా ప్రజలు ఇసుక బస్తాలు వేసుకుంటామన్నారు. నేను, రామమోహనరావుగారు, స్టోనిక ఎంఎల్ఎ, వాళ్లతో కొద్దిసేపు అక్కడే పుండి అక్కడ బస్తాలు అన్ని ఏర్పాటులు చాచాము. కల్పకరుగారు అందరం కూడా అక్కడే పుండి అక్కడ గండిపడక ముందే 6వ తారీఖునే అక్కడ ఉన్నాము. 6వ తారీఖు నుంచి 13 తారీఖు వరకు అక్కడే ఉన్నాము. రామమోహనరావుగారు, సూర్యరావుగారు, పొన్నాల లక్ష్మియ్యగారు జిల్లాకు సంబంధించిన ఎంఎల్ఎలు, అందరం కూడా అక్కడ పుండి ఈ వరద సహాయక చర్చల్లో పాల్గొన్నాము. గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకులు ఎన్ని గ్రామాలకు వరద సహాయం

అందలేదని మీరు అనుకుంటున్నారు. అందలేదు, అందలేదు అని చెబుతున్నారు. మేము ప్రతి గ్రామాన్ని విజిట్ చేశాము. మీరు తిరిగి చూశారు కాబట్టి వాస్తవాలు చెప్పండి ఒకసారి. ముమ్మడివరం మండలంలో చంద్రబాబునాయుడుగారు పోయినప్పుడు మేము తప్ప ఎవ్వరు వెళ్లలేదని చెప్పారు. నేను, పొన్నాల లక్ష్మియ్యగారు పెద్దలారీ తీసుకొని దాంట్లో వెయిట్ ఉండాలని బియ్యం బస్తాలు వేసుకొని చంద్రబాబునాయుడుగారు కంటే రెండు రోజులు ముందుగానే అక్కడకు వెళ్లాము. వెళ్లడమే కాదు అక్కడ హాస్టలు పిల్లలకు ఇభుంది అపుతుందని చెప్పి వాళ్లను ఎంఆర్బ ఆఫ్సరులో పెట్టి వాళ్లకు బట్టలు తీసుకొని వెళ్లి మేము స్వయంగా చిన్నారి పిల్లలకు ఇచ్చి వచ్చాము. ఇంతకన్నా సాక్ష్యం అక్కరలేదు. సాధ్యమైనంతవరకు ప్రతి గ్రామానికి రిచ్ కావాలని అక్కడ ఉన్న ప్రజలను అదుకోవాలి, ప్రభుత్వం సహాయం అందాలి అనే ఉద్దేశ్యంతో చిత్తశుద్ధితో పనిచేశాము. కానీ వీళ్ల లాగా జండాలు కట్టుకొని మైల్లలు కట్టుకొని ప్రచారం మాత్రం చేయలేదు. తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో జరిగింది ఏమిలో అక్కడ ప్రజలందరికి తెలుసు. 9 సంవత్సరాలు ముఖ్యమంత్రిగా పనిచేసి ప్రతిపక్షనాయకుడు హోదాలో పుండి, నేను మహిళగా ఉండి కూడా వారం రోజులు తిరిగివస్తాపుంటే 2 సార్లు ఇప్ప టికే ఇన్చుచ్చో మంత్రి వెళ్లలేదు, వెళ్లలేదని చెప్పాడం భావ్యం కాదు. ఇక్కడ రాజకీయం చేయాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు మాత్రం స్వప్తంగా అర్థం అపుతోంది.

డా. వై.ఎస్.రాజశేఖరరావు: అధ్యక్షా, పాపం, ప్రతిపక్షనాయకులకు ప్రాజెక్టును నుంచి నదిలోకి నీరు ఎప్పుడు వెళ్లాలి అనే సంగతి తెలియదు. ఆయన 9 సంవత్సరాలు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నాడు. శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు ఫుల్ రిజర్వ్యాయర్ కెసాసిటీ 885 అడుగులు, ఈ 885 అడుగులు నీరు వచ్చేంతవరకు కూడా ఒక్క చుక్క నీరు వదిలి పెట్టవద్దని ఆ రోజు ముఖ్యమంత్రిగా ఉండి చెప్పారు. 1998లో ముఖ్యమంత్రిగా పుండి ఈ యన అప్పుడు ఎక్కడకో వెళ్లారు అనుకుంటా నాకు తెలిసి డిల్లీకి పోయారు. డిల్లీకి పోయినప్పుడు వారు క్యాబినెట్ మంత్రి దేవేందర్ గౌడ్ గారినో ఇంకా ఎవరినో ఇన్చుచ్చోగా పెట్టారు. I think I was the PCC President and Sri P. Janardhana Reddy was the CLP Leader.

(అంతరాయం)

ఈయన ముఖ్యమంత్రిగా పుండి డిల్లీ పోయినప్పుడు

(స్పికర్ అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

1998లో నీరు ముఖ్యమంత్రిగాపుండి “ నాకు చెప్పేంతవరకు ఎక్కడ వాటర్ రిలీజ్ చేయవద్దు” అన్నారు. ఈయన ఏమా పోయి డిల్లీలో కూర్చొంటారు, వీరికి సంబంధించిన ఇంకో మంత్రిని ఇన్చుచ్చోగా పెట్టారు, ఆ మంత్రిపేరు నాకు తెలియదు. డిల్లీకి పోయినప్పుడు అనుకుంటా ఇరిగేషన్ సెక్రటరీ కాని సి.ఇ. వాటర్ రిలీజ్ చేయవద్దు అంటే ఆ మంత్రిగారి ఇంట్లో ఆ మధ్య.....

(అంతరాయం)

మిషన్ స్పికర్: కొన్ని కొన్ని ఆరోపణలు వచ్చాయి, మీరు కూర్చొండి, దయచేసి గమనించాలి మీరు మాట్లాడేటప్పుడు మీరు కొన్ని సూచనలు, కొన్ని విమర్శలు చేశారు జరిగిన సంఘటనలు చర్చ ద్వారా సభ దృష్టికి తీసుకొచ్చారు. ముఖ్యమంత్రిగారు, he is quoting an incident. అంతే కాకుండా వాటర్ మేనేజ్మెంటుపైన మీరు సరిగా చేయలేదని మీరు అన్నారు, ఈ విధంగా జరిగాయి, వారు ఇస్సిడెంట్సు చెప్పారు. I will give you an opportunity. Let the Chief Minister complete. You please listen. If you have anything more to add on that, you will be given an opportunity. The

Government while defending its action has been quoting certain incidents. If you have anything more to add, I will give you an opportunity. But this is not the way.

(Interruptions from Sri P.Keshav, TDP)

Keshav, you cannot dictate the Chair. You have to understand. You cannot get into an argument with the Chair.

స.3.10

You cannot dictate to the Chair, Mr. Keshav. You have to understand that you cannot get into an argument with the Chair. Nobody can help you this way. When I am trying to convince the House, please listen to what I am trying to say. ఇటువైపునుండి గాని, అటువైపునుండి గాని మాటల్లడేపుడు long term strategies, earlier incidents-all these things will definitely come up in the discussion. At the end of the day we have to conclude that such things do not recur. You have quoted an incident. They are trying to quote an incident. You have every right to criticize them. They have every right to defend themselves. This is how the House should go on, not by what you like or what they like. Definitely at the end of the day we have to bring in justice. Please sit down. Let the Hon'ble Chief Minister complete.

శ్రీ పి. కేశవ్: అగష్ట్ 2006లో వచ్చిన ఘడ్సుపైన మనం మాటల్లడుతున్నాము.

SRI D. NARENDRA KUMAR (Ponnur) : What is in the Note supplied by the Government?

మిస్టర్ స్పీకర్: ఆ నోట్లో అన్ని వివరాలు ఇచ్చారు. సభలో చర్చ జరుగుతున్నపుడు గతంలోని ప్రాణీ సెన్సగురించి చెప్పారు, ఇప్పటి ప్రభుత్వం ఫెబుల్యార్డ్ అని చెప్పారు. గపర్చమెంట్ తీసుకున్న చర్చలను వారు చెబుతున్నారు. These are the things that definitely tend to come. They are trying to quote a certain incident.

SRI P. KESAV: We are talking of relief.

మిస్టర్ స్పీకర్: చర్చ ఇంకా ఎండ్ కాలేదు. After Hon'ble Chief Minister completes, I will get back to you. If you have anything to say, yes, you will be given an opportunity. Please take your seat. No more on this. Let us get serious with the subject.

శ్రీ పి. కేశవ్: 2006 ఘడ్సుగురించి మాటల్లడండి. ప్రభుత్వం వైఫల్యం చెందిందని అంగీకరించితే 1998కి వెళ్లండి.

MR. SPEAKER: This is not proper. Please resume your seat. There cannot be challenges and counter-challenges. Kindly resume your seats. Keshav Garu, you will also be given a chance if you have any objection. I am not closing the discussion.

(Continued interruptions)

(Hon'ble Speaker on his legs)

I am once again appealing to the Hon'ble Members that this is not the end of the debate. At least when the Speaker is speaking you have to listen. I am on my legs and trying to appeal to all of you that the debate is not ended. Kindly understand.

డా. వై.ఎన్. రాజశేఖరరెడ్డి: అధ్యక్షా, ఏ ఒక్కరనీ కించవరచటం నా ఉద్దేశ్యం కానే కాదు. కాని water releases from projects, ముఖ్యంగా రిజర్వయర్స్‌నుండి వాటర్ రిలీజెస్ ఏవిధంగా, ఎట్లా చేయాలనే దానిపై క్లియర్గా మానిటరింగ్ సిస్టమ్ ఉంటాయి. ఆ సిస్టమ్‌ను సక్రమంగా పనిచేయించటానికి అవకాశం ఇస్తే సమస్య ఉండదు. ఇక్కడ జరిగింది ఏమిటి? శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్ట్‌నుండి మొన్న వరదల్లో వచ్చిన కేవలం 48,000 క్యాసెక్కుల నీరు గోదావరి కరకట్టలు తెగిపోవటానికి కారణం అనే పద్ధతుల్లో మాటల్చడుతున్నారు. ఇక్కడ నీరు బాగా వచ్చినప్పుడు other tributaries of Godavari, down of Sriram Sagar, ఈ ట్రిబ్యూటరీస్‌నుండి నీరు బాగా వచ్చిందని, ఆలోచన లేకుండా నీరు వదలటంవలన గోదావరి కరకట్టలు తెగిపోయాయనే పద్ధతుల్లో మాటల్చడటానికి ప్రయత్నం చేశారు. దానికి మా మంత్రిగారు సమాధానమిన్నా చాలా క్లియర్గా ఆ రోజు ఎంత వాటర్ రిలీజ్ చేశాలో చెప్పారు. కేవలం 48 క్యాసెక్కుల నీరు రిలీజ్ చేశారు. కరకట్టలు తెగిపోయే సమయానికి అక్కడకు నీరు ఇంకా చేరలేదు. ఆ ట్రైమ్లో వాటర్ రిలీజెస్ చాలా బాగచేశాము. ఏ ఒక్క రోజు కూడా పొరపాట్లు మా సమయంలో జరగలేదు. కాని వారు అధికారంలో ఉన్నప్పుడు ఈసిధమైన పొరపాట్లుచేసే అలవాటు వారికి ఉన్నది. 1998వ సంవత్సరం అక్షోబర్ 15వ తేదీన శ్రీశైలం రిజర్వయర్టింద ఉన్న కాఫర్ డ్యామ్, which was acting as a protection wall to the Power House got breached just because, శ్రీశైలం రిజర్వయర్లోకి 885 అడుగుల లెవెల్కు నీరు వచ్చేంతవరకు చుక్క నీటిని కూడా వదలకూడదని ఆనాడు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న చంద్రబాబునాయుడు చెప్పి థిల్కి పెళ్లారు. ఒకవేళ కాంటాక్ట్ చేయవలసి వస్తే మంత్రిగారిని కాంటాక్ట్ చేయమన్నారట. ఆ ట్రైమ్లో ఇంటర్నెట్ ఫోన్లు క్రొత్తగా పచ్చాయట. మంత్రిగారి ఇంట్లో ఉన్న ఫోన్కు ఇంటర్నెట్ పెట్టి పిల్లలు ఇంటర్నెట్ చూస్తుండటంవలన ఫోన్చేస్తే ఎంగేజ్లో ఉండేదట. ఫోన్లో చెప్పటానికి కూడా అవకాశం లేదు. రాత్రంతా ఇంజనీర్స్, అధికారులు ఆ మంత్రిగారిని కాంటాక్ట్ చేయటానికి శ్రీశైలంసుండో లేక మరోచోటసుండో ప్రయత్నంచేస్తే వీలుకాక, ఉదయం ఎప్పుడో వారు కాంటాక్ట్‌లోకి వచ్చిన తరువాత వారికి చెప్పి నీరు రిలీజ్ చేసేప్పటికి కాఫర్ డ్యామ్ డ్యామేజ్ కావటం, ఒకేసారి 9 లక్షల క్యాసెక్కుల నీరు వదలటంవలన 770 మెగావాట్ వవర్ ప్రాజెక్ట్ నీటమునగటం, దానిని రెక్కిపై చేయటానికి కనీసం 4 మాసాలు పట్టటం జరిగింది. రోజుకు కనీసం రూ.2 కోట్లు నష్టం వచ్చింది. 4 మాసాలకు కలిపి కనీసం రూ.240 కోట్లు నష్టానికి కారణం వీర్మతే వీరికి మమ్మల్నిగురించి మాటల్చడటానికి ఎక్కడ మొహం చెల్లిందని అడుగుతున్నాను. మీ మొహం ఎక్కడ ఉంది? మీ నిర్వాకాలస్నీ, మీరు చేసిన పను లన్నీ తెలుసు. శ్రీశైలం జలవిద్యుత్ ప్రాజెక్ట్ దుస్థితికి మానవ వైఫల్యమే ప్రధాన కారణం. I am just quoting EENADU report.

డా. ఎన్. జనార్థనరెడ్డి: మీరు ఈనాడు పేపర్ చదవరు కదా?

డా. వై.ఎన్. రాజశేఖరరెడ్డి: ఈనాడు పేపర్ చదవుతాను, ఆంధ్రజ్యోతి చదవను. మంచికో, ఖర్షకో that happened to be a largest circulated daily.

" ఆ ప్రాజెక్టు చరిత్రలో ఎన్నడూలేనివిధంగా 186 మీటర్ల మేర లోపలికి నీరు ప్రవేశించింది. ఈ నెల వద్వ్యాచవ తారీఖున ఒక్కసారిగా 8 నుంచి 10లక్షల క్యానెక్కుల నీరు దిగువన వెళ్లే వరకు కేంద్ర జల సంఘం అంటే CWC నుండి ఇక్కడి అధికారులకు ఆరు సార్లు వరద హాచ్చరికలు అందాయి. శ్రైలం దిగువన జూరాల ప్రాజెక్టు నుంచే వరద హాచ్చరికలు అందుకోవలసిన పరిస్థితుల్లో తక్కణ చర్యలకు కొంత అవరోధం అయినప్పటికీ సరియైన సమయంలో తగిన నిర్ణయాలు తీసుకోవటంలో అధికారుల షైఫల్యం స్ఫూషపూతోంది." I will also quote another report by late R.J.Rajendra Prasad in Hindu. "The Srisailam Power House would not have submerged if the water level of the reservoir was reduced to 880' above mean sea level 5' below the full reservoir level when the reports of upstream showed there was a discharge of 3 lakh cusecs in Krishna River almost daily from September, 29 onwards. The cofferdam of Srisailam reservoir which functions at the retention wall to the pump house collapsed at 1.30 a.m. on October, 15, when the inflow was 5,93,000 cusecs and the spillway discharge was 6,27,000 cusecs. At the time of the collapse only ten out of 12 crest gates were opened to a height of 28' etc., etc.," అధ్యక్షా, మీరు దయచేసి ఒకటి గమనిస్తే ..... ఈవెన్ పోయినసారి కూడా క్రిష్ణాకు వరదలు వచ్చాయి. అలా వరదలు వచ్చినప్పుడు ఎంతెంత వరదలు వస్తున్నాయనేది ఎప్పటికప్పుడు డీటెయిల్డగా మానిటర్ చేసుకున్నాం కాబట్టే క్రిష్ణాలో వరదలు వచ్చినప్పుడు ఆ నీటిని నాగార్జునసాగర్, శ్రైలం డ్యాంలకు సంబంధించిన స్టోరేజ్ రిజర్వాయర్లకు బాగా వాడుకున్నాం కాబట్టే అంత పెద్ద వరదలు వచ్చినా కూడా ఏ మాత్రం ఇభ్యంది లేని పరిస్థితుల్లో క్రిష్ణా నది వరదలను అన్ని విధాలుగా కాపాడుకోగాలిగాం. ఈసారి కూడా శ్రీరాంసాగర్ నుండి మాకు ఏదైనా కంట్రోల్ చేయడానికి అవకాశముంటే తప్పకుండా వాడుకునేవాళ్లం. కానీ that was beyond us. శ్రీరాంసాగర్కు దిగువున ఉన్న ట్రైబ్యుటరీన్ నుండి జనరల్గా ఒక్క ట్రైబ్యుటరీకి ఒకేసారి బాగా వరదలు వస్తూ ఉంటాయి. కానీ, ఈసారి మాత్రం ఒకేసారి రెండు, మూడు ట్రైబ్యుటరీన్కు వరదలు రావడం వల్ల ఇప్పుడు 28 లక్షలకు పైగా డిస్ట్రిబ్యూషన్ దహళేశ్వరం దగ్గర వచ్చాయి. బేసిక్గా మరొకటి కూడా జరిగింది. అన్నిటికంటే కూడాప్రధానమైన కారణం గోదావరిలో ఇంత పెద్ద ఎత్తున ట్రీచెన్ కావడానికి, ఇంత పెద్ద ఎత్తున కరకట్టలు కోసుకుపోడానికి కారణం గోదావరి డెల్టాలో ఇంత పెద్ద ఎత్తున సబ్మెర్జన్ మొదలవడానికి కారణం 1986 న సంవత్సరంలో అంతే పెద్ద ఎత్తున వరదలు వచ్చాయి. ఇప్పుడేమో 28 లక్షల క్యానెక్కులైతే అప్పుడు 33 లక్షల క్యానెక్కులు. Whatever it is, గత 50, 60 సంవత్సరాల కాంలో అంతకంటే ఎక్కువ వరద ఎప్పుడూ రాలేదు. 1986 న సంవత్సరంలో వచ్చింది. అంత పెద్ద ఎత్తున వరద వస్తే జనరల్గా ఎవరైనా ఏమి చేస్తాము అధ్యక్షా? ఎక్కుడైనా ఎక్కువ డ్యూమేజ్ జరిగినప్పుడు మల్లీ మల్లీ ఇటువంటిని జరగకుండా చేస్తారు. చేస్తామా లేదా? 1986 న సంవత్సరంలో ఇంత పెద్ద ఎత్తున వరద వచ్చినప్పుడు అప్పుడు కూడా అలోచన చేశారు. వారు చేయలేదని అనడం లేదు. 480 కిలోమీటర్ల మేరకు గోదావరి బ్రాంచెస్ను ఈస్ట్ గోదావరి డిస్ట్రిక్టులో దాని బ్రాంచెస్కు సంబంధించి కరకట్టలు 480 కిలోమీటర్లు షైఫ్లైన్ చెయ్యాలని నిర్ణయించుకొని కూడా ఎనబై కిలోమీటర్ల మేరకే పనిచేసి మిగిలినది పనిచెయ్యకుండా ఆపేశారు. దానితోబట్టి ఈరవై సంవత్సరాలలో చాలా పెద్ద ఎత్తున ఇసుక మేటలు వేసింది. ఈ ఇరవై సంవత్సరాల్లో ఈ విధంగా జరగడం వల్ల అయితేనేమి, లేకపోతే నదీ గర్జంలో జరుగుతున్న వ్యవసాయం వల్ల అయితేనేమి ..... లంక గ్రామాలంటారు .... అక్కడ జరుగుతున్న వ్యవసాయం వల్ల ఈ 28 లక్షల క్యానెక్కుల నీరు వచ్చినప్పుడు కరకట్టలు తెగిపోయిన విషయం వాస్తవం. ఆ కరకట్టం విషయంలో ఎప్పుడైనా కూడా ఈ వరదల సమయంలో

మనం తీసుకోవలసిన చర్యల్లో ప్రధానమైన అంశం ఏమిటి ఆధ్యక్షా? ఆ కరకట్టలకు సంబంధించిగిసింగ్ 36 లక్షల క్యాసెక్యులకుమించి నాలుగైదు లక్షల క్యాసెక్యులు ఎక్కువ వచ్చినా ఇబ్బందులు లేని విధంగా కరకట్టలు ప్రొంగైన్ చేసేసుకోవలసిన అవసరం పుంది. దాని గురించి ఒక్కరూ మాటల్డాడలేదు. చంద్రబాబు నాయుడు గారు గంటన్నర సేపు మాటల్డాడి కరకట్టలను ప్రొంగైన్ చేసుకోవలసిన అవసరముందనే మాట అన్నారా ఆధ్యక్షా? మా సభ్యులు పసంత్కమార్ గారు మాటల్డారు కాని. ఆయనకు ఎంతసేపున్నా ఇది కూడా వరద రాజకీయానికి వాడుకోవాలనే. అధ్యక్షా, ఈసారే కాదు పోయినసారి సునామి వచ్చినప్పుడు కూడా ఇదే పద్ధతి చేశారు ఆయన. సునామి వచ్చినప్పుడు కృష్ణ జిల్లాకు పోయి సునామి బాధితులను పరామర్థించడానికి పోయి అక్కడ కూడా ఇట్లాగే విక్షరీ సైన్ చూపించారు. ఇదేమి పద్ధతి అధ్యక్షా. ఆయనకు మామూలుగానే సప్పు రాదు. ఆయనకు సప్పు జనరల్గా రాదు. కాని ఇటువంటి వరదలు వచ్చినప్పుడు, సునామి వచ్చినప్పుడు సప్పు వస్తుంది. ప్రజలకు ఎంత ఇబ్బంది వస్తే అంత ఎక్కువగా సప్పుతారుమరి. ప్రజలు బాగుస్సుప్పుడు సప్పురు. వర్షాలు వస్తే బాధపడతారువీళ్ల. పంటలు బాగా పండితే బాధపడతారు వీళ్ల. రైతులు సుభిక్షంగా పుంటే బాధపడతారు వీళ్ల. కాని ఏదైనా వరదలు వచ్చినప్పుడు, సునామీలు వచ్చినప్పుడు ప్రార్థి జెండాలు, బ్యాప్టిస్టులే అక్కడికి పోయి విక్షరీ సైన్ చూపిస్తారు. ఇదేమంటే సప్పుతారు. ఇది ఏమి అనందమయ్యా. ఇంత అన్నాయింగా పొలిటిసైట్ చేస్తున్నారు మీరు. గంటన్నర సేపు మాటల్డారు. తొమ్మిది సంపత్తురాలు ముఖ్యముంత్రిగా ఉన్నారే కరకట్టలు ప్రొంగైన్ చేయవలసిన అవసరం ఉందని ఒక మాట చెప్పారే? మరి ఎందుకు మాటల్డాడతారు మీరు? గంటన్నర సేపు మాటల్డాడి ఏమి చేస్తారు?

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు: అధ్యక్షా, మేము మాటల్డాడినప్పుడే చెప్పాను. మేమంతా కూడా గ్రామాలు తిరిగి ఎవరైనా పేదవారుంటే వారిని, బాధితులను ఓదారుస్తూ తిరిగితే ముఖ్యముంత్రి గారు ప్రైస్టర్ రాబర్తులో కూర్చోని ఎదురుదాడికి సిద్ధం చేస్తున్నారని ఆ రోజేపేసరలో వచ్చింది. ఈరోజు 98 సుండి ప్రిపీర్ అయ్యారంటే ఏవిధంగా ఎదురుదాడి చేయాల్సి ప్రిపీర్ కావడానికి ఐదు నిమిషాల్సి పొపం ముఖ్యముంత్రి గారికి 1998లో జరిగిన స్టేట్మెంట్ వచ్చిందంటే ఎంత పర్ఫాక్షన్గా ఎదురుదాడికి ప్రిపీర్ అయ్యారో దీనిని బట్టి అర్థం అపుతుంది. దీనిలో 25 శాతం మీరు వరదలు వచ్చినప్పుడు ప్రికాపసరీ మెజర్సీ తీసుకున్నా రిలీఫ్లో ముందుకుపోయినా ప్రజలకు ఉపయోగపడేది. కాని, మీరు ఎదురుదాడి చేసి ఇప్పునీ సాధించుకుంటున్నారు. ముఖ్యముంత్రి గారు చెప్పారు కాని నేను ఆ రోజు ఢిల్లీలో లేను. ప్రైస్టర్ రాబర్తులోనే పున్నాను. ఆరోజు ఇప్పునీ జరిగినప్పుడు కూడా నేను మానిటర్ చేసాను. నేను 1998 సంఘటనను ఇప్పుడు మాటల్డాడడం లేదు. దీనిపై చాలా చర్చ జరిగింది. ఆరోజు కూడా డిబేట్ జరిగింది. కాంగ్రెస్ ప్రార్థి కూడా ఇక్కడ హానోలో రెయిజ్ చేశారు. మేము కూడా మాటల్డాడము. నేను ఒకటే అడుగుతున్నాను. ఈరోజు నేను చెప్పింది గోదావరి ఎన్.ఆర్.ఎన్.పి గురించి చెప్పాను. అదేవిధంగా ధవళేశ్వరం పుంది. గోదావరి నదికి సంబంధించి చాలా కీయర్గా మాన్యపల్లీ ఉన్నాయి. ఎక్కడక్కడ ఎంతెంత వాటర్ రిలీజ్ అపుతుంది ఎట్లా చెయ్యాలి అనేదానికి సంబంధించి. ఎన్ ఆర్ ఎన్ పి నుంచి 28 లక్షల క్యాసెక్యులు రిలీజ్ చేశామన్నారు. ఎన్.ఆర్.ఎన్.పి నుండి 33 లక్షల క్యాసెక్యుల వాటర్ రిలీజ్ అయ్యాంది. మొత్తం ధవళేశ్వరం నుంచి అని పేసరలో వచ్చాయి. అంత వస్తే 1986లో ముపై అరు లక్షల క్యాసెక్యులు వచ్చింది. ఇప్పుడు వచ్చింది ముపై మూడు లక్షలే. అప్పుడు వచ్చింది ముపై అరు లక్షలే. అంటే మూడు లక్షల క్యాసెక్స్ ఎక్కువ వచ్చినా ఇప్పుడు 28 లక్షల క్యాసెక్స్ అని కొందరు చెబుతున్నారు. కొందరు ముపై మూడు లక్షల క్యాసెక్స్ అని అంటున్నారు. ఎంత అనేది వారే క్లారిషై చెయ్యాలి. నేను అడిగే టెక్సీకల్ పాయింట్ ఏమిటంటే, మీరు ధవళేశ్వరంలో వాటర్ లెవల్స్ మెయిన్చెయిల్ చెయ్యాలేదు. మెయింటన్స్ పక్కకు వదిలిపెట్టారు. 37

గేట్ పనిచెయ్యలేదు. రెండవది, ఎస్.ఆర్.ఎస్.పి నుండి ఒకేసారి పైన క్యాబ్మెంట్లో ఛ్యార్జ్ వచ్చినపుడు ఎక్కువ వాటర్ రిలీజ్ చెయ్యవలసినా మీరు రిలీజ్ చెయ్యకుండా at a time 5 lakhs cusecs of water release చేశారు. ఆ వాటర్ అక్కడ పోలేదు. ఈ వాటర్ రిలీజ్ అయ్యంది. దీనివల్ల వరదలు వచ్చాయి. మీరు చెక్ చెయ్యలేదు. మీ డిపార్ట్మెంట్ అంతా నిద్రపోతుంది. మీరు కూడా ఎవరికీ చెప్పలేదు. మీరు మెయిన్సెట్యూన్ చెయ్యలేదు. దాని పర్యవొనమే అప్పటికపుడు గండ్లు పడ్డాయి. గండ్లు పడినపుడు సాండ్ బ్యాగ్స్ అయినా పెట్టుకోవాలి. మీరు పెట్టుకోలేదు. ఇప్పున్న జరిగాయి. అదే నిధంగా ఇంతకు ముందు మా సభ్యులు అచ్చన్నాయిదు గారు ఒక మాట చెప్పారు. నేను ముఖ్యమంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను. వంశధారకు జూలై మూడవ తేదీన వరదలు వచ్చాయి. అప్పుడు మళ్ళీ అదే గండిలో నీళ్లు వచ్చాయి. ఆ నిధంగా అక్కడ వరదలు వచ్చాయి. ఇది మాసవ తప్పిదం తప్ప మరొకటి కాదు. గపర్మెంట్ టోల్లగొ ఫెయిల్ అయ్యారు. మీరు చెప్పింది వాస్తవమా అని అడుగుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా దీనికి సమాధానం చెప్పాలి. వరద దొంగలు..... మీ వాళ్లు ఈరోజు పేపర్లో చూస్తే ఇళ్లు కూలకున్నా పరిహారం.... కూలితే పరిహారం.... నాయకుల కనుసన్నల్లో జాబితాలు... వరద దొంగలు.... అని ఆ పేపర్లో రాస్ట్రే ఆ పేపర్ను అప్పుడు కోట్ చేస్తారు. ఇప్పుడు మాత్రం ఆ పేపరు మంచి పేపరు అయ్యంది మీకు. నేను అడిగేది అధ్యక్షా. ముఖ్యమంత్రి గారు ఎక్కడికీ పోలేదు. డైరెక్షన్ ఇవ్వలేదు. ఆయన డైరెక్షన్ ఇవ్వలేదు కాబట్టి వారి మంత్రులు పోలేదు. అందరు మినిషన్స్, అదే మాదిరిగా జిల్లా మినిషన్స్, రెవెన్యూ మినిషన్స్ అదే మాదిరిగా ఇరిగేషన్ మినిషన్స్ కాని ఇంకోక పక్క అగ్రికల్చర్ మినిషన్స్ కాని ఎవరూ కూడా ప్రజల దగ్గరకు పోకుండా ప్రజలు ఇఖ్యందులలో ఉంటే.... మీరు వారిని పోచ్చరించి ఉంటే..... ఈరోజు రిలీఫ్ కొరకు నానా యాతనలు పడే పరిస్థితి ఉండేది కాదు. అటువంటి దానిని మళ్ళీ మీరు సమర్థించుకుంటున్నారు.

### మ.3.30

ముఖ్యమంత్రిగారూ ఎదురుదాడి మంచిది కాదు. ఇప్పట్కేనా మీలో మార్పు రావాలి. ప్రజలకు ఉపయోగపడేట్లుగా సమాధానం చెప్పండి. వారు బాధలలో ఉన్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారికి పేదవారి మీద అభిమానం ఉంటే ఇళ్లకు సంబంధించి ఇచ్చే డబ్బు అంతకుముందు రు.1500 ఇస్తే దానిని రు.1200కు తగ్గించరు. ప్రార్థియల్గా డ్యూమేజి అయిన వాటికి రు.1000 నుండి రు.750 చేశారు. వస్తువులకు, బట్టలకు రు.350 పైన ఇస్తే దానిని ఇప్పుడు రు.150లకు తగ్గించే ప్రయత్నం చేశారు. మేము నిర్ణయించా డిమాండును అడిగాము. కృష్ణ వరదలు, 1986 వరదలు, 1996 తుఫాను గురించి కాని మాటల్లాడడానికి మేము సిద్ధంగా ఉన్నాము. వరదలలో, తుఫానులలో తెలుగుదేశం ప్రార్థి ఎలా చేసిందో, మీరెలా చేశాలో చర్చకు సిద్ధంగా ఉన్నాము. నేను వరదల గురించి, కరకట్టల గురించి మాటల్లాడాను. డిమాండ్ చేశాను. కేంద్రం నుండి డబ్బులు తెమ్మని ప్రధానమైన డిమాండ్ చేశాను. మీరు ఎదురుదాడి మాని ప్రజలు ఇఖ్యందులలో ఉన్నారు వారిని కాపాడండి. మీరు ఫెయిల్ అయ్యారు. ఇప్పటికే 16 రోజులైంది. మరల ఎదురుదాడి చేసి కాలయాన చేయకండి. ఏనీ చేస్తాలో చెప్పండి. నమస్క పరిష్కారం కోసం ముందుకురండి. ప్రజలు బాధలలో ఉన్నపుడు ఎదురుదాడి చేయడం, రాజకీయాలు చేయడం మంచిది కాదని ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కన్నా లక్ష్మీప్రారాయణః అధ్యక్షౌ, దురద్రష్టమండీ, గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకులు 8 సంపత్సురాల 8 నెలలు ముఖ్యమంత్రిగా చేశారు. ఇప్పుడు ప్రభుత్వం ప్రతిపక్ష నాయకుడిగా ఒక హోదా ఇచ్చింది. దానికి

ప్రోవోకాల్ ఇచ్చారు. ఆ ప్రోవోకాల్ ఉంది కాబట్టి అక్కడికి వెళ్లి వచ్చారు. పని ఏమి లేదు కాబట్టి వెళ్లి వచ్చారు. తప్పు లేదు. వెళ్లి వచ్చిన తరువాత ఈ హాస్టల్ కనీసం వాస్తవాలు చెప్పి ఉంటే ఎదురుదాడితో పని లేదు. ప్రభుత్వం నిన్ననే మొదటి రోజునే ఈ కెలామిటీ గురించి మాట్లాడాలని, మేము చేసిన పనిని పత్రికలు ఎలా ఇంస్ట్రున్యూయి? ప్రజలను ఎలా తప్పుదోష పట్టిస్తున్యూయి? ప్రతిపక్ష నాయకుడు ఎలా దుష్టుచారం చేస్తున్యూడనే వాటి గురించి మాట్లాడాలని అనుకున్యాము. ప్రతిపక్ష నాయకుడుగారు నిన్న వాయిదా వేయించేట్టు మీరు ఇచ్చిన బ్రేక్స్టాస్టలో ఆయన ఇంట్స్ట్రున్ చెప్పారు. ముఖ్యమంత్రిగారికి ఉ.11.30కు మీటింగ్ ఉందని, ఉ.11.00లకు ప్రీపోన్ చేయాలని అన్నారు. అప్పుడు వారు అసలు జరిగితే కదా అని అన్నారు. అది ఆయన ఇంట్స్ట్రున్. ఈ హాస్టల్.....

### (అంతరాయం)

డా. వై.ఎస్. రాజశేఖర్ రెడ్డిః శ్రీశైలం గేట్సు ఎత్తుడంలో జాప్యం చేయడం వల్ల శ్రీశైలం పార్ హాస్ట నుంపుకు 1998లో వారు కారకులయ్యారనే నిషయం చెప్పిన తరువాత కూడా, ఆయన మాట్లాడుతూ 98 గురించి మాట్లాడదలచుకోలేదని అన్నారు. పాపం దానికి ఒప్పుకున్యారు. దానికి సంబంధించి .....

### (అంతరాయం )

పదలి వేద్దామని చెప్పాను కదయ్యా. 98 సంవత్సరం గురించి ఇప్పుడు మాట్లాడవద్దు, పదలి వేద్దామని అంటున్యాడు, పదలివేద్దాము. పోనీ ఆ తప్పు సరే అనుకుందాము. దాని తరువాత మాట్లాడుతూ ఎన్సార్ ఎన్సికి సంబంధించిన ఫ్లోన్ 48 వేల క్యాసెక్స్ మటుకు ఆ రోజు రిలీజ్ చేశాము. అది ఇక్కడికి రాకుండానే బ్రీచెన్ జరిగాయి అని చెప్పిన తరువాత ప్రతిపక్ష నాయకుడు అలా మాట్లాడడం ఏమిటండీ? శ్రీశైలంలో రిలీజ్ చేశారు. ధవళేశ్వరంలో గేట్సు వేయలేదు కాబట్టి బ్రీచ్ అయ్యాయి. శ్రీశైలం రిలీజ్ చేసి ధవళేశ్వరంలో గేట్సు వేయకుండా ఉంటే ఎక్కడ బ్రీచ్ కావాలి? ధవళేశ్వరం పైన బ్రీచ్ అపుతుందా? ధవళేశ్వరం క్రింద బ్రీచ్ అపుతుందా? ఏమైనా అర్థం ఉండేట్టు మాట్లాడండి. కాసేపు ముఖ్యమంత్రిగా పది సంవత్సరాలని, కాసేపు తొమ్మిది సంవత్సరాలు పనిచేశానని అంటారు. లెక్కలు చూస్తే 8 సంవత్సరాల 8 నెలలు ముఖ్యమంత్రిగా పని చేశాడని కన్నా లక్ష్మీస్కారాయణ చెప్పాడు. *Kanna is vouch saying.* నేనైతే ఆ రోజు హాస్టల్ లేను. *At that time, I am P.C.C. President.* ఎందుకండీ, నోరు తెరిస్తే అబద్ధాలు తప్ప ఇంకోకటి రావా మీకు? .....

### (అంతరాయం )

శ్రీ సిహెచ్. జగ్గరెడ్డిః అధ్యక్షా, ఈ మధ్య కాలంలో ఏర్పడిన వరదల గురించి ప్రతిపక్ష నాయకులు మాట్లాడడం జరిగింది. ఈ రోజు ధవళేశ్వరం వద్ద ఉన్న బ్యారేజి కెవలం రెగ్యులేటరే కాని అది నీటిని స్టోరేజి చేసే ట్యూంకు కాదని ప్రతిపక్ష నాయకులకు మనవి చేస్తున్యాను. అక్కడ మొత్తం గేట్లు వేయకుండా ఆపితే మొత్తం రాజమండి ప్రాంతం సుండి కోసిని అంతా మునిగిపోయే ప్రమాదం వచ్చి ఉండేది. దీనిని గమనించి ప్రతిపక్ష నాయకులు మాట్లాడితే బాగుంటుంది. కోసిని ముఖద్వారమైన కొత్తుపేట గురించి అది ఎక్కడ ఉందో కూడా తెలియని వారు ఈ రోజు మాట్లాడుతున్యారు. 1986లో గోదావరిలో ఇదే రకంగా వచ్చిపుస్తుడు 36వేల క్యాసెక్స్ వాటర్ వచ్చినప్పుడు చాలాపరకు నాలుగైదు చోట్ల గండ్లు పడిన సంగతి తెలిసినదే. తరువాత తొమ్మిది సంవత్సరాలు అధికారంలో ఉన్నప్పుడు ఈ ప్రేమ ఏమైంది? వారే దానికి సంబంధించి సరైన చర్యలు తీసుకున్నట్లయితే ఈ ప్రమాదం వచ్చేది కాదు. రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రి అయిన తరువాత

తీసుకున్న చర్యలు, వారు ముందే తీసుకున్నట్లయితే ఒక్కచేట కూడా గండిపడకుండా ఉండేది. 33 క్యాసెక్స్ నీరు పచ్చినప్పుడు అనేక చోట్ల స్థానికంగా ఉన్న ప్రజలు, ప్రజాప్రతినిధులు అందరూ పెల్లి గోదావరి గట్ల మీద నిలబడి కరకట్లు వేసి కాపాడడం జరిగింది. 16 మండలాలలో అధికారులంతా కరకట్లల వద్దకు పచ్చి మెటీరియల్ ప్రావైడ్ చేయడం వల్ల ఈ రోజు కొంతవరకు అయినా కాపాడగలిగాము. కొత్తపేట 80 కి.మీ.ల వరకు రెండు వైపుల కరకట్లు వేయడం జరిగింది. బలహినమైన ప్రాంతాలను అక్కడి ప్రజలు, అధికారులు ఇసుక సంచలు ప్రావైడ్ చేయడం వల్ల ఒకటిస్వర కి.మీ. గోదావరి సుండి ప్రపాశ్సన్నప్పటికీ అంత పెద్ద ప్రమాదం జరగకుండా కాపాడగలిగాము. స్థానికంగా ఉన్న మంత్రివర్యులు రామమోహన్ రావుగారు, ఇన్ఫార్మేషన్ మంత్రివర్యులు పొన్నాల లక్ష్మియ్యగారు అమలాపురంలో ఉండి అక్కడి సుండి అన్ని ప్రాంతాలు వచ్చి చూసి అధికారులకు తగిన ఇన్ఫ్రాస్ట్రాక్చన్స్ ఇచ్చి దీనిని కాపాడడం జరిగింది.

మ. 3.40

ముఖ్యంగా గతంలో లాగా వదిలిసెట్టి ఉంటే ఉంటే కోసిము అంతా జలమయమై ఉండేది. రెండు వైపులా కరకట్లు ఉండి, మధ్యలో ఉన్నటువంటి ప్రాంతం అంతా పచ్చగా ఉందని చాలా మంది అసుకుంటుంటారు. వరద సమయంలో కోసిము ప్రజలంతా ప్రాణాలు గుప్పెట్లో పెట్టుకొని ఉన్నారనేది యదార్థం. 86 సంవత్సరం తరువాత వారు ఎంత మంజూరు చేశారో చెప్పుమనండి. రాజశేఖర రెడ్డి గారు మానియాజకవర్గానికి పచ్చినప్పుడు అక్కడ ఉన్నటువంటి రైతాంగంతో మాటల్చడారు. ఇక్కడ ఉన్నటువంటి లంకలన్నీ మునిగిపోతున్నాయి, చర్యలు తీసుకోండని చెప్పగానే తక్షణమే ఆయన స్పందించి అడ్డుకట్లు కట్టడానికి నలబై కోట్ల రూపాయలు ప్రావైడ్ చేశారు. దానివల్ల ముఖద్వారమైన కోసిముకు వరద పారకుండా ఉండని మనవిచేస్తున్నాను. అధ్యక్షా, అనోన్స్ చేయడానికి గట్టు ఉండాలి. మేము అధికారంలోకి వచ్చి రెండుస్వర సంవత్సరాలు అయింది, ఇంకా రెండుస్వర సంవత్సరాలు ఉంది. ఉన్న సమయంలో ఈ కరకట్లను పూర్తి స్థాయిలో బలపరుస్తామని రాజశేఖర రెడ్డి గారు చెప్పారు. ఎప్పుడైనా ఆ తొమ్మిది సంవత్సరాలలో వారు అనోన్స్ చేసిన గట్టు ఉన్నాయా అని అడుగుతున్నాను. అదే విధంగా ఎం.ఎల్.ఎల్ తిరగడం లేదని అంటున్నారు. ఒక్కసారి వార్పుత్రికలను తిరగేసి చూడమని చెప్పాండి. కోసిములో ఉన్నటువంటి ప్రతి ఏ ఎం.ఎల్.ఎ నిద్రపోకుండా వరద ప్రాంతాలలో ఇంటింటికి తిరిగాము. బోస్ గారు, చిట్టబ్భాయి గారు, సేను ఇంటింటికి వెళ్లాము. వరదలలో చిక్కుకున్న వారిని బయటకి లాగిన పరిస్థితులు ఉన్నాయి. వారు మాత్రమే తిరిగారు అసుకుంటే అది తప్పిదమని మనవిచేస్తున్నాను. అదే విధంగా మంత్రుల గురించి మాటల్చడారు. రెపెన్యూ మంత్రి గారు అన్ని ప్రాంతాలు తిరిగారు. అగ్రికల్చర్ మినిస్టర్ గారు జరిగిన పంట సష్ట్రాన్ని అంచనా వేసి, అనేక ప్రాంతాలలోని రైతులను కలిసి రెప్యూ మీటింగ్ ఏర్పాటు చేసి ఎక్కడ ఇబ్బంది పడే పరిస్థితులు రానిప్పమని చెప్పడం జరిగింది. నాయకులందరూ ప్రకృతి విపత్తులను ఎదుర్కొనే కార్బోకమం చెయ్యాలి తప్ప కష్టపడి పనిచేస్తున్నటువంటి నాయకులను డీమోరలైజ్ చేయడం సబటు కాదని మనవిచేస్తున్నాను. ముమ్మడివరం శాసనసభ్యులు అనేక ప్రాంతాలు తిరిగి కలెక్టర్తో గొడవపడిన సందర్భాలున్నాయి. ఆ శాసనసభ్యుడిని ఎక్కడా తిరగలేదు, నువ్వు ఇంట్లో కూర్చున్నారు అని అనడం సబటు కాదని మనవిచేస్తున్నాను. ముమ్మడివరం ఎక్కడ ఉండో తెలియని వారు ఇక్కడ చాలా మంది ఉన్నారని తెలియజేస్తున్నాను. ఎటువంటి రిలీఫ్ రాలేదని వారు చెబుతున్నారు. తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో అయిదు లక్షల ఎనష్టై నాలుగు వేల మంది ఉంటే సుమారు లక్ష యాబ్లు వేల మంది ఆశ్రయాన్ని కోల్పోయారు. మూడు వేల రెండు పందల టన్నుల బియ్యాన్ని, ఇరవై కేజీల చౌప్పున ప్రతి కుటుంబానికి ఇష్టుడం జరిగింది. అదే విధంగా లంక గ్రామాలలో

వెలిగించుకోడానికి కిరోసిన లేకపోతే అయిదు లీటర్ల చొప్పున ఎనిమిది లక్షల లీటర్ల కిరోసినని ప్రాప్తి చెయ్యడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాము.

అధ్యక్షుడు, కొంతమంది చంటిపాశాలను ఎత్తుకొని ఫోటోలు దిగి, ఫోటో అయిపోగానే వారిని దించేసి వెళ్లిపోయే రాజకీయం మేము చెయ్యడం లేదు. చంటి పాశలు ఎవరైతే పాలకు ఇబ్బంది పడుతున్నారో, అటువంటి వారికి పాల ప్యాకెట్లు అందించే నిమిత్తం లక్ష ఇరవై ఆరు వేల లీటర్లు పాల ప్యాకెట్లను మాజిల్లాలో మంత్రి గారి చేతుల మీద ఇప్పించడం జరిగిందని, ఇది యదార్థమని, వారిని కూడా వచ్చి వెరిపై చెయ్యమని అడుగుతున్నాము. అదే విధంగా 250 బస్టాల మిల్చ్ పోడర్ను ఇప్పుడం జరిగింది. ఏనిధి ప్రాంతాల నుండి వచ్చిన పుడ్ ప్యాకెట్స్ పోడవకుండా అధికారులను నియమించి, జిల్లా అధికారి పంపించినటువంటి పుడ్ ప్యాకెట్స్ ను వెరిపై చేసి పంచిప్పడం జరిగిందని, ఎక్కుడా కూడా పోడవని పుడ్ ఇప్పులేదని, వారు కావాలని ఏదో ప్రిపేర్ చేసి తీసుకొస్తున్నారని మనవి చేస్తున్నాము. దీనికి ప్రభుత్వం బాధ్యత పహించదని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాము.

అధ్యక్షుడు, ఇంక రామోహనరావు గారి గురించి మాటల్చారు. హడాపుడిలో ప్రభుత్వం చెయ్యలేకపోయిన ఒకటి, రెండు పనులను విమర్శ రూపంలోనో, సూచన రూపంలోనో తెలియజేస్తే, దానికి చర్యలు తీసుకోగలుగుతాము అంతేకాని ప్రతీది రాజకీయం చెయ్యడం మంచిది కాదని నేను మనవి చేస్తున్నాము. జక్కుంపూడి రామోహనరావు గారు ఆరోగ్యార్థిత్వాన్ని ఇబ్బంది పడుతున్నారని మందరికి తెలుసు. ఆయన కొంత డైట్ పుడ్ తీసుకోవలసిన సందర్భంలో రాజమండ్రి నుండి బాయిల్ కూరగాయలు తెప్పించుకొని తింటువంటి దానికి రాజమండ్రి నుండి ప్యాకెట్లు తెచ్చుకొని అమలాపురం గెస్ట్హాస్లో కూర్చోని తింటున్నారు అనడం ఎంతవరకు సబబని వారిని అడుగుతున్నాము.

అధ్యక్షుడు, తెలుగుదేశం నాయకులు లాంచి పై దేవిపట్టుంకి వెళ్లిస్తున్నాడు, రాజమండ్రి నుండి బిర్యాని ప్యాకెట్లు పట్టుకొని వెళ్లి అక్కడున్నటువంటి ప్రైస్ వాళ్లకి కూడా కనీసం ఇప్పులేదు. అటువంటి వారు రామోహనరావు గారిని క్రిటిస్ జీ చెయ్యడం ఎంతవరకు సబబని అడుగుతున్నాము. అదే విధంగా ఆరోగ్యాన్ని లెక్క చెయ్యకుండా ముఖ్యంగా సబితా ఇంద్రా రెడ్డి గారు లక్ష్మయ్ గారు ఈ విధంగా ఎంతోమంది మంత్రులు వరద ప్రాంతాలను సందర్శించారు. ఎవరు ఎప్పుడు ఫోన్ చేసినా స్వయంగా వెళ్లి .....

### (తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులచే అంతరాయం)

ప్రకృతి వల్ల వచ్చినటువంటి దానికి ఎవరింట్లోనో ట్యాప్ కట్టేస్తే ఆగిపోయేది కాదు. పొన్నాల లక్ష్ముయ్ గారింట్లో ట్యాప్ కట్టేస్తే వరద ఆగిపోయే పరిస్థితి లేదు. గతంలో వరదలు వచ్చినప్పుడు, మళ్లీ అటువంటి పునరావృతం కాకుండా తెమ్మిది సంవత్సరాలలో వారు ఏనిధినైన చర్యలు తీసుకున్నారో వాళ్లకి తెలుసు. కరకట్టును బాగుచెయ్యడానికి 350 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించాలని దమ్ముగా నిర్ణయం తీసుకున్న నాయకుడు రాజశేఖర రెడ్డి గారని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాము. తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో ముప్పై అయిదు మంది చనిపోయారు. సెదువూడిలంక అనే చోట పడవలు వల్ల పరిస్థితిలో గోదావరి ప్రపహిస్తున్న సందర్భంలో, చంద్రయ్ అనే వ్యక్తి చనిపోతే అక్కడికి సంబంధిత అధికారులను పంపించి పోస్ట్స్ మార్పం కూడా అక్కడే చేయించే ఏర్పాటు చేశాము. ఇప్పుడే వారికి తెలుసో తెలియదో? వరద వచ్చిన ప్రాంతాలలో వ్యాధులు ప్రబలకుండా, మెడికల్ క్యాంప్స్ అదే విధంగా భీచింగ్ పోడర్ ఇప్పుడం, మంచినీళ్ల, మొబైల్ మెడికల్ క్యాంప్స్

ఏర్పాటుచెయ్యడం జరిగిందని ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాను. రోగాల బారిన వడిన ప్రజల దగ్గరకు డైరెక్ట్ గా వెళ్లి టీఎమ్ఎంట్ ఇప్పించి, మెడిసిన్స్ ఇచ్చే కార్బోక్షమాన్సి చేపట్టము. తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో పదిహేను వందల అరవై రెండు వశవులు చనిపోవడం జరిగింది. వెటర్స్ నంస్థలకు 35 లక్షల రూపాయల సష్టం వచ్చింది. ఎంతమందికి పునారాసం కావాలో అంతమందికి పునారావాసం కల్పించడానికి అధికారులు సిద్ధంగా ఉన్నారని ఈ సందర్భంగా మనవిచేస్తున్నాను. నాలుగు లక్షల డెబ్మీ ఆరు పేల మూడు వందల ముప్పై నాలుగు మందిని సురక్షిత ప్రాంతాలను తరలించడమే కాకుండా 203 రిలీఫ్ క్యాంపులను, కమ్యూనిటీ కిచెన్ సెంటర్స్ ఏర్పాటు చేసి అందిరికి రిహాబిలిటీస్ కల్పించడం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను. ఒకటి రెండు ప్రాంతాలలో ఎక్కడైనా ఇబ్బంది ఉంటే, ముఖ్యమంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకెళ్లినట్లయితే, గతంలో లాగ కాకుండా వెంటనే చర్యలు తీసుకోవడానికి ఈ ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉందని మనవిచేస్తున్నాను.

మ..3.50

ఆదే విధంగా ఆఖరుగా మనవి చేసేదేమంటే ముఖ్యంగా ఈ కోసెనీమలో ఉన్నటువంటి అన్ని నియోజక వర్గాలలో ప్రాణసష్టర్ జరిగింది. మిగిలిన అన్ని నియోజకవర్గాలలోని ప్రజలంతా కూడా ముఖ్యంగా లంక ప్రాంతాల మీద ఆధారపడి బ్రతుకుతుంటారు. అటువంటి చేట తమలపాకు, కండ, అరటి తదితర పంటలన్నీ తీవ్రమైన నష్టానికి గుర్తైనాయి. గతంలో సంభవించిన తుపానువల్ల ఇదేరకమైన పరిస్థితి సంభవిస్తే కొత్తపేట నియోజకవర్గానికి మూడు కోట్ల రూపాయల సబ్సిడీగా ప్రభుత్వం సహాయం చేయడం జరిగింది. అయినప్పటికీ కూడా ఈ ఇబ్బంది మరలా రావడం జరిగింది. ముఖ్యంగా కొన్ని లంక గ్రామాలలో పాగుచేస్తున్న భూములలో ఇసుకమేటలు పేయడం జరిగింది. దానికి కూడా సంబంధిత అధికారులు ముఖ్యంగా మంత్రి రఘువీరారెడ్డిగారు మా జిల్లాకు వచ్చినపుడు ఆయన కూడా బ్యాంకువారితో మాట్లాడడం జరిగింది. వారికి లోనీలు ప్రాప్తైడ్ చేసి ఇసుకమేటలు వేసినటువంటి లంక గ్రామాలలోని పాలాల్లో ఇసుక మేటలు తొలగించడానికి లోనీలు కల్పించవలసిందిగా మాట్లాడడం జరిగింది ఈ విషయాలన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొని ముఖ్యంగా ఏ ప్రతిపక్ష నాయకుడైనా, ఎవరైనా చేసే విమర్శ అధికార పార్టీవారికి ఒక సూచనలా ఉండాలి తప్ప కేవలం రాజకీయంగానే మాట్లాడడం నరికాదు. నేనే వెళ్లి వరదల్లో ఉన్నారని చూశాను తప్ప అధికార పార్టీ వారు ఇంకెపరూ వచ్చి చూడలేదని అసడం భావ్యం కాదు. వారు కోసెనీమలో ఉన్నది రెండు రోజులు మాత్రమే. ఈరోజు కోసెనీమకు చెందిన శాసనసభ్యులందరు కూడా అక్కడ అన్ని ప్రాంతాలను వదలిపెట్టుకుండా తిరుగుతున్నారన్న సంగతి ఇక్కడన్న అందరికి తెలుసు. అదే విధంగా తొమ్మిది సంవత్సరాలు అధికారంలో ఉన్నపుడు వారు ఎన్నిసార్లు కోసెనీమకు పచ్చారు. పై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డిగారు ఎన్నికైన తరువాత ఎన్నిసార్లు పర్యాటించారో తెలుసుకొని ఆత్మనిమర్య చేసుకోవాలని వారికి కూడా మనవిచేస్తూ నాకు ఈ అవకాశం కల్పించినందుకు పెద్దలందరికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ డి.శ్రీధరబాబు (మంథని): అధ్యక్షా, కేంద్ర నుంచి రిలీఫ్ టీఎస్ వచ్చాయి. Tomorrow they will be visiting. We can continue discussion on Monday.

(ప్రతిపక్ష సభ్యులనుంచి అంతరాయం)

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్ (నకీరేకల్): ఏదో ఒకటి చెబితే సరిపోతుంది. మళ్ళీ సోమవారానికి ఎందుకు సౌర్.

Mr.Speaker: They are requesting for Monday. Central Team has already come. Some of the Ministers and Legislators have to accompany the Team. కేంద్రం నుంచి సెంట్రల్ టీమ్స్ వచ్చాయండి. వరదల ప్రాంతానికి సంబంధించిన సభ్యులందరూ వెళ్లాలి. వారు ఈరోజు అడిగేదేమంటే ఈ రోజు సభ్యులందరూ మాట్లాడవలసింది క్లోజ్ చేధ్యం . Reply will be given on Monday. Reply and Clarifications will take long time. రిప్లై క్లారిఫికేషన్స్ పది, పదిహేను నిమిషాలలో అయ్యేది కాదు కదా.

(టిడిపి, సిపిఐ, సిపిఎం సభ్యుల నుంచి తీవ్ర అంతరాయం)

అవునండి, మీరు వినండి. మీరు ఈ రోజు చర్చ పూర్తి కానివ్వండి. సెంట్రల్ టీమ్స్ వస్తున్నాయి. I called Subbarayudu garu. Let Subbarayudu complete. రఘువీరారెడ్డిగారూ మీరు చెప్పండి. మంత్రిగారు ఏనీ చెబుతారో మీరు వినండి.

(టిడిపి, సిపిఐ, సిపిఎం సభ్యుల నుంచి తీవ్ర అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్.రఘువీరారెడ్డిః నెన్న అందరం కలిసి బి.ఎ.సి.లో నిర్లయం తీసుకున్నాం . కొశ్వర్ అవర్ అయిన తరువాత మూడు గంటలైనా గానీ, నాలుగు గంటలైనా గానీ కావాలన్నారు. మేమైతే రెండు గంటలు చాలంటే వారు నాలుగు గంటలైనా కావాలన్నారు. సరే మేము ఓ.కే అన్నాం . మీరు ఉదయం చాలా క్లియర్గా చెప్పారు. నల్చై అయిదు నిమిషాలు తెలుగుదేశం పౌర్ణవారు మాట్లాడతారు. మిగితా ఇర్వై నిమిషాలు మమ్మల్ని మాట్లాడమన్నారు.

(అంతరాయం)

ఒకటిస్నరకు రెవిమ్యా మినిషన్ రిపై ఇస్తారు. తరువాత సన్ను రిపై ఇప్పమన్నారు. ఆ రిపై ఇచ్చి, క్లారిఫికేషన్్ అయితే మూడు గంటలకు అయిపోయేది. నల్చై అయిదు నిమిషాలని చెప్పి గంటస్నర సేపు ప్రతిపక్ష నాయకులు మాట్లాడారు. ఇప్పుడు నాలుగు గంటలు అవుతుంది. మాకు ఇఖ్యంది ఏమీలేదు. కాకపోతే సెంట్రల్ టీమ్స్ వచ్చాయి. ఆ టీమ్స్ వచ్చినపుడు ఆ ప్రాంతానికి చెందిన శాసనసభ్యులు వెళ్లవలసిన అవసరం ఉంది . వారితోబాటు మంత్రులు కూడా వెళ్లవలసిన అవసరం ఉంది. అందువల్ల ఇప్పుడు రిపై స్టాప్ చేస్తే బాగా ఆలస్యమవుతుంది. ఆ టీమ్సుతో పోలేము. ప్రభుత్వంలో మాకు మిగిలిన బాధ్యతలు కూడా ఉన్నాయి. దయచేసి గుర్తైరగాలి. అందుకోసం చెబుతున్నాము. మేము రెడీగా ఉన్నాం . మీరు ఒకటిస్నర, రెండు, మూడు గంటలకు ఇచ్చినా కూడా రిపై ఇచ్చేవారం . అందుకోసమే మేము కోరేదేమంటే రిపై కూడా ఎలాబోటగా ఉంటుంది. మళ్ళీ క్లారిఫికేషన్్ ఉంటాయి. ఇంకా వారి వారి నియోజకవర్గాలలో అక్కడ ఇఖ్యంది ఉండి చెప్పవలసినవారు కూడా చాలా మంది ఉన్నారు. వారు కూడా మాట్లాడవలసిన అవసరముంది. ఎవరి నోరు నొక్కవలసిన అవసరం లేదు. ఇప్పుడు మీరు రిపై కావాలంటున్నారు. అందుకోసం మీరు మీ టైంకు confine కావలసి ఉంది. నాలుగు గంటలవరకు ఉఁడకదంపుడు ఉపన్యాసాలిచ్చి ఇప్పుడు మళ్ళీ రిపై కావాలి, మేము చెప్పినదే కావాలనడం భావ్యం కాదు. సెంట్రల్ టీమ్స్ వచ్చాయి. మంత్రులుగా, శాసనసభ్యులుగా వెళ్లవలసినవారు ఉన్నారు. మేము వెళ్లి సెంట్రల్ సుంచి ఎక్కువ ఫండ్షన్ తీసుకరావడానికి అక్కడి వాస్తవాలు సెంట్రల్ టీమ్కు చెప్పవలసిన బాధ్యత మాకు ఉంది. అందువల్ల ఇలా కంటిస్మా చేస్తే కాదు. దయచేసి ఒకరిద్దరు సభ్యులు మాట్లాడాల్సి ఉంటే మాట్లాడించండి. మేము ఎల్లుండి రిపై ఇస్తాం . మీరిచ్చిన సూచనలను దృష్టిలో పెట్టుకొని మేము చెబుతాం .

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఒక్క నిమిషం ఆగండి. మీరు మాటల్లాడుదురుగానీ. Kindly take your seats. మినిస్టర్ గారు చెప్పిన ప్రకారం గపర్చమెంటు వైపునుంచి సెంట్రల్ టీమ్స్ వచ్చాయి. ఇప్పుడు రిప్లై స్టోర్స్ చేస్తే కనీసం ఒకటి, రెండు గంటలు పడుతుంది. They have to go. My suggestion is that the entire discussion can be completed now. Reply will be on Monday.

(అంతరాయం)

మనం ఉదయం టైం ఫిక్స్ చేశాం . టైం ప్రకారం నడవలేదు. Everybody took his own time. అవునండి, చేప్పేది వినండి. మనం టైం నిర్ణయం చేశాం . ఆ టైం ప్రకారం జరిగిందా? Central Team has come. నర్సింహాయ్యగారూ మీరు చూడాలి. ఇంకా సభ్యులు మాటల్లాడేవారున్నారు. Let us complete discussion today. On Monday Reply will be there. మీరంతా సహకరిస్తే అందరు సభ్యులు మాటల్లాడతారు. ఈ రోజు పూర్తి చేస్తోం . ఇం .

సా. 400

( ప్రతి పక్కాల సభ్యులు వెంటనే ప్రభుత్వం రిప్లై యువ్వాలని పట్టుపట్టసాగారు )  
ఈ రోజు మాటల్లాడవలసిన సభ్యులు మాటల్లాడడం పూర్తి కానీయండి.

శ్రీ పై. రామకృష్ణుడు (తుని) : అధ్యక్షా, ఈ డిబేట్ మొదలయ్యే ముందు తమరు కేటగారికల్గా ఈరోజే రిప్లై కంప్లీట్ చేద్దాము అని చెప్పారు. ఈ రోజు రిప్లై అయిపోయిన తరువాత సోమవారం నుండి వేరే బిజినెస్ లీసుకోవచ్చునని మీరు చెప్పిన మాటకు మేము కట్టుబడి వున్నాము. మా తరపున యిక మాటల్లాడేది లేదు. తమరు రిప్లై యుప్పించండి. రఘువీరా రెడ్డి గారు మాటల్లాడుతూ రెండింటికి, మూడింటికి మాటల్లాడడం పూర్తయితే బాగుండేదని చెప్పారు. ఇది శాసనసభ అధ్యక్షా. ఇది సియల్పీ కాదు, గాంధీ భవన కాదు గంట ముందో లేక గంట తరువాతో మాటల్లాడడానికి. తమరు కేటాయించిన సమయానికి అనుగుణంగా సభ్యులం మాటల్లాడుతున్నాము. మాకు డైరెక్టర్ ఈ రోజు రిప్లై యువ్వండి. సోమవారం రోజు మరొక అంశం చర్చించవలసిన అవసరం వుంది. ఈ రోజే మంత్రిగారు రిప్లై యువ్వాలని మేము డీమాండ్ చేస్తున్నాము.

శ్రీ నోముల నర్సింహాయ్య : అధ్యక్షా, తమరిని చేతులు జోడించి ప్రార్థిస్తున్నాను. గతంలో జరిగిన రెండు మూడుట సెషన్స్ ఒక్క అంశం డిస్కపర్సనల్ ముగిశాయి. అది మా అప్రహాసన్. బిఎస్ జరిగినప్పుడు మొదటి నుండి చెబుతూనే వున్నాము. తమరు కేటగారికల్గా బయట ఎస్యూరెన్స్ యుచ్చారు. ఇప్పుడు నాలుగు గంటలు అయింది. మరొక రెండు గంటలు పట్టినా సరే పూర్తి వివరాలతో సమాధానం చెప్పునుండి. ఈ అంశం ఈ రోజు ముగియకపోతే సోమవారం పూర్తి చేయరు. తమరు ప్రతిపక్షంలో పున్సప్పుడు చూశాము కదా సర్. రాత్రి ఎనిమిది, తొమ్మిది గంటల దాకా స భ సడిచిన సందర్భాలు వున్నాయి. సెంట్రల్ టీమ్ వచ్చిందని, ప్రభుత్వానికి రెస్పోన్సిబిలిటీ పుండని అన్నారు. నేను కాదనను. మన సెక్రటరీస్, థీఫ్ సెక్రటరీ దగ్గర ఆలోచ్చి డీటెయిల్స్ వున్నాయి. ఇప్పుడు ఫ్లాడ్ ఎఫ్స్కెండ్ ఏరియాస్కు పోయేది లేదు. వారు చేసేది రికార్డు చూడడమే. ఇది సోమవారానికి పొడిగిస్తే సగం సెప్టెన్బర్ ఇదే సరిపోతుంది. ఇంతకంటే అదనంగా వెంకటరాపు గారు చెప్పేది ఏముంది? మేము కోరేది ఒకటి. మీరు చెప్పిన మాటకు మీరు కట్టుబడి వుంచారా, లేదా? మేము మిమ్ములను సమ్మతుము.

**మిస్టర్ స్పీకర్:** మనం టైమ్ ఏమి అనుకున్నాము? ఒక్కొక్క పార్టీకి యింత టైమ్ అని అనుకున్న దాన్ని మనం డీవియేట్ అయినాము. పార్టీల వారిగా యింత టైమ్ తీసుకోవాలని అనుకున్నాము. దాని ప్రకారం నడిచిందా? అందువల్ల మాట్లాడవలసిన వారిని కంటీ ట్ చేయనిద్దాము. జలగం పెంకటరావు గారూ, మాట్లాడండి.

( ఇంటర్వ్యూస్ )

వారిని మాట్లాడనీయండి. ఇంకా మాట్లాడవలసిన సభ్యులు పున్నారండీ.

( ఇంటర్వ్యూస్ )

ఆయనను మాట్లాడనీయండి. Some more members have to speak. సర్పింహాయ్గారూ, మీరు చెప్పవలసింది చెప్పారు. ఇంకా మాట్లాడవలసిన సభ్యులు పున్నారు. వారిని మాట్లాడవద్దని చెప్పడం బాగుండదు. లెట్ దెం కంపీట్. జలగం పెంకటరావు గారూ, మాట్లాడండి.

(INTERRUPTIONS)

విజయరామారావు గారూ, చాడా పెంకటరెడ్డి గారూ, ఈ సబ్సైట్ పైన మాట్లాడవలసిన వారు మాట్లాడిన తరువాత మీకు యిస్తాము. We have not yet completed.

( ఇంటర్వ్యూస్ )

Let the Members complete.

( We want reply , ఇప్పుడే జవాబు కావాలి అంటూ టిడిపి సభ్యుల నొందాలు )

Let the member complete.

**శ్రీ చాడా పెంకటరెడ్డి:** అధ్యక్షా, నెన్న చివసిలో సుదీర్ఘంగా చర్చించాము. టిడిపి, సిపిఎం పార్టీల వారు ప్రశ్నోత్తరాలు అవసరం లేకుండా చర్చ జరగాలని తెలిపారు. సభ సజ్ఞాగా సడపవలసిన అవసరం పుంది. ప్రశ్నాపుచి, జీరో అవర్ జరగాలి. వరదపై చర్చ జరగాలి. రోజూ ఒక అంశం చర్చించబడాలనే అవగాహనకు వచ్చాము. ఈ రోజు వరదలకు సంబంధించిన అంశం పూర్తి కావాలి. ఒకరిద్దరు సభ్యులు మాట్లాడిన తరువాత అయినా రిప్పయ్ యిస్పిస్తారా? ఆ రకమైన ఎస్యూరెన్స్ యివ్వండి. ఈ అంశాన్ని మరలా డ్రాగ్ ఆన్ చేసి సోమవారానికి, ఆ తరువాతకి వాయిదా వేయడం వల్ల ఒకే సబ్సైట్ కంటిస్యూ అవుతూ మిగతా సబ్సైట్కు న్యాయం జరగదు. ఈ రోజే ఈ సబ్సైట్ పూర్తి చేయడానికి ప్రయత్నించండి. ఈ రోజే జవాబు యిస్తామనే ఎస్యూరెన్సు యిస్పించి సభ సడపవలసిందిగా కోరుతున్నాము.

**డాక్టర్ జి. విజయరామారావు:** ఉదయం సభ ఎడ్జ్యర్న్ అయిన సందర్భంగా మీరు చాలా స్ఫ్యాంగా చెప్పారు. వచ్చే సోమవారం తరువాత జీవో నం . 610 మీద, గిర్గానీ కమిషన్ రిపోర్టు యింప్లిమెంటేషన్ పైన చర్చ టేక్స్ చేద్దామని ప్రామిన్ చేశారు అధ్యక్షా. ప్రౌదరాబాదు పరిసర ప్రాంతాలలోని భూసేకరణ, రింగ్ రోడ్డు కొరకు భూసేకరణ అంశం సోమవారం నాడు చర్చకు పుంది. అధ్యక్షా, ఈ రోజు ఈ అంశంపై చర్చకు సంబంధించి తమరు అన్ని పార్టీలకు సమయం కేటాయించారు. మీరు టిడిపికి 45 నిముషాలు, మాకు 20

నిముషాలు, నేరే వారికి పది నిముషాలు, ఈ విధంగా సమయం కేటాయించారు. తమరు టెడిపికి ఎక్కువ సమయం వాడుకునే అవకాశం కల్పించారు. కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యులు కూడా దాన్ని ఆక్షేపించి అభ్యంతరం తెలుపలేదు. మీ ఆదేశానికి కట్టుబడి పున్నది టిఆర్ఎంయెస్ వారం మాత్రమే. అటు కాంగ్రెస్ వారు, ఇటు టెడిపి వారు కావాలని 610 జీవోపై చర్చ రాకుండా, పైదరాబాదు పరిసర ప్రాంతాలలో భూసేకరణపై చర్చ రాకుండా పుండడం కోసం యిదే చర్చ కొనసాగిస్తున్నారు. అధ్యక్షా, రోజు ఈ అంశం పూర్తి చేయాలి. సమాధానం యిప్పించి, పూర్తి చేయించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

సా.4.10

SRI AKBARUDDIN OWAISI: Mr. Speaker, Sir, I would like to bring to your kind notice that when the House commenced its proceedings at 8.30 a.m., we were told that under any circumstances, the discussion as well as the reply by the Government would be concluded today itself. During the course of the meeting of the Business Advisory Committee, it was also decided that the said issue would be taken-up for discussion and that the Government's reply would also be completed today itself. During the last Budget Session, continuously for twenty two days, this august House had discussed the issue of Yellemally Irrigation Project. Again, in the same way, the issue of Floods is being discussed. If we go on discuss the same issue for days together, the other important issues like, land acquisition, rising prices, minorities' welfare may not be listed in the agenda. It is a well known fact that majority of the major Demands could not be discussed during the last Budget Session. Sir, it is more than one and half a year that the issue of minorities' welfare has not come up for discussion on the Floor of this august House. In yesterday's BAC meeting, it was unanimously decided to discuss the issue of welfare of minorities. Out of eleven working days for the on-going Monsoon Session, already we have lost the first working day without transacting any important business. Again, today we have already lost the important Question Hour. Every Political Party representing in this august House is equally responsible for this sorry state of affairs. We the smaller political parties are very much confined to the time which was allotted to us by the Hon'ble Speaker. Only the major political parties i.e. the Ruling Party and the main Opposition Party have wasted the valuable time of this House by going on dragging the same issue without arriving at any positive and favourable decisions in connection with initiating the relief and rehabilitation measures in the wake of the recent floods which caused havoc in various parts of the state. The entire State is looking at us for this purpose. We all have been elected by the public at large for the purpose of discussing the peoples' grievances and for their redressal, but not for making allegations and counter-allegations against each other. It is not the time to politicise every issue. It is a constitutional obligation on the part of everybody to find a solution to the peoples' burning problems. Therefore, I request the Hon'ble Speaker to kindly conclude the issue of Floods today itself and that it should not be continued for days together. We don't mind sitting for late hours. Just because the Central Team is visiting the flood affected areas, let this House not postpone the today's listed agenda. The entire House is in very much mood of discussing the said issue and if we can complete this issue today itself, some other issue can be taken-up for discussion on Monday. Therefore, I once again, request the Hon'ble Speaker to kindly conclude the issue of Floods today itself at any cost. Thank you for giving me this opportunity.

MR. SPEAKER: You are all well versed with the rules of procedures of this august House. ఇప్పుడు అనేక ఇఘ్నాలు వచ్చాయి. The MIM Party has mentioned about Welfare of Minorities and the TRS Party has talked about implementation of G.O.Ms.No. 610. రోజు అనెంబ్లీలో ఒకే సభెక్కు ఉండదు కదా! మీరు లేవెనెత్తిన అంశాలను టీక్ప చేయాలంటే రూల్స్ ఉన్నాయి. ఆ రూల్స్ కింద ప్రానిజన్స్ ఉంటాయి. ప్రతి పార్టీకి సమయం ఉంటుంది. దాని ప్రకారం

మాట్లాడుకోవాలి. ఇప్పుడు మనకు ఇదీకృతే సజ్జెక్ష కాదు various other important subjects are needed to be discussed. మనం టైమ్ నిర్ణయించుకుంటే, ఆ టైమ్సు పాటించవలసిన బాధ్యత మనందరి మీద ఉంది. రెగ్యులేట్ చేసే బాధ్యత నా మీద ఉంటుంది. It is not proper to discuss every issue in the form of Short Discussion. There are various options which you have to utilise. I want that more than one issue has to be discussed every day. ఈ రోజుతో అయిపోతుందని కాదు. సోమవారం కూడా హాజ్ ఉంటుంది. క్వశ్వన్ అవర్ ఉంటుంది, 304 ఉంటుంది, మిగతా సజ్జెక్షలుంటాయి. The primary duty of the BAC is to allot time to discuss the issues in proportionate to the strength of each Political Party representing in the House. I am very much confident that all of you would definitely facilitate for the discussion.

**శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి :** బిప్సి మీటింగ్లో మీరు కూడా చాలా స్పృష్టిగా చెప్పారు. రూలింగ్స్పార్టీలో సహా అందరూ కూడా చెప్పింది ఒక్కటే మనం ప్రతి రోజు ఒక ఇప్పుకు టీక్స్ చేసుకోవాలని. 11 రోజుల శాసనసభ సమావేశాల్లో రెండు రోజులు పూర్తయిపోయింది. మిగిలింది 9 రోజులు మాత్రమే. మనం గత రెండున్నర సంవత్సరాలుగా చూస్తున్నాము. ఇప్పటికి అరు సెప్టెంబర్ పూర్తయ్యాయి. మా పార్టీకి సంబంధించి ఒక్క త్రీనాటఫోర్ రాలేదు, రూల్ 74 రాలేదు. ప్రతిపక్షాలకు ఈ ఆఫ్సెన్స్ తప్ప మరొక అవకాశం లేదు. ఈ రోజు రాష్ట్రంలో అనేక సమయాలు ఉన్నాయని భారతీయ జనతా పార్టీ చెప్పడం జరిగింది. దశితుల సమయ ఉంది. దశితులకు సంబంధించిన అర్థిక పరిస్థితి, వారి హక్కులకు సంబంధించిన ఇప్పు ఉంది. వాటి మీట చర్చ జరగాలని చెప్పడం జరిగింది. ఈ రకంగా మరొకమైన అంశాలు అనేకం ఉన్నాయి. కాబట్టి దయచేసి ఈ రోజు ప్రభుత్వం దగ్గర పన ఉంటే, జవాబు చెప్పమనండి, సరిపోతుంది.

**శ్రీ ధర్మాన్ధ ప్రసాదరావు :** అధ్యక్షా, నేను మొదటి సుండి చూస్తున్నాను. మొదటి రోజు సమావేశం అయినప్పుడు వరదలు చాలా ఇంపెర్టైంట్ ఇప్పు అని వాదించారు. సాంప్రదాయం ప్రకారం బిప్సి పోదాము, కార్యక్రమాల ప్రాధాన్యతను ఫిక్స్ అప్ చేసుకుండామనుకున్నాము. అయితే నిన్న పోడియం దగ్గరకు వచ్చి సభా సమయాన్ని వృధా చేశారు.....

### (ప్రతిపక్ష సభ్యుల సుండి అంతరాయం )

నిన్న అంత ప్రాధాన్యత గల్గిన అంశమని చెప్పిన వారు, ఈ రోజు ప్రాధాన్యత లేదు, ముగించాలంటూ చెప్పడం ఎన్తవరకు సమంజసమని అడుగుతున్నాను. ఇంత ప్రాధాన్యత గల్గిన అంశం మీద సమాధానం చెప్పవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వానికి ఉంది. నేను మాట్లాడుతాను, రఘువీరారెడ్డిగారు మాట్లాడవలసి ఉంది. అదే విధంగా ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పవలసి ఉంది. మీ ద్వారా రాష్ట్ర ప్రజలకీనికి చెప్పవలసి ఉంది. మేము మాట్లాడేశాము, మీరు చెప్పింది వినడానికి సిద్ధంగా లేపని ప్రతిపక్షాలు చెప్పడం సరైంది కాదు. మేము పూర్తిగా చెప్పాలని అనుకుంటున్నాము. మమ్మల్ని ఏదో అరగంట చెప్పమంటే చెప్పేది కాదు. మేము మీకు ఏ విధంగా జవాబుదారో, ప్రజలకు కూడా మేము జవాబుదార్లమే. కాబట్టి పూర్తి సమాచారం ఇప్పుడానికి మాకు సమయం కావాలి. అవసరమయితే రెండు రోజులు జవాబు చెప్పుతాము. దానని ప్రతిపక్షపార్టీ వాళ్లు నిర్దేశించడానికి నీల్చేదు. మీరు చెప్పవలసిందటా చెప్పారు. మేము విన్నాము. కాబట్టి మేము చెప్పేది కూడా మీరు వినాలి. ప్రజలూ వినాలి. నిన్న ప్రాధాన్యత ఉంది, నేడు లేదా? ఇది కరెక్షు కాదు. దీనికి తప్పనిసరిగా పూర్తి సమయం కేటాయించాలి. ప్రభుత్వం తరపున సమగ్రమైన జవాబును గౌరవ ప్రతిపక్షాలకే కాకుండా, ప్రజలకూ చెప్పవలసిన అవసరం, బాధ్యత మా మీద ఉంది. వరదలకు సంబంధించి సహాయ కార్యక్రమాలు గురించి

చెప్పడమే కాకుండా, రాబోయే మూడు సంవత్సరాల్లో ఏమేమి కార్యక్రమాల్లో చేయబోతున్నామో మా దగ్గర కార్యచరణ ప్రణాళిక ఉంది. దాని గురించి కూడా చెప్పపలసిన అవసరం ఉంది. కాబట్టి తగిన సమయం కేటాయించాలి.

**మిష్టర్ స్పీకర్ : జలగం వెంకటరావు.....**

**(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యుల సుండి అంతరాయం )**

**శ్రీ ఎస్. రఘువీరారాధై :** అధ్యక్షా, స్పీకర్గా మీరు ఏమి ఆదేశించినా, మీరేనీ నిర్ణయం చేసినా దానికి మేము కట్టుబడి ఉంటాము. మీ నిర్ణయం ప్రకారంగా ఉదయం మీరు ఏదైతే టైమ్ నిర్దేశించారో, time and again మీరు గుర్తు చేస్తున్నారు. ప్రధాన ప్రతిపక్షానికి మీరు 45 నిమిషాలు కేటాయించినా, వారు గంటన్నర పాటు మాటల్డాడారు. గౌ.ప్రతిపక్ష నాయకులు మా మీద విమర్శలు చేస్తుంటే, దానికి మేము అబ్బెక్కన్ చెప్పి, మాటల్డాడేందుకు మాకు అవకాశం ఇష్టమని అడిగితే, మీరేనున్నారంటే, రిష్టయ్ చెప్పేటప్పుడు మీరు చెప్పండి, ఇప్పుడు పద్మ అన్నారు. అందుకే సమయం వృధా చేయవద్దని మేము మట్టసంగా ఉన్నాము. టైమ్ అంతా వేష్ట చేసి, ఊకరంపుడు ఉపన్యాసాలు చేశారు. మిగిలిన పార్టీలను నేను అప్రిపియేట్ చేస్తున్నాను. మీరు ఇచ్చిన టైమ్ లోపలే టిఅర్ఎస్ పార్టీ వాళ్ళ గాని, ఎంపిం, కమ్యూనిస్ట్ పార్టీలు గాని కట్టుబడి మాటల్డాడారు. అదే విధంగా కాంగ్రెస్ పార్టీకి మీరు 1 గం .20 ని.లు ఇస్తే, మేము 1గంట 18 నిమిషాలే మాటల్డాడాము. ఇంకా మాకు టైమ్ మిగిలి ఉంది కూడా. ఈరోజున వారు ఏదో మొండి వాదన చేయడం సరైంది కాదు. ఇప్పుటికి నాలుగున్నర అవుతోంది. ఇంకా మాటల్డాడవలసిన సభ్యులు ఉన్నారు. మంత్రిగారు మాటల్డాలి. నేను కూడా రిష్టయ్ ఇష్టపలసిన అవసరం ఉంది. అదే విధంగా గౌ.ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా నిషయాలు చెప్పాలి. కాబట్టి అలిగేస్ట్స్, కొంటర్ అలిగేస్ట్స్ చేసుకోకుండా, చర్చించుకొండాము.

**సా.4.20**

రేపటి రోజు మళ్ళీ ఏ విధంగా నిస్సారమైన రైతులను రివైవ్ చేయాలనేది ఉంది కాబట్టి ఇక్కడ సుంచి మెనేజ్ పంపించాలి. రేపూ ఎల్లండీ సెలవులు. ఎమ్మెల్యేలు వాళ్ళ నియోజక వర్గాలకు వెళ్లి రిలీఫ్ మెజర్స్ చూడవలసిన అవసరం ఉంది. సెంట్రల్ టీం కూడా ఉంది. ఇప్పుడు రిప్పై రావాలంటే రాత్రి 10 లేక 12 గంటలు అయినా మాకు ఇఖ్యాంది లేదు. కాకపోతే వాళ్ళ వెళ్లవలసిన అవసరం ఉంది. దీనికి రిప్పై రాకుండా చేయడానికి కారకులు తెలుగు దేశం పార్టీ వాళ్ళు. ప్రతిపక్ష నాయకులు మాటల్డాడేటప్పుడు గంటన్నర మాటల్డాడితే మేము ఒక్కరమూ అడ్డు తగలలేదు. మేము ఇప్పుడు ఎవరు మాటల్డాడినా, సాక్షాత్కార గారు ముఖ్యమంత్రి గారు మాటల్డాడినా లేచి నిలబడి నిండా ముగ్గురు లేరు, స్థంభింప జేయడానికి చూస్తున్నారు. ఏమిటిది?

వాళ్ళు వెళ్లవలసిన అవసరం ఉంది. ఇందాక వాళ్ళే అన్నారు, ఎమ్మెల్యేలు మినిష్టర్లు పోలేదని.

**డా. వై.ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి :** అధ్యక్షా, ఈ సమావేశాలు నిస్స మొదలయ్యాయి. నిస్సుటి సుంచి గమనించండి. ఏ విధంగా సభా సమయం వృధా అవుతోందో గమనించండి. నిస్స ఉదయం మీరు ఇచ్చిన బైంపాస్టులో ఉదయం 11.30 గంటలకి 10 నిమిషాల పని ఉందని బయటకు పోయి రావాలని అన్నాము. 11.30 గంటలకు బి.ఎ.సి. ఉంది కాబట్టి దానిని ట్రీ పోన్ చేసి 11.00 గంటలకు పెట్టమని మీతేబాటు ప్రతిపక్ష

నాయకులను అడిగాను. ఇటువక్క మిగిలిన ప్రతిపక్ష నాయకులున్నారు. వారిలో దేవేందర్ గౌడ్ గారు కూడా ఉన్నారు. చంద్రబాబు నాయుడు గారున్నారు. ఆయనను కూడా అడిగాను, 11.30 గంటలకు చిన్న పని ఉందని, 11.00 గంటలకు బి.ఎ.సి. పెట్టుకుండామంటే ఆయన పెంటనే అంటాడు, ‘అసెంబీ జరిగితే కదా’ అని. అప్పుడు నా పక్కన దివాకర రెడ్డి గారున్నారు. అంటే ‘మీరు జరిపిస్తే జరుగుతుంది’ అన్నాడు. అసెంబీ జరగాలంటే మీరు జరిపిస్తేనే జరుగుతుంది. అయ్య, మేము ఏమి చేస్తాం? మీరు జరిపిస్తే జరుగుతుందని అన్నాము. గమనించండి. తర్వాత బి.ఎ.సి. జరిగింది. అందులో చాలా క్లియర్గా మీరు సెలవిచ్చింది ఏమంటే ఎట్టి పరిస్థితుల్లో 3-4 గంటలలోపల అయిపోవాలని. As a special case , ఈ ఒక్క రోజుకూ ఒప్పుకోవడం జరిగింది. ఇంతకు ముందు కూడా గడచిన రెండు సమావేశాలలో చూస్తున్నాము. అంతకు ముందు 9 సంవత్సరాలు వాళ్ళ అధికారంలో ఉన్నప్పుడు ఒక్కసారి కూడా 50 రోజులు దాటి ఒక్క రోజు కూడా సమావేశాలు పెట్టుమంటే మాకు పీలు కాదని, పొడిగించే సమస్య లేదని అన్నారు. 50 రోజులు కూడా దయాదాఖ్షిణ్యాలుగా ఇస్తున్నామని, 50 రోజులు దాటి ఒక్కరోజు ఇచ్చినా మాకు బోల్టైన్ని పరిపాలనకు సంబంధించిన సమస్యలుంటాయని, 50 రోజుల తర్వాత ఒక్క రోజు కూడా అసెంబీ పెట్టే సమస్య లేదని అన్నారు. అప్పుడు మీరు కూడా on behalf of Congress Party అడిగేరు. ఆ రోజు రామకృష్ణుడు గారు పైనాన్ని మినిష్టరుగా ఉన్నారు. 50 రోజులకు పైన ఒక్కరోజుకైనా ఒప్పుకున్నారా? మా పరిస్థితి ఏమంటే మేము 52 రోజులు చేయడానికి ఒప్పుకున్నాము. 52 రోజులు చేస్తున్నాము. మాకున్న సమస్యల్లా ఏ రోజు పని ఆ రోజు పూర్తి చేసుకోవాలని అనుకున్నాము. అసెంబీ 8.30 నుంచి 1.30 గంటల పరకూ జరగాలి. 1.30 గంటల తర్వాత మాకు కూడా పరిపాలనకు సంబంధించి పనులు ఉంటాయి. వాళ్ళ ఏ విధంగా పరిపాలనకు సంబంధించి పనులు చేశారో అదే విధంగా మాకు కూడా అంతో ఇంతో పనులు ఉంటాయిన్నది వారు తెలుసుకోవాలి. ఈవేళ 1.30 గంటలు మాత్రమే కాదు 3-4 గంటల పరకూ కూడా ఒప్పుకుంటామని, కారణం ఏమంటే అప్పుడప్పుడు ఎక్స్ప్రెస్ నెల్గా గవర్నర్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ పంటి దానికో దీనికో తప్పదు కాబట్టి. కానీ ఇది రెగ్యులర్గా కాదు. ప్రతి రోజు ఎప్పుర్ కాకూడదు. ఈవేళ పరిస్థితి ఏమిటంటే 4 గంటల తర్వాత ఎమ్ముచ్చేలు ఉఱళకి పోకపోతే, రేపు సెంట్రల్ టీం వాళ్ళ ఏరియాలలో తిరుగుతుంది. ఆ ఏరియాలకు సంబంధించి సష్టాలను చూపించవలసిన అవసరం ఉంది. అలా చూపించవలసిన కార్బోక్రమం చేయాలా వద్దా? పరిపాలనకు సంబంధించి పనులు మాకు కూడా ఉంటాయా ఉండవా? దయచేసి గమనించండి.

ప్రతి రోజు ఏదో ఒక చిన్న కారణం వల్ల టైం వృధా అపుతోంది. నిన్న క్వశ్వనవర్ పోవడానికి ప్రధాన కారణం ప్రధాన ప్రతిపక్షం. చంద్రబాబు నాయుడు గారు వచ్చేముందే బాగా ప్రిపేర్ అయి వచ్చాడు. ఈవేళ క్వశ్వనవర్ జరుగుతుందనుకున్నాము. కానీ ఈవేళ క్వశ్వనవర్ జరగకపోవడానికి కారణం మా విజయ రామారావు గారు, వాళ్ళ కంపేనీ, వాళ్ళ పార్టీను. బ్యాసర్లు తీసుకు వచ్చి కూర్చుంటారు. క్వశ్వనవర్ పాయె. ఎవరు దీనికి కారణం ? క్వశ్వనవర్ జరగనిప్పరు. ఇందేమంటే మా ఇష్టం అంటారు. మేము చెప్పినట్లల్లా జరగాలంటారు.

ఇంకోకటి ఏమిటంటే, మీరు ఈవేళ 3-4 గంటలకు పూర్తి చేయమంటే ఈవేళ ఉందయం ప్రధాన ప్రతిపక్ష నాయకునికి 45 నిమిషాల టైం ఇచ్చినప్పుడు 40 నిమిషాలు కాగానే రిమైండ్ చేసి, ‘ చంద్రబాబు నాయుడు గారూ, 40 నిమిషాలు అపుతోంది, పూర్తి చేయండి ’, అంటే ఆయన కోపానికి వచ్చి ‘ మీరు కూర్చోమంటే కూర్చుంటాను, 8 రోజులు తిరిగి వచ్చాను, మాట్లాడకపోతే ఎట్లా ’, అన్నారు. లేకపోతే బయటకు పోయి ప్రజలకు చెప్పుకుంటానన్నారు. ఎవడు వద్దన్నాడు? అసెంబీలో సమయాన్ని పాటించవలసిన అవసరం

ఉందని 8 సంవత్సరాల 8 నెలల 13 రోజులు ముఖ్యమంత్రి గా పని చేసిన పెద్ద మనిషికి తెలియకపోతే ఎట్లా? దయచేసి అలోచించండి. ఈవేళ కూడా వారికి 45 నిమిషాల సమయం ఇస్తే 1.30 గంటలు మాట్లాడారు. ఆ 1.30 గంటలలో మౌస్త్రీ ఇంపొర్ట్ అంటూ కరక్కులను భద్రపరచ వలసిన అవసరం ఉందని ఒక్క మాట కూడా ఆయన చెప్పలేక పోయారు. కేవలం రాజకీయాలు చేశారు. మాకు అభ్యంతరం లేదు. వారు 4-5 గంటలు అన్ని రకాలుగా నిమర్యించారు. ప్రభుత్వానికి జవాబు చెప్పవలసిన అవసరం లేదా? మేము కూడా జవాబు చెప్పుకోవాలి. ఇరిగేషన్ మినిష్టరు గారు, స్వప్నసాయ శాఖా మంత్రి, పశు సంవర్ధక శాఖా మంత్రి, రైవెన్యూ మంత్రి, పంచాయతీ రాజ్ మంత్రి, ఆర్ అండ్ బి మంత్రి మాట్లాడాలి. నేను కూడా అంతో ఇంతో ఇంటర్వీన్ కావలసిన అవసరం ఉంది. సంట్లుల్ టీం వస్తోంది కాబట్టి వారికి వరద నష్టాల గురించి చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. అందువల్ల ఈవేళ దయచేసి హాస్సను అడ్డర్న్ చేయండి. మళ్ళీ పోమవారం నాడు తీసుకోండి. నాకు అభ్యంతరం లేదు.

శ్రీ ఎస్. చంద్రబాబు నాయుడు: అధ్యక్షా, పోయిన అసెంబ్లీలో కూడా రెండు సార్లు ఇదేమాదిరిగా ఒకటే సబ్టైక్యు తీసుకోవడం, 10 రోజులు కాలయాపన చేయడం జరిగి మా మీద బురదజల్లే కార్యక్రమం చేశారు. చాలా సార్లు బయట ప్రైస్కు చెప్పాము. మీతో చెప్పాము. నిస్స కూడా చాలా సీరియస్గా అబ్బిక్స్ చేశాము. 45 నిమిషాలు, 50 నిమిషాలు క్వశ్వసవర్కు తీసుకుని అడ్డర్న్ చేయడం కరెక్టు కాదని. అధ్యక్షా, మీరూ ఉన్నారు. ముఖ్యమంత్రి గారు హందాతనంతో ఉండాలి. వారికి 11.30, 11.40 గంటలకి వేరే పని ఉందని అంటే, ఖ్యాస్ మేజర్ ఇప్ప్యా, కాబట్టి చర్చ జరగాలని క్వశ్వసవర్కి ముందే కావాలని పట్టుపడతామని చెప్పాము. అది వాస్తవమే. సబ్టైక్యు మీద చాలా సీరియస్గా ఉన్నామని చెప్పడం జరిగింది.

#### సా.4.30

ముఖ్యమంత్రిగారి ప్రయారిటీన్ వాళ్ల ఆఫీసు ఓపెన్ చేసుకోవాలి. పెండ్లిండ్లకు వెళ్లాలి. మా ప్రయారిటీన్ ప్రజల సమస్యలు మాట్లాడాలి. ఆ విధంగా నేను ఇంకోకటి కూడా అబ్బిక్ చేశాను. నిస్స కాకుండా ఈ రోజు అసెంబ్లీ పెట్టుకుంటే అసెంబ్లీకి ఒక రోజు వేస్తే కాకుండా ఉండేదని చాలా స్పష్టంగా చెప్పాము. ప్రతిరోజు ముఖ్యమంత్రిగారికి 1.30కి ఆకలి వేస్తుంది. అదే ఇక్కడ కూర్చున్నపుడు రాత్రి 12.00 గంటల వరకు కూర్చున్నాము. ఆ రోజు మైక్రోల్ విరగ్గొట్టాము. ఈ రోజు 45 నిమిషాల టైం నాకు ఇచ్చారు. అదే ఆయన అపోజిషన్ లీడర్గా ఉన్నపుడు .....

#### ( కాంగ్రెస్పార్టీ సభ్యుల సుండి అభ్యంతరం )

ఇదే హాస్సలో రికార్డులన్నీ మీ దగ్గర వున్నాయి. మీరు కూడా అపోజిషన్లో ఉన్నారు. ఒకసారి రికార్డు చూడండి. ఆ రోజు ప్రతిష్కా నాయకుడు ఎంత టైం లీసుకున్నారు, నేను ఎంత టైం లీసుకున్నారో చూస్తే మీకి అర్థం అపుతుంది. ఆ రోజు 100 రోజులు కావాలని అన్నారు. ఇప్పుడు 52 రోజులు పెట్టామని అన్నారు. అప్పుడు ఎన్ని గంటల చర్చ జరిగింది, ఇప్పుడు ఎన్ని గంటల చర్చ జరిగింది, ఎన్ని ఇస్యాల మీద మాట్లాడాము చూస్తే, పార్టీ నోటీసు, కార్ల్ ఎట్లున్ 304 ఎన్ని జరిగాయి? అసెంబ్లీకి వస్తున్నామంటే ఎదురు దాడి చేయాలని అసుకుంటున్నారు. మేము ఒకటి అడిగాము. అర్థం చేసుకోవాలి. ఉందయం కమిటీమెంట్ తీసుకున్నాము, నిస్స కమిటీమెంట్ తీసుకున్నాము. నేను 15 నిమిషాలు ఎక్కువ తీసుకున్నాను అంటే 15 నిమిషాలు రెండవసారి ఎందుకు ఇచ్చారు? మాకు అవకాశం ఇచ్చి, మళ్ళీ అక్కడ ఇచ్చి కాలయాపన తప్ప ఇంకోకటి కనిపించడంలేదు. మేము సీరియస్గా

అబ్బ చేస్తున్నాము . ఏ సబక్టకు ఆ సబక్ట అదేరోజు పూర్తి కావాలి . మేము మొన్న డిమాండ్ పెట్టాము . కరకట్టల విషయం చాలా స్ఫ్యాంగా చెప్పాను . ముఖ్యమంత్రిగారు పెంటనే రెజాయమ్ చేయించాలని అన్నాను . చెప్పినా కూడా ముఖ్యమంత్రిగారు పదేపదే వర్కీకరించి మాట్లాడుతున్నారు . ముఖ్యమంత్రిగా పున్న వ్యక్తి ఈ విధంగా మాట్లాడడం ఆయన హోదాకు తగింది కాదు . చెప్పానో లేదో రికార్డు చూడండి, కరకట్టలపైన పెట్రోలింగ్స్ పెట్టలేదు, బ్రీచెస్ వచ్చాయంటే మీరే కారణం, మీరు ఎక్కుడ కూడా స్టోర్స్ బ్యాగ్స్ పెట్టలేదు . ప్రిపరేటర్ వర్క్ లేదు . కరకట్టలు రిపేర్ చేయాలని పదేపదే చెబితే మేము అడగలేదని ముఖ్యమంత్రిగారు చెబుతుంటే ఇది ప్రజలను మభ్యపెట్టడమే అపుతుంది . ఈ రోజు ఇంకోక మంత్రి మాట్లాడుతూ మేము పది మంది మాట్లాడాలని అంటున్నారు . మీరు మాట్లాడండి, సమాధానం చెప్పండి . మీరు కూడా ఒక మాట అన్నారు అధ్యక్షా, రెండు గంటలలో రెవిస్యూ మినిస్టరుతో కలిపి కాంగ్రెస్ పార్టీకి రెండు గంటల టైం చెప్పారు . 30 నిముషాలు రిప్యాలు ఇస్తారని చెప్పారు . ఇప్పడు ఆయన అంటారు మేము అవర్స్ టుగెదర్ మాట్లాడాలి, అని అంటున్నారు . వారు మాత్రం ప్రజలకు చెప్పాలి, మేము మాత్రం ప్రజలకు చెప్పునవసరం లేదా ? ఇదేమిటి అధ్యక్షా, ప్రతిపక్షానికి ఎంత వాయస్ ఉంటుందో, అధికార పక్షానికి కూడా అంత వాయస్ ఉంటుంది . హౌస్లో సమస్యలు రెయిజ్ చేయవలసింది మేము, సమాధానం చెప్పవలసిన బాధ్యత మీమీద ఉంటుంది . అది మర్చిపోయి, ఎదురుదాడి చేయాలని అనుకోవడం ఇది మంచిది కాదు . మేము చాలా స్ఫ్యాంగా అడుగుతున్నాము . మీరు సమాధానం చెప్పించండి . మేము రాత్రి 12 . 00 గంటలయినా కూర్చుంటాము . సమాధానం చెప్పాలిన బాధ్యత మీకుంటుంది . ఈ విషయం మర్చిపోయి మా నోరు నొక్కాలనో, లేక ఎదురుదాడి చేయాలనో ప్రయత్నం చేయడం ఇది మంచిది కాదు . మేము స్ఫ్యాంగా అడుగుతున్నాము . మేము రాత్రి 12 . 00కాదు, 2 . 00 గంటలయినా కూర్చుంటాము . సెంట్రల్ టీం వస్తే, మంత్రులు సెంట్రల్ టీం దగ్గరకు పోరు, అధికారులు వెళతారు, అన్ని చూసుకుని వస్తారు . సి . ఎం దగ్గరకు వస్తే అక్కడ బ్రిఫ్ చేస్తారు తప్ప వీళ్లు సెంట్రల్ టీం దగ్గరకు పోయే పనిలేదు . కావాలంటే సెంట్రల్ టీం మళ్లీ ఇక్కడకు వస్తారు, సి . ఎం ను ఇక్కడ కలుస్తారు, ఈ విధంగా జరుగుతుంది, ప్రోసెజర్ మాకు తెలియదు, వాళ్లకే ఎక్కువ తెలిసినట్లు మాట్లాడడం కరక్కు కాదు . 12 . 00 గంటల వరకు కూర్చుంటాము, చెప్పమనండి, మేము అడుగుతాము, సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాము .

శ్రీ ఎన్ . రఘునీరా రెడ్డి : అధ్యక్షా, అపోజిషన్లో మేము కూడా ఉన్నాము సార్, అపోజిషన్లో ఉన్నపుడు రోజుకు కనీసం రెండు మూడు ఇస్యూలు ఏ విధంగా తెచ్చుకుని టైం లిమిటేషన్ చేసుకుని, ఏ విధంగా మా లిమిట్లో మేము పనిచేశాము . ఇస్యూస్ రావాలని ఉంటే కదా మీకు ? బయట వూరూరా తిరిగి చెబుతారు, ఈ ఫ్లాట్ మీద అసెంబ్లీలో దున్నేస్తాం, తన్నేస్తాం, పొడిచేస్తాం అని చెప్పారు . గంటస్వర సుండి ఏమి మాట్లాడారు సార్ ? బయటకు వెళితే ప్రెస్ వాళ్లు వాళ్లందరూ చెప్పారు . గంటస్వర మాట్లాడితే ఏమి మాట్లాడలేకుండా పోయినారు, అతను కేవలం ఒక స్టోర్స్ రీడరు మాదిరిగా , పేవర్లో ఉన్నది చదవడం తప్ప ఏమి చేయకుండా పోయారని, అంటున్నారు, వాళ్ల ఫ్లోర్ లీడర్స్ అంటున్నారు, మంత్రులు మాట్లాడవలసిన అవసరం లేదని అంటున్నారు . మంత్రులు రేపు, ఎల్లుండి మేము వెళ్లి రిలీఫ్ మెజర్స్ చూడవద్దా, అది కూడా మీరు చెప్పాలా ? మంత్రులు పోలేదు, ఎంఎలీలు పోలేదు, అంతా పీళ్లేవెళ్లి దున్నేసి వచ్చారా ? మేము రిలీఫ్ మెజర్స్ చూడడానికి వెళ్లవద్దా, అంతా పోయిందా ? అంటే ఇక్కడ చర్చ చేపే ఫ్లాట్ సమస్యలు ఉండవా, ప్రభుత్వానికి చాలా బాధ్యతలు ఉన్నాయి, మేము చేయవలసిన పనులు చాలా ఉన్నాయి . మీ డైరెక్షన్కు కట్టుబడి ఉన్నాము, 3 . 00

గంటలు అన్నారు, 4.00 గంటలు అన్నారు, ఇప్పుడు 4.30 అయింది. 6.00 గంటలకు త్రైన్స్ ఉన్నాయి సార్, మేము పోవాలి. I request the Chair, సోమవారం రిస్టయి ఇస్తాము.

శ్రీ జలగం వెంకటరావు (సత్తుపల్లి) : అధ్యక్షా, .....

( తెలుగుదేశం పార్టీ నుండి అంతరాయం )

MR. SPEAKER : Let us leave it there. మిగతా సభ్యులను మాట్లాడనివ్వండి. Let the other Members complete.

శ్రీ నోముల సర్పింహాయ్ : రిస్టయి చెప్పనివ్వండి సార్. ఇదేమిటి ?

సా.4.40

MR. SPEAKER : Let the Members complete. వారిని మాట్లాడనివ్వండి, మిగతా సభ్యులను మాట్లాడనివ్వండి As far as the reply is concerned, the Government have expressed their views. Kindly understand. We have some other Members who want to speak. Let the other Members complete. ఇంకా ఇద్దరు గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడవలసి ఉంది. చెప్పనివ్వండి.

డా. జి. విజయ రామా రావు : సార్, సమాధానం చెప్పకుండా ఎట్లా సార్ ? చెప్పమనండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ : విజయ రామారావుగారూ, మీరు ఇంత మాట్లాడుతున్నారు, ఉదయం ఏమి జరిగింది ?

( అన్ని ప్రతిపక్షాల నుండి తీవ్ర అభ్యంతరం )

ఈ రోజు మిగతా సభ్యులది కూడా పూర్తిచేసి, లెట్ ..... వెంకట రావుగారూ, మీరు మాట్లాడండి.

శ్రీ జలగం వెంకట రావు : అధ్యక్షా, ఖమ్మం జిల్లాలో దాదాపు 14 మండలాల్లో .....

( అన్ని ప్రతిపక్షాల నుండి తీవ్ర అభ్యంతరం )

MR. SPEAKER : Let the Member complete. It is not good. When a Member is speaking, let him complete. It is not proper. Let the Member say as to what he has to say. I am sorry. If this is the way, I cannot help you.

(INTERRUPTIONS)

There are one or two Members who have to complete. Let them complete first. This is not proper. Reply will be given on Monday. Let the Members complete.

(INTERRUPTIONS FROM DR. G. VIJAYA RAMA RAO)

Vijayarama Rao Garu, what happened in the morning ? I have made it abundantly clear. Reply will be on Monday. Let the Members complete first.

SRI P. KESHAV : You can direct the Government.

MR. SPEAKER : Let the Members first complete.

(AT THAT STAGE, MEMBERS FROM TDP STARTED RAISING SLOGANS... "WE WANT REPLY")

SRI AKBARUDDIN OWAISI : You can direct the Government to give reply today.

MR. SPEAKER : I have made it abundantly clear. Because of the reasons stated, the reply will be on Monday. Let him complete.

(SLOGANS CONTINUED)

I have said that reply will be on Monday.

(INTERRUPTIONS FROM ALL THE OPPOSITION PARTIES CONTINUED)

MR. SPEAKER : The House is adjourned to meet again at 8.30 a.m. on Monday, the 21st August, 2006.

(Then, the House adjourned at 4.42 p.m. to meet again at 8.30 a.m. on Monday, the 21st August, 2006.)